

**TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
DEPREME KARŞI ALINABİLECEK ÖNLEMLERİN
VE DEPREMLERİN ZARARLARININ EN AZA
İNDİRİLMESİ İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN
BELİRLENMESİ AMACIYLA KURULAN MECLİS
ARAŞTIRMASI KOMİSYONU
(10/3200, 3361, 3362, 3364, 3365)
TUTANAK DERGİSİ**

4'üncü Toplantı

9 Aralık 2020 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Sayfa

II.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Recep Uncuoğlu'nun, Komisyon gündemine ve pandemi nedeniyle toplantıda uygulanan usule ilişkin açıklaması

III. SUNUMLAR

1.- Türk Kızılay Derneği Genel Başkanı Kerem Kınık'ın, Kızılayın afetlere müdahale noktasındaki genel yapısı ve deprem kaynaklı afetler konusundaki faaliyetleri hakkında sunumu

2.- AKUT Seminer Birimi Sorumlusu Murat Harun Öngören'in ve AKUT Yönetim Kurulu üyesi Mehmet Murat Boz'un, AKUT'un olası bir depreme karşı müdahale ve risk planlarına ilişkin faaliyetleri hakkında sunumu

3.- Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü Semih Korkut'un, acil sağlık hizmetlerinin genel durumu ve sağlık afet planları hakkında sunumu

4.- Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Erhan Gülveren'in, Emniyet Genel Müdürlüğünün afet müdahale planı, örnek uygulama Elâzığ Sivrice depremi ve önerileri hakkında sunumu

5.- Jandarma Genel Komutanlığı Lojistik Başkanı Tuğgeneral Ersel

Özer'in, Jandarma Genel Komutanlığının depremdeki görevleri ve icra ettiği faaliyetleri hakkında sunumu

6.- Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Adrese Daire Başkanı Levent Yazıcı'nın, adres kayıt sistemi, Mekânsal Adres Kayıt Sistemi (MAKS) ve afet ve acil durum sonrasında MAKS'in kullanımı hakkında sunumu

7.- Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürü İsmail Tüzgen'in, Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğünün coğrafi veri hizmetleri ve coğrafi verilerin afet anında kullanımı hakkında sunumu

**DEPREME KARŞI ALINABİLECEK ÖNLEMLERİN VE DEPREMLERİN ZARARLARININ EN AZA İNDİRİLMESİ İÇİN ALINMASI GEREKEN TEDBİRLERİN BELİRLENMESİ AMACIYLA
KURULAN MECLİS ARAŞTIRMASI KOMİSYONU**

(10/3200, 3361, 3362, 3364, 3365)

**4'üncü Toplantı
9 Aralık 2020 Çarşamba**

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

Depreme Karşı Alınabilecek Önlemlerin ve Depremlerin Zararlarının En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırması Komisyonu saat 13.06'da açıldı.

Komisyon Başkanı Recep Uncuoğlu, Komisyon gündemine ve pandemi nedeniyle toplantıda uygulanan usule ilişkin açıklama yaptı.

Kızılay Derneği Genel Başkanı Kerem Kınık tarafından; Kızılayın afetlere müdahale noktasındaki genel yapısı ve deprem kaynaklı afetler konusundaki faaliyetleri;

AKUT Seminer Birimi Sorumlusu Murat Harun Öngören ve AKUT Yönetim Kurulu üyesi Mehmet Murat Boz tarafından, AKUT'un olası bir depreme karşı müdahale ve risk planlarına ilişkin faaliyetleri;

Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü Semih Korkut tarafından, acil sağlık hizmetlerinin genel durumu ve sağlık afet planları hakkında sunumu

Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Erhan Gülveren tarafından, Emniyet Genel Müdürlüğünün afet müdahale planı, örnek uygulama Elâzığ Sivrice depremi ve önerileri;

Jandarma Genel Komutanlığı Lojistik Başkanı Tuğgeneral Ersel Özer tarafından, Jandarma Genel Komutanlığının depremdeki görevleri ve icra ettiği faaliyetleri;

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Adres Daire Başkanı Levent Yazıcı tarafından, adres kayıt sistemi, Mekânsal Adres Kayıt Sistemi (MAKS) ve afet ve acil durum sonrasında MAKS'ın kullanımı;

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürü İsmail Tüzgen tarafından, Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğünün coğrafi veri hizmetleri ve coğrafi verilerin afet anında kullanımı;

Hakkında sunum yapıldı.

Komisyon gündeminde görülecek başka konu bulunmadığından 11 Aralık Cuma günü saat 14.00'te toplanmak üzere saat 23.33'te toplantıya son verildi.

9 Aralık 2020 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 13.06

BAŞKAN: Recep UNCÜOĞLU (Sakarya)

BAŞKAN VEKİLİ: İlyas ŞEKER (Kocaeli)

SÖZCÜ: Selahattin MİNSOLMAZ (Kırklareli)

KÂTİP: Lütfi KAŞIKÇI (Hatay)

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Çok kıymetli Komisyon üyesi değerli milletvekillerimiz, değerli uzman arkadaşlarım, çok kıymetli katılımcılar, değerli basın mensuplarımız; Türkiye Büyük Millet Meclisi Depreme Karşı Alınabilecek Önlemlerin ve Depremlerin Zararlarının En Aza İndirilmesi İçin Alınması Gereken Tedbirlerin Belirlenmesi Amacıyla Kurulan Meclis Araştırma Komisyonu’nuzun 4’üncü Toplantısını açıyorum. *

Toplantı yeter sayımız vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Toplantımızın hayırlara vesile olmasını Cenab-ı Allah’tan niyaz ediyorum.

Değerli milletvekillerimiz, toplantı gündemimizde... Bu hafta iki toplantı gerçekleştireceğiz, inşallah cuma günü bir toplantımız daha olacak.

II. OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Recep Uncuoğlu’nun, Komisyon gündemine ve pandemi nedeniyle toplantıda uygulanan usule ilişkin açıklaması

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Bugünkü toplantımızın gündeminde; Türk Kızılay Derneğimizi, Arama Kurtarma Derneğimiz AKUT’u, Sağlık Bakanlığımızın Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğümüzü, İçişleri Bakanlığımız ile Emniyet Genel Müdürlüğü ve Jandarma Genel Komutanlığımız ile arama kurtarma faaliyetleriyle ilgili birimlerimizi ve Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğümüzün çalışmalarını ve yine, aynı şekilde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğümüzü inşallah dinleyeceğiz ve çalışmalarımızda, tespitlerimizde önemli katkılar ve bilgiler edineceğiz.

Evet, malum, bir pandemi ortamında maske, mesafe ve hijyen kuralları dâhilinde faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. O yüzden, bugün sunum yapacak olan çok kıymetli katılımcılarımız, sunumları olan ilgili kurumlarımızın haricinde birer temsilcinin salonda bulunmasını, diğerlerini fuaye alanında misafir edebileceğimizi ve aynı şekilde, danışman arkadaşlarımızı, milletvekili danışmanlarımızı da fotoğraf alıp görevlerini tamamladıktan sonra fuayede misafir edebileceğimizi tekrar etmek istiyorum.

Değerli basın mensuplarımıza da katılımlarından dolayı teşekkür ediyoruz. Toplantımızı inşallah hepimizin sağlığını koruyacak şekilde icra edelim.

Gündemimizin ilk sunumunu yapmak üzere Türk Kızılay Derneğimizin Kıymetli Genel Başkanı Doktor Kerem Kınık’a ben söz veriyorum. Hem hoş geldiniz diyorum hem de mikrofonunu açıyorum.

Buyurun Başkanım, sizi dinliyoruz, hoş geldiniz.

* Coronavirüs salgını sebebiyle toplantı salonundaki Başkanlık Divanı üyeleri, milletvekilleri, katılımcılar ve görevli personel maske takarak çalışmalara katılmaktadır.

III. SUNUMLAR

1.- Türk Kızılay Derneği Genel Başkanı Kerem Kınık'ın, Kızılayın afetlere müdahale noktasındaki genel yapısı ve deprem kaynaklı afetler konusundaki faaliyetleri hakkında sunumu

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyesi milletvekillerimiz; ben de Komisyonunuzun çalışmalarının milletimize, devletimize ve tüm insanlığa ufuk açmasını, faydalı olmasını temenni ediyorum.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Teşekkür ediyoruz.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Sunumumuzla ilgili bir zaman mahdudiyeti vardır muhtemelen. Kaç dakika olmasını arzu edersiniz?

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Sunumla alakalı, biz yirmi dakika civarında sunum kısmının toparlanmasını ve ondan sonra, yirmi dakikalık bir süre içerisinde de değerli vekillerimizin sorularını yanıtlamanızı istirham edeceğiz, soru-cevap şeklinde icra edeceğiz inşallah.

Buyurun, söz sizde.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Çok teşekkür ederim.

Kızılay, 1868 yılında Osmanlı İmparatorluğu'nun Cenevre Konvansiyonu'na koyduğu imza akabinde kurulmuş ve her ulusun bir ulusal cemiyeti olması gerektiğini vazeden Cenevre Konvansiyonu ilkelerinde, uluslararası statüde ve ulusal kanunlarında bu statüyle beraber tanıdığı ulusal cemiyet olarak yüz elli iki yıldır kesintisiz hayatına devam eden bir kuruluşumuzdur. Bu kuruluşumuzun en temel gayesi insanlık onurunu korumak, insanı ve toplumu güçlendirmek, olağanüstü şartlara hazırlamaktır. Bu olağanüstü şartlardan bir tanesi de afetlerdir ve sizin şu an odaklanmış olduğunuz deprem tehlikesi ve deprem tehlikesinin oluşturmuş olduğu sismik afetler meselesidir. Bu konuyla ilgili olarak Kızılayımızın afetlere müdahale noktasındaki genel yapısını, deprem tehlikesi ve deprem kaynaklı afetler konusundaki Kızılayımızın genel kanaatlerini ve önümüzdeki 2020-2030 Stratejik Planı'nda yer alan faaliyetlerimizi, odaklanacağımız alanları ve bir afet uzmanı olarak -ben Sağlık Bilimleri Üniversitesi Afet Tıbbi Ana Bilim Dalı Başkanım, Afet Yönetimi Bölüm Başkanım, dolayısıyla bir uzman olarak da- kanaatlerimizi sizlerle paylaşmayı arzu ediyoruz.

Malumunuz, afetin bir yaşam döngüsü var, burada 3 bölümden oluşuyor: Birincisi, afetin öncesindeki dönem ki, burası hazırlık yaptığımız, riski azalttığımız dönem. İkinci dönem, afetin olduğu andaki müdahale sürecimiz. Üçüncü dönem de afetin ilk akut fazı geçtikten sonra afeti iyileştirmeye gayret ettiğimiz, tekrar eskiye dönme, afetin bir gün öncesine dönme çalışmalarımız. Dolayısıyla, bu 3 döngüyü de biz bu anlamda yönetmeye çalışıyoruz.

Türkiye'de sizin de çok iyi bildiğiniz bir afet mevzuatı çerçevesi var ve bu afet mevzuatı çerçevesinde koordinasyon amacıyla kurulmuş olan Acil Durum Afet Yönetimi Başkanlığımız (AFAD) ve AFAD'ın oluşturmuş olduğu Türkiye Afet Müdahale Planı ve onun çerçevesindeki hizmet grupları ve bu hizmet gruplarının aslında kendi iç mevzuatlarıyla şekillenen bir afet mevzuatı çerçevemiz bulunmaktadır. Bu mevzuat çerçevesini zaman zaman Cumhurbaşkanlığı idari kararnameleriyle de katkı sağlanmakta, afetin farklı boyutlarının yönetilmesi amacıyla.

Türkiye'deki bu afet mevzuatı çerçevesinde Kızılayın rol ve sorumlulukları, Türkiye Afet Müdahale Planı çerçevesinde belirlenmiştir. Türkiye Afet Müdahale Planı çerçevesinde Kızılay afetlerle ilgili hazırlık, müdahale ve iyileştirme safhasında beslenme hizmet kümesinden sorumlu koordinatör bir kuruluştur. Beslenme hizmet kümesi dışında 8 hizmet kümesinde de yardımcı rolü vardır devletimize,

barınma, aynı bağış ve depo yönetimi, nakliye, ulusal ve uluslararası nakdî bağış, sağlık hizmetleri, uluslararası destek ve iş birliği, psikososyal destek ve haberleşme alanlarında Kızılay yardımcı rol üstlenir, gıda güvenliği ve beslenme kümesinde ise koordinatör rol üstlenir.

Geliştirilmesi gereken alanlar sorulmuştu yazıda. Bu çerçevede, biz, afet dünyasını ve Türkiye’deki ulusal afet risklerini, özelde de deprem tehlikesinin oluşturmuş olduğu afet risklerini aslında bu 5 çerçeve içerisinde değerlendiriyoruz. Birincisi, afetlerin bu 3 fazından bahsetmiştik. Afetlerin 3 fazında yapılan müdahalelerden hangisi en etkini oluyor? Tabii ki, afet olmadan önceki risk azaltma faaliyetleri. Burada uluslararası yayınlar ve ölçümler var. O da şunu gösteriyor: Afet öncesinde yaptığımız 1 liralık harcamayla afet esnasında yaptığınız 7 liralık harcama aynı değerde bir sonuç oluşturuyor. Dolayısıyla, koruyucu hekimlik gibi, hastalanmadan önce tıpkı aşılama yapmak veya sağlığını korumak gibi afette de afet öncesine odaklanırsak bu hem can ve mal kayıplarını azaltıyor hem de bize maliyeti daha düşük ve sosyal etkisi daha yüksek bir ortam sağlıyor. Dolayısıyla, risk azaltmaya odaklanma noktasında -ki, devletimizin şu andaki vizyonu ve stratejisi bu yöndedir- risk azaltmaya odaklanılması gereken bir afet yönetim modelini öneriyoruz.

İkincisi, ülkemizde geliştirilmesi gereken alanlardan bir tanesi, bu da bütünsel afet yönetim yaklaşımı. Bütünsel afet yönetim yaklaşımından kastımız şudur: Afet sadece AFAD’ın veya afet kurumlarının sorumluluğunda olan bir hadise değildir; afet, vatandaşımızdan başlayacak ve bütün organizasyonların içinde bulunması gereken ve bütünsel olarak aynı strateji ve taktiksel çerçevede hareket edilmesi gereken bir hazırlık, müdahale ve iyileştirme sürecini barındırmaktadır. Burada bazı tespitler var, gene AFAD’ın da özellikle 2021 yılını eğitime odaklaması bunu gösteriyor. Bizim özellikle vatandaşa yönelik, vatandaşın sorumluluklarına yönelik mevzuatsal birtakım geliştirmeler yapmamız gerekiyor yani vatandaşta şöyle bir psikoloji oluşuyor zaman zaman: Afet devletin işidir, afet olduğunda bu müdahale devletin işidir gibi. Türkiye Afet Müdahale Planı’nda da vatandaş sadece afetzedede olarak geçiyor yani vatandaşta bu anlamda bir görev... Vatandaşın rol ve sorumlulukları bireysel anlamda, bu anlamda tanımlanmıyor. Bu alan geliştirilmesi gereken bir alan.

Kamu kuruluşlarında da, afetin diğer 20’yi aşkın hizmet kümesinde görevli olan kamu kuruluşlarının da -aslında tamamının- bu bütünsel afet yönetim modeliyle alakalı olarak kendi kapasitesini zinde tutması, sürekli tatbikatlarla yetkinliklerini artıracak bir şekilde ve gerçekçi senaryolarla süreci yönetmesi gerekiyor. Sadece kamunun, kamu kuruluşlarının bu anlamdaki faaliyetleri veya planlamaları yetmez çünkü afet dediğimiz hadise, bildiğiniz üzere, toplumsal hayatı durduran, yerel kapasitelerle, zaman zaman ulusal kapasitelerle üstesinden gelemeyeceğimiz ve dışarıdan yardım alarak ancak müdahale ve toparlanma yapılabilecek süreçlerdir, dolayısıyla topyekûn bir müdafaa gerekir. Toplumsal organizasyonların tamamının da; yani, sivil toplum unsurlarının da yerel yönetimlerin de muhtarlıklardan başlayacak bir şekilde bu sürecin içerisinde bütünsel olarak rol ve sorumluluklarının tanımlanması, yetkinliklerinin bu perspektifte ve kapasitelerinin bu perspektifte artırılması gerekir.

Üçüncü yaklaşım ise, bugün artık bütün dünyanın, özellikle de afetlerle yaşayan ve afetleri iyi yöneten gelişmiş dünyanın geçmiş olduğu toplum temelli afet yönetim modeli. Toplum temelli afet yönetiminin özetle aslında çerçevesi şöyle: Amerika Birleşik Devletleri ve Japonya bu 2 güzel örneği uygulayan 2 kuruluş. Kendi anahtar performansları, KPI’leri şudur: Herhangi bir afet olduğunda yani yerel ya da ulusal kapasiteyle üstesinden gelinemeyecek bir durum olduğunda vatandaşa –daha önce üç gündü, bunu beş güne çıkardılar- beş gün devletten hiçbir destek gelmeyecek ve bu beş gün içerisinde siz kendi kapasitenizle, ayakta kalan kendisinin yarasını sararak düşen komşusuna yardım edecek, yerel birtakım unsurlarla, kapasitelerle ayakta kalmaya çalışacağız, tabii ki öncesindeki riskleri azaltacağız, hangi risklerimiz varsa -örneğin bir tayfun, okyanus kıyısındaysa camlarınızı, pencerelerinizi

kapatabileceğiniz, işte, OSB'ler vesaireler, bunlarla ilgili hazırlıklar yapılması gibi- her tehlikenin oluşturacağı riskleri ayrı ayrı vatandaşın kendisinin, tabii ki alacağı eğitimlerle hesaplamasının... Bu anlamda da, müdahale noktasında da Amerika ve Japonya örneğinde, “Beş gün size hiç yardım gelmeyecek ve kendi başınıza ayakta kalacaksınız, yetmez, yanınıza düşeni kaldıracaksınız.” gibi bir yaklaşım var. Bu bir kültür, bu kültürün toplumumuzda da yaygınlaşması gerekiyor.

Bu çerçevede, topluma sorumluluk yükleyen, bireye sorumluluk yükleyen birtakım kamu diplomasisi faaliyetlerinin yürütülmesi gerekiyor. Devletimiz hizmet odaklı bir devlet olduğu için aslında sorumlulukların büyük bir kısmını devlet kurumları üstüne alıyor ama bu hakkaniyetli değil, yani herkesin bu sorumlulukları bu anlamda paylaşması gerekiyor. Sizler Sakarya’da yaşamış insan olarak bunu en iyi bilirsiniz bu anlamda. Bu, özellikle afet dönemindeki büyük montanlı afetlerde kamu düzeninin sağlanması açısından da, vatandaşın, toplumun sükûnetinin sağlanması açısından da bu sorumluluğun önceden paylaştırılmış olması önemli.

Dört, yapısal risklerin şeffaf ve sürdürülebilir bir modelle azaltılması meselesi. Bu anlamda, özellikle Komisyonunuzun odaklandığı deprem tehlikesinin bu anlamda oluşturduğu riskler büyük oranda yapısal risklerden kaynaklanıyor; yani binaların, donatıların, viyadüklerin, sosyal hizmet merkezlerindeki yapısal unsurların buradaki sismik duruma uygun inşa edilmemiş olması ya da ömrünü tamamlamış olması gibi bir durumla karşı karşıyayız. Burada gene şehir ve bölge planlamalarının şeffaf yapılması, katılımcı yapılması, vatandaşın bu süreçlerin içerisine katılımının sağlanması, onların bir şekilde süreçten haberdar olması, vatandaşın tamahkârlıklarının önüne geçilebilecek yasal düzenlemeler sağlanması ve dönüştürülmesi gereken unsurlarla ilgili de sürdürülebilir finansal modeller oluşturulması gerekiyor. Şu anda bu konuyla alakalı yani Türkiye’deki sismik risklerdeki en önemli husus, kentsel ve kırsal dönüşüm meselesidir. Kırsal dönüşüm, kentsel dönüşüm kadar önemlidir çünkü kırsal dönüşüm sağlandığında kırsal alana dönüş ki şu anda nüfusun yüzde 4’ü, yüzde 5’i sadece köylerde yaşamaktadır. 18 bin köyümüz vardır 32 bin mahallemiz vardır ama 18 binlik köydeki yaşantının altyapısı daha düzeltililebilirse hem sismik risklerin kırsaldaki hasarı azaltılabilir hem buraya dönüş sağlanabilir. Kentlerdeki kentsel dönüşüm süreçlerinde belediyelerin sırtında olan vatandaşla iletişim yükünün de mevzuatsal anlamda düzenlenerek belediyelerin sırtından alınması gerekir. Burada kıymetli belediye başkanlarımız var, onlar bu süreçleri çok çok iyi biliyorlar çünkü belediyelerin yerel vatandaşla bu anlamdaki diyalogları merkezi hükûmet gibi değil.

Yapısal olmayan riskler konusu da vatandaşların kendi tedbirlerini kendilerinin alarak yapabilecekleri yani evdeki birtakım risklerin, kendi risklerinin öncesinde tespit edilerek azaltılması konusunda. Kızılay bu anlamda bu süreçte neler yapmayı planlıyor ve yapıyor? Öncelikle, bütün modelimizi biz toplum tabanlı afet yönetim modeline göre şekillendiriyoruz, buna göre dönüştürüyoruz. Kızılay afet, hazırlık, müdahale, iyileştirme ve bu süreçlerle ilgili fiziksel kapasitelerimizi artırıyoruz, insan yetkinliklerimizi artırıyoruz, güvenli yaşam kültürünün yaygınlaştırılması konusunda çalışıyoruz, bununla ilgili çok boyutlu çalışmalarımız var ve hepsinden önemlisi de bütün bu süreçleri birlikte yöneteceğimiz gönüllülük yapısının güçlendirilmesi noktasında çalışıyoruz.

Önümüzdeki on yıl için 2021’de başlayacak ve 2030’a kadar devam edecek olan on yıllık Kızılay Stratejik Planı içerisinde iki eksen olan, iki alana odaklanmış olan bir strateji bulunmakta. Bunlardan birincisi toplumsal dayanıklılık, toplumsal mukavemet meselesi. Bu toplumsal mukavemet meselesinin en önemli 5 amacından 2 tanesini afetlere hazır birey ve dirençli toplum oluşturmak için yapacağımız faaliyetler oluşturuyor. Diğer alanları da kurumsal yönetim, iyi yönetim ve kurumsal güvenin artırılmasına yönelik kurumsal çalışmalarımızı bu on yıllık stratejik planda görüyoruz. Toplum tabanlı afet yönetim sistemine geçilmesi, afet yönetim kapasitemizin geliştirilmesi, güvenli yaşam kültürünün

geliştirilmesi noktasında faaliyet gösterirken kendi içimizde de ülkemizin afet risklerini göz önüne alarak afetlerle ilgilenen birimimizi genel müdürlük seviyesine yükselttik ve afetlerle ilgilenen bu genel müdürlüğümüzün bünyesinde hem merkez teşkilatı hem taşra teşkilatı, ilçe seviyesine, yakın zamanda da inşallah mahalle seviyesine kadar incek olan bir afet teşkilatı ön gördük. Bununla ilgili pilot uygulamalarımız 15'e yakın ilde şu anda başarıyla devam ediyor. Dolayısıyla, hem mevcut afetin etkisinin değerlendirilmesi hem hızlı müdahale noktasında, koordinasyonun, eş güdümün sağlanması noktasında aslında 3 katmanlı bir yapımız var. Merkezde bir komuta ve kontrol modelimiz var. Bu komuta ve kontrol modelimiz operasyon, bilgi ve planlama, lojistik, finans ve idari işleri ele alıyor. Kızılay'ın şöyle bir yapısı var Değerli Başkanım: Afet olduğu anda bizim 11 bin profesyonel çalışanımız var, yaklaşık 125 bin eğitilmiş gönüllümüz var. Afet olduğu anda bütün Kızılay bir afet kurumuna dönüşür, yani muhasebede çalışan personel de, kurumsal iletişimde çalışan personel de o afet modelindeki -komuta kontrol, şu gösterdiğim ekrandaki- yapının altına girer ve bütün bir unsuruyla tam saha pres yapar. Dolayısıyla bunun merkez organları, bölge organları Türkiye genelindeki 10 bölge, 81 il ve altındaki yaklaşık 920 civarında ilçede de bu yapının alt kademeleri bulunur. Ülke genelindeki hizmet haritamız bu.

Bizim 3 temel görev alanımız var. Bir tanesi, afetler. İkincisi: İnsani yardım yani yoksullukla mücadele ve ulusal ve küresel yoksulluğa yönelik yaptığımız çalışmalar. Üçüncüsü: Toplum sağlığına yönelik yürüttüğümüz çalışmalar, bunlar da biliyorsunuz, ulusal kan hizmetleri, ulusal kök hücre hizmetleri. Kızılayın bağış süreçlerini tekel olarak yönettiği, millî ödev olarak yönettiği bir süreçle işlemektedir. Dolayısıyla personellerimiz ülkenin geneline yaygın hizmet vermektedir. Bu hizmet ağımla beraber afet olduğunda da diğer hizmet kümeleri birbirine bu anlamda destek vermektedir biraz önce bahsettiğim gibi.

Türkiye'nin 31 farklı çeşit doğa kaynaklı afet riski bulunmaktadır. Deprem bunlardan bir tanesidir ve en adet de, en farklı çeşit de beşerî kaynaklı afet risklerimiz bulunmaktadır, 15 Temmuz da bunlardan bir tanesidir. Dolayısıyla, hem doğa kaynaklı afetlere hem de beşerî afetlere, hayatı etkileyecek olağanüstü durumlara yönelik ülkemizin bu ve benzeri risklerini planlayarak ülkemizde 10 farklı bölgede bölgesel ve illere yönelik de yerel afet kapasiteleri oluşturduk. Ama bunların tamamı kendi ihtisas alanlarıyla şu anda yetkinliklerini artırmakta. Örneğin, Akdeniz havzasında daha çok orman yangınları görülürken, Karadeniz'de heyelanlar ve seller görülürken, Anadolu fay hatları üzerinde sismik hadiseler görülürken deniz kaynaklı, göl kaynaklı, dağ kaynaklı... Yani bu ülkenin her türlü riskini Kızılay olarak devletimize destekçi rolümüzle öngörüp hesaplayarak buralarda devlete destek noktasındaki müdahale kapasitelerimizi oluşturmaya gayret ediyoruz.

Bu anlamda, toplum liderleri geliştirme noktasında eğitimler veriyoruz; din görevlilerine, öğretmenlere, muhtarlara, polislere, kolluk güçlerine eğitimler veriyoruz, bu eğitimler artıyor. Şubelerimiz sürekli bu anlamda eğitim alıyor. Bir Kızılay Akademi tesis ettik. Kızılay Akademi aracılığıyla eğitim noktasında topluma yaygın bir ulaşım aracı olarak bir öğrenme yönetim sistemi oluşturduk, eleme sistemi. Bu eleme sistemi aracılığıyla sertifikasyon eğitimleri de dâhil olmak üzere 100'ün üzerinde afet bilinci, ilk yardım sair eğitimlerini hem tatbiki olarak hem de uzaktan verebilir durumdayız.

Afetle ilgili pek çok kurumla iş birliklerimiz bu anlamda bulunmaktadır.

Kızılay bütün iş süreçlerini dijital ortama taşımıştır. Kızılayda kâğıt kullanılmamaktadır, kâğıtsız yönetim yapmaktayız, bütün süreçlerimiz kurumsal kaynak planlaması sistemleriyle yönetilmektedir ve ofis bağımlılığı yoktur çalışanlarımız arasında. Dolayısıyla Kızılay Afet Yönetim Sistemi'nde,

KAYS sistemimizde de hem eş güdümün sağlanması hem kurumsal kaynaklarımızın dijital araçlarla yönetilmesi o anlamda sağlanabilmektedir. Bütün bu süreçler coğrafi bilgi sistemleri üzerinde yönetilebilmekte, izlenebilmekte, raporlanabilmektedir.

Afet yönetim kapasitemizin geliştirilmesi noktasında hafif arama kurtarma ve vatandaşlarımızın afetin olduğu ilk anda yapabileceği temel kurtarmayla ilgili eğitimler vermekte ve kendi öz kapasitelerimizi de bu anlamda oluşturmaktayız.

Beslenmeyle ilgili ulusal sorumluluk bizde olduğu için koordinasyon ve orkestrasyon sorumluluğu, bu konuyla ilgili il bazlı planlar yapmaktayız. O il bazlı planlarda o ilin ihtiyacı ve olası senaryolarına göre kapasitelerimizi planlamakta ve o ildeki sivil toplum kuruluşları, yerel yönetimler ve ilgili kuruluşlarla, afetler olmadan önce kapasite değerlendirmesi yapılmakta ve afet olduğu sırada da bu planlama çerçevesinde faaliyet icra etmekteyiz, şu anda İzmir’de yaptığımız gibi.

Beslenme platformumuzla alakalı sivil toplum kuruluşlarımızla iş birliklerimiz bulunmakta. Beslenme platformumuz da ülkede bir afet olduğunda o bölgede afetin akut fazında vereceğimiz ve sonrasında iyileştirme döneminde vereceğimiz beslenme ve gıda hizmetleri noktasında eş güdümü sağladığımız bir platformdur, bu da çok güzel çalışmakta. Bu platformumuzla günlük kalori ihtiyacından tutun da beslenme çeşitliliğine ve gıda güvenliğine kadar bize ciddi bir güvenlik vermektedir.

Kümemize bu anlamda bütün kuruluşlar, belediyeler, STK’lar açıktır, davetlidir ve belirli bir kalite akreditasyon süreciyle platformumuza alınmaktadır. Bu süreç içerisinde de sivil toplum, kamu kuruluşları, yerel yönetimlerle iş birliği hâlinde çok hızlı bir şekilde gücümüzü ve kapasitemizi arttırabilmekteyiz.

Hedeflerimiz şu an 400 binlerde olan anında ihtiyaç duyulduğu anda Kızılay kapasitesiyle 400 bin kişiye beslenme hizmeti sağlayabileceğimiz bir kapasitemizi de bulunmaktadır. Platform üyelerimizle ve kendi kapasitemizle geliştirerek özellikle mobil aşevlerimizi, mobil mutfaklarımızı ve il ve ilçelere yayılmış olan aşevlerimizin kapasitelerini artırarak endüstriyel süreç yönetimleriyle bunları yarım milyona 2023’te çıkarmayı hedefliyoruz.

Barınma noktasındaki temel sorumluluk AFAD’dadır. AFAD’a yardımcı rolümüz vardır barınma noktasında, yani şu anda AFAD’ın kullandığı çadırların bir kısmını Kızılay çadır fabrikalarımızda üretiyoruz ama bu bir ticari ilişki dolayısıyla beslenme kümesi bizden soruluyor, barınma kümesi AFAD’dan soruluyor. Ama biz ihtiyaç olur diye elimizde yaklaşık 50 bin civarında, ülkenin farklı noktalarında çadır stoku tutmaktayız. Ocak ve şubat aylarında faaliyete geçireceğimiz, Malatya üretim üssünde faaliyete geçireceğimiz afet barınma sistemleri fabrikamızla da sadece afete yönelik, afet sırasında lojistiği optimize edilmiş ve hızlı kurulabilen, konteyner yaşam üniteleri ve donatılar üreteceğimiz bu alanda dünyadaki en büyük üretim kapasitesini, nasip olursa, Sayın Cumhurbaşkanımızla beraber kurdelesini keserek devreye almış olacağız. Özellikle konteynerlerin nakilleri konusunda ciddi maliyetler yaşanmaktaydı. Kızılay kendi afet noktalarına öncesinden bu konteynerleri, Boğaziçi Üniversitesiyle patentlerini alarak geliştirdiğimiz gerçekten dünyaya da örnek olabilecek lojistiği açısından da çok inovatif yaşam ünitelerimiz var. Bunlar herhangi bir kalıcı konuttan farkı olmayan, kalitede geliştirilmiş konutlar. Gerçekten bizi de heyecanlandırıyor bu anlamda. Bu konutlar aracılığıyla da vatandaşlarımızı belki de hiç çadır sürecine sokmadan, hızlı bir şekilde, üç-dört gün içerisinde konteynere alma noktasında da devletimize böyle bir millî kapasite desteği sunmuş olacağız.

Bir taraftan da Kızılay, Uluslararası Kızılay ve Kızılhaç Hareketinin bir üyesi, 192 ülkenin üyesi olduğu bir federasyonumuz bulunmakta, IFRC, merkezi Cenevre’de olan ben de bu federasyonun Avrupa ve Orta Asya Başkanlığını yürütmekteyim. Bu afetler konusunda dünyadaki 192 ulusal

cemiyetin içinde en çok öne çıkan kuruluşlardan biri olarak Türk Kızılayı bu anlamda hareketin içindeki etkinliğini ülkemiz menfaatine de kullanarak Uluslararası Kızılay ve Kızılhaç Federasyonunun küresel afet müdahale lojistik merkezini İstanbul'a aldı. 3'üncü havalimanı içerisinde bir lojistik merkez kuruyoruz. Onun dışında da gene lojistik hatlara çok yakın noktalarda da IFRC'nin küresel afet müdahale kapasiteleri burada oluşturulacak. Bu, Türkiye'de bir afet olduğunda o uluslararası kapasitenin de seferber edilmesini bu anlamda sağlamış olacak.

Güvenli yaşam kültürünün geliştirilmesi noktasında Milli Eğitim Bakanlığımızla, Talim Terbiye Kurulumuzla bütün müfredatın içine bu güvenli yaşam kültürünün yedirilmesi ve çocuklarımıza anaokulu seviyesinden başlayacak bir güvenli yaşam kültürü oluşturulması noktasında çaba içerisindeyiz. Bütün dünyada da böyle oldu, ülkemizde de çocukları emniyet kemeri takma konusunda eğitirseniz -anne babalarını çocuklar eğitiyorlar- eğer çocuklarınızı güvenli yaşam alanlarında yaşama konusunda bilinçlendirirseniz, yapısal olmayan risklerin azaltılması konusunda bilinçlendirirseniz onlar da ailelerini bu anlamda bilinçlendirecektir. Dolayısıyla, bizim buradaki afet elçilerimiz çocuklar olacaktır. Dolayısıyla biz, odağımızı bu anlamda çocuklara kaydırdık ve bir güvenli yaşam kültürü paketi oluşturduk yaklaşık 21 modülden oluşan. Çocuklara bu güvenli yaşam kültürü içerisinde tehlike ve afet risklerini oyun yaparak -onlara birtakım araç gereçler, yazılımlar- öğrenecekleri tehlike atölyeleri sağlayacağımız, öğretmenlerini eğiterek onu yaygınlaştıracığımız; aslında temel ilk yardımdan, doğada hayatta kalma becerilerinden, afetler olduğunda bu anlamdaki, basit müdahaleler noktasında bir afetin bu anlamda yönetimine iştirak edebilecek bir birey olmasına kadar, anaokulundan lise son sınıfına kadar, bir müfredat hazırladık, bu da Milli Eğitim Bakanlığımızla devam ediyor. Bazı müfredatlarımızı EBA sistemi içerisine yükledik, oradan da yaygın bir şekilde çocuklar bu eğitimleri bu anlamda alabilmekte.

Türkiye'nin şu anda 30 noktasında sertifikasyon veren ilkyardım eğitim merkezlerimiz var. Bunu çok hızlı bir şekilde bütün illerimize yaygınlaştıracğız, yakın bir zaman içerisinde de sertifikasyon noktasında olmasa da ilkyardım kültürünün yaygınlaştırılması açısından bütün şubelerimiz, yani bin civarındaki, yakında bin civarına ulaşacak olan şubelerimizle beraber bu ilkyardım meselesini topluma yaygınlaştırmayı düşünüyoruz. Kızılayın toplum merkezleri var, bir taraftan da ülkemizde 5 milyon civarında mülteci var, sığınmacı var geçici koruma statüsünde bulunan. Afet risklerinin onlar açısından da azaltılması, müdahale sırasında onlarla da iletişim kurulması zorunlu. Dolayısıyla biz, Türkiye'de bulunan mültecilere afetlerle ilgili devletimizin mesajlarını şu an 7 dilde ulaştırıyoruz.

Türkiye'de göç hizmetleri noktasında vatandaşla, göçmenlerle temel iletişim kuran en önemli aktörlerden bir tanesi Kızılay. Yaklaşık 2 milyon göçmenle bizim Kızılaykart aracılığıyla ve toplum merkezlerimiz aracılığıyla doğrudan temasımız bulunmakta. Hatta, onlardan aldığımız yaklaşık 10 bin gönüllümüz de var, onlarla beraber kendi mesajlarını kendi aralarında bu anlamda yaymaktayız.

Bu gönüllülük meselesi bizim kapasitemizi çok hızlı artıran bir şey. Örneğin, Elâzığ'da biz 17 bin Kızılaycıyla çalıştık. İzmir'de yaklaşık 10 bin Kızılaycımız hâlen çalışıyor. Dolayısıyla bu eğitilmiş gönüllüler hem daha motive hem de vatandaşla daha sıcak ilişki kuran bir kapasite anlamına geliyor.

Benim sunumum bu kadar olacak Değerli Başkanım. Sorularınız varsa cevaplamaya hazırız.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Kızılay Genel Başkanımız çok kıymetli Doktor Kerem Kınık'a teşekkür ediyoruz bu güzel sunumlarından dolayı.

Şimdi, soru sormak isteyen değerli milletvekillerimiz var, onların da sorularını alalım, o şekilde diğer değerlendirmelerimize geçelim inşallah.

Kocaeli Milletvekilimiz, Komisyon Başkan Vekilimiz İlyas Şeker.

Buyurun Değerli Vekilim.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Evet, Başkanım, öncelikle sunumunuzdan dolayı teşekkür ediyorum.

1999 depremini Kocaeli’de yaşayan birisi ve ondan sonraki depremleri de yakından izleyen birisi olarak Kızılayın nereden nereye geldiğini fark eden birisiyiz, gören birisiyiz. Tabiri caizse, 1999’lardaki Kızılay emekleme aşamasındaydı ama bugün, Allah’a şükür, 18 yaşında, genç, dinamik bir birey konumunda, gayretli çalışmaları var.

Şimdi, Komisyonumuzun asıl amaçlarından bir tanesi deprem zararlarını azaltmakla ilgili çalışmaların yapılması yani deprem öncesi yapılacak olan çalışmalar daha çok. Sizin ana çalışmanız deprem sonrası yardımlarla ilgili olarak yapılıyor. Ancak ben birkaç sefer Mithat Hoca’nın programlarına da katıldım. Oradaki programlarda genelde vatandaş bilinçlendirmeye yönelik olarak deprem anında ne yapılması gerektiği konusu işleniyor, çök-kapan-tutun şeklinde bir çalışma yapılıyor. Ancak ondan önce... Bir de Kızılayın, tabii, gerçekten toplum nezdinde bir güvenilirliği var, yani Kızılay bir konuyu aktarırsa vatandaş bunu önemser, değer verir ve o konuda çalışma yapar, toplum nezdinde böyle bir güvenilirliğiniz de var. Dolayısıyla, deprem öncesinde vatandaşın bilinçlendirilmesi açısından ne tür çalışmalar var veya böyle bir çalışma yapmak için bir çalışmanız var mı? Az önce, çocuklarla ilgili, ilkokullardaki çocukların bilinçlendirilmesiyle ilgili çalışmaların yapıldığını, Millî Eğitimle birlikte yapıldığını söylediniz ancak işte şu anda bizim en büyük sıkıntımız, mevcut, depreme dayanıksız yoğun şekilde bulunan binaların güçlendirilmesi veya da kentsel dönüşümle yenilenmesi. Ama bu konuda da vatandaşın ciddi anlamda direnci var, yani bunu kurumlar görüyor, ediyor ama vatandaşın direnci var. Kızılay olarak bu konuda aile bireylerini ikna edici yönde STK’lerle ilgili bir çalışmanız var mı? Az önce söylediniz, din görevlileri, öğretmenler veya işte polis eğitimi veya kimler varsa, bunlarla ilgili böyle bir çalışmanız var mı vatandaşın ikna etme yönünde?

Teşekkür ediyorum.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Hepsini beraber mi, tek tek mi cevaplayayım?

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Tek tek de yanıtlatabilirsiniz Sayın Başkan, sorular fazla olmadığından dolayı.

Buyurun.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Teşekkür ediyorum İlyas Bey’e.

Şimdi, bizim eğitim faaliyetlerimiz, farkındalık oluşturmaya yönelik faaliyetlerimiz, şubelerimizin vatandaşlarımızla birlikte yaptığı birtakım etkinlikler aslında öncesinde bir bilinç oluşturmaya ve bir davranış değişikliği oluşturmaya yönelik amaç taşıyor.

Burada gelmek istediğimiz nihai nokta şu aslında: Devletimiz zaten mevzuatlarıyla, güçlü kurum ve kuruluşlarıyla afetin 3 anına yönelik de birtakım düzenlemeler, tedbirler yapıyor. Biz kendimizi her zaman şurada konumlandırıyoruz: Bizim doldurabileceğimiz bir boşluk var mı, devlete destek anlamında boşluk var mı? Özellikle de gönüllülük temeliyle ve vatandaşa dokunan, biraz önce bahsettiğiniz nedenselliklerle vatandaşa dokunan yerler noktasında biz nasıl bir yol izleyebiliriz?

Bunlardan bir tanesi aslında mahalle afet gönüllüleri; ki, şu anda bunun pilot çalışmasına İstanbul’da başlıyoruz. Niyetimiz şu: Mesela bunun Japonya’da çok örnekleri var, bir pazar sabahı kahvaltısını yapıyor bu gönüllüler ve sokağa çıkıyorlar. Sokakta ne yapıyorlar? Elleri kâğıt, kalem alıyorlar ve o sokakta bir rögar kapağı sallıyor, oradan bir elektrik kablosu kopmuş veya metruk bir bina var, onun içerisinde suç işleme eğilimi olabilir veya bir duvarda heyelan oluşturabilecek çatlak

var gibi... Vatandaşın kendisi aslında, o mahallenin gönüllüleri bunları tespit ediyor, sonra bunlarla ilgili İçişleri Bakanlığına, belediyelere, ilgili kurum ve kuruluşlara bu konularla ilgili rapor ediyor ve süreci takip ediyor. Bu bizatihi o sokağın, o mahallenin içinde yaşayan gönüllüler tarafından yapılabilecek birtakım çalışma ama bunu yapmak için -tıpkı aile afet planımızı yapmak gibi, tıpkı bireysel risklerimizi bu anlamda bilmek gibi- bir eğitim gerekiyor bu süreçte. İşte, biz o eğitimleri veriyoruz ama bu eğitimin bütün ülkeye yaygınlaştırılması gerekiyor, bunun için de Kızılay Akademisi ve şubelerimiz aracılığıyla çok yoğun bir şekilde, pratik eğitimleri de olan, teorik eğitimleri de olan ve vatandaşımızın, her seviyeden vatandaşımızın, her bölgeden vatandaşımızın anlayabileceği müfredatlar geliştiriyoruz; bu müfredatları, bu öğretim sistemimizin, eleme sistemimizin içine yüklüyoruz. Eğitici öğretmenleri verip şubelerimizde, bölgelerimizde doğrudan vatandaşa yönelik gidip eğitimler verecek veya toplum liderlerine -biraz önce bahsettiğimiz gibi- din görevlilerine eğitim verecek insanları eğitiyoruz. Dolayısıyla, ilk yardım, Sağlık Bakanlığımızla beraber zaten eş güdümlü yürüttüğümüz, onların bize verdiği ruhsatla sertifikasyon oluşturduğumuz bir hizmetimiz. Bu hizmetimizi çok yaygınlaştırmak istiyoruz. Yani herkesin, 82 milyon vatandaşımızın hepsinin temel bir ilk yardım bilincine kavuşması gerekiyor. Bu anlamda bir yatırımımız var yani ilk yardımın yaygınlaştırılması, temel afet bilinci oluşturulması konusu da bunlardan bir diğeri. Bugün Japonya’da 6 yaşındaki bir çocuk hangi tip yangını hangi yangın söndürme araçlarıyla söndüreceğini biliyor ama bugün mesela bizler afet uzmanlarıyız, biz bile şaşırabiliriz ama bu çok temel bir bilgi ve o çocukluk yaşında yoğurarak ancak öğrenilebilecek hususlar. Biz daha çok burada topluma dokunabilecek olan noktalarda eğitim ve tatbikatlarla bu kültürün toplum tabanına yaygınlaştırılması noktasında çalışıyoruz.

BAŞKAN RECEP UNCUGÖLU – Çok teşekkür ediyoruz.

Gerçekten Kızılay bizim artık markalaşmış çok önemli bir değerimiz ve bugün toplumumuzun, Türkiye’mizin sınırlarını da aşan bir şekilde başarı hikâyeleri yazmaya devam ediyor. Tabii, Kızılay denince hep ilk yardım akla gelirdi, o yönüyle Kızılay gerçekten insanımızın, milletimizin her zaman kazayla, afetle mücadelesinde yanında olan, ona ufuk açan bir yapı. Bu, gönüllülerin sayısının artması, farkındalık çalışmalarının artması, aynı zamanda güvenli yaşamla ilgili hem Millî Eğitimde hem sosyal mecralarda her yaş grubuna göre eğitici faaliyetlerin, farkındalık çalışmalarının artması çok önemli, bu konularda gerçekten çok güzel çalışmalar var, tebrik ediyoruz. Tabii, bir yandan da Komisyonumuzun, İlyas Bey’in de altını çizdiği gibi deprem zararlarını en aza indirme noktasında tüm toplumun ihtiyacı olan bir farkındalığın altını çizmesi de söz konusu. Bu da deprem güvenli konutta yaşamak, bu noktada konutunun deprem güvenliğini araştırmak, varsa kendi imkânlarında bütün çözüm yollarına başvurabilmek ve bununla ilgili de istekli olmak, bunun bir hayat memet meselesi olduğunu ve hayatın birçok alanında belki ihtiyaçlardan çok daha önce gelmesi gerektiğinin farkındalığını topluma yansıtabilmek lazım. Tabii, İzmir’de, Elâzığ’da yaşadığımız depremlerde çöken binalarda gördüğümüz bazı durumlar, aynı zamanda İstanbul Kartal’da kendiliğinden yıkılan binada -21 canımızı kaybetmiştik, Allah rahmet eylesin- orada gördüğümüz durumlar, tabii, bu noktada vatandaşımızın da bu güvensiz konutlarda yaşamak noktasında daha duyarlı, daha bilinçli, kendini daha çok koruyacak kollayacak ve çözüm yollarını sonuna kadar da öncelikle kendisinin de araştırabileceği, zorlayabileceği bir farkındalığın gerekliliğine işaret ediyor yaşanan bu durumlar. O yüzden Kızılayın bu çalışmalarına belki de bu farkındalığı da, bunun en kıymetli şey olduğunu, belki bir adres değişikliği yapmanın, biraz daha uzak bir mahalleye taşınıp daha depreme güvenli ama biraz da metrekaresi küçük bir konuta taşınmanın, belki o anda konfor açısından, kurdukları hayat düzeni açısından biraz kendilerini rahatsız edecek olmasına rağmen belki de kendilerinin, evlatlarının hayatlarını kurtaracak bir karar ve tasarruf

olacağı bilincini belki de daha geniş kitlelere yaymakta, yansıtmakta, işte, bu bütün güvenli yaşam kültürünü geliştirme projesinin içinde de bir başlık olarak bulunabilir diye düşünüyorum hem o noktada bir görüş beyan etmek istedim.

Evvet, şimdi de sorusu olan Değerli Adana Milletvekilimiz Müzeyyen Hanım.

Buyurun Değerli Vekilim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sunumunuz için teşekkür ederim, hoş geldiniz.

Ben bu afet yönetimi konusunda sunumunuzu incelediğim zaman, daha doğrusu bizlere vermiş olduğunuz faaliyet raporunu incelediğim zaman 4 sayfanın afet yönetimine ayrılmış olduğunu görüyorum. Öncelikle bir teşekkürümü buradan ifade etmek isterim. Gerçekten kurum olarak 1868 yılında Hilal-i Ahmer olarak kurulmuş olan bu kurumun ülkenin göz bebeği olduğunu ve esas işlevlerini yapması konusunda mutlaka kurumsal davranması gerektiğine işaret etmek isterim burada. Hakikaten bu göz bebeği kurumun afet yönetimine ilişkin de çalışmalar yapıyor olması sevindirici elbette. Baktığımda, incelediğimde 63'üncü sayfada deprem, sel, heyelan, yangın, yoğun kar yağışı ve diğer afetlerle ilgili çeşitli yaklaşık maliyetleri sunmuşsunuz. Bu afet yönetimine bu yıl için ne kadar bütçe ayırdınız? Onu bir sormak isterim . Bir de ocak ayından bugüne yaşadığımız afetler ortada. Hani, bu afet öncesi bilinçlendirme çalışmalarına, tabii, ben de çok önem veriyorum. Özellikle vatandaşın bilinçlendirilmesi elbette ki çok çok önemli afet sırasında, öncesi ve sonrasında nasıl davranacağı çok önemli ama. Sanki bu eğitimin, doğal olayların afete dönüşmesine engelleyecek olan kurumların çalışanlarının ve yöneticilerinin de bu tür eğitimleri alması gerektiği yönünde inancımız var çünkü gerçekten yaşanan afetler bize gösteriyor ki yeterince önlem alınmıyor bu konuda. Buna ilişkin görüşlerinizi almak isterim.

Teşekkür ediyorum afetlerde göstermiş olduğunuz duyarlılık ve çalışmalar için.

Sağ olun.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Ben de Sayın Milletvekilim teşekkür ediyorum.

Kızılayın aslında 3 tip katkısı var: Bir tanesi nakdi katkıları veya harcamaları. İkincisi aynı katkıları ya da harcamaları. Üçüncüsü de insan gücü temelli, bunlara gönüllülerimiz de dahil. Dünyada aslında bu katkılar hesaplanırken gönüllü gün belirli bir rakamla da aslında çarpılarak yarattığı değer açısından hesaplanıyor ama biz o noktada yani gönüllü katkısını maddi bir çerçevede sunmuyoruz ama bütçeden ayırdığımız pay itibarıyla geçen seneki rakam yaklaşık 100 milyon TL'ydi -100 milyon küsurdu şimdi net rakamı bilemiyorum ama isterseniz arz edebilirim- 2021 yılı içinde 155 milyon 624 bin lira bir bütçe ayırdık. Bunun içerisinde ağırlıklı afete müdahale çerçevesinde yapılacak hizmetler bulunmakta. Kızılayın kendisi bir afet kurumu olduğu için aslında Kızılay Akademisinin yaptığı çalışmalar da aslında o afet konusunda risk azaltma, bilinç oluşturma, ilk yardım çalışmaları da vesaire de bu anlamda oraya destek sayılabilir ama çekirdek müdahale noktasında yaklaşık 259 personelimiz var ve o 125 bin gönüllümüz ki çok kısa bir süre içerisinde bunu 2 milyona çıkarmayı hedefliyoruz. Onlarla birlikte afet müdahalelerinde yapacağımız harcamalar noktasında 155 milyon gibi bir hedefimiz var. Bu değişiklik arz edebiliyor. Şöyle ki: Kızılayın biliyorsunuz 3 temel gelir kaynağı var: Bir tanesi bağışları, ikincisi fonları, üçüncüsü de kendi gelir getireceği akarları -şirketleri- dolayısıyla kamudan herhangi bir bütçe almıyor Kızılay ve bu harcamalarının tamamını bu 3 kaynaktan kendisi oluşturmak durumunda. Zaman zaman yaşadığımız büyük afetlerde yardım kampanyasına çıktığımızda bu kampanya çerçevesinde bu öngördüğümüz rakamlar değişebiliyor, çok büyük değişiklikler gösterebiliyor yani öngöremediğimiz

için bu afetleri afet bütçesi yapmak çok zordur. Bizim yaptığımız bu bazal bir kapasite tutmak, yani 259 kişilik profesyonel ekibimiz, bölgelerimiz, şubelerimiz, ekipman vesaire gibi, bunu bir hazır kıta olarak sürekli durmasını sağlamak ve yaklaşık 500 bin kişilik beslenme ve 50 bin civarında da çadır kapasitemizle ki bunların yanında barınma, NFI dediğimiz mutfak kitleri, ısıtma kitleri, battaniyeler, yataklar, giysiler vesaire gibi yani bir insanın ve ailenin ihtiyaç duyduğu bütün kapasiteleri yaklaşık yarım milyon insan için sürekli tutuyoruz ve bunu güncel tutuyoruz, bunların maliyetleri ama bu zaman zaman kampanyalarla beraber yükseliyor.

Başkanım, sizin bahsettiğiniz husus çok çok önemli bir husus. Burada, naçizane, bireysel anlamda bir yorum yapmak istiyorum: Devletimiz, belediyelerimiz Türkiye’deki zemin konusunda bilgi sahibi. Zemin formasyonunu biliyoruz, aktif fay hatlarını biliyoruz. Yapısal stokumuzun durumunu büyük oranda biliyoruz, mesela, İstanbul’da biliyoruz, yani 36 bin bina var. Kendi başına, Kartal’daki gibi, yıkılma riski olan 3-4 bin bina var. Bunu biliyoruz, hangi yerler olduğu biliniyor bunların. Buralarda vatandaşta bilinç oluşturmak yetmiyor çünkü bilinç oluşturduğunda vatandaş o binayı terk ediyor ama arka taraftan başka bir vatandaş oraya giriyor. Niye? Çünkü burada bir arz-talep meselesi var. Mesela, bu binalar... Birdenbire kamunun tüm finansmanı yüklenerek bu riskleri aynı anda düzeltmesini beklemek de gerçekçi değil. Vatandaşın böyle binalarda oturmasıyla alakalı ilave maliyetler eğer konulabilirse, mesela, “DASK sigorta primleri ödenmeksizin bu binada oturamazsınız, kiraya veremezsiniz, bu binalar için mutlaka DASK sigortası yaptırmanız lazım; primi de yüksektir, eğer burada belediyelerden hizmet alıyorsanız bu hizmetlerle ilgili bu binalardaki şeyler pahalıdır, siz kendiniz bireysel hayat sigortası yaptırıyorsanız bu binalarda oturduğunuz için bu sigorta da pahalıdır...” gibi... Yani burada oturmayı cazip hâlden çıkarmak, maliyetli hâle getirmekle ancak daha sert mesajlar verilebilir ki örneklerinin İzmir’de ben tartışıldığını biliyorum, yani binayı işaretlemek gibi “Bu bina tehlikeli bir binadır, bu binaya girmeyiniz.” gibi. Kim ister tabutuna para verip almayı? Kartal’daki insanlar bilseydi o binanın kendi başına çökeceğini o binayı alırlar mıydı? Ömür boyu çadırdaki yaşamak isterlerdi. Dolayısıyla, biraz aslında kamu iletişimi açısından baktığımızda, belediyelerle, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızla, yerel yönetimlerle ve vatandaşın bilinçlendirilmesiyle alakalı kamu spotları vesaireyle birlikte devlet bize bu konuyla ilgili bir görev verirse vereceği görevi yapmak için elimizden gelen kapasiteyi bu anlamda oluştururuz.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Çok teşekkür ediyoruz Sayın Başkanım bu katkılarınızdan dolayı.

Tabii, biz, birçok projenin, birçok kentsel dönüşümün böyle küçük nüanslarla, muvafakat verilmemesi sebebiyle de gerçekleşmediğini, âdeta, o anlaşmazlıkların böylesine büyük bir tehdidi, riski, hayat memet meselesi olabilecek bir tehlikeyi, zaman zaman insanların daha küçük beklentilerle, farklarla görmezden gelmelerine sebebiyet verdiğini hissediyoruz. Kartal örneğine baktığımızda, onunla birlikte etrafındaki 7-8 blok, yaklaşık 150’ye yakın bağımsız bölüm yeniden yapıldı ve oradaki vatandaşlar da bu duruma razı geldiler, âdeta istediler. Neden? Çünkü ortada bir can kaybı vardı, Yeşilyurt Apartmanı, komşularının yaşadığı bina gözlerinin önünde yıkılmıştı. Tabii, bu olmadan evvel insanımızı -dediğiniz gibi- yönlendirmek, bir şekilde, o konudaki çözüm arayışlarına ve biraz da fedakârlık yapabilecek bir anlayışa yönlendirmek meselesi. Tabii ki bunun dışındaki idari ve teknik anlamda bütün kurumlarımızın, yerel yönetimlerimizin, Bakanlığımızın yaptığı çalışmalar devam ediyor, edecek de. Vatandaşımızı hiçbir şekilde -hem idari yaptırımlarla hem de güvenli konut üreterek- güvensiz konutlarda yaşama noktasında bir mecburiyet içinde bırakmamak en büyük hedefimiz. Tabii, bu konuda, bunun ne kadar önemli olduğunu, bu noktada fedakârlıkların da gerekebileceği bilincinin

de vatandaşta her daim canlı kalmasını sağlamak da diğer kurumlarımızla beraber yapılan bütün farkındalık çalışmalarıyla... Kızılay da belki bunun bir parçası olabilir, önümüzdeki süreçler içerisinde görev alabilir. Bu noktanın altını çizmek istemiştik.

Teşekkür ediyorum.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Bir şey ekleyebilsem izninizle çünkü bu bağlam önemli.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Buyurun.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Olayın, yani dönüşümün finansmanı konusunda vatandaşın verebileceği, yapabileceği katkı bizi de finansal bir katkı olabilir ama bir taraftan da... Diyelim ki Fatih, yani yapı stokunun çok eski olduğu bir yer, doğal olarak vatandaş şunu istiyor... Daha doğrusu, “doğal olarak” demeyeyim de realite bu. Vatandaş diyor ki: “Benim bir dairem var, ben buradan çıkayım, bana iki daire ver.” ya da “100 metrekarede oturuyorum ben, bu 100 metrekaresinin aynısını yeni şartlarda bana ver.” Belediyeler bunu da yönetebilmek için oradaki emsali yükselterek 100 metrekaresi 120 yapıp, buradan bir rant oluşturup oluşturulan rantı bir finansman modeliyle vatandaşın elini cebine sokturmadan vermeye çalışıyor. Bu da olayın amacına ters. Yani yapı stokunun hafiflemesi gerekirken orada artıyor.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Kesinlikle, kesinlikle. Yoğunluğu arttıran, hatta bazı bölgelerde çözümsüz hâle getiren bir durum.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – “Siz 100 metrekarede yaşıyordunuz, bundan sonra 80 metrekaresi, sağlıklı bir yerde yaşayacaksınız.” gibi bir noktaya hazırlanması da gerekiyor.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Kesinlikle aynı görüşteyiz biz de.

Evet, teşekkür ederiz.

Şimdi, sorusu olan İzmir Milletvekilimiz Sevdâ Erdan Kılıç.

Buyurun Sevdâ Hanım.

SEVDÂ ERDAN KILIÇ (İzmir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Öncelikle hoş geldiniz. Ben sorudan önce aslında bir üzüntümü belirtmek istiyorum Kızılayla ilgili.

Şimdi, ben doğma büyüme Eskişehirliyim. Eskişehir’de Hasırca Kampımız var biliyorsunuz. 1989 yılında ben ilkokul öğrencisiydim, on beş günlüğüne o Hasırca Kampına katıldım. Gerçekten çocukların hayatlarında iz bırakan kamplar yapıyordunuz o dönem, şimdi nasıl bilmiyorum. Yani hem ülke sevgisi aşılanıyordu, afette ne yapılır, sosyal hayatta birlikte nasıl yaşanılır, bir disiplin... Her anlamda gerçekten çocukların hayatlarında iz bırakıyordu, benim de hayatımda iz bıraktı. Her 10-15 çocuğun başında da bir lider oluyordu, bu liderler de ya lise son sınıf öğrencisi ya da üniversiteden oluyordu. Ben on yıl sonra, 1999 yılında da üniversite öğrencisiyken lider olarak katıldım Hasırca Kampınıza, yine on beş gün kaldım. Orada da tabii, farklı kazanımlar ediniyorsunuz. Bu sefer, belki çocuklar bile olsa bir yönetim şekli, yine bir arada olma duygusu, bir arada yer alma duygusu ve ülke sevgisi daha da perçinleniyordu. O yüzden, aslında dayanışma duygusu da ilkokullarda belki de ilk Kızılay zarflarıyla hayatlarımıza katıldı. Herkesin hayatına bir kere bir yerden Kızılay dokunmuştur. Dünyanın neresinde bir afet olursa olsun biz televizyonlarımızı açıp bakıyoruz, acaba Kızılay da gitti mi diye. Çok önemli bir kurum, emekleriniz çok teşekkür ediyoruz. Ben İzmir Milletvekiliyim, İzmir’de de gerçekten hakkınız ödenmez, çalışma arkadaşlarınızın da. Ama böyle güzel bir kurumken, böyle anılıyorken, herkesin hayatına dokunmuşken basında soruşturmalara yer alıyor olmanıza, ben de

hayatına dokunulan biri olarak açıkçası gerçekten çok üzülüyorum. Bunlara ilişkin umarım kamuoyunu aydınlatıcı yani kurumun da itibarını zedelemeyecek açıklamalarla bu soruşturma süreçlerinin tamamlanması gerektiğini düşünüyorum. Sadece üzüntümü belirtmek istedim. Umarım yine hayatlara dokunmaya devam edersiniz.

Teşekkür ederim.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Sayın Başkanım, izin verirsiniz.

Hasırca kampımız yenilendi.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Devam ediyor mu bilmiyorum.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Tabii, tabii, yenilendi.

Bir şey yaptık: Gençlik ve Spor Bakanlığımızın kamp sistemiyle entegre bir modele geçtik ve Gençlik ve Spor Bakanlığımızın kendi kamplarında Kızılay liderleri Kızılaycılık eğitimleri veriyor ülkenin tüm kamplarında. Kendi işlettiğimiz o geleneksel kamplarımızda da aynı şekilde devam ediyoruz. Bahsettiğiniz o kültür gerçekten çok önemli bir kültür yani insanın o bir haftası belki hayatını değiştiriyor pek çok açıdan baktığınızda . Onu önemsiyoruz ve yaygınlaştırmaya çalışıyoruz gençlik kamplarımızı.

Diğer husus: Aslında, şu an devam eden bir soruşturmamız bulunmamakta. Kızılay kurumu topluma açık bir yapı olduğu için bizler de... Ben Sağlık Bilimleri Üniversitesinde hocayım, yani burası, biz gönüllü dernek statüsünde olduğumuz için -Genel Müdürümüz var, onlar profesyonel çalışanlar, onlar işin başındalar- bizler dernekçilik yapıyoruz. Fakat Kızılayın uluslararası statüsü gereği örneğin, Avrupa Birliği ile Kızılay arasında yapılan anlaşma çerçevesinde, Avrupa Birliği tarihinde tek sözleşmeyle verdiği en büyük yardımı Kızılaya veriyor. Şu ana kadar bizim Avrupa Birliğiyle akdettiğimiz fon miktarı büyüklüğü 2021 sonuna kadar yaklaşık 2,1 milyar euro.

Kızılayın bütün mali iş süreçlerini Avrupa Birliği Sayıştayı denetliyor. Yani bizim içimizde kendi iç denetimimiz, risk uyum ve izleme değerlendirme departmanımız, Teftiş Kurulumuz, Denetleme Kurulumuz, Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğümüzün denetçileri, Cumhurbaşkanlığı Devlet Denetleme Kurulu, bütün bunların dışında biz her sene bağımsız “third-party audit” alırsız, bağımsız denetim alırız. Bu bağımsız denetimler de dünyanın en büyük “Big Four” dediklerinin arasından seçilir çünkü biz uluslararası Birleşmiş Milletler fonları, Avrupa Birliği fonlarını kullandığımız için bütün süreçlerimizin idari uyumu ve finansal gerçekleştirmelerin bu anlamdaki “audit”inin uluslararası standartlarda yapılması gerekir. Bütün bu süreçlerimizi biz şeffaf bir şekilde yayınlıyoruz. Sitemize girdiğinizde bütün bu idari, mali, bütün iş süreçlerimizle ilgili uluslararası akredite kuruluşların yaptığı “audit”leri görürsünüz. Kamuoyuna Kızılayın çok yansımalarının farklı sebepleri var, siz bizden çok daha iyi bilirsiniz bunları. Biz bundan rahatsız değiliz yani Kızılay açık bir toplumsal örgüttür ve medyanın denetimine açıktır, milletvekillerimizin denetimine açıktır, her zaman, yaptığımız her işte... Her işi de doğru yapıyor değiliz yani batırdığımız işler de olabilir. Yani bu anlamda, yola çıkarken “Her proje yüzde 100 gerçekleşecek, doğru olacak.” diye bir iddiamız da yok ama elimizden geldiğince kurallı yapmaya gayret ediyoruz ve bu süreçlerle alakalı devletimizin şöyle bir hassasiyeti de var: Bahsettiğiniz o güven duygusunun korunması açısından basından veya herhangi bir şekilde herhangi bir şikâyet, bir duyum geldiği anda hemen bu konuyla alakalı mutlaka bir teftiş süreci başlatılır ve bunların tamamıyla alakalı süreçler içeride şeffaflıkla işletilir. O anlamda, toplumla da paylaşıyoruz ama Türkiye’nin gündemi o kadar yoğun...

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Şu anda, İçişleri Bakanlığının bir soruşturma başlattığına ilişkin daha bu ekim ayı içinde yer aldı birkaç haber, o yüzden...

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Yok, yok; şöyle efendim: Bazen algı her şeyin ötesine geçiyor ya, gerçekliğin ötesine geçiyor; mutlaka siz de dernekçilik yapmışsınızdır, bilirsiniz yani diyelim ki bir beyannameyi geç verirsiniz o beyannameyi geç verdiğiniz için yönetim kurulu ondan sorumludur, cebinden çıkartır, onu öder. bizim de böyle, buna benzer durumlarımız oluyor. Biz yaklaşık 7,5 milyar TL gibi biz bütçe yönetiyoruz, 11 bin çalışanımız var; bütün bu yapılan iş ve işlemler içerisinde bu tip hatalar olabiliyor. Bu hatalarla ilgili de tıpkı belediyelerde, yerel yönetimlerde olduğu gibi, diğer STK’lerde olduğu gibi bize de zaman zaman bu konularla ilgili... Bunlar, adli süreçleri olmayan idari cezalar noktasında yani mesela bir personeli işe başlatmışsınız, deneme sürecinde tam maaş verdiğiniz için onu Yönetim Kuruluna rücu etmiş. Bu gibi yorum hataları nedeniyle veya yorum değişiklikleri nedeniyle... Yani bahsettiğiniz çerçevede bir sürecimiz şu anda bulunmuyor.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Teşekkür ederim.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCULOĞLU – Şimdi de sorusu olan Değerli Samsun Vekilimiz Bedri Yaşar.

Buyurun Vekilim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ediyorum Değerli Başkanım.

Kızılayın Değerli Başkanı, ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii “Kızılay” deyince herkesin hayatına dokunduğu bir yer muhakkak var yani doğumdan ölüme kadar hayatın her merhalesinde muhakkak insanların Kızılayla yolu kesişiyor şu veya bu şekilde. Dolayısıyla, köklü bir kuruluş, yüz elli yıllık bir geçmişi var; ülke olarak tabii, bizim de gurur duyduğumuz bir kuruluş. Bugün dünyanın neresinde bir olay olursa biz orada her zaman hilali arıyoruz, yani Kızılayın o meşhur hilalini biz bütün doğal afetlerde görüyoruz, bununla da gurur duyuyoruz.

Tabii, depremle ilgili konu, depremle ilgili olarak biz sizi buraya davet ettik; dolayısıyla, deprem olduğu andan itibaren sizler de çok ciddi müdahale ediyorsunuz yani eğitiminden gıdasına kadar; o deprem anı, ama daha öncesinde, depremden önce muhakkak, gönüllü sayısının artışından tutun... İşte, biraz önce de ifade ettiniz, 6 yaşındaki bir Japon çocuk herhangi bir doğal afet karşısında nasıl bir önlem alacağını... Yangınından tutun veya farklı felaketler de olabilir çünkü siz her türlü felakete müdahale ediyorsunuz yani sadece iş depremle sınırlı değil. Dolayısıyla, bu eğitim çalışmalarının kesinkes kesintisiz, hatta mümkün olduğunca okullarda... Daha spesifik olaylar da olabilir, işte, Kızılayın yöneticileri -muhakkak yapıyordur bunları ama- zaman zaman okullarda programlar yapabilir, bu bilinci artırabilir. Dediğim gibi, muhakkak yapıyorsunuzdur ama 125 bin gönüllü 81 milyon nüfusu olan bir ülke için kesinlikle yeterli değil. Onun için bu alana çok ciddi katkı sağlamamız lazım. İşte, bu da zaten felaketlerde insanların nasıl davranış göstereceğinden tutun da felaket sonrası neler yapabileceği, nasıl adım atabileceği, nasıl müdahale edebileceği... Hakikaten bazen yolda görüyorsunuz bir sara hastasına bile vatandaş olarak nasıl müdahale edeceğimizi bilmiyoruz. Herkes bir şeyler yapmak istiyor, yanına gidiyor, kimi kolundan çekiyor, kimi bacağından çekiyor yani bazen yardım edelim derken insanları katlettiğimiz de oluyor. Bu bilinci oluşturacak, başta afetlerle ilgili Kızılay. Dolayısıyla, bu alanda, bu bilincin artırılmasına yönelik olarak biz -şahsen ben- her türlü katkıya Komisyon olarak da hazırız.

Tabii, Kızılay, netice itibarıyla bir yardım kuruluşu. Siz de söylediniz, gelirleri; bağışlar, fonlar ve işte, herhâlde gelir getirici gayrimenkulleriniz gibi, onların kiralanmasından elde ettiğiniz gelirler. Ama zaman zaman, tabii, Kızılaya yapılan bağışların vergi muafiyeti var veya aynı şekilde zaman zaman

müracaatlarla Hükûmetten vergi muafiyeti alan vakıflar da var. Mesela, en son yapılan yardım, işte sizin üzerinizden bir başka vakfa yapılan yardım kanunen doğru olsa bile, yaptığımız işte bir doğruluk olsa bile etik değerler açısından kamuoyunda olumsuz yargılandı, ben de dâhil, şahsen yadırgadım. Yani, belli bir rakamı bize bağışlayacak, şartlı bağış olduğu için biz de bunu 3'üncü bir yere bağışlayacağız. Şöyle söyleyeyim, insanlardaki güven duygusunu zedeleyecek herhangi bir olumsuzluğa kesinlikle yer vermemek lazım yani eğer yardım yapacaksa o vakfın da muafiyeti var, direkt oraya yapsın. Bu tür işlere de Kızılayın kesinlikle ve kesinlikle alet olmaması lazım çünkü insanlar bırakın o milyon milyon dolarları, 1 lirasını Kızılaya vererek mutluluk duyuyor. Rakamın bir önemi yok, simit satan bir adamın bir simit bağışlaması, milyon dolarları olan bir adamın 1 milyon bağışlamasından daha önemli; benim bakış açım bu.

Kızılay deyince de her türlü yardımın gönül rahatlığı içinde yapıldığına ben eminim. Ben Kızılaya bir yardım yaptığım zaman -bu kurban da olabilir- biliyorum ki dünyanın her tarafında, hâlâ eminim. Mesela, geçmişte biz bundan çok çektik. İşte, bildiğiniz vakıfların faaliyetleri vardı A ülkesinde, B ülkesinde, kurban murbanlar; kurban paralarına konduğunu bile gördük, işittik, duyduk ama Kızılayla böyle bir operasyonu yaptığımız zaman... Mesela ben, şahsen, yurt dışında böyle bir şeyi yıllardır hep Kızılay üzerinden yapmaya çalışıyorum, eğer yurt dışında böyle bir kurban murban kesecekseniz gönlünüz rahat. Yani, "Devlet bu, üç gün geç olur ama üç gün sonra da olsa, muhakkak bu iş sonuca ulaşır." diye düşünüyoruz. Onun için benim sizden istirhamım, lütfen bu kurumun üzerinden yapacağınız en ufak işler kanuni bile olsa en ufak bir şaibe olmayacak şekilde kurumu yönetmek lazım.

Bu çerçevede, ben merak ediyorum mesela, 2017 yılından itibaren bağış rakamlarında nasıl bir seyir var? Yani artış mı var, azalış mı var? Mesela kan bağışları geçmişe nazaran nedir? Bunlarla ilgili bize bilgi verirseniz memnun oluruz.

Tabii, bunun dışında kentsel dönüşümden bahsettiniz, belki sizin çok da ilgi alanınız değil ama... Yani netice itibarıyla eğer bir yere devlet el atmışsa insanlar kendi mevcut durumunu kurtarmaktan öte sanki buradan ilave menfaatler bekliyor. Yani "Devlet buraya el attı, burayı yıkacaksa, el koymuşsa buradan bizim muhakkak bir rant elde etmemiz lazım." İşte, "Benim bir dairem varsa iki daire alırım, iki varsa dört alırım. Bu devlettir, yoğunluğunu bir de yapar, iki de yapar, üç de yapar." Bir defa, bu bilinçten insanları kurtarmak lazım. Devletin görevi insanları tabutluktan kurtarmak; onlara, ilave rant, ilave menfaat oluşturmak gibi bir şeyin olmaması lazım geldiği bilincini bizim oturtmamız lazım. Çünkü bu söylediğimiz gibi hep bu söylentiler işte ya, "Burada hiçbir şey yoktu, geldi, yoğunluk üç oldu dört oldu." İşte, "Bir gecekonduya şu kadar daire düştü." Bazen olmayan şeyler bile birbirine anlatılınca... Siz şu kapıdan itibaren "Ahmet" diyorsunuz, dış kapıya gidene kadar "Hüsamettin" çıkıyor. Dolayısıyla, kanun gereği de mümkün olduğunca bu bilincin oluşması lazım ki devlet ancak ve ancak bizim mevcut durumumuzu muhafaza edebilir yani bir dairemiz varsa bir daire verebilir veya bunu bir başka yerde de verebilir. Burada önemli olan bir mal takası, alıp vermek değil; insanların canının bu işten daha önemli olduğu algısını oturtmamız lazım. Belki Kızılay da bu manada, fikri manada katkı sağlayabilir diye düşünüyorum.

Burada asıl olan güven çünkü Kızılayın altında -işte, siz de söylüyorsunuz, "Avrupa Birliği fonları." diyorsunuz- zaten bu güven, bu denetim, bu şey olmasa uluslararası arenada da bu tür rakamlara, 2,1 milyar euro gibi bir rakama ulaşmanız doğru, mümkün değil. Ama, işte, dediğimiz gibi, bunun üzerine titrememiz lazım, kesinlikle buna gölge düşürecek, buna şaibe oluşturacak her şeyden uzak durmak lazım. Ümit ediyorum ki, yine, böyle, hani, şartlı alıp üçüncü vakıflara artırma yönünde inşallah bir faaliyetiniz yoktur, ben şahsen olmamasını arzu ederim. Onu da soruyorum "Var mı?" diye.

Bunun yanı sıra, özellikle, mesela bir ders oluşturulması: Aslında okuma, ders kitabı gibi veya seçmeli ders gibi okutulabilir mi? Bununla ilgili bir çalışmanız var mı? İşte sizin de söylediğiniz gibi, belki anaokulundan başlar, ilkokuldan başlar. Bazen üniversitelerde bu belli bir bölüm de olabilir. Yani bunun en son merhalesi de belki üniversitelerde acil kurtarma, yardımla ilgili bölümler de oluşabilir.

Ben başarılar diliyorum.

Tabii, kurumun bu işlerden en ufak zarar görmesini istemeyiz. Faaliyetlerinizle de gurur duyuyoruz, her yere hilali götürmenizden mutluluk duyuyoruz. O işin başarılı tarafı ama güven esas. Ümit ederiz ki bundan sonra bu tür, o, diğer bahsettiğim olumsuz olaylar da olmaz, hep beraber kurumu istediğimiz yere taşıyız.

Teşekkür ederim Başkanım.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Teşekkür ediyorum Sayın Milletvekilim.

Çok haklısınız. Yani Kızılayın milletin bütün fertlerine hizmet etme sorumluluğu olan ve milletin bütün fertlerinden destek alma, bu anlamda görevi olan ve bayrağımızın emaneti olan hilal olduğu için de bayrağımız gibi canımızdan öze bilmemiz gereken bir yapıdır. Bu anlamda, hem Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığımızın düzenli yaptırdığı kamu itibar araştırmaları var. Bizim de bu anlamda algı ve itibar araştırmalarımız var. Kızılay, sektöründen bağımsız olarak Türkiye’de en çok güven duyulan 3 kurumdan bir tanesi çıkar hep, yani sürekli bu 3 kurumdan bir tanesi olarak çıkar. Bunun, tabii, çok tarihsel, bir buçuk asırlık bir hikâyesi var.

Bağışlarımız konusunda benim bireysel anlamda Kızılaya yönetici olarak gelmem: 2015 yılında Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı, 2016’da da Genel Kurulda demokratik bir seçimde, çift listeli bir seçimde seçilerek Genel Başkan olarak geldim. İkinci dönemimi şu anda yürütüyorum Kızılayda. 2015’le kıyaslayabilirim ben bağış...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – 2015’ten bu tarafa.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Evet, 2015’ten bu tarafa.

Öncelikle 2014 yılında yaklaşık 750 bin insana yardım götürüyorduk ulusal ve uluslararası. Geçen seneki yardımlarımız: 25 milyon ulusal, 8 milyona yakın uluslararası kişiye yardım yapan bir kuruluşuz. Yani dolayısıyla ekspansiyonel bir yardım... Tabii, dünyadaki ihtiyacın artmasından da kaynaklanan bir şey var. Etrafımız yanıyor yani komşularımız. Bir taraftan da yani benim sadece Kızılay olarak Suriye içerisinde Sağlık Bakanlığımızla beraber, Kızılay personeli olan 2.700 sağlık çalışanımız var. Yani 10 hastane, yaklaşık 50 tıp merkezi işletiyoruz, kamplarımız var; Suriye’nin içinde yaptığımız çalışmalarımız. Dolayısıyla yardım ulaştırdığımız insan sayısında böyle bir süreç var.

Kızılaya bireysel yardım yapan insanlar ki bu -simit örneğinden yola çıkıyorum- gerçekten çok değerli çünkü o sürekli ve az ama toplumun tamamının desteklediği bir yapı olmak size finansal sürdürülebilirlik de bu anlamda sağlıyor. Fonlar şartlı gelir. O fon şartı kesilirse veya size uymazsa... Dolayısıyla sizin ona yönelmeniz gerekir. 2015 yılında yaklaşık 300 bine yakın Kızılaya doğrudan bireysel bağış yapan insan vardı. Bizim şu anda yaklaşık 2,5 milyon bireysel bağışçımız var Kızılaya. Yani bu 10 lira da vermiş olabilir, 10 milyon lira da vermiş olabilir. Yani dolayısıyla Kızılaya destek veren bağışçı sayısında da böyle bir artış var.

Kan bağışları konusunda her yıl artan bir bağış var. Bir taraftan da devletimizin, Sağlık Bakanlığımızın şu an itibarıyla 1.564 hastanesi var ve sadece 12 tanesinde geçici kan bankası işletiyor. Onun dışındaki bütün hastanelerin kanını Kızılay tedarik ediyor. Sadece kan da değil, kök hücre, immün plazma da dâhil olmak üzere yaklaşık 3.500 Kızılay personeli her gün Türkiye’nin 300 noktasından

kan alıyor. Günlük, yaklaşık 8-9 bin ünite kan topluyoruz ve bunu her gün 1.500 noktaya dağıtıyoruz. Dolayısıyla, burada da mevsimsel dalgalanmalar ve pandeminin olumsuz etkileri olabiliyor ama yıllık kümülatifte, her sene artan bir... Çünkü ihtiyaç artıyor yani bugün 3 milyon ünite kan bağışı alıyoruz yıllık. Kızılaya kan ve kök hücre bağışlayan düzenli bağışçı sayısı 11 milyon -11 milyon farklı vatandaşımız- bağış yapıyor.

Biraz önce bahsettiğiniz şartlı bağış meselesi de kamuoyunda çok tartışıldı bu konuda. Kızılayın bu 2015 sürecinden bugüne kadar toplam bağış gelirlerinde bu tarz bağış oranı yaklaşık binde 5. Yani binde 5 kadar kısmı...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Aracılık, aracılık da var.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Evet, şartlı bağış. Bu şartlı bağışların bir kısmı şöyle: Mesela bize bir şirket bir para veriyor, mesela 10 milyon lira veriyor, diyor ki: “Şehit ailelerine ev alın.”

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sorun değil, o normal.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Veya diyor ki “Mehmetçik Vakfı aracılığıyla şu projeyi yapın.” gibi. Yani bu sivil toplum kuruluşlarında, diğer sivil toplum unsurlarıyla, uzmanlığı olan unsurlarla iletişim -zaman zaman biz de başka kuruluşlar, kamu ya da vakıflar- bu anlamda, bağışçının şartına göre para bir başka yapıya gidiyor ama diyorlar ki: “Kızılayla yapın bu işi.” çünkü o konuda orada, mesela 16 ülkede delegasyon var, Yemen’de bizim varlığımız var. Dolayısıyla, bir başka kuruluşa veriliyor, diyelim ki İHH’ye veriliyor ama bizim orada varlığımız olduğu için o aktarım o şekilde yapılıyor.

Bahsettiğiniz tarzdaki şartlı bağış yani kamuya çıkmış olan o şartlı bağış miktarımız fazla değil yani bir elin parmakları kadar ve miktar fazla değil. O hususta da yani çok konuşulduğu için burada detayımı...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – İşte, bütün yaptığınız faaliyetler bir tarafa, o bahsettiğiniz binde 5’lik hadise bir tarafa. Yani bir konuşma yoğunluğu açısından baktığınız zaman. Bunda niye simit örneğini verdim biliyor musunuz? Bakın, bağışı yapan vergiden olduğu gibi düşünüyor Başkanım. Yani diyor ki: “Ben 100 lira bağış yapıyorum.” bunu da aynen götürüp şirketinin matrahından düşünüyor 100 lira devlete vergi vermek yerine, aslında o devletin hakkı. Onu vermek yerine getiriyor, diyor ki: “Kızılaya versin.” hiç itirazımız yok ama diğer taraftan 10 liralık simit veren adam var ya, onu hiçbir şeyden düşmüyor, cebinden veriyor. Yani o devlete vereceği vergiden düşünüyor, devletin geliri zaten. Ha, vergi üzerinden vermiş...

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Ama Sayın Vekilim, o konuyu...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Açmayalım, neyse...

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI KEREM KINIK – Şöyle açabiliriz.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Yani şöyle söyleyeyim...

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Kızılaya bağış yapan o şirket, Kızılaya bağış yaptığı yıl gayrimenkul yatırım ortaklığıydı ve vergiden muafı yani zaten devlete vergi vermeyecekti. İkincisi...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bağışlar vergiden muaf yani bunu düşünüyor.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Bu bahsettiğiniz...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Ondan bahsetmiyorum, ben genelden bahsediyorum, diyorum ki: Bağış marifetiyle verip vergiden düşen... O isim üzerinde durmuyorum, genelden söylüyorum. Yani niye 10 lira daha değerli?

NECİP NASIR (İzmir) – Yüzde 100'ünü yalnız düşmüyor Sayın Vekilim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Efendim?

NECİP NASIR (İzmir) – Yüzde 100 veriyorsa yüzde 80 yine cebinden gidiyor, bir yanlış anlaşılma olmasın.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Matrahından yüzde 100 düşüyor.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Yani neyse, neticede vereceği şeyinden düşüyor ama öbür taraftaki...

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, Değerli Başkanımıza müsaade edelim, toparlasın.

Buyurun Başkanım.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Yani dolayısıyla, o durumda da bağışçı, bizim düzenli bağışçımız. On yıldır, sürekli, bütün yardımlarını, bağışlarını Kızılay üzerinden yapan yani kamuya da vergisini veren ama o kez de zaten vergi mükellefi değildi ve bütün o operasyonlarını Kızılay üzerinden yönetmeye çalışan bir değerli bağışçımızdı, küstü biraz ama... Sonuçta bugün, şartlı bağış olarak Kızılaya gelen miktar çok düşüktür. Bizim asıl bağışlarımız ki yıllık 1 milyar nakdi, yaklaşık 500 milyon da aynı olmak üzere yaklaşık 1,5 milyarlık biz bağışımızı o 2,5 milyon bireysel, küçük bağışçılardan küçük porsiyonlarla toplarız, bu çok kıymetlidir bizim için. Kurumsal bağışlar, devletimizin Yeşilay ve Kızılaya yönelik verdiği bir imtiyazdır yani doğrudan biz kamusal görev yapıyoruz. Mesela kan hizmetlerinde yıllık 200 milyon civarında negatifimiz var. Yani operasyonun maliyetini karşılayamıyor Sağlık Uygulama Tebliği, dolayısıyla sübvans ediyoruz ama bu tip imtiyazlarla, Yeşilay ve Kızılaya devlet teşvik ediyor bağış yapılma hususunu.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Yine, İzmir Milletvekilimiz Kamil Bey'in sorusu var, ona söz veriyorum.

Buyurun Vekilim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tabii, ben, gönderdiğiniz Komisyon toplantısı davetinde bugünün saati 13.00'mış, aslında ben cuma gününün saatini görmüşüm 14.00 olarak, 14.00 gibi geldim; böyle bir yanılgıya uğradım, saatler karışmış. Hatta, şaşırdım, soru-cevaba geçilmiş Kızılayla ilgili. "Ne zaman sunum yaptım?" diye de soruyorum vekil arkadaşşıma.

Tabii, konumuz deprem olunca Kızılayın faaliyetlerinden çok, deprem ve afet yönetimine yönelik bazı sorularım olacak. İzmir depremini yaşadık ve İzmir depremi dışında başka depremler de oldu bu ülkede ve sürekli oluyor, değişik büyüklüklerde ve etkilerde. Bu konudaki tecrübelerinizi aslında ben sunuş olarak görmek isterdim ama belki de sunmuşsunuzdur. Beni bağışlayın bilmediğim için ama ağırlıklı olarak bunun üzerinde olması... Sunumunuz herhâlde daha sonra paylaşılacaktır.

Bize verdiğiniz kitapçığa baktım, 2019 Yılı Faaliyet Raporu'nuza, bunun 63'üncü sayfasında Türk Kızılayı müdahale kapasitesinden bahsediyor; beslenme ekipmanları, barınma kapasitesi, günlük kişi... Bunu yeterli buluyor musunuz? Örneğin, günlük 40 bin kişilik mobil ekmek fırını var, yeterli midir? Çünkü Allah korusun, hiç arzu etmediğimiz bir durum ama zaten Kızılayın, AFAD'ın, diğer bütün kurumlarımızın temel amacı da en kötü duruma hazırlıklı olabilmek. Yani sokaklarda ekmek peşinde koşturan insanları görmek istemeyiz doğal olarak. Mevcut barınma kapasiteniz -ki barınma

çadırı 37.367 adet çadırdan bahsediyorsunuz ama- beslenme kapasiteleriniz; ben bunların yeterli olup olmadığını sormak istiyorum. Gereklerinin var mı bu konuda? Kriz olduğundaki refleksiniz bağımsız bir refleks mi, yoksa anında bir koordinasyon çatısı altında, belli bir merkezden talimat alarak koordineli bir şekilde mi hemen harekete geçiyorsunuz? Bu bence önemli. Çünkü İzmir depremde başta bir koordinasyonsuzluk vardı, sonradan toparlandı biraz. Başından beri ben hep oradaydım, İzmir Milletvekiliyim çünkü; depremin hemen arkasından bölgedeydim. Hatta, sağ olun, orada Kızılay Bölge Müdürlüğü de var, Kızılay Kan Merkezi var. Ki Bornova Belediye Başkanlığı yaptığım için, benden önce verilmişti, biz de oranın yani Kızılayın yapımına katkı da koyduk belediye olarak.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Sizin katkılarınızı biliyoruz, teşekkür ederiz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hatta orada, Müdür Beyle hemen temasa geçtim, “Bir ihtiyacımız yok. İzmir depremiyle ilgili, kanla ilgili bir sorumuz yok veya herhangi bir sıkıntımız olmadı.” demişti ama çok daha büyük boyutlarda bir afet durumunda refleksiniz nasıl olur? Organizasyon ve koordinasyon konusunda kriz durumunda herhangi bir merkezden talimat alıyor musunuz? Komisyonumuza, bu Depremi Araştırma Komisyonundan çıkacak sonuçlara kurumsal olarak getirebileceğiniz öneri var mıdır? Ki dikkate alalım, onları da bu sonuç raporunda ve bundan sonraki çalışmalarda önümüze koyalım.

Ayrıca, kurumunuza, başta zatialiniz olmak üzere bütün gönüllülere veya bu işi yıllardır yapan bütün Kızılay camiasına şahsım adına şükranlarımı sunuyorum.

Şimdilik sorularım bunlar, herhâlde yeterli.

Teşekkür ediyorum.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Ben de teşekkür ederim.

İzninizle Sayın Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Buyurun.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Sunumumuzun içerisinde aslında hem önerilerimizi hem Kızılayın Türkiye’deki afet meselesine ve deprem konusuna yaklaşımıyla ilgili meseleleri detaylı olarak arz etmiştik ama şunu ifade edebilirim kapasite konusunda: Kapasite yeterli mi? Kapasite, Türkiye’deki...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – En kötü senaryonuz nedir?

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Biz afetçiler açısından şöyle: Kışa göre hazırlan, yaz çıkarsa bahtına; bizim prensibimiz budur, en kötü şartlar için hazırlanılır. Dolayısıyla diyelim ki bir Marmara depremi senaryosu, 3 fayın beraber kırıldığı 7,5 “plus” büyüklük gibi bir senaryodur. Mesela, buna göre hazırlanırız ve İstanbul, Marmara Bölgesindeki kapasitelerimizi bu anlamda buna göre tutarız. Türkiye Afet Müdahale Planı ve Türkiye afet ekosistemi içinde 20’yi aşkın afet hizmet kümesi olduğu için Kızılay bu anlamda bunlardan bir tanesinin beslenme kümesini koordine etmekte. Kızılay sadece kendi kapasitesiyle değil... Bu, oradaki gördükleriniz Kızılayın kendi öz kapasitesi ama Kızılayın öncesinde yaptığı anlaşmalarla seferber edebileceği, ihtiyaca göre ölçeklenebilir artırılabilen çok yüksek beslenme kapasiteleri var. O da şöyle oluyor: Diyelim ki -sanırım yakın zamanda Ege, Manisa bölgesini bitirdik- o bölgede herhangi bir afet olduğunda ayakta durabilecek endüstriyel kapasiteyi tespit ediyoruz ve diyelim ki bu endüstriyel kapasite bir ekmek veya bir değirmen veya bir endüstriyel mutfak kapasitesi. Bu endüstriyel mutfak kapasitesiyle -veya bu beslenme lojistiği olabilir, soğuk hava depoları olabilir- öncesinden anlaşmalar yapıyoruz yani karşılıklı olarak biz sizden böyle bir senaryoda böyle bir şey çekebiliriz, böyle bir durum olduğunda

bana çalışacaksınız; fork-liftin benimdir, kamyonun benimdir, frigoların benimdir diyoruz. Biz karşılıklı sorumluluk oluşturacak anlaşmalar yapıyoruz bu anlamda. Böyle bir durum olduğunda biz mutlaka mobil tırlarımızı, mobil fırınlarımızı, mutfaklarımızı sahaya seferber ediyoruz ama zaten oradaki yerel kapasiteyle, ayakta kalabilecek olan güçlü kapasiteyle de ön anlaşmalarımız olduğu için... İlave olarak bu anlamda sivil toplum kuruluşlarının, yerel yönetimlerin aşevi kapasiteleri, mobil mutfak kapasiteleri vesairelerini de öncesinde bildiğimiz için bu işin sahada herhangi bir boşluk oluşturmayacak şekilde, öncesinde planlanması noktasında bir kapasite sorunu şu anda Türkiye’de bulunmuyor. Geliştirilebilir mi? Geliştirilir. Nesi geliştirilir? Yani biz afetlerde, afetin akut fazlarında, diyelim ki afetin ilk iki haftasında kazan yemeği veriyoruz ama üçüncü haftasında fırın yemeği vermek istiyoruz. Mesela, şu anda vatandaşımız sadece iki hafta kazanda pişmiş kuru fasulye, pilav, kavurma yiyor ama sonrasında fırında da pişmiş yemek yiyebilsin gibi birtakım arayışlar içerisindeyiz, dolayısıyla buna yönelik kapasitemizin hizmet çeşitliliğini de artırarak bu anlamda yaygınlaştırmaya çalışıyoruz.

Talimat meselesinde, Kızılayın kendi afet müdahale planı var: KAMP, Kızılay Afet Müdahale Planı. KAMP çerçevesinde bizim senaryolarımız önceden tanımlanmıştır yani Türkiye’de 31 farklı çeşit doğal kaynaklı afet riski bulunmaktadır. Her şey de afet olmak durumunda değil, acil bir durum da olabilir bu. Mesela, biz her gün Türkiye’nin çok farklı noktalarında köy yangınlarına müdahale ederiz. Yani sessiz sedasız, kırsal dönüşüm özellikle bunun için gereklidir. Özellikle elektrik sistemi köylerde kötü olduğu için aslında çok sık karşılaşıyoruz ama bir köy yanıyor, iki hane gidiyor; oraya konteyner götürüyoruz, eşya götürüyoruz vesaire... Her gün bu hadiseler vardır. Bunların tamamında kendi bölge ekiplerimiz o senaryoya göre otomatik aktifler bu KAMP’ı. Yani mesela, İzmir depremi olduğu anda sistem kendisini otomatik aktifledi ve biz herhangi kimseye sormadan bölgelerden o depremin büyüklüğüne, olası etki alanına göre sıfırıncı dakikada İzmir’den ve 5 ya da 6’ncı dakika içerisinde diğer bölgelerden -çünkü bunlar yüklü beklemekte- nakilleri başlattık. Daha sonra biz ne yapıyoruz? En kötü senaryoya göre sahaya seferber oluyoruz, sonra AFAD, Türkiye Afet Müdahale Planı’nı aktiflediğinde, yavaş yavaş sahadan bilgi gelmeye başladığında herkesin görevlerinin detayları ortaya çıkmaya başlıyor. Sonrasında biz koordinasyona giriyoruz o yapının içerisinde, AFAD koordinasyonunda bu anlamda işlerimizi yürütüyoruz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sıkıntı olmuyor yani.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Şöyle, sıkıntı olur kriz yönetiminde; sıkıntısız bir kriz yönetimi hiçbir zaman olmaz. Türkiye bu reflekslerini geliştiriyor yani afet yönetimi, kriz yönetimi reflekslerini geliştiriyor. Burada kastların ve yerel noktaların güçlendirilmesi gerekiyor. Şu an biraz merkezî ağırlıklı gidiyor, merkezî ağırlığın yerel kapasite ağırlığına dönüşmesi gerekiyor. Bu yerel kapasitenin merkezin yükünün büyük bir kısmını alması gerekiyor; merkezin daha çok orkestrasyon yapan, kalite kontrolü yapan, raporlama yapan, ihtiyacı belirleyen bir pozisyona gelmesi gerekiyor. Burada, bu süreç zaman alacak ama buna da... Mesela, İzmir örneğinde ben gerçekten... Yani yakın zamanda biz Elâzığ’ı yaşadık, Elâzığ depremine göre İzmir’de çok daha iyiydik. Yani, Türkiye’nin millî kapasitesi olarak konuşuyorum; yerel yönetimlerle diyaloglarımız, yerel yönetimlerin kapasitesinin seferber edilmesi, sivil toplum, İzmir halkının anlayışı yani gerçekten orada ilerleyen bir afet müdahale ve millî kapasite gördük, gerçekten ümit vericiydi.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, çok teşekkür ediyoruz Türk Kızılay Derneğimizin Kıymetli Genel Başkanı Doktor Kerem Kınık.

Gerçekten önemli bilgileri bizimle paylaştı. Sunumu için, görüşleri için, katkıları için teşekkür ediyoruz. Kızılay, çok önemli bir değerimiz.

Bu noktada son bir katkı sağlamak üzere yine Değerli Başkan Vekilimiz İlyas Şeker'in de bir sorusu olacak.

Buyurun.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Sayın Başkanım, bir önerim olacak.

Kızılay kan bağışçısı olarak belli periyotlarda kan vermeye çalışıyorum. Şu ara Meclisin çalışması, hafta sonları sokağa çıkma yasağı nedeniyle gidemiyoruz ama Kızılay Kan Merkezi sürekli beni taciz ediyor mesajlarla.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Bizi de, sürekli.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Meclis Başkanlığıyla bir görüşme yapılarak belirli periyotlarla kan alan tır -üç ay, dört ay arayla- Meclisin çalıştığı günler -salı, çarşamba, perşembe günleri- buraya, merkeze gelirse, tahmin ediyorum, hem kamuoyuna mesaj açısından, teşvik açısından faydalı olur hem de bu imkân, bu fırsat kan vermek isteyenlerin ayağına gelmiş olur.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Biliyoruz, ne kadar güzel olur.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – İlk müşteriniz olarak bekliyorum.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Sağ olun. Genel Müdürüm, duyduğunuz.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Bu hafta veya önümüzdeki hafta olursa, yoksa bölgede vereceğiz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz, bu da önemli bir katkıydı.

Evet, Kızılayımızın başarıları daim olsun inşallah. Necip milletimiz, Kızılayı her zor zamanında yanında buldu. Kızılayı, böyle bir değerini, markasını da desteklemeye, yüceltmeye devam edecek inşallah. Bütün çalışmalarınızda başarılarınız daim olsun.

Bugün, yine, bu güzel sunumda bizlere katılan, katkılarıyla da aramızda olan Genel Müdürümüz Doktor İbrahim Altan'a, Genel Müdür Yardımcımız İbrahim Özer'e ve Özel Kalem Müdürü Burak Ünver Bey'e de teşekkür ediyoruz, Komisyonumuza katıldılar. Emeğinize sağlık, başarılarınız daim olsun inşallah.

Teşekkür ederiz, sağ olun.

TÜRK KIZILAY DERNEĞİ GENEL BAŞKANI DR. KEREM KINIK – Çok teşekkür ederiz, sağ olun.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, değerli Komisyon üyesi milletvekili arkadaşlarım, şimdi gündemimizde Arama Kurtarma Derneğimiz, AKUT'un sunumu olacak. Ben Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Burak Boz'u, Seminer Birim Sorumlusu Murat Harun Öngören'i, Denetleme Kurulu Üyesi Aydın Koyuncu'yu ve seminer birim gönüllüsü Adil Ertuğ Karaduman'ı davet ediyorum.

Evet, hoş geldiniz.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Hoş bulduk.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Buyurun.

Değerli milletvekillerimiz, AKUT'la ilgili slayt sunumumuzun çıktıları da masalarda, sizlere dağıtıldı.

Evet, sunumu yapacak olan...

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET BOZ – AKUT, Arama Kurtarma Derneği Yönetim Kurulu üyesi Mehmet Murat Boz. Aynı zamanda Ankara ekip lideriyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Hoş geldiniz tekrar, buyurun.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Murat Harun Öngören. AKUT, Arama Kurtarma Derneği, Türkiye geneli seminer birimi sorumlusuyum.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Tekrar hoş geldiniz.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – İzninizle Sayın Başkan, başlayabiliriz sanırım.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, buyurun, söz sizde, sizi dinliyoruz.

2.- AKUT Seminer Birimi Sorumlusu Murat Harun Öngören'in ve AKUT Yönetim Kurulu üyesi Mehmet Murat Boz'un, AKUT'un olası bir depreme karşı müdahale ve risk planlarına ilişkin faaliyetleri hakkında sunumu

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Çok teşekkür ederiz.

Öncelikle, bağımsızlığımızın ve varlığımızın sembolü Türkiye Büyük Millet Meclisinin bizleri bu kıymetli çalışma kapsamında Meclis Araştırma -Komisyonuna daveti nedeniyle sizlere teşekkür ediyor, gönüllülerimizin sevgi, saygı ve selamlarını iletmek istiyoruz.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Aleykümselam, teşekkür ediyoruz, hoş geldiniz.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Bizim için çok önemli bir başlangıçla giriş yapmak istiyorum. Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk diyor ki: “Felaket başa gelmeden evvel önleyici tedbirleri almak gerekir, felaket başa geldikten sonra dövmünmenin yararı yoktur.” Dolayısıyla bizim uzun yıllardan beri mottomuz, felaket başa gelmeden evvel bu önleyici tedbiri almak ve bu noktada hazırlık etabında gerekli çalışmaları yaparak riski doğru yönetmek, daha sonrasında krizle hep beraber el birliğiyle baş edebilmekten geçmekte.

AKUT AKUT yirmi beş yıldır ülkemiz için, ay yıldızlı bayrağımızın altında ve uluslararası platformlarda faaliyetlerini yürütüyor. Yaklaşık toplam 3.494 operasyonda 4.279 canlının kurtarılması için çalışmış bir yapı. Dağ ve doğa kazaları, sel, deprem, can kurtarma, suda boğulma vakaları, taşıt ve mekanizma, toprak kayması, yangın ve kriminalde devletimizin yetkili mercilerinin destek istediği unsurlarda görev yapmaya çalışıyoruz. Her canın kutsal olduğuna inanıyoruz ve bu konuda ülkemizin millî kapasitesini... Bizden istenilen destek doğrultusunda gönüllü olarak hizmet ediyoruz.

Tabii, gönüllü olarak hizmet etmek için öncelikle bu sürece gönlünüzü vermeniz gerekiyor. Hepimiz işlerimizden, ailemizden, uğraştığımız alanlardan, çocuklarımızdan fırsat yaratarak bir acil durumda ülkemiz için severek ve koşarak gidiyoruz ama tabii, burada gönüllü olarak yaptığımız iş belli bir profesyonelliğe taşımak için yirmi beş yıldır yoğun bir çaba sarf ediyoruz. Bize gelen bir gönüllü mülakatla kapımızdan giriyor ama hemen akabinde bölüm ve branşlaşma eğitimlerine tabi tutuluyor. Bu bölüm ve branşlaşma eğitimlerini tamamladıktan sonra da bizim asıl bugün burada olma sebebimiz olan operasyonel eğitimlere giriyor. Dolayısıyla alanında; uluslararası platformda Birleşmiş Milletler ve Avrupa ölçeğinde de modEX kapsamında çalışan bir STK'yız. Özellikle bu müdahale kısmında, sizlerin bizleri bugün buraya davet ettiğiniz ve biraz sonra değineceğimiz başlıklar noktasında eğitimlerini tamamlayan arkadaşlarımız ilerleyen safhada da uzmanlık eğitimlerini alarak AFAD'ımızın uygun gördüğü sahalarda kapsamında millî kapasiteye katılarak destek veriyor.

Tabii, bu faaliyetleri yürütürken bizim için önemli olan bir diğer başlık da yaptığımız projeler, uluslararası ölçekteki projeler çünkü aslında biz ciddi anlamda gönüllü olarak ilerlettiğimiz bu faaliyeti ancak bağışlarla sürdürebiliyoruz, fonları ya da benzer çalışmaları takip ederek yürütebiliyoruz. Dolayısıyla ulusal ve uluslararası ölçekte özellikle yaptığımız projelerle hem Türkiye’deki afet süreçlerinin gelişmesine katkı sağlıyoruz hem de bu projeler sayesinde yürüttüğümüz faaliyetlere sürekliliğimizi sağlıyoruz.

Ben girişi yaptım. Yönetim Kurulumuzdan Murat Bey artık yavaş yavaş operasyonel süreçten bahsedecek.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Teşekkürler.

Bugün burada olmamızın en önemli sebeplerinden müdahale ve risk konularını konuşmak adına; AKUT ekipleri İstanbul deprem müdahale planını gerçekleştirdik. Biliyorsunuz 27 tane ekibimiz var ve bu ekiplerimiz de operasyonel eğitimini tamamlamış gönüllülerimiz olası bir afete karşı AFAD Başkanlığımızın müdahale planına entegre olacak şekilde kendi bünyemizdeki müdahale planımızı AFAD Başkanlığımızla entegre etmiş durumdayız ve bu entegrasyon belirli aralıklarla AFAD Başkanlığımızda gerçekleştirilen toplantılarla sürecine devam ediyor. Olağanüstü İstanbul depreminde yukarıdaki ya da slaytta da gördüğünüz gibi 27 ekibimizi Anadolu ADY ve Trakya ADY olarak birbirinden ayıştırdık. 10 tanesi Trakya ADY’yi, 15 tanesi ise Anadolu ADY’yi oluşturdu. Ekiplerimizden afet bölgesine uzak olan ekiplerimizi hızlı bir ulaşım, AFAD Başkanlığımızın bünyesinde yapılacak hava yolu intikaliyle, hafif arama kurtarma lojistik malzemesiyle birlikte, ilk etapta, onları bulundukları bölgeden Kocaeli ve Tekirdağ toplanma bölgemize en kısa sürede ulaştırmaya çalışacağız. Daha sonra ağır lojistik malzememizi ve personelimizi kara yoluyla, yukarıda saat olarak verdiğimiz dilimler içerisinde, Tekirdağ ya da Kocaeli merkezde oluşturacağımız AKUT yönetiminin buluşmasıyla, 2 ekibimiz, hava yolundan ve kara yolundan gelen ekiplerimiz, hatta ve hatta Çanakkale ve İzmit’ten, yine AFAD Başkanlığımız tarafından destek atılacak ve bu geçişin sağlanmasıyla, deniz yoluyla İstanbul iç bölgelerine kadar getirilecek ekiplerimizin buluştuğu andan itibaren AFAD Başkanlığımızın görevlendirmesiyle, işaret edilen enkazlarda arama kurtarma çalışmalarımıza devam edeceğiz.

Bu mevcut olan programımız aslında çok esnek bir program, daha doğrusu, organizasyon. Bu programı ülkemizin istediğiniz bölgesinde yaşanmış bir afete çok rahat döndürebilirsiniz. Nitekim İzmir depreminde çok kısa sürede 4 tane ekibimizle 2 saat içerisinde enkaz üzerinde görev almaya başladık. 17 ekibimizle 9’uncu saat sonrasında enkaz üzerinde görevimizi alıp ana kamp merkezimizi kurarak AFAD Başkanlığından gelen bildirimler doğrultusunda enkaz üzerinde çalışmalarımızı gerçekleştirdik.

Buradaki önerimiz şu: Sivil toplum kuruluşlarının acil durum eylem planlarının TAMP kapsamında, bir bütünün parçası olması gerektiğini düşünüyoruz yani TAMP’ın parçası olarak değerlendirilmesi ve buna göre planlanması gerektiğini düşünüyoruz. AFAD Türkiye Afet Müdahale Planı’nın baz olarak organize edilmesi ve bu doğrultuda bu planların revize edilip, müdahale planı olarak deklare edilip bütün sivil toplum kuruluşları tarafından yapılacak hamlelerin bilinmesini öneriyoruz.

İkinci konuya gelirsek, ikinci konumuz ise İstanbul deprem müdahale yönetim şemamız. Burada, az evvel size bahsettiğim gibi, müdahale planımızda Anadolu ADY ve Trakya ADY olmak üzere ikiye ayrılmış olan ekiplerimizden 5 tanesi Anadolu ADY’yi, 2 tanesi de Trakya ADY’yi oluşturacaklar. Bu ekiplerimiz, INSARAG kapsamında 7 gün 24 saat hizmet verebilecek, arama kurtarma çalışmasına katılabilecek ekiplerimiz.

Burada bizim önemsedığımız çok önemli bir maddenin altını çizmek istiyorum. AFAD Başkanlığımızca kamu kurumlarında görev yapan personellerimize, görevli, izinli sayılmaları anlamında izin alınıyor ve onlar rahatça enkazda çalışabiliyorlar ancak özel sektörde çalışan gönüllülerimiz ise bu

tip bir afette etkin olarak arama kurtarma çalışmalarına katılamıyor. Dolayısıyla -bir yasal yükümlülük de- bu gönüllü olan ama profesyonel olmayan gönüllülerimizin operasyonlara, afet çalışmalarına katılamaması, bizim için çok büyük bir kayıp. Normalde müdahale planı içerisinde gördüğünüz, her müdahale planındaki 40-60 kişilik arama kurtarma ekipleri, operasyonel sahaya baktığınızda yaklaşık olarak 400-600 kişi gibi bir sayıyla karşımıza çıkıyor ama bu 400-600'ün arasındaki 200 kişilik fark, özel sektörde çalışan gönüllülerimizden kaynaklı.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Murat Bey, bu arada şuna da vurgu yapmak isteriz: Biz kendi kapasitemiz ölçeğinde millî kapasiteye nasıl bir destek sağlıyoruz, ondan da bahsedelim. Şu an dernek gönüllüsü olup pasif durumda olan yapıyla beraber toplam 3.068 gönüllümüz var fakat aktif gücümüz yani operasyonel anlamda Murat Bey'in bahsettiği, aslında sahaya inebilecek gücümüz eğitilmiş, donanımlı, 2.069 gönüllü; yirmi beş yıllık süreç içerisinde, geldiğimiz noktada 2.069 gönüllümüz, bu bahsettiğimiz, az önce haritada gördüğünüz ve şu an tabloda gördüğünüz yapı içerisinde operasyonel çalışmaya anında destek verebiliyor.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Buradaki önerimiz ise şu: Müdahale planlarının belli bir standarda göre yapılmış, insan kaynağının yeterli ve uygulanabilir olması için finansal bir yeterlilik ve kurumlar tarafından denetlenebilir, izlenebilir ve raporlanabilir bir yapı içerisinde gerçekleştirilmesini öneriyoruz.

Diğer bir konumuz ise ya da slaytımız ise sigorta, DASK gibi deprem sonrası gelir kaybını azaltacak unsurların önemi hakkında çalışmalar yapılması gerekmektedir.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Bu noktada dernek Başkanımızın başkanlığında derneğimizin yürüttüğü araştırma çalışmalarında, enstitümüzün de bu yönde yaptığı çalışmalarda Türkiye'de bulunan ticari işletmelerin sadece yüzde 30'unda ticari sınıai işletme sigortası başlığı altında bulunan sigorta branşlarında sigorta hizmeti aldıkları gözlemlenmiştir. Burada bizim düşüncemiz, özellikle sigorta, DASK ve ticari, sınıai sigortalar kapsamında, konularının kanunlarda bazı uygulamalarda zorunlu olduğu bilinmekte ancak özellikle ticari anlamda KOBİ'lerin büyük bölümünün sigorta kapsamı dışında kaldığı bunun için afet sonrasında sürdürülebilir bir ekonominin devam edebilmesi için bunların sigortalanması ve ilgili kanunlarla desteklenmesi gerektiğini düşünüyoruz. Bu da dernek Başkanımızın yaptığı çalışmalarda, derneğimiz bünyesinde yürütülen çalışmalarda ortaya çıkan bir diğer sonuç.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Afetlerin ekonomik etkilerini de değerlendirmek gerekiyor. Bu anlamda da afetlerin ekonomik etkileri üzerine bir çalışma yapılarak olası afetler sonrası doğacak ekonomik iyileştirme sürecini hazırlayacak çalışmalar yapılmalıdır diyoruz.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Burada az önce, çok kıymetli, sahada beraber çalışmaktan büyük mutluluk duyduğumuz Kızılay Genel Başkanımızın da verdiği 1'e 7 oranı vardı yani afet öncesinde yaptığınız 1 birim yatırım afet sonrasında 7 birim kazanım olarak bize geri dönüyor. Dolayısıyla, burada bizim düşüncemiz, afet olduktan sonra zararları iyileştirmek veya düzeltmek yerine ön hazırlık yatırımlarıyla afetlerin olası etkisini azaltıp ekonomik kayıpları da en aza indirmek için çalışmalar yapılması yönünde. Kobe örneği, tabloda olduğu gibi, aslında bu kaybın gayrisafı millî hasılda ne kadar büyük etki yarattığının bir diğer göstergesi.

Aslında bizim önemseydiğimiz başlıklardan bir diğeri de küresel iklim değişikliği sonucu başta meteorolojik tabanlı afetlerin sebebi olduğu yönünde, bu konuda önlem alınması gerekmekte. Şimdi, tabii ki bugün depremi konuşmak için buradayız ama küresel iklim değişikliğini ve diğer afetlerin depreme olan etkilerini aslında biz biraz vurgulamak istedik burada. İklim değişikliği nedeniyle zorunlu

göçler yaşanmakta ve kentlere göç eden nüfusun zemin etüdü yapılmış ve Deprem Yönetmeliği'ne göre inşa edilmiş olan yerlere yerleşmeleri için gerekli düzenlemeler yapılmalı. Bu göç olgusu az önceki paylaşımda da çok önemle vurgulandı, biz de aynı yerde bu vurguyu yapıyoruz. Bu noktada bu zemin etüdünün yapılması, Deprem Yönetmeliği'ne uygun binalarda bireylerin oturmasının önemini vurguluyoruz.

Toplumu bilinçlendirme konusunda ortak dil ve ortak sunum oluşturmak... Bugün aslında hem sizler hem de bir önceki oturdaki konu aslında bu ekseninde hep gelişti. Bu noktada bilimsel içeriklerle düzenlenmiş, akredite olmayan kişilerin ve kurumların seminer vermediği bir yapıyı özellikle biz vurgulamak istiyoruz. Toplumu bilinçlendirme çalışmalarında ortak dil kullanımı, akademik ve bilimsel veriler ve içeriklerle hazırlanan bir çalışma yapılarak seminer verecek kurumlar ve kişiler belirli yetkinliklerdeki akademisyenlerden oluşan bir komisyon tarafından akredite edilmeli. Biz AKUT Arama Kurtarma Derneği olarak on yıllık bir sürede 1 milyon vatandaşımıza seminer verdik, gönüllü olarak yürüttüğümüz bir faaliyet bu. Fakat seminer verecek gönüllümüzü herhangi bir eğitmeden geçirmeden bu sürece sokmadık, hem kurum kültürünü, ülke kültürünü aktarabilecek bir eğitime aldık hem temel afet bilinci eğitimlerini eğitim verebilecek bir pozisyona getirdik hem de sunum teknikleri yönünden eğittik. Dolayısıyla, belli bir sınav uygulamasından sonra dernek gönüllüsü bu semineri verebilir duruma geldi. Fakat sahada çok karşılaştığımız bir durum, özellikle yaşanan afetler sonrası -İzmir depremi gibi- pek çok farklı kurum, kuruluş, akredite olmayan yapılar bu seminer verme noktasında talepte bulunabiliyorlar. Bu noktada AFAD'ımızın da bir akreditasyonu çerçevesinde yani ülkenin genel yapısı çerçevesinde AFAD'la beraber, uzmanlarla, akademisyenlerle, STK'lerdeki uzmanlarla beraber bir komisyon oluşturularak bu semineri verecek kişilerin akredite edilmesi bizim için ön planda.

Az önce bahsettik, biz, tabii, yaklaşık on yıldır bilinçli bir şekilde bu seminerleri yürütüyoruz, sayıları da yansıtmak istedik nasıl bir grafik izlediğimizi göstermek için çünkü hazırlık etabının aslında müdahalenin en temel yapısı olduğunu, daha başlangıçta bu işi bitirdiğini biliyoruz, riski doğru yönetebilmek.

Okullarımızda öğrencilerimize ulaştık. Kıymetli milletvekilimiz çok doğru bir şey söyledi : "Okullarda neler yapılabilir?" Biz öğrencilerle okullarda kulüp faaliyetleri yürütmeye çalışıyoruz Millî Eğitimimizin onay verdiği, izin verdiği ölçüde. Eskiden kollar vardı; Kızılay kolunda görev yapmış, öğrencilik hayatı geçirmiş bir birey olarak şimdi bu misyonu devam ettirebildiğimi görüyorum. Dolayısıyla okullardaki o kol faaliyetlerinin kulüp faaliyeti şeklinde devam etmesi, öğrencilerin otuz altı haftalık, otuz haftalık Millî Eğitim programı çerçevesinde kulüp faaliyetlerinde bu tür yapıları içselleştirmeleri ileriye dönük büyük kazanımlar sağlayacaktır. Öğrencilerle burada çalışıyoruz.

Yine, üniversitelerde öğrenci topluluklarımız var. Üniversitelerimizin kıymetli yönetimlerinin de destekleriyle aynı çalışmaları buralarda da yürütüyoruz.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAZ BOZ – 3 Aralıkta ülkemizde, altını çizdiğimiz özel gereksinimleri olan bireylerle ilgili aslında çok ciddi çalışmaların yapılması gerekiyor. Özel gereksinimi olan bireylerin yaşadıkları bölgelerde tahliye şartları için gerekli çalışmaların yapılarak afet anında, öncesinde, esnasında ve sonrasında nasıl bir müdahaleyle bulundukları noktalardan tahliye edileceklerinin çalışmalar ve bire bir egzersizlerle gerçekleştirilmesi gerekir. Bu bağlamda önerimiz ise: Özel gereksinimi olan bireylerin tespitleri yapıldıktan sonra acil durum ve afetlerde tahliye planları, özellikle muhtarlar, yerel yönetimler ve kamu idareleri tarafından gerçekleştirilmelidir diyoruz.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Bir küçük katkı da ben yapmak isterim bu noktada. Özellikle dezavantajlı bireylerin, bizler için çok kıymetli vatandaşlarımızın, engelli vatandaşlarımızın güvenli yaşam kültürü bilgilerini artırmamız gerekiyor. Bunun yazınsal kaynaklarla değil, aslında uygulamalarla hatta muhtarlıklar bazında bu bireylere ulaşılarak yapılmasında fayda var. Biz az önce uluslararası ölçekte projelerimizden bahsetmiştik; EDUCEN projesini gerçekleştirdik, hatta sunumlarımızı bile işitme engelli, görme engelli bireylere göre ayarladık ki bu, 1 milyon bireye seminer verirken çok karşılaşabildiğimiz bir durum. Dolayısıyla bunu hedef edindik. Yazınsal ürün köşede kalıyor ama bunu sahaya dökebilirsek ve bu bireylere direkt ulaşabilirsek çok faydalı olacağını düşünüyoruz. Çeşitli üniversitelerle de benzer kapsamlarda yeni çalışmalara devam ediyoruz.

Bir diğer önemli nokta, her afet sonrası hepimizin gördüğü bir yapı. Özellikle kırsalda hayvancılıkla uğraşan bireylerin besledikleri hayvanların çok fazla telef olduğunu görüyoruz depremden sonra. Bu da, tabii, o hayvanların barınaklarıyla, o canlıların barınaklarıyla alakalı. Dolayısıyla bu konuda yapılacak çalışmalar çok önemli. Belki buradaki bir teşvik ya da burada yapılacak bir iyileştirmeyle başka canlıların da hayatının korunmasını sağlayabiliriz çünkü ahır çöktüğü zaman aslında o evin direği çöküyor çünkü gelir kapısı o orada onlar için, ayrıca başka bir canlıyı kaybetmiş oluyorsunuz. Dolayısıyla burada iyileştirme çalışmalarının yapılabilir olması, bu yönde bir teşvikin düşünülmesi faydalı olacaktır kanaatindeyiz; düşüncemiz bu yönde.

Bir diğer başlık, bizim için afet sonrası sıcak çalışmaların yapıldığı alanda afet turizminin önlenmesi diyoruz. Doğru bilgi akışını, arama kurtarma ekiplerinin koordinasyonunu sağlayacak ve medyaya yansıyan bilgi dezenformasyonunu engelleyecek bir yapının kurulması.

Afet turizmi konusu... Kıymetli Başkanımız belirtti, Mikdat Hocamız da hep sunumlarında bahseder, anlatır, sahaya çok fazla sayıda ekip iniyor. Şimdi, AFAD'ımız bu konuda son derece organize, dolayısıyla ekipleri de STK'leri de iyi bir koordinasyon çerçevesinde sahaya, operasyona müdahale edecek şekilde yönlendiriyor ama saha tecrübelerimiz bize gösterdi ki herhangi bir şekilde akreditasyondan geçmemiş, arama kurtarmayla ilgili sahada çalışabilecek yapılar da sahaya geliyor ve bu, afet turizmini oluşturuyor.

Şimdi, İzmir ölçeğinde çok ciddi bir rakam verilmişti, 7 bin arama kurtarma personelinin sahada çalıştığına dair. Dolayısıyla bu millî kapasitenin yönetilmesi açısından çok önemli. İzmir ölçeğinde baktığımız zaman çok da kompakt sayılarla bunun yönetilebileceğini biliyoruz ama herkes yardım etme isteğiyle sahaya geldiği zaman, özellikle pandemi sürecindeyiz, başka riskler doğmaya başlıyor. Dolayısıyla, iyi bir akreditasyon uygulanabilir ise sahaya gelecek ekiplerin kapasiteleri ölçülür, değerlendirilir. Ve bunun için STK'lardan, üniversitelerden, AFAD'ımız bünyesindeki eğitmenlerden bir heyet kurularak bu akreditasyonlar gerçekleştirilir, böylelikle, sahaya giriş çıkış daha kontrollü hâle getirilebilir. Çünkü üzerinize her kırmızıyı giydiğinizde -biz yirmi beş yıldır sahada çalışan yapılar olarak biliyoruz- o sahaya gidebileceğinizi düşünmemelisiniz, AFAD'ın işini zorlaştırıyorsunuz çünkü planlamada herkes gelip “Ben de çalışmak istiyorum.” diyor. Şimdi, kim olduğunu bilmiyoruz, hangi akreditasyondan geçtiğini bilmiyoruz. Silahlı kuvvetlerimiz sahada çok üstün çalışmalar yürütüyorlar. Akredite mi? Evet. AFAD? Evet. AKUT? Evet, benzer protokol. Ama sonrasını mutlaka kontrol altına almalıyız. Dolayısıyla, “dezenformasyon” dediğimiz başlık da tam burada devreye giriyor çünkü yetkinliği olmayan arkadaşlar sahadan bilgi vermeye başlıyorlar. Kamera her kırmızı gördüğüne mikrofonu uzattığı anda sıkıntı başlıyor. Ben şimdi omuz omuza çalıştığım, sahada beraber çalıştığım arkadaşlarımı görüyorum orada, birbirimizi onaylayarak baktık konuya çünkü konu dâhilinde olan birisi ne söyleyeceğini ya da ne söylemeyeceğini bilir. Ancak medyatik bir yapı içerisinde hareket

etmekle sürece giren bir birey eğitimi de yoksa her şeyi söyleyebilir, bu da toplumda infial yaratır. Biz güvenli yaşam kültürü konuşmak için bir aradayız, bu tür çalışmalar sahadaki korku kültürünü körükleyen çalışmalar oluyor. Dolayısıyla, el birliğiyle çözeceğimiz, AFAD'a destek olacağımız temel unsurlardan bir tanesi de burası olmalıdır diye düşünüyoruz.

Yaşadığımız coğrafyanın yapısından ötürü okul çağında afet eğitimleri zorunlu olmalı, öğretmenlerin bu konuda bilgisi artırılmalı. Evet, az önce öğrenci ayağında neler yapacağımızı konuştuk ama burada bizim için asıl önemli olan nokta Millî Eğitim müfredatında 12 Kasım Afet Eğitimi Hazırlık Günü -Güvenli Yaşam Kültürü Haftası- kapsamında, 1-7 Mart Deprem Haftası ve 28 Şubat Sivil Savunma Günü kapsamında öğrenciler ünitelerde bununla buluşuyorlar. Öğretmenlerimizin nerede buluştuğuna biraz bakmamız gerekli. Sadece imza föyünde kalmış eğitimlerle değil... Çünkü bazen eğitimleri takip ediyoruz, görüyoruz. İmza atıldıktan sonra öğretmenin alanı terk ettiği değil, uzun soluklu kaldığı ve bir afet durumunda da okulun acil durum yönetimini sürdürebilecek öğretmenler yetiştirmemiz gerekli. İstanbul'da 5,8'lik yaşadığımız deprem sonrası gözlemledik; okul saatine denk gelmişti. Uzun yıllar eğitimlerde anlattık, seminerlerde bahsettik, "Okul saatine gelirse ne olur?" diye ve o bizim için aslında iyi bir analiz oldu, öğretmenlerin buradaki eğitimlerinin artması, bir haftalık bir program uygulanması çok önemli.

Bu okullarla ilgili son bir notum da şu olacak: Okullarda öğrencilere AFAD bir program uyguluyor, Kızılay Başkanımız bahsetti, çok ciddi, çok kıymetli çalışmalar var bu yönde. Ağaç yaşken eğilir... Ama burada STK'lerden özellikle akredite olmuş STK'lerden de gönüllüleri okullarla buluşturmak gerekli çünkü bir sivil toplum kuruluşuna gönül verme işi aslında tam o çağa başlıyor. Siz, bunu tamamen eğer -devletimizin mekanizması çok kıymetli- devlet mekanizmasıyla yaparsanız, evet, nasıl doğru yapacağını öğrenecek ama yarın bir gün gönüllü olmasını istediğimizde gönüllülük kavramını bilmeyecek. O yüzden biz, öğrenciye akredite olmuş STK'yi, gönüllüyü "Bak, işinden arta kalan zamanda bunu yapıyor, ailesinden arta kalan zamanda bunu yapıyor." diye gösterebilirsek işte o zaman o mesafeyi almış olacağız. Buna inanıyoruz.

Evet, Murat ağabey...

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – "Deprem riski yüksek olan yerlerden başlanarak yapı stokunun tespiti ve yenilenmesi için çalışmalar başlatılmalıdır." diyoruz. Burada, önerilerimiz ise şöyle: Birincisi, eski binaların depreme dayanıklılık konusunda yerel yönetimler tarafından test edilmesi için bir ekonomik kaynak yaratılması. İkincisi, yapı denetim testlerinde zorunlu kriterlerin altında kalan evlerin kentsel dönüşüme girmesi ve kentsel dönüşüme girmesi için kanunların çıkarılması ve ekonomik olarak bunu desteklemek için devletin bu konuda bazı teşviklerde bulunması gerekmektedir. Ayrıca yapı denetim komisyonlarında sadece Çevre ve Şehircilik Bakanlığının ilgili birimleri değil, sivil toplum kuruluşlarından da, özellikle İnşaat Mühendisleri Odasından da bu anlamda destek alınması ve bununla ilgili bir komisyonun çalışmasının önemli olacağını düşünüyoruz.

Yerel idareler kanununda belirtilen belediyelerin sivil toplum örgütlerini desteklemeyle ilgili maddesi daha denetlenebilir şekilde yenilenmeli, özellikle afet bölgesinde olan bölgelerin arama kurtarma ve iyileştirme çalışmalarına belli bir bütçe ayırması ve bu bütçelerini sivil toplum örgütleri üzerinden kullanması hususunda bir çalışma yapılması gerektiği önerilmektedir.

Arama kurtarmada sivil toplum kuruluşlarının yapı içinde daha aktif olarak rol alması, gönüllü kaynağından en üst seviyede faydalanılmasını önemsiyoruz ve özellikle altını çiziyoruz. Sivil toplum kuruluşlarının eğitim, teknik ve ulaşım lojistiği ve yerleşke ihtiyaçlarının yerel idareler tarafından

çözümlemler Sendai Çerçevesi içinde yer alan yerel yönetimlerin de bu alanda adım atması, gerekli adımlar atıldıktan sonra birlikte çalışmalarla sivil toplum kuruluşlarının sahada daha etkin ve verimli çalışması için ortamın oluşturulması gerektiğini düşünüyor ve öneriyoruz.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Burada, küçük örneklerle hemen açayım.

Örneğin, AKUT'un yerleşkesi bir yerel yönetim tarafından verildi, Ataşehir'de bir lojistik depomuz var, Ataşehir Belediyesi destek oldu. Yine, bir yerel yönetim, İstanbul'da Bayrampaşa Belediyesi 49 bin çocuğa seminer verilmesini organize etti. Yerel yönetimler bu Sendai Çerçevesi'ndeki sorumluluklarını –kapasiteyi- STK'lerle de -ekipler kurmanın haricinde- artırabilirse çok olumlu sonuçlar alacağımızı düşünüyoruz gerçekten.

Bir diğer önemli nokta, afet ve acil durumlar sonrasında kullanılacak olan, toplanma ve barınma alanları tarzında olan yerlerin düzenlenmesi ve kullanılan alanlar üzerinde belirlenecek altyapısal düzenlemelerin yapılması. Çok kısa 2 örnek vereceğim, kıymetli zamanınızı alacağım: Ben, aslen İzmirliyim, ailem İzmir'de, İstanbul'da yaşıyorum. Deprem sonrası ailemin bulunduğu yerde 2 ayrı park vardı ve bu 2 parkla ilgili süreci sordum. Çok geniş parklar toplanma alanı olarak kullanıldı, çok güzel. “Bu alanların daha ileriki saatlerde düzenlenebilmesi anlamında ne gibi bir altyapımız var?” diye baktığımızda, işte orada birtakım yenilemeler istiyor. 2011'de tsunamide Japonya'da görev yapma fırsatı buldum ülkemiz adına. Mikdat Hocanın hep belirttiği, az önce Kızılay Genel Başkanımızın hep belirttiği, kenti dönüştürmek, toplanma alanlarını dönüştürmek, bu alanlardaki imkânları geliştirmek çok önemli. Bu alanlarda o barınmanın uzun soluklu olmasını sağlayacak altyapının kurulması çok önemli. Dolayısıyla sadece bir noktada toplanmıyoruz çünkü bir süre sonra artık orada başka ihtiyaçlarımız ortaya çıkıyor. Japonya örneği hep verdiğimiz bir örnek dolayısıyla bu yönde yapılacak çalışmaların kıymetli olduğunu düşünüyoruz. Her geçen gün de bu konuda iyiye gittiğimizi, gitmemiz gerektiğini düşünüyoruz.

Güvenli yaşam kültürünün oluşması ve deprem anında ve sonrasında yapılacakların alışkanlık hâline getirilmesi için sık sık yerel ve ulusal tatbikatlar yapılmalı. 1999 depremini yaşayanlar, hepimiz iyi biliyoruz ki orada yaşadıklarımızdan aldığımız derslerle, bizi üzen, bizi yıpratın derslerle biz sürece hep beraber adapte olduk. Mudanya tatbikatı gerçekleştirildi, sonra İstanbul'da bir tatbikat gerçekleştirildi, geçtiğimiz günlerde Kütahya'da AFAD'ın yönetiminde çok geniş kapsamlı bir tatbikat gerçekleştirildi. Bunlar arama kurtarma ekipleri için çok önemli ve kıymetli çalışmalar. Her bölgede de tatbikatlar yapılıyor. Ama halkın entegre olduğu çalışmaları konuşmamız gerekli. Kızılay Genel Başkanımız belirtti, yetmiş iki saat yani üç gün ile beş gün arasında artık profesyonel yardımın sahaya inilebileceği ihtimallerini konuşuyoruz. Böyle bir ihtimal konuşuluyorsa halkın acil durum yönetim planını, bireysel planını nasıl yapması gerektiğini, bir acil durum çantasını nasıl hazırlaması gerektiğini çok net çalışmamız gerekli. Bu noktada halkla beraber yapılan tatbikatların çok önemli olduğunu görüyor, gözlemliyor, uluslararası ölçekte, Japonya örneğinde olduğu gibi biliyoruz.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Sivil toplum kuruluşlarının kendi arasındaki ve kamuyla sivil toplum kuruluşları arasındaki iletişimin kuvvetlenmesi ve çalışma kalitesinin artırılması için bu alana daha çok kurum aktarılacak daha etkin kullanılmasının sağlanması gerekmekte. Önerimiz şudur: Afet ve Acil Durum Kurulu ve Sivil Toplum İstişare Kurullarının alt kurullarının oluşturulmasının sağlanması ve geniş bir tabana yayılımı sağlanarak etkin olarak çalışmaya katılması.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN - Afetlerin öncesinde ve sonrasında uzmanlık alanlarına göre çeşitli odalar, dernekler etkin bir şekilde afet bölgesinde ve sonrasında iyileştirme çalışmaları sürecinde devletin koordinasyonu ile etkin olarak rol almalıdırlar.

Bir afet sonrasında afetten etkilenen bireylerin, özellikle çocukların afet psikolojisini atlatmaları ve afet sonrası travma stresinin azaltılması için çeşitli çalışmalar planlanmalıdır. Bu noktada hepimiz biliyoruz ki devlet mekanizmamız bu alanlara temas ediyor fakat STK'lerinde etkin rol alabilmesi ve özellikle bu süreçlerde gözlemlediğimiz, rehabilitasyon noktasında -özellikle ilk on gün- örneğin çocuklar; evi yıkılmamış, ailesinden bir kaybı yok ama o kentte yaşıyor, evine giremiyor çünkü artçılar devam ediyor. Eve girenler de televizyonda yoğun baskıya maruz kalıyor. Dolayısıyla o on gün dışarıya çıktığında ambulans, kentteki o toz bulutu, o yoğunluğu yaşıyor. O on gün sahada aktif kurtarma faaliyetleri devam ederken, sahada aktif STK'lerin işi içinde olduğu ve özellikle PDR anlamında altyapıları eğitimlerle verilmiş bireyler tarafından sahada oyun oynatarak bile bu süreci geçirebilirsiniz. Ben tiyatro bölümü mezunuyum, yaratıcı drama eğitmeniyim aynı zamanda. 2006'da Sri Lanka'da tsunamide görev yaptım ve uluslararası kampta o çocuklarla oyun oynayarak o süreçten uzaklaştırılmaya çalışıldığını ilk keşfettiğim gün o gündü. Dolayısıyla çocuklar bu bölgeye yaklaşmasın istiyorsak yani enkaz bölgesine yaklaşmasın istiyorsak mahalle bazında, bölgesel bazda çocukların o saatleri geçirebileceği... Oyun oynamak da bizim için bir rahatlatma süreci, resim yapmak da bir rahatlatma süreci; kolay atlatılabilir bir travma değil, sarsıntıyı yaşayan hepimiz biliyoruz. Dolayısıyla bu noktadaki eğitimlerin artırılarak bu alanda çalışacak, UMKE bünyesinde, Kızılay bünyesinde, AKUT bünyesinde yapıların gönüllü ve devlet nezdinde oluşturulması gerektiğine inanıyoruz.

Teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Biz çok teşekkür ediyoruz.

AKUT gerçekten ilk 1999'da Kocaeli'de, Yalova'da, Gölcük'te, Sakarya'da, arama kurtarmanın çok daha zayıf olduğu o dönemlerde çok büyük bir başarı gösterdi. O gün bugündür de uluslararası çapta kendisini ispatlamış, gerçekten kurumsal kabiliyetlerini, eğitim faaliyetlerini son derece geliştirmiş bir derneğimiz ve inanıyoruz ki AKUT bu güzel çalışmalarını geliştirerek, başarılı bir şekilde devam ettirecek ve bizim de çalışmalarımıza katkı sağlamaya devam edecek.

Tabii toplanma bölgeleriyle ilgili hemen küçük bir ilave yapayım. Biz AFAD Başkanımızın sunumuyla alakalı bu hususu değerlendirdiğimizde toplanma yerlerinin bir transfer merkezi şeklinde görev yapacağı ve o sebeple toplanma yerlerinde uzun süreli bir konaklama ya da afetzedelerimizin, depremzedelerimizin çeşitli hizmetleri alacakları daha uzun süreli bölge olmayacağı sadece transfer için ve aynı zamanda da günlük hayat içerisinde depremin olacağı saat belli değil, kimi hangi şartlar altında ve aile fertlerini nerelerde yakalayacağı belli olmadığından dolayı insanımızın birbirini bulabileceği bir şekilde buluşabileceği ve afet şartları altında da yardımlaşabileceği merkezler olarak düşünülüyor. Tabii teklifler de oldu. Değerli vekillerimiz de bu toplanma merkezlerinde acil ihtiyaç duyulacak altyapının, elektrik, su, kanalizasyon gibi bağlantıların, orada acil müdahale edilebilecek küçük çaplı faaliyetlere müsaade edebilecek birtakım işte seyyar yapıların vesaire bulunabilmesi için de teklifler getirdiler. Evet, toplanma yerlerini daha aktif bir şekilde, deprem sonrasına hazırlıklı bir şekilde, her türlü ihtiyaca karşılık verecek şekilde donatmak, oraların sürekli hazır hâlde olmasını sağlamak çok önemli.

Evet, ben sunumunuzdan dolayı çok teşekkür ediyorum. Emeğinize sağlık. Burada, herhâlde şu ekte hem eğitim veriyorsunuz hem enkaza da girdiniz herhâlde, çalışmalar da yaptınız. O çok zor zamanlarda birçok insanımızın, depremzedenin yanında oldunuz, acılarını da paylaştınız, belki de sizler de o acıları çok derinden yaşadınız. Emeğinize sağlık, yüreğinize sağlık. Bu tecrübeleri paylaşmak

için, yeni arkadaşlara aktarmak için görüyoruz ki canla başla çalışıyorsunuz, eğitim faaliyetlerinizle bu noktada iyi bir kurumsallık yakalamış durumdasınız. İnşallah, bizler de size her platformda bu gayretlerin, çabaların ileriye gitmesi için destek olacağız.

Evet, şimdi, söz isteyen, sorusu olan vekillerimiz var.

Sıraya göre, Samsun Milletvekilimiz Bedri Yaşar.

Buyurun Sayın Vekilim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

AKUT’un değerli yöneticileri, ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Hakikaten çalışmalarınız, gayretleriniz, deprem veya diğer felaketlerde ortaya koyduğunuz irade, gayretleriniz çok değerli, ben de teşekkür ederek sözlerime başlamak istiyorum. Tabii, bu tecrübelerinizi de aktarmanız da gerekiyor. İşte, seminerler marifetiyle bunları ifade ediyorsunuz.

Ben birkaç not aldım. Özellikle “afet turizmi” dediniz. Hakikaten televizyonda bir bakıyoruz, böyle afet alanının etrafındaki insanlar çalışanlardan daha çok. Belki de işte “Susun!” “Dinleme var!” gibi... Yani üzerine lazım olmayan işlere karışmakta insanlar, yüce Türk milleti çok mahir. Dolayısıyla bu önemli yani afet alanında çalışanların en az bir 4-5 katı insan belki oraya yığılıyor; o gün trafik de dâhil, oraya ulaşım da dâhil çok ciddi oranda...

Bir de şu var ama yani onu da bir analiz etmek lazım: Hakikaten bir yardım sağlamak amacıyla mı oraya gelmeye çalışıyorlar, yoksa seyir amaçlı mı gelmeye çalışıyorlar? Bazen hani yolda bir kaza oluyor yani insanlar durup seyrediyor. Yani durup da kazaya yardım edeceğini anlasak başka türlü değerlendireceğiz. O duranlar da bir noktada yeni kazalara da sebep oluyorlar. Siz “afet turizmi” deyince o geldi aklıma ama buna paralel şu yapılabilir mi? Bazen anlattıklarınızdan daha önemli olan görseller yani yaşamak, dokunmak, insanlar bunu daha iyi algılıyor. Yani siz saatlerce bir şeyi anlatırsınız ama şu üzerinizdeki elbiseyi 6-7 yaşındaki bir çocuğumuza, evladımıza giydirdiğiniz anda, inan-ın -yani bence, benim görüşüm olsun bu- o kıyafetin içerisine girerek bir şeye dokunmasının üç dört saat anlatacağınız dersten çok daha anlamlı olacağını ben düşünüyorum. Mesela, bu eğitimlerde bu olabilir mi? Yine mesela yıkılan bir bina orada olduğu gibi muhafaza edilip... Yani mesela bizim Meclis 15 Temmuzda bombalandı, orada duruyor. Hakikaten oradaki mesaj, şu Meclisteki dört beş saatlik anlatımdan daha önemli. Yani orada işte bombanın düştüğü yer, verdiği tahribat her yönüyle bambaşka mesajlar veriyor. Mesela bu, eğitimin bir parçası olabilir mi? Yani şehrin herhangi bir yerinde yıkılmış bir bina olduğu gibi muhafaza edilse. İşte oraya inşaat mühendisleri gelip... Hani bazen altından kolon kesilmelerinden bahsedenler var. Yani işte depremin fonksiyonlarının anlatılabileceği bir bina muhafaza edilebilir. Bak, bunun turizmi olur o zaman, orada her şey çekilip gittikten sonra o binayı insanlar ziyarete gelir, bunu paralı bile yapabilirsiniz, bu başka bir şey.

Şimdi, şu eğitim çalışmaları bir türlü formaliteden öbür tarafa gidemiyor. Hani ne var? Ya, bununla ilgili bir zorunluluk var. Öğretmenimiz: Getir, ben şurayı bir imzalayayım gideyim. Yani sadece bir formasyonu tamamlamak, bir formaliteyi tamamlama, dolayısıyla bu çok da fazla eğitici olmuyor. Acaba diyorum... Devlette çalışan bir arkadaşımızın bu arama kurtarma faaliyetlerinden dolayı, aldığı eğitimlerden dolayı, aldığı sertifikayla mesela maaşı bir miktar daha yüksek olabilir veya yükselmesine katkı sağlayacak faktörler olabilir. O zaman bu biraz daha cezbedici olur, yani, böyle bir belgesi varsa -tabii burada gerçek manada- hani o zaman maaşına bir miktar zam olabilir, kıdem almasına bir katkı sağlayabilir. Belki bu uygulamalar bu işi formaliteden biraz daha ileriye taşır diye düşünüyorum.

Tabii, her seferinde işin ucu gelip yerel yönetimlere de dayanıyor. Sayın Başkanım, dinlediğimiz bütün kurum ve kuruluşlar bu işin bütüncül olarak ele alınması lazım geldiğini, dolayısıyla toplumun her kesiminin elini taşın altına koyması lazım geldiğini söylüyor, doğrudur, özel toplanma alanları da dâhil bunların belediyelerce imar çalışmaları yapılırken de tespit edilecek ve dikkate alınacak bölgeler olması lazım. Dolayısıyla, yerel yönetimler bu işe ne kadar hazır? Ben bu manada da bir Büyükşehir Belediyemizin dinlenmesini tavsiye ediyorum. Yani bir belediye başkanı... Büyükşehir Belediye olması veya bu, İstanbul, İzmir, Ankara hiç fark etmez. Onların da... Ben zaman zaman görüşüyorum “Bizim de kentsel dönüşümle ilgili birimiz var, bizim de afetle ilgili bir birimiz var.” Yani netice itibarıyla deprem nerede olursa olsun, bir defa orada bir ev sahibi var, o ev sahibi oranın yerel yönetimdir veya sivil toplum kuruluşlarıdır; sadece belediye değil, orada Sağlık Bakanlığının da birimleri var. Yani yerelde neler oluyor? İşte, biraz önce Kızılayın Başkanı da söyledi, biz daha çok yereli güçlendirmeye çalışıyoruz, merkezler mümkün olduğunca organizasyon görevi görsün, orkestra görevi görsün. Dolayısıyla, ben yeri gelmişken, en azından bir Büyükşehir Belediye Başkanımızı, işte, kentsel dönüşüm daire başkanını, afetle ilgili daire başkanını... Yani alt bazda da neler olup bittiğini görmemizde ben fayda mütalaa ediyorum.

Sivil toplum kuruluşlarıyla desteklenmesi... Mesela Türkiye’de AKUT benzeri muhakkak farklı kuruluşlar da vardır. Bazen sanki ilk müdahalede... Yani birinci derece, ikinci derece, üçüncü derece gibi herhâlde bu koordinasyon merkezinin bir organizasyonu vardır, yoksa bütün kurtarma ekiplerinin aynı anda, aynı enkazın başına veya aynı afetin başına gitmesi herhâlde düşünülemez. Dolayısıyla, bu manada da bir organizasyon vardır diye düşünüyorum. Var mı? Varsa, yani, zil çaldığı anda... Hani bazen askeriyede zil çaldığı anda içtima saati belli, yemek saati belli; insanın hangi saat, hangi dakika nerede olacağı belli. Bunu Kızılay Başkanımız ifade etti “Mahallinde sıfırda, Ankara’da beş dakika.” Mesafeye göre olaylar değişiyor. Siz bir sivil toplum kuruluşusunuz, sizin aranızda da böyle bir koordinasyon var mı? Yani ilk müdahaleyi AKUT mu yapıyor veya sizin benzeri yan kuruluşlarınız mı var? Böyle bir organizasyonunuz var mı?

Teşekkür ederim.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – İzninizle Sayın Başkan, cevap verebilir miyiz?

BAŞKAN RECEP UNCUGÖLÜ – Buyurun.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Başlıkları topladık ve çok doğru tespitleriniz var. Öncelikle, yani bu noktada olabildiğimizi görmek bizi inanılmaz mutlu ediyor.

Bir kere, afet turizmi konusundan başlayacak olursak...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Yani benden AKUT olur gibi not verdi, bak Başkanım.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Mutluluk duyarız, onur duyarız.

Afet turizmi noktasında şimdi, özellikle, AFAD’ın akreditasyonundan geçmeyen hiçbir birey ve STK bir kere sahada olmamalı. Dolayısıyla, bunu çoğu zaman görüyoruz. İzmir depremi sonrası katıldığımız televizyon programlarında bile bize bu soru yöneltildi, biz bu soruya cevap vermekten hicap duyuyoruz. Yani bu orada infial yaratabilecek bir şey ama biz sahada görüyoruz ki herhangi bir eğitimi ya da donanımı olmamış, bu konuda gerekli etaplardan geçmemiş bireyler sahaya geliyorlar. Dolayısıyla, daha az personelle o sahadaki işlem dönebilecek. Üstelik ekonomimizden harcıyoruz; benzin yakıyoruz, o kadar insanı besleme durumumuz; sahada riskler var, pandemi söz konusu, pek çok

risk var. Bir de üstelik AFAD'ın sahada yaşadığı en büyük sıkıntı şu oluyor: Basına şunu söylediğiniz anda bütün kontrol artık elden gidiyor “Beni enkaza sokmadılar.” Şimdi, bunu izah etme şansı yok. AFAD'daki yetkililer oradaki enkazla mı uğraşınlar, STK'leri sahada operasyona mı yöneltsinler -biraz sonra Murat Bey değinecektir- bir yandan da bu tür sayıyalarla mı uğraşınlar? Çünkü toplum duyduğuna inanıyor. Dolayısıyla, İzmir'de deprem mi oldu, 20 bina mı yıkıldı? Buna gidecek personel sayısı şu kadar, çalışacak ekipler JAK, AKUT, İHH, AFAD'ın yönlendirmesiyle, bu kadardır “Bunun haricindeki hiçbir ekip sahaya gelemez, hiçbir birey sahaya inemez.” denmesi gerekli. Dolayısıyla, bu afet turizmi konusu çok hassas, kesinlikle katılıyoruz size.

Diğer taraftan, çocuklara örnek sunulabilecek yapıdan bahsettiniz. İzmir'de uzay üzerine bir kamp var, özel bir oluşum. Çocuklar iki günlük, üç günlük, beş günlük çalışmalarla uzayla ilgili orada kamp yapıp bunu gözlemleyebiliyorlar. Türkiye'de biz seminer birimi olarak bunun hep üzerine uzun yıllardır düşünüyoruz, dünyadaki ölçeğiyle bir “disaster city” oluşturduğunuzda, bir afet modül kent oluşturduğunuzda okullarımız gelip belirli günler, belirli periyotlarda kalarak sel, deprem, yangın, bunlar üzerine küçük modül odalarda, alanlarda bu alanları gezerek “Burada çalışma nasıl yürür?”ü görerek, burada konaklayarak bir afet üzerine bir güvenli yaşam kültürünün oluşmasını sağlayabiliriz. Yapılabilir, çok mantıklı bir şeyden bahsettiniz. O hep düşündüğümüz bir nokta.

Öğretmenlerin eğitim çalışmalarlarıyla ilgili başlıklara da kesinlikle katılıyoruz. Şimdi, iş güvenliği uzmanlığıyla ilgili nasıl bir sertifika programımız var? Üniversitelerimiz özellikle 99 depremi sonrası acil durum yönetimi bölümleri açtılar; iki yıllık, dört yıllık mezunlarımız var. Ben ikinci üniversite olarak acil durum yönetimi okudum ve derneğimizde pek çok arkadaşımız da acil durum yönetimi üzerine okuyor, bu sahada gönüllü olarak çalışan. Öğretmenlerimizden de acil durum yönetimi okuyan arkadaşların –var olduğunu biliyorum eğitim camiasında- en azından aktif görevler, okullardaki süreci yönetebilmek adına aktif görevler alabileceğini düşünüyorum çünkü siz iki ya da dört yıllık bu alanda bir çalışma yürütmüşseniz güvenli yaşam kültürüne dair fikir sahibisiniz demektir. Dolayısıyla, imza atıp gittiğimiz değil, süreci takip ettiğimiz çalışmalar burada kendini gösterecektir diyorum. Sahadaki koordinasyonla ilgili de Murat Bey cevap versin isterseniz.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Sayın Vekilim, söylemiş olduğunuz cümle o kadar güzel ki “Çocuklara üniformaları giyindirin.” Bir eğitmeni olarak söylüyorum: Yaşayarak öğretmenin en güzel yolu onlara bunu tattırmak.

Zaman zaman Ankara'mızda, İstanbul'umuzda ve diğer ekiplerimizde çocuklarımızı merkezlerimize davet edip onlara baret giyindirip, kask giyindirip yerine göre teknik malzemeyle ipte tırmanma ve inme çalışmaları yaptırıyoruz ama yaşayarak öğrenmenin diğer bir boyutu olarak Ankara AFAD İl Müdürlüğü bünyesinde deprem simülasyon evimiz var. Okullarımız eğer talepte bulunursa öğretmenlerimiz orada deprem büyüklüklerini çocuklara bir ev içerisinde, oda içerisinde yaşatıyorlar ve bunu çok da anlata anlata da bitiremiyorlar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Hocam, talepte bulunmadan mecburi hâle getirmek lazım.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Çok haklısınız. Bizim AKUT olarak deprem simülasyon tırımız var, o da belirli dönemlerde belirli illerimize gelerek talepte bulunan kurumlarımızda deprem simülasyon tırında bu depremi yaşatmaya çalışıyoruz.

Söylemiş olduğunuz operasyonel anlamda sahadaki olaya ise gerçekten çok üzülüyoruz. Yani orada köşe kapmaca oynar gibi bir havaya bürünüyor olay, o bizi üzüyor. Ancak artık şu anda AFAD Başkanlığının yaklaşık üç ay önce başlatmış olduğu -Müdahale Daire Başkanlığının kontrolünde- akreditasyon sürecine girdik; JAK, AKUT, İHH akredite olduk yani artık bir bölgede bir enkaz gerçekleştiğinde AFAD “Akredite olmuş ekipler” dediğinde bu ekiplerin haricinde hiçbir ekip arama

kurtarma anlamında enkaz üstünde bulunamayacak ve bu süreç orta kurtarma (medium kurtarma) ya da ağır kurtarma olarak sınıflandırılıyor. Şu anda İstanbul ekimiz de önümüzdeki günlerde ağır arama kurtarma birimi olarak deklare edilecek ve sahada özellikle “Akreditasyonu almamış hiçbir ekip enkaz üzerine çıkamaz.” dediği an hiç kimse çıkıp arama kurtarma çalışmasını yapamayacak. Ama bu bir süreç. Başladı, iyi gidiyor, inşallah çok daha iyi yerlere de gelecek.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Şimdi, sıraya göre söz vereceğim. Adana Milletvekilimiz Sayın Müzeyyen Şevkin...

Buyurun Değerli Vekilim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim.

Öncelikle gurur duyduğumu ifade etmek isterim. AKUT benim için çok çok önemli. Neden önemli? Çünkü genelde 99 depreminden sonra sanki sizin adınız duyuldu gibi ama... 1998’de Adana Ceyhan depreminde Adana Şube Başkanıydım. Jeoloji Mühendisleri Odası Adana Şube Başkanı olarak oraya gittiğimde o kırmızı üniformalarınızla, ilk o kurtarma şeyiyle adınızı ilk orada duymuştum.

Her biriniz bizim için birer kahramansınız. Daha sonra 1999 depremi ve en son İzmir depreminde o Rıza Bey Apartmanı’nın yanındaki kafede ayakta neredeyse uyur vaziyette sizleri o kadar yorgun, mesai kavramı olmaksızın o hâlinizle görmek çok duygulandırdı. Ve bu kadar donanımlı, bu kadar hazır, deneyimlerinizi de bu kadar bir imbikten süzölmüş bir şekilde önerilerinizle buraya getirmiş olduğunuz için, bu deprem olgusunu kavrayıp buraya bu bilgilerinizi aktardığınız için de özel bir teşekkür etmek isterim.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Onur duyduk, çok teşekkür ederiz.

AKUT SEMİNER BİRİMİ GÖNÜLLÜSÜ ADİL ERTUĞ KARADUMAN – Teşekkür ederiz, sağ olun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

Şimdi, tabii ben şunu ifade etmek istiyorum: 99 depreminde 17 bin 480 vatandaşımızı kaybettik.

AKUT SEMİNER BİRİMİ GÖNÜLLÜSÜ ADİL ERTUĞ KARADUMAN – Allah rahmet eylesin.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ve 20 milyar dolar... Yani insanların canı zaten parayla ölçülecek bir olgu değil elbette, hiçbir şey bir tek vatandaşın canını yerine koyamaz elbette ama 20 milyar dolar gibi bir rakamın da maddi olarak kaybolduğu ifade ediliyor yapılan hesaplamalara göre. Bu nedenle sizin zemin artı bina tasarımı yani deprem öncesi alınacak önlemlere ilişkin önerilerinizi de çok önemseydiğimi ifade etmek istiyorum. Tabii burada öncelikle fay, zemin, bina üçlemesinin çok önemli olduğunu ve bu doğrultuda da inşallah Komisyonumuzda da bu anlamda olumlu çalışmalar yapılarak fay yasasının kanunlaşması -tabii, sadece fay değil işte, kentsel dönüşüm, yapı denetiminin zemin artı bina, artı daha sonra sigorta sistemiyle desteklenmesi şeklinde ilerlemesi- gerektiğini düşünüyorum. Bu önerilerinizin de çok önemli olduğunu ilköğretimden başlayarak bu çalışmalarınızı yürütmenizi de çok anlamlı bulduğumu ifade etmek istiyorum.

Şunu mazur lütfen, sizin gönüllülük esasına bağlı olarak çalıştığınızı biliyoruz. Her birinizin ayrıca bir meslekleri var, orada profesyonel olarak mı çalışıyorsunuz yoksa sadece hani bir afetle ilgili bir bilgi geldi, hemen organize olup oralara o şekilde mi aktarılıyorsunuz? Yani profesyonel AKUT çalışanı mısınız yoksa ayrıca meslekleriniz var onları da icra ediyor musunuz? Merakımdan soruyorum bunu sadece. Birincisi bu. İkincisi, hep akreditasyondan bahsettik, gerçekten hep yaşadığımız depremlerde,

enkazda -ben de mümkün olduğu kadar anında olmaya çalıştım- oralarda gördüğümüz akredite olmamış kişilerin müdahalelerinin sıkıntıları maalesef yaşanıyor. Siz akreditasyonu nasıl sağlıyorsunuz? Örneğin bir genç AKUT'a başvurmak isteğinde size nasıl başvuracak, hangi özellikleri arıyorsunuz? Bunu da öğrenmek istiyorum.

Mesela, İzmir'de tam anlamıyla yıkılmış 5 bina vardı, burada bile altı yedi gün sürdü bir enkaz kaldırma çalışması. Olası bir İstanbul depreminde yüzlerce binanın yıkılacağını varsayarsak buna ilişkin hazırlığınız var mı, yeterince elemanınız var mı ya da öneriniz nedir buna ilişkin? Bunu bilmek isterim.

Çok teşekkür ediyorum tekrar. Hepinizin yüreğine sağlık.

Sağ olun.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Çok teşekkür ederiz. Onur duyduk.

Şöyle ki, aslında az evvel slaytlarda da gördüğümüz gibi Sayın Vekilim, İstanbul Acil Durum Eylem Planı'mızda dediğimiz gibi 27 ekibimizin mevcut bulundukları bölgelerden İstanbul'a nakilleri ne kadar zaman alacak? Hava yoluyla intikal ederlerse nasıl olacak? Toplanma bölgeleri nereler olacak? Deniz yoluyla geçişleri nasıl olacak? Şu anda AFAD Başkanlığıyla bu müdahale planımız birbiriyle entegre çalışmaya devam ediyor.

İstanbul ekibimizi bunun dışında tutuyoruz çünkü İstanbul ekibimiz o gün orada afetzedede olabilir. Ve orada afetzedede olan İstanbul ekibimiz, önce kendi güvenliğini sağladıktan sonra yakınlarının güvenliğini sağlayacak ve bulunduğu bölgede toplumla beraber, toplumu yönetecek ve yönlendirecek kişiler olacaklar. Biz mevcut olan durum içerisinde büyük bir afete karşılık verebilmek ya da hizmet edebilmek adına şu anda 600'e yakın, profesyonel eğitim almış, lojistik malzemesi yanlarında olabilecek, yedi gün aralıksız, devletin hiçbir kurumundan destek almadan kendine bakıp işesini sağlayabilecek ve vardiya sistemiyle hizmet edecek operasyonel güce sahibiz şu anda. Biz bunu nasıl aldık? Biz bunu INSARAG, Birleşmiş Milletler Uluslararası Arama Kurtarma Danışma Grubu altında sınava girerek aldık. Bizim ekibimiz orada bir sınava tutuldu -orta arama kurtarma seviyesinde dediğimiz- ve orada bu belgemizi aldıktan sonra, ülkemizde gerçekleştirilen, AFAD Başkanlığının gerçekleştirmiş olduğu akreditasyon süreciyle de kendimizi ispatlamış olduk ve şu anda mevcut ekiplerimizle, 600 kişilik operasyonel gücümüzle hazırız. Ne kadar destek olabiliriz bilmiyoruz ama enerjimiz tükenene kadar sahadayız, onu bilin.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Bir küçük ilave de ben yapabilir miyim Murat Bey.

Gölcük'te yaklaşık 100 kadar AKUT gönüllüsüyle ilk sahaya çıktığımız, çalıştığımız bir durum söz konusu fakat Gölcük'te kurduğumuz ana kampa 1.100'ün üzerinde, 1.200'e yakın gönüllü girişi olmuştu Gölcük depremi süresince. Biz dernekteki gönüllülerimize hep şunu söylüyoruz: AKUT, lider yetiştiren bir kurumdur, gönüllülük esasında lider yetiştirir. Dolayısıyla, Gölcük'te 100 kişi, halktan gelen ve yönetilebilir -az önce Murat Bey'in de söylediği gibi- bu süreci hâkim kılabilecek bireylerle, küçük takımlar oluşturarak süreci idare eder. Eğer İstanbul kapsamında bir şey düşünersek, 100 gönüllüden, 1.100 kişinin olduğu bir kamptan bahsettim, az önce de bugünkü sayıyı verdim, 2.069 aktif gönüllü; dolayısıyla, AKUT'un lider yetiştiren bir kurum olması, Murat Bey'in de verdiği sayısal veriler doğrultusunda, elimizin, gücümüzün ve kapasitemizin yettiği ölçüde... Sonuç itibarıyla biz,

devletin mekanizmasına destek olmak için gönlünü vermiş bireyleriz. Dolayısıyla, şu anki kapasitemiz bu, yirmi beş yılda bu kadarını yapabildik, daha geliştikçe, toplumdan daha çok birey kazandıkça afetlerle mücadele konusunda daha güçlü olacağımızı düşünüyorum.

Sorduğunuz diğer sorular noktasında... “Üye olurken gençlerde ne arıyorsunuz?” Ülkelerini sevmeleri bizim için en temel prensip, kolumuzda taşıdığımız ay yıldızlı bayrak bizim onurumuz. Dolayısıyla, biz, ülkesini seven gençler olarak bir derneğe üye olmanın standartları neyse o standartları bekliyoruz. Dolayısıyla, bizde 18 yaşını doldurmuş gencecik bireyler de var, 70 yaşında, artık belli yaşam tecrübesine sahip bireyler de var. Yani bir avuç hapını, kullandığı tansiyon ilacını içip sahaya gitmek isteyen gönüllüyü de gördük biz. Dolayısıyla, burada önemli olan, devletimizin belirlediği standartlardaki bir STK’ye üyelik kriterleri, sonrasında da başta belirttiğim eğitimleri almak kaydıyla.

Mesleki olarak sordunuz, mesleklerimizle ilgili... Evet, hepimizin meslekleri var ve biz aslında o mesleklerden izin alarak bu süreçlere dâhil olmuş bireyleriz. Bunu gerçekten, derneğin bünyesinde burada söylüyor olmak... Yirmi beş yılın sonunda, Gölcük’ten bugüne gelip ilk defa belki bireysel bir şeyi söyleyeceğim size: Bingöl depremi sonrası ben çalıştığım kurumdaki işimden olmuştum. O günkü şartlar onu gerektiriyordu ama bugün ülkemizin bu konudaki bakış açısı farklı, sahaya giden gönüllüye de pek çok imkân tanınıyor. Bunun artarak devam etmesini istiyoruz çünkü aslında biz ülkemizi seviyoruz ve ülkemiz için çalışıyoruz. Mesleklerimiz farklı ama gönüllerimiz bir, Türkiye için mücadele ediyoruz.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Şöyle bir konu var, az evvel önerilerimizde de sunmuştum: AFAD Başkanlığımız, kamu kurumlarında çalışan personellerimizle ilgili görevli izinli yazısını çıkarıyor, bizim sahada 400 ila 600 arasında sayı bildirmemizin özü de bu. Ama ben özel bir kurumda çalışıyorum, aynı Harun gibi, benim kurumum bana izin vermediği an operasyona çıkamıyorum. Ama biz öncesinde birtakım anlaşmalarla diyoruz ki: Biz bu işe gönlümüzü verdik, bizim için bu imkânı sağlar mısınız? Can olunca “Okey.” diyorlar ama her özel sektör aynı pencereden bakmıyor. Dolayısıyla az evvel sunduğumuz önerilerden bir tanesi de bir yasal yükümlülük çıkartılarak özel sektörde olup devlet adına, insanlık adına çalışan kişilerin de böyle görevli izinli sayılarak iş imkânlarından mağdur olmaması adına bir sistemin oluşturulması ya da bir kararın çıkması lazım. Bu bizim için çok önemli.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Şöyle düşünün: Ailesiyle sadece bir yıl boyunca on beş gün tatili düşünen bir birey, o on beş gününden feragat edip bunu kentsel arama kurtarma eğitimi için ayırabiliyor. Ailesinden ve kendisinden yaptığı fedakârlığı anlatabilmek adına bunu söyledim. Dolayısıyla bu izinler bizim için çok kıymetli.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Kıymetli kesinlikle.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Son sorunuz da zeminle ilgili çalışmaları, hemen hızlıca onu da toplayayım. Örneğin, TÜBİTAK kapsamında üniversiteler projeler hazırlıyorlar, biz bu projelere de elimizden geldiğince destek veriyoruz; yapısal olmayan hasarlarla ilgili ya da yapısal neler yapılabilirle ilgili. Dernek içindeki uzmanlığı bu alanda olan gönüllülerle yalnız. Yani bizim en önemli mottomuz odur, AKUT olarak bilmediğimiz bir konuyla ilgili biz konuşmayız dolayısıyla ben bildiğim alandan sorumluyum. Bu anlamda da üniversitelere destek veriyoruz. Buradan gelen makaleleri gelecek nesillere aktarmak için de kendi içimizde arşivliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, sorusu olan Samsun Milletvekilimiz Yusuf Ziya Yılmaz.

Buyurun Sayın Vekilim.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Samsun) – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Ben de değerli arkadaşlarımızı tebrik ediyorum, çalışmalarında başarılar diliyorum. Afet olmasın ama olduktan sonra da sizin gibi kurum ve kuruluşlarımızın ülkemizin bu sıkıntılı ortamlardan çıkmak için verdiği mücadelede çok değerli katkıları oluyor.

Ben yerel yönetimlerden gelen bir milletvekiliyim. Yerel yönetimlerin bu afetlerde fonksiyonları ve etkinlikleri, daha ziyade kullandıkları örgütleri olarak ellerinde itfaiye gücü var, itfaiye daire başkanlıkları veya itfaiye şube müdürlükleri var; büyükşehirlerde daire başkanlığı, diğer illerde de itfaiye müdürlüğü diyelim. Bu organizasyonun, bu itfaiye teşkilatlarının aslında son otuz yıllık -eski bir yerel yöneticisiyim ben- eğitim düzeylerini, mobilizasyon kabiliyetlerini, makine parklarını falan biliyorum. Otuz yıllık süreç içerisinde eriştikleri boyut gerçekten çok takdire şayan bir boyuta geldi. Tabii, teknoloji de değişti. Özellikle yangına yönelik organize olmuş olan bu itfaiye teşkilatlarının yangın gibi çok kısa süreli yani iki, üç saatlik bir süreç içerisinde başarısız olma hâli, yerel yönetimdeki sorumlu belediye başkanına çok büyük bedeller ödettiği için belediye başkanları da bu teşkilatlara ihtiyaçları olan makine parkını ve donanımı sağlamakta hiç tereddüt etmemeye çalıştılar ama imkânları yoktu, teknoloji de yoktu. Teknoloji lafının altını çiziyorum, son on beş, yirmi yılda bu teleskobik bomlu kreynler, bir sürü uzaktan kumandalı alet edevatlar, o yeşil alanları sulamakta kullanılan arazözlerin yerine artık neredeyse uzaktan kumandalı teçhizatlar, donanımlı Mercedes kamyonlar üzerine monteli bir sürü donanıma sahip oldular.

Şimdi benim sizden öğrenmek istediğim şu: Bu büyük organizasyonun, JAK'tı, İHH'ydi, AFAD'dı, AKUT'tu, Kızılaydı, bunların hemen yanına bunlar da ekleniyor, afetlerde ekleniyor, görüyorum. Bunların eğitimleriyle de ilgili konuda mesafe katedildi. Şimdi, iki yıllık itfaiyecilik ön lisans okulları var. Mesela, ben belediye başkanı olduğum zamanlarda “İtfaiyecilik okulu mezunu olmayan adamı itfaiyede göreve almam.” dedim yani özellikle direndim. Çünkü itfaiyenin biraz maaş ve ödeme konusunda da avantajları vardı. Kaytarmak isteyen birçok kişi de itfaiyeye geçmek istiyordu. “İtfaiyeye geçmenin şartı iki yıllık ön lisans okulunu bitirmekten geçiyor kardeşim.” diyerek diretiyordum. Merak ediyorum... Ben bu yerel yönetimlerin itfaiye teşkilatlarının adının da değiştirilmesi taraftarıyım, artık afet ve itfaiye daire başkanlığı olsun bu. Yani o ekipman, o donanım, o tecrübe sadece yangın için değil ki. Sel oluyor onlar gidiyor, boğulma oluyor onlar gidiyor, heyelan oluyor onlar gidiyor, yolda bir treyler yanıyor onlar gidiyor, treylerin içerisindeki onlar kurtarıyor vesaire. Yani aslında kuruluş amacının dışında -artık günümüzdeki bu semavi afetler de dâhil olduktan sonra bu işin içerisine- bence bu organizasyonun yapısının da değiştirilmesi gerektiğine inanıyorum ama pratiğin içinde olan sizlerin bu konudaki önerilerini merak ediyorum. Yerel yönetimlerin elindeki itfaiye gücünün eğitimi, modernizasyonu veya bu hadiselerle katılma konusundaki mobilizasyon ve oryantasyon kabiliyetini yeterli görüyor musunuz veya buna yönelik bir öneriniz var mı? Belki bu programa sizin önereceğiniz şeyleri dâhil edebiliriz.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Sayın Vekilim, şu anda Arama Kurtarma Derneğimiz, farklı illerde ve ilçelerde bulunan temsilciliklerimizde bölgelerinde bulunan itfaiye müdürlükleriyle ya da daire başkanlıklarıyla protokoller imzalayarak hem ellerindeki lojistik malzemelerin ortak kullanımı hem de birbirlerinin eğitimi adına çok ciddi adımlar atıyor. Şu anda Ankara İtfaiye Dairesi Başkanlığımız ile Ankara Arama Kurtarma Derneği çok etkin bir protokolle çalışmalarını sürdürüyor. Dedığınız gibi, teknolojik anlamda cihazların kullanımı, eğitim anlamında birbirimize katma değer sağlamasını sorarsanız, o da son zamanlarda gerçekten ciddi bir ivme kazandı yani artık devletimiz bu anlamda bize kapılarını açıyor, sivil toplum kuruluşlarıyla birlikte çalışma

yapıyor. Şu anda Ankara Arama Kurtarma Derneği AFAD İl Müdürlüğü enkazında kentsel arama kurtarma çalışması yapıyor. Bir hafta evvel Ankara İtfaiye Dairesi Başkanlığının tırmanma duvarında ipe erişim üzerine eğitim alıyorduk yani şu anda aslında arama kurtarma birliği olarak ya da arama kurtarma ekibi olarak itfaiyelerimizle etkin çalışmalar içerisindeyiz. “Adı değiştirilebilir mi, farklı bir şekilde evrilebilir mi?” Evet, yapılabilir. Bunun için ciddi çalışma gerçekleştirilerek... Az önce çok güzel bir şey söylediniz, tekrarlayamayabilirim, unuttum ama afetin içerisinde direkt onlar da arama birliği olarak görev alabilirler.

YUSUF ZİYA YILMAZ (Samsun) – “İtfaiye” deyince akla yangın geliyor, o yangının dışında sanki bir başka fonksiyonu olmayan, işte, pala bıyıklı, güçlü kuvvetli adamlardan oluşan bir ekipti. Son yirmi yıl içerisinde eğitimleri arttı. Size samimi söylüyorum, ön lisans okullarından gelen çok pırl pırl çocuklar burada oluştu.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Ana hizmet konusu olduğu için biraz da...

YUSUF ZİYA YILMAZ (Samsun) – Ama ben işte o itfaiye daire başkanlığı algısının aslında eğitimle, hatta organizasyon yapısıyla, şemasıyla, sizin gibi sivil toplum kuruluşlarıyla olan iş birliği kabiliyetinin geliştirilmesiyle de ilgili önerileriniz varsa bunları da belediyelere aktarınız diye bu soruyu soruyorum. O bakımdan, pratiğin içinde olan sizin bu konudaki önermelerinizi önemsedğim için bunu soruyorum. Bana göre olmalı da size göre ne olmalı?

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Kesinlikle olmalı, katılıyoruz buna. Az önce Murat Bey’in de belirttiği gibi zaten bizim, ekiplerimiz bünyesinde çalışmalarımız sürüyor ama burada toplantının en başından beri Sayın Başkanımızın da izniyle hep belirttiğimiz unsurlarda bu vardı. Bir kere, akreditasyon, herkesin akredite olması; iki, senkronizasyon, sahada beraber çalışabilmek, enkaz üzerinden biri indiği zaman enkaza gelen diğer ekibin -farklı bir ekip olabilir- aynı senkronize de hareket etmesi; son olarak da kalibrasyon yani ekiplerin kalibre edilmesi. Bu, itfaiye, AKUT -yani bizim gibi olan STK’ler diyelim- yerel yönetimlerin ve devletimizin üst çatısı altındaki tüm yapıların beraber hareket etmesi dâhilinde yürütülebilecek bir şey. Zaten Sendai’den bahsettik, Sendai Protokolü çerçevesi dâhilinde yerel yönetimlerin bu mekanizmayı zaten bu şekilde, daha modern yapıya evrilmiş bir şekilde oluşturmaları gerekiyor. Evet, büyük bir çatının içine alınabilirse harika olur mu? Sahada uzun yıllardır çalışan gönüllüler olarak söyleyebiliriz, harika olur tabii ki, kesinlikle katılıyorum.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Teşekkür ediyoruz.

Sorusu olan Kocaeli Milletvekilimiz İlyas Şeker.

Buyurun Vekilim.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Ben de öncelikle sunumunuzdan ve bugüne kadar yaşanan tüm afetlerde bilfiil gidip orada çalışmalarınızdan, gayretinizden, emeğinizden dolayı teşekkür ediyorum. Hem çalışmalarda hem de buradaki sunumunuzdan gördüğüm kadarıyla mükemmel bir ekipsiniz, sunumu bile ekip hâlinde yaptınız yani sadece bir arkadaşımız değil, hepiniz ortaklaşa bir sunum gerçekleştirdiniz. Ben, ekip çalışmasının her zaman verimli olacağını düşünüyorum, dolayısıyla bu anlamda da sizleri tebrik ediyorum.

Çalışmalarınızda seminerler düzenlediğinizden bahsettiniz. Ben, özellikle bu düzenlenen seminerlerde, seminerin konusunda deprem öncesine yönelik alınması gereken tedbirlerle ilgili, örnek olarak işte gündemde olan kentsel dönüşüm konusu da var mı diye özellikle sormak istiyorum. Bunu şu açıdan da söylüyorum: Şimdi, -bilfiil olayı siz yaşadığınız için duymuşsunuzdur öyle hikâyeler- inanıyorum ki İzmir’deki belediye tarafından mühürlenip de kamuoyu baskısıyla, herhangi bir

nedenden dolayı tahliyesi yapılamayan ama depremde yerle bir olan, içinde onlarca insanın hayatını kaybettiği o binadan sağ çıkanlar büyük bir ihtimalle “Keşke çıksaydık, keşke terk etseydik, keşke köprünün altında yatsaydık, parkta yatsaydık da yakınımı, annemi, kardeşimi, kızımı, çocuğumu kaybetmeseydim.” diye söylemişlerdir. Böyle hikâyeler mutlaka vardır, bunları yaşamışsınızdır, bu seminerlerde bu tür hikâyeleri anlatmanız inanıyorum ki etkili olur. Bunu devletin yetkilisi, bir belediye yetkilisi, bir bakanlık yetkilisi söylediği zaman vatandaş farklı bir şekilde değerlendirebiliyor ama sizin gibi STK’lerin bu örneklerle o sunumu zenginleştirmesi inanıyorum ki orada ciddi anlamda etki oluşturacaktır. Sonuçta bir tarafa, elinin birine kaybettiği canlarına koyacak, diğerine de kentsel dönüşümde umduğu rantları koyacak, hangisi ağır basıyorsa ona göre karar vermesi lazım; etkili olur diye düşünüyorum.

İkinci olarak, özellikle, sizin ekibinizde özel sektörde çalışanların da olduğundan ve bununla ilgili bir yasal düzenleme olması gerektiğinden bahsettiniz; doğru, mantıklı bir şey. Buradaki oran nedir mesela? Sizde, kamu kurumunda çalışanlar ile özel sektörde çalışanların oranı nedir, yüzde 10 mudur, yüzde 50 midir, 60 mıdır vesaire; böyle bir bilgi var mı elinizde?

Bir de, siz de bahsettiniz, benim anladığım kadarıyla deprem olduktan sonra oraya giden arama kurtarma ekipleriyle ilgili bir koordinasyon yok; ben öyle anladım sunumlarınızdan. Yani kırmızı elbiseleri giyen herkes gidip orada bir binanın başında arama kurtarma yapabiliyor mu? Yoksa, örneğin en son yaşadığımız İzmir depreminde, işte Gölcük’teki arama kurtarma ekibi gittiği zaman, orada AFAD’a müracaat mı ediyor veya bir başka kuruma müracaat edip sonra mı araziye çıkıyor, yoksa direkt kazmasını, küreğini alıp gidip yıkılan bir binanın başında arama kurtarma yapabiliyor mu, bunu öğrenmek istedim.

Teşekkür ediyorum.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Sayın Vekilim, son sorunuzdan başlayarak yanıtlayayım arzu ederseniz.

İzmir depreminde yaşanan şekli size direkt aktarayım: Biz, Ankara olarak buradan yola çıktığımızda İzmir’e girdiğimiz an AFAD Müdürlüğü içerisinde kurulan, ekipler amirliğinin içerisinde bulunan koordinasyon merkezine gideriz. “Biz şu kadar gönüllümüzle, şu kadar lojistik malzememizle hazırız.” deriz ve ondan sonra ana kampımızı kurarız, AFAD Başkanlığından gelecek görevlendirmeye enkaza çıkarız. Ha, bu bire bir olur mu? İlk yirmi dört saat sıkıntılar yaşanabilir, yaşanmaz dersek haksızlık etmiş oluruz ama yirmi dört saat sonrasında sistemli olarak vardiya sistemine geçilir ve çalışmalar bu doğrultuda gider. Ancak büyük depremlerde bu yaşanabilir mi? Bugüne kadar öyle bir afet yaşamadık, inşallah da yaşamayız. Afetin en zor kısmı ilk yirmi dört saati Sayın Vekilim ama İzmir’de böyle bir sıkıntı yaşamadık. Zaman zaman enkazın üstüne gelip kendisi girmek isteyen arama kurtarma birlikleri ya da sivil toplum kuruluşları olabilir ama yine sonuçta enkazın bir sorumlusu vardır, ondan onay almadıkça hiçbir şekilde enkaza çıkamazlar.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Zaten bizim sıkıntımız da burada çünkü AFAD buradaki koordinasyonu gayet başarılı bir şekilde yürütüyor yani enkaza kimin gireceğini, kimin çıkacağına karar veriyor. Dolayısıyla, enkaz noktasında tecrübeli ve akredite ekipler ne yapacağını bilirler ve yönlendirmeyi beklerler, kimse kendi inisiyatifıyla bunu alamaz, yapamaz. Buradaki sıkıntı o ilk yirmi dört saatlik süreçte. Bu iş biraz kahraman yaratma olgusuyla alakalı, bireylerin kendinde bunu nasıl algıladığıyla alakalı, akredite olmamış ya da bu konuyla ilgili hasbelkader çalışmalar yürüten bireylerin ekip adı altında sahada dolaşıyor olmaları.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Onlar dediğiniz koordinasyon merkezine uğramadan direkt araziye gidiyor.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Şimdi, araziye gidebilir, “Biz de geldik, yardımcı olmak istiyoruz.” diyebilir. Yani işte, afet turizmi diye anlattığımız, Mithat Hocanın hep vurguladığı... Ya, saha biraz izole olması gereken bir alan. Dolayısıyla, şimdi, burada kimsenin yakasında bir akreditasyon “patch”i yok yani “Sen akredite misin, değil misin, siz tamam mısınız, değil misiniz?” diyemiyorsunuz. AFAD merkez enkaza yönlendirirken diyebiliyor ama sahada gördüğünüz kişiye “Arkadaşım, sen buraya giremezsin.” denebilir. Bunun denebilmesinin sağlanması çok önemli. Gerçekten AFAD’ın işini zorlaştıran bir durum bu. Yani “Kurum enkaza ekibi sokmadı.” şeklinde –az önce de anlattım- lanse edildiği zaman halkın gözündeki ibare başka bir şey oluyor. Ama AFAD çıkıp şunu söyleyebilirse: “Hayır, akredite ekipler çalışıyor, bu arkadaşlar akredite değil. Bu arkadaşlar bu sebepten dolayı girmediler.” Bunun cezai bir yaptırımını da olmalı çünkü enkaz üzerinde müdahale ederken yanlış bir şekilde müdahale ederlerse bir insanın hayatıyla da oynuyor olabilirsiniz. Dolayısıyla bu hassas bir konu.

İlk yirmi dört saat konusunda Murat ağabeyin söylediğine katılıyorum. Sosyal medyanın da bu anlamda –aslında bizim başlıklarımızdan biri buydu- yönetimi çok önemli. Biraz dezenformasyonun çok fazla olduğunu görüyoruz sosyal medyada. Dolayısıyla kısıtlama ve yasaklama gibi bir durumdan çok, bu konuda bu tür asılsız ihbarlarda bulunanların çok net şekilde cezai bir müeyyideyle karşı karşıya kalmalarını biz talep ediyoruz. Çünkü Van depreminde asılsız bir ihbar bizim dernek merkezi telefonumuza binin üzerinde kez aranarak yapıldı. Diyoruz ki: “Gittik, yok. Böyle bir bina yok. Böyle bir adres yok. Böyle bireyler de yok burada.” Sosyal medyada paylaştılar bu sefer. Sosyal medyada da piramit etkisiyle birimiz paylaştık mı o aşağıya doğru genişleyen bir “A” şeklinde. Benim yakınım paylaşıyor, diğer arkadaşın yakını paylaşıyor ve dönüp dönüp bize “Gitmediniz o enkaza.” deniyor. Yok ki öyle bir enkaz. Dolayısıyla bu hepimizin zamanını kaybettiren bir uygulama. Burası önemli.

Diğer soruya gelecek olursak seminer öncesinde, evet, biz kentsel dönüşümle ilgili anlatabileceğimiz ölçüde bunu aktarmaya çalışıyoruz. Neden? Çünkü yaş gruplarına göre seminerleri biz ayırdık. Yani belli yaş gruplarına veriyoruz. Yetişkinlere aktarırken kentsel dönüşümün önemli bir unsur olduğunu söylüyoruz ama burada hikâyeciliğe çok girmemek lazım. Özellikle AKUT olarak seminer teknikleri eğitimimizde biz...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Hikâye derken yaşanmış olay.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Tabii, tabii.

Şöyle ki sizin söylediğiniz üzerinden değil, ben olay üzerinden anlatırsam rahat ifade edebileceğim kendimi.

Genelde sahadan dönüp seminer veren, akredite olmayan ekipler hikâyecilik üzerine işi anlatırlar. “Gittik, yaptık, gördük ettik, öyle oldu, böyle oldu.” Bu korku kültürünü körükler ama siz bilimsel verilerle, sizin bahsettiğiniz gibi “Kentsel dönüşüm önemlidir. Bina yapınız yönetmeliklere uygun, zemin etüdü yapılmış, bilimsel temellere dayanan bir binaysa, kentsel dönüşüm de eğer zamanı geldiğinde uygularsanız bu çok önemlidir.” diye bilimsel temellerle anlatırsanız etkisi inanılmaz oluyor. Hikâyeci bir tavırla anlattığınız zaman güvenli yaşam kültürü değil, korku kültürünü aktarmış oluyorsunuz. Bizim yaklaşık on yıldır seminer veren yapımız itibarıyla -ben on yıldır birimin içerisindeyim, seminer biriminin- gördüğümüz, gözlemlediğimiz durum bu.

Bir de kentsel dönüşümle ilgili, sayın vekillerimiz çok önemli, kıymetli şeyler söylediler bir önceki oturumda. Sıkıntı şu: Kentsel dönüşümden bahsetmeye başladığınız anda halk buradaki kazancının ne olacağını, kaybının ne olacağını, bu işte uygunsuz bir şeyler dönüp dönmediğini sormaya başlıyor. Benim anlatmam gerekli olan şey, aslında güvenli yaşam kültürünün ne olacağı. Bu benim cevap

verebileceğim uzmanlık alanım değil. O yüzden biz –başta da belirttim- bu tür noktalarda “Kentsel dönüşüm önemlidir.” diyoruz ama uzmanlığımız olmayan alanda da çok fazla yorum yapmak istemiyoruz.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi İstanbul Milletvekilimiz Gökhan Zeybek soru soracak.

Buyurun Sayın Vekilim.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de AKUT yöneticilerimize Meclisimize hoş geldiniz diyorum.

Övgü dolu ne söylesek size hak ediyorsunuz, fazlasını da hak ediyorsunuz.

Şimdi, toplanma alanları ve barınma alanlarıyla ilgili hâlâ Türkiye’de bir kafa karışıklığı olduğu belli. Burada AFAD Başkanıyla da konuştuğumuzda aynı sıkıntıları orada da görmüştük. Bir örnek gösterdiniz Japonya’dan; toplanma alanlarında bir rögar kapağını kaldırıyorsunuz, hemen oraya bir tuvalet geliyor -seyyar tuvalet- suyu da bağlanıyor ve kullanılabilir. Ya da şehir mobilyası şeklindeki bir oturak, kaldırılıyor, üzerine bir prefabrik tuvalet geliyor ve orada insanlar hijyen olarak... İşte, bunun belki güneş kollektörüyle enerjisi sağlanabilir, içinde, orada tuvaletle birlikte, kanalizasyonla birlikte su da bağlanarak hızlı çözülür. Bunun şu anda Türkiye’de hemen hemen, hiç yapıldığını görmedim ben. Yapılan park var mı bilmiyorum -yani parklar genelde toplanma alanı olduğu için- sizin bilginiz varsa bunu aktarırsanız mutlu olurum. Bir de bu konuyla ilgili, ben yerel yönetimlerde bir bilinç de olduğunu görmedim yani buna ilişkin bir proje de yok, böyle bir şeyin ihtiyaç olduğunu bilen bir yapıyı da görmedim. Sayın Boz’un çözüme ilişkin görüşleri, benim Mecliste yaptığım konuşmanın bire bir aynısıydı yani bu kadar benzeşme olmasından dolayı çok mutlu olduğumu belirtmek istiyorum, aynen katılıyorum.

Şimdi, Kartal ve İzmir’le ilgili tespitlerimi yapacağım. Kartal’da kurtarma organizasyonu tam bir felaketti. Yani tam bir felaketti, orada kurtarma ekibinden daha çok cemaatlerin, derneklerin, tarikatların, belediyelerin, ilgili ilgisiz yüzlerce, belki bin adamı vardı. Devlet, onlara çay vermek için -soğuktu- yemek vermek için, onların ihtiyaçlarını gidermek için de olağanüstü bir gayret gösteriyordu. Buna ilişkin çok açıklama yaptınız ama şimdi, bu konuyla ilgili yetkili AFAD. Peki, AFAD burada... Şimdi, Sayın Başkanın da müsamahasına sığıyorum. Yani hükümete yakın bir cemaate bağlı, meşhur derneklerden birkaç tanesi “Biz oraya girmek isteriz.” dediğinde nasıl engel olunacak ki? Ya da ilçe belediyeleri... Her belediye kendi üniformasını orada göstermek için 5 kişilik bir ekibi gönderiyor. Bunlar daha çok belediyenin ilgili birimlerinde görev yapan, zorunlu olduğu için de “acil kurtarma ekibi” adı altında da bazı eğitimlerden geçmiş ama ne büyükşehir belediyesiyle ne ilgili AFAD’la ne ilgili kurumlarla entegrasyon ve ortak çalışmasını yapmamış kişiler; İzmir’de bunu çok gördük. Bu konunun da mutlaka bir yasal düzenlemeye ihtiyacı olduğu ortaya çıktı, çok değindiniz ona.

Başka bir olay şu, İzmir’le ilgili söylüyorum: İzmir’de güvenlik çemberini oluşturacak olan emniyet güçlerinin bu konuda yeteri kadar disiplini olmadığını söyleyebilirim yani alana neredeyse girmeyen kalmıyor. Bu konuyla ilgili: Bir, sadece arama kurtarmada yetkili olan kişilerin değil, aynı zamanda bunların hangi vardiya düzeni içinde girip giremeyeceklerinin de belirlenmesi lazım. Yani sonuçta, biz, bir kurtarma ekibinde bulunan insanların tamamını ilk altı saatte oraya koymak zorunda değiliz. Bu konuyla ilgili bir iş bölümünün de yapılmadığını ben İzmir’de gördüm.

Yine, İzmir’le ilgili şunu çok açık söyleyeyim: Tesislerini, arama kurtarma için dükkânını, restoranını, kafeteryasını açmış olan teşekkür edilecek yurttaşlarımızın bu tesislerini üçüncü şahıslar hep kullandılar. Burada, bu tesislerin, özellikle tuvaletlerinin ve yeme içme alanlarının hijyeninin sağlama

konusunda da yerel yönetimler ya da AFAD seviyesinde bir organizasyon eksikliği orada ortaya çıktı. Yani bu da geri planda, hani, lojistik açısından bakıldığı zaman eksiklik olarak onu söyleyebilirim yani oraların hijyenikliğinden kesinlikle söz edilemez. Yani AFAD burada kurtarma yapan insan, tuvalete gidecek ama oraların hijyenikliğini sağlamayla ilgili bir... Yani bu geri planda, bu işleri kimin yapacağı konusunda bir belirsizliği gördüm.

Şimdi, bakın, enkazda en çok yaralıyı vatandaşlar kurtardı ilk iki saat içinde. Zaten ilk iki saat içinde herhangi bir arama kurtarma ekibinin geniş bir depremde alana ulaşmasının çok mümkün olmadığını biliyoruz. Oradan dönüyorum, demek ki bizim bütün yurttaşlarımıza bu arama kurtarmayla ilgili yani artık sadece 50 bin, 10 bin, 20 bin falan değil... Ya, 80 milyonluk ülkede 50 milyon insanın bu arama kurtarmayla ilgili, İstanbul'da 16 milyon insandan arama kurtarma faaliyetine katılabilecek 8 milyon insanın temel eğitimi bilmesi gerekiyor çünkü kendi binası da yıkılabilir ve orada kendisi de ilk kurtarma faaliyetini yapabilecek özelliklerde olabilir. Bu konuda, İzmir onu gösterdi ki yani bu bizim ihmal ettiğimiz bir alan. Yani ilkokul çocuklarına biz bu eğitimi gelecek için veriyoruz ama bugün büyük oranda beklenen Marmara ve İstanbul depreminde ilk kurtarmayı kimin yapacağını bilme şansımız olmadığına göre, bizim, büyük bir kampanyayla herkesin bu eğitimden geçmesini sağlamamız lazım.

Kendiliğinden yıkılan binalar ile depremden birkaç saniye sonra yıkılan binalar ya da deprem anında yıkılan binaların yıkılma davranış özellikleri birbirinden çok farklı. Bu konuyla ilgili de yani her binayla ilgili bir bina sorumlusu belirleniyorsa, o binanın yıkım öyküsünün de hızlı bir biçimde aktarılması lazım. İzmir'de bazı binalar depremden on, on iki saniye sonra yıkılmış; bu tür yıkımlar da tek yöne yatma biçiminde oluyor yani en zayıf olan kolon kırılıyor, sonra kırılan kolonun olduğu tarafa doğru gidiyor ama depremin yaktığı -birkaç yöne sarstığı için- o binalarda yaralı kurtarma şansınız tabii, çok azalıyor.

Şimdi, bir önerim var bu konudaki görüşlerinize. Bir: Enkaz kaldırma çalışmalarında, enkazın üzerindeki insanlar kovalarla, bulabildikleri moloz parçalarını birbirine aktardılar ya da en kenara, enkazın dışına doğru atmaya çalıştılar ve bir toz oluştu. Neden, biz, hâlâ, yürüyen bant şeklindeki paletleri bu tür enkazın kaldırılmasında hızlı bir biçimde kullanamıyoruz? Yani enkazın içine ulaşım oradan bandın üzerine enkazın konulup bunun da hızlı bir biçimde kamyonlara transfer edildiği, başka ülkelerde gördüğümüz şeyler neden Türkiye'de yok?

İki: Biz enkazdaki yaralıyı hep üst katlardan başlamak üzere arıyoruz, oysa bu yaralı en alt katta da olabilir. Burada, İmar Yönetmeliği'nde bir değişiklik yapacağız. Benim önerim var, bu konudaki görüşünüzü istiyorum. Bu binalara x ve y yönünde, tüp tünel şeklinde, bodrum katlarına, mümkünse asansörlerin altına ulaşımı sağlayan tünellerin yapılmasıyla, biz, bu binaların alt katlarındaki yaralılara tersten ulaşma yani bu enkazı üstten alarak bodruma inme yerine, bir başka ekibin de alttan girerek en azından orada asansör, çekirdek ve onun etrafındaki yaşam alanlarına sıkışmış olan insanları daha erken kurtarmayla ilgili bir şansımız olabilir mi? Bunun için, bir yönetmeliği ya da siz, enkazdan kurtarma çalışmalarında bunu bir ihtiyaç olarak gördünüz mü?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Teşekkür ediyoruz.

İzmir Milletvekilimizin de bir sorusu var, onu da alalım.

Hepsini birlikte yanıtlarsınız, isterseniz.

Kamil Bey, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Ben de aslında duygularımı aynı zamanda paylaşayım. Az önce “web” sayfanıza baktım, yönetim kurulundaki arkadaşların fotoğraflarına; hepsi yüzleri gülen insanlar. Şu bir gerçek ki AKUT gönüllüleri insan ve doğa sevgisi olan ve bunun gereğini yaşamına aktaran, içselleştirmiş kişiler. Tabii, bu anlamda kutluyorum. Sizleri, AKUT’u, Türkiye deprem gerçeğiyle yüzleştğinde, özellikle medya yoluyla, “AKUT” ismiyle aslında arama kurtarma nedir, ne değildir yavaş yavaş toplum olarak da öğrendik ve şu anda geldiğimiz noktada, sivil giyimli bir insanın enkazın üstünde olması rahatsız eder duruma geldi. Yani bu çok önemli bir süreç. Bu anlamda, tabii, kutluyorum.

Şimdi, ben 3 temel mesele üzerine notumu aldım, mutlaka başkaları da var ama birincisi, bir kere AKUT ekibindeki özel sektör çalışanlarının izin sorunu bir sorun; bunun mutlaka ele alınıp yasal bir düzenleme getirilmesi.

İkincisi, eğitim meselesi. İlkokul çağından itibaren insan ve doğa sevgisinin aşılması. Özel bir durum, önemli, mutlak bir durum ve bununla beraber bunun getireceği gönüllülük duygusunun ve erdeminin çocuklarımıza aktarılması. Aynı zamanda, ben, bunun PDR uzmanlarıyla birlikte verilmesini doğru bulurum, afet ve deprem eğitiminin. Bu eğitimlerin çocuklara mutlaka o çocuk yaşta verilmesi.

Üçüncüsü de enkaz üzerine çıkma yetkisinin denetlenebilirliği.

Tabii, bunun dışında başka meseleler de var. Ben size sormak istiyorum: Birincisi, Türkiye’de operasyonel ekiplerin haritasına baktığımda, özellikle Doğu ve Güneydoğu’da hemen hemen hiç ekip olmadığını, 1 tane ekip olduğunu görüyorum. Bu konu bir eksiklik midir, oradaki ekipler nasıl artırılabilir? AKUT dışında başka dernekler, STK’ler var mı? Onlarla iş birliği içerisinde olunabiliyor mu? Sadece orada değil, Türkiye’nin dört bir yanında sizin gibi başka STK’ler var mı? Bunlar arasında bir iş birliği, koordinasyon var mı?

İkincisi de AKUT, şu anda, aynı anda kaç enkaz üzerinde vardiyalı ekip oluşturabiliyor?

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Teşekkür ediyoruz.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Sayın Vekilimizin sorusundan başlayalım. Şöyle, “AKUT kaç enkazda çalışır?” sorusu gerçekten o kadar geniş bir soru ki. Eğer bir müstakil binada çalışıyorsanız, çöken binamızın büyüklüğüyle doğru orantılı olarak enkaz üzerinde çalışan personel sayımız çeşitlilik gösteriyor ancak şöyle bir gerçek var: Bize teslim edilen ya da adresi bize verilmiş olan enkaz üzerine çalışmayı -Rıza Bey binasından örnek verelim- aldığımız an bizim bütün AKUT ekiplerimiz o binada çalışır ve altı günde yapılan bu çalışmayı biz AKUT olarak icra edebiliriz. Ama bu söylediğinizi şu anda, şu kadar kişiyle yapabiliriz demek ya da yapılabilir demek yanlış olur çünkü enkazda ya da depremde enkaz durumuna gelen binanın büyüklüğüyle doğru orantılı bu sorunuzun yanıtı. Ama bizi 600 kişilik bir ekip diye düşünürseniz, her timin yedişer kişiden oluştuğunu ya da yedişerli, onarlı vardiyalar gibi düşünürseniz, bir sektörde enkazın üstünde 10 kişi çalışıyorsa 10 kişi aşağıda, yedekte dinleniyor; o 10 kişiyle diğer 10 kişi yer değiştiriyor.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Vardiyalı olarak...

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Vardiyalı olarak çalışıyoruz, evet.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Esasında şunu sormak istiyorum: Bir deprem oldu, çok sayıda bina yıkıldı. Aslında bu sorunun bir ön sorusu da var, öncelikli hangi yapılara gidilmesi konusunda kim karar veriyor, neye göre karar veriliyor? Bunun bir kriteri mutlaka vardır, hangi enkaza öncelikli gidilip arama kurtarmaya başlanması... İkincisi de aynı anda 100 tane bina yıkıldı. AFAD da dâhil aslında ama AFAD burada olmadığı için ben sadece AKUT’un kapasitesini merak ederek soruyorum, gönüllü kapasitesini mutlaka, tabii.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Şu anda 600 kişiyle operasyonel güce, eğitilmiş ve lojistik desteğe sahip ekibimiz var. Birleşmiş Milletler akreditasyonu altında yani yedi gün yirmi dört saat çalışabilecek personelimiz var.

Şöyle bir örnek vereyim, İstanbul Müdahale Planı'nın üzerinden örnek vereyim. Farz edin, burada -Allah vermesin- öyle bir deprem gerçekleşti, afet oldu ve biz, buradan, Ankara'dan İstanbul'a doğru gidiyoruz, Düzce'de de kalabiliriz. Düzce'de yıkılmış binaları gördüğümüz zaman bizim orayı atlama şansımız yok ama trafik ve koşullar elverir Kocaeli'ye kadar inebilirsek Kocaeli'de geldiğimiz AFAD Koordinasyon Merkezimizin bize atadığı bölgeye gider çalışırız. Ha, bu, bir binanın üzerinde 4-5 ekibin beraber sektörlenerek çalışması da olabilir, sadece bir binayı bize verip “AKUT, gelmiş olduğun Anadolu ADY'yle Rıza Bey Apartmanının üzerinde sadece sen çalışacaksın.” da diyebilir. Bu, tamamen AFAD Başkanlığının, Koordinasyon Merkezinin görevlendirmesiyle doğru orantılı bir olay.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Gökan Zeybek Vekilimizin hem konveyör sorusu var hem de bodrum katta tünel olup olmayacağı ifadesi var.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Öztür dilerim, Doğru'yla ilgili bir şey söyleyebilir miyim?

Aslında gönüllülük esasıyla çalışan bir STK olduğumuz için, sahadaki gönüllü talebi bizim için esas. Yani biz kimseye AKUT'la ilgili bir yapılanma kurun diyemeyiz, gönül olacak önce bu işte. Dolayısıyla, mesela Bingöl'de böyle bir yapılanmamız var, o gördüğünüz harita üzerindeki yapı Bingöl. Erzurum'da bir oluşum oldu, tekrar düşünüldü, üzerinde çalışıldı. Şimdi, mesela Tatvan'dan arkadaşların talepleri var, düşünen arkadaşlar var ama biz orayı uzak görmüyoruz. Neden? Lise Afet Bilinçlendirme Eğitim Projesi'nden bahsetmiştim, öğrenci kulüplerinden, örneğin Van'da Teliasonera Lisesi var, bir devlet lisemiz. Oradaki öğrenciler “Bizimle böyle bir çalışma yapılabilir mi?” diye sormuşlardı. On sekiz hafta boyunca gittik, İstanbul'dan ekip gitti, bir firma sponsor oldu, o öğrencilerle beraber biz eğitimlere devam ettik. İstiyoruz ki bu tür eğitimleri alan gençler bölgelerinde gönüllü olsunlar ve yapılanma bu alanda yayılsın. Talep geldiği sürece bu alanlarda olmamamız için hiçbir sebep yok.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Sayın Vekilim, şu anda Kahramanmaraş'tan, Bitlis'ten, Siirt'ten ve Kastamonu'dan ekip kurulması için talepte bulunuldu. Orada, bu kurulum aşamasını da bir anda gerçekleştiriyoruz; belirli ekiplerin altında iki yıl gibi bir zaman eğitim ve oryantasyon, kalibrasyon sağlandıktan sonra onları da operasyonel güç olarak aramıza katacağız ama talep geldiği sürece elimizden geleni, ülkemizin hangi köşesi olursa olsun aktarmaya çalışıyoruz.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, Gökan Zeybek Vekilimizin sorusuna...

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Evet, Vekilimizin sorusuyla ilgili başlıkları ben not almıştım, hızlıca geçeyim.

Öncelikle, toplanma ve barınma alanları. Kıymetli AFAD yöneticilerimiz de zaten bu konuda ciddi sıkıntıları hep dile getiriyorlar, aktarıyorlar ve bu yönde ciddi çalışmalar yürütülüyor ama şimdi, İzmir ölçeğinde örnek verelim. Bir pandemi sürecindeyiz, dolayısıyla herkesi bir alana topladığımız zaman bambaşka bir afetin tehdidiyle karşı karşıya kalıyorsunuz. Dolayısıyla, lokal alanlarda... Kıymetli Başkanımız, az önce çok güzel izah etti, aslında bunlar ilk buluşma noktalarımız.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Transfer merkezleri.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Transferle diğer ana artere, ana yapıya akacağız; doğru ama pandemi döneminde de işte bunun yönetimi başka bir boyuta geliyor.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Dolayısıyla, küçük ölçekteki alanları, az önceki görselde, Ertuğrul Bey’in yansıttığı görseldeki gibi... İşte, çoklu musluklar yani tekli musluk değil çoklu musluk var ki herkes suyu alabilsin diye -örnek veriyoruz- ya da “Altyapıyla desteklenmiş sistemler olabilir mi?” Olabilir çünkü aslında Gölçük ölçeğinde bir şeyle karşılaştığımız zaman, aslında her alanı en efektif şekilde kullanabilmek, en modüler şekilde kullanabilmek bizim için önemli ama burada atladığımız bir şey var, hepimiz onu unuttuk: Okullar. Okullardaki hazırlığa bakmamız gerekli bizim.

Şimdi, okullarda tatbikat sürecini bileniniz vardır, çok da uzatmak istemiyorum ama, öğrenciye tatbikat için yangınsa siren çalınır, depremse “Sarsıntı başladı.” denir, bir dakika sonra “Hadi tahliye et.” dersiniz, öğrenci tahliye eder, dışarda sayımı alırsınız, iş biter, “Herkes geriye dönsün.” denir. Tatbikat kolay, geriye döndük ama gerçek bir depremde öğrenci geriye dönemiyor çünkü artçı şoklarla binada birtakım riskler oluşabilir, dışarıda beklemesi gerekli. Peki, beklerken bu alanlardaki barınmayı sağlayacak... Çünkü okulu transferle bir yere götürmeyeceğiz çünkü okul kendi sahası içerisinde, velinin gelip almasını bekleyeceğiz. Burada, çocukların ihtiyaçlarına yönelik okullarda yapılacak çalışmalar bir kat daha ön plana çıkıyor. Yani, okullarda, bu tür malzemenin tedarikini bir seferberlik hâline dönüştürebiliriz çünkü öğrenciler bizim en kıymetlimiz. O çocukları hiç kimseye veremeyiz, eğitimciyim ben de, Murat Ağabey de eğitimci, o yüzden, öğrenciyi kimseye veremeyiz. Anne baba gelip alana kadar ya da ebeveyn yakını gelip alana kadar ben o öğrenciyi o alanda tutmak zorundayım ve tuttuğum süreç içerisinde o öğrencinin iye ve ibatesiyle ilgili yükümlülükleri yerine getirmek zorundayım. Yani, o çocuk on saat benimle orada kalacak ve ben on saat o çocuğu soğuktan, sıcaktan koruyacağım; korumam, doyurmam gerekli ve oyalamam gerekli. Bu, tamamen PDR işte, az önce bahsettiğiniz şey, o yüzden PDR bizde atlanamaz. Biz, şu an akademimiz bünyesinde başladık, “AKUT Rh+” diye rehabilitasyon temelli bir eğitim modülü oluşturduk, burada amacımız bu söylediğinizi kapatmak.

On-line sürecindeyiz. Öğrencilerimiz evden bu süreci yürütüyorlar. Kıymetli Genel Başkanımız bir önceki oturumda EBA üzerine yerleştirilmiş yapılardan bahsetti, tam da fırsatı, evde oldukları bu süreçlerde bunu pekiştirmemiz gerekli, İzmir depremde öğrencilerin evde depreme yakalandıklarını unutmamamız gerekli. Ne yapacağını okulda benimle “antrene” ediyor çocuk, benimle çalışıyor -öğretmen olarak söylüyorum bunu, AKUT kimliğimin dışında- ama evde de ailesiyle bunu çalışabilir. Kamu spotlarına dönüştürmek, belki de çok efektif çözümler olarak karşımıza çıkacaktır diyorum Sayın Vekilimizin anlattıkları ölçeğinde.

Diğer sorusu da enkaz kaldırma çalışmaları, x ve y düzlemiydi, ona Murat Ağabey cevap versin.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Sayın Vekilim, orada bizim için en önemli konu -ben de hasbelkader 12’nci yılımı doldurdum AKUT’ta- acil durum yönetimi ve yöneticisi, olay yeri yönetimi ve yöneticisi dediğimiz, gerçekten bir afet anında o bölgeyi yönetecek kişiler, enkazı yönetecek yönetici bu eğitimleri almalı ve oradaki eğitim basamaklamasını bilmeli; bizim gibi sivil toplum kuruluşları ve devletimizin bütün ekipleri “Acil durum yönetimi nedir, olay yeri yönetimi nedir?” bilmeli ve ona göre hareket etmeli. Bakın, bu çok önemli, gerçekten çok önemli. Çünkü ilk yirmi dört saatte yaşanan krizin sebebi belki de gelen diğer ekiplerin olay yeri yönetimini bilmemesi ya da acil durum yönetim sistemini bilmemesinden de kaynaklanıyor. Çünkü gelip hemen müdahale etmek istiyor. Sonuçta enkazda bir canlı var ve o da bizim gibi gönlünü vermiş bu işe, bir an evvel müdahale... Ama o öyle değil. Bir sistem, bir akış, bir süreç. Bunun bütün arama kurtarma ekipleri tarafından bilinmesi ve sahada uygulanması lazım.

Diğer konumuz, binaların çökme şekillerine göre enkaza nasıl müdahale edeceğimiz boyutunda... Bütün operasyonel ekiplerin içerisinde, 10 kişinin içerisinde yapı denetim uzmanlarımız var. Yapı denetim uzmanları bizimle beraber enkaza girer ve öncelikle bizim güvenliğimizi, enkaza nasıl gireceğimizi tahlil eder ve bizi yönlendirir. Binaların yan tarafında bir canlı olduğunu gördüğümüz an bizim durma şansımız yok. Orada gerekli tahkimatlar alınarak, desteklemeler yapılarak yakındaki bir canlıyı çıkartmak için elimizden geleni yaparız ama sistem -sizin de dediğiniz gibi- yukarıdan aşağıya gidiyor. Yandan gidilmiyor mu? Zaman zaman yandan da çalışılıyor. Söylemiş olduğunuz o “tünel sistemi” yapılabilir mi? Tamamen inşaat mühendislerinin bir kurgusu ve bilimsel çalışmasıdır. Yapılsa ne kadar güzel olur, belki bizim işimizi de kolaylaştırır. Çok önemli bir detay.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, konveyörle ilgili. Yani yürüten bantla enkaz üzerindeki molozun aktarılmasıyla ilgili...

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Çok haklısınız, hatırlatmanız için teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Bu yapılabilir, yapılmaz değil ama özellikle İzmir’den size örnek vereyim Sayın Vekilim. Orada ağır makinelerle yapılacak bir çalışma ki yapıldı tabliyeler şeklinde kesilerek alındı. Belki o gelecek paletli sistem ya da bant sistemi, o sistemi dışarıya almaya yetmeyebilir ya da bomu bizim enkaz üzerinde çalıştığımız bölgeye yetmeyebilir. Farklı senaryolarla farklı araçlar üretilebilir mi? Üretilse mükemmel olur.

GÖKAN ZEYBEK – (İstanbul) – Ben bunu niye söyledim? Araçları yok yani.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Böyle bir araç yok yani.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Şu anda yok.

GÖKAN ZEYBEK – (İstanbul) – Var, var.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Sayın Vekilim, şeyi söylüyorsunuz değil mi?

GÖKAN ZEYBEK – (İstanbul) – Enkazın başlangıcında biz çöküntünün boşluklarını görebilirken, bir gün sonra o üstten sürekli atılan tozlar nedeniyle bir müddet sonra enkaz tamamen tozun altında kalıyor.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Çok haklısınız.

GÖKAN ZEYBEK – (İstanbul) – Şimdi, bu alt katlarda oksijen ihtiyacı duyan bir insan varsa, bir yaralı varsa, onun da yaşam koşullarını daha da kaybetmemize yol açıyor. Burada, yürüten palet sistemleri, yürüten bant sistemleriyle büyük moloz parçalarının değil, orada kurtarma ekiplerinin kovayla taşıdıkları ve sonra gelip kenara attıkları enkazın hızlı taşınmasında mutlaka faydalı.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Çabuklaştırmak için evet, olabilir.

GÖKAN ZEYBEK – (İstanbul) – Çünkü o bir de hareketli olduğu için enkazın bütün noktalarına ulaşabilir ve...

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Tek endişemiz ve kaygımız, Sayın Vekilim, yaratacağı rezonans. Enkaz içerisinde sıkışmış kişi varsa...

GÖKAN ZEYBEK – (İstanbul) – Bu ama binanın üzerine oturmuyor, konsol...

AKUT SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Kum ya da kömür alanlarındaki paletli sistemden bahsediyorsunuz Sayın Vekilim, anladığımız kadarıyla.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bantlı sistem.

GÖKAN ZEYBEK – (İstanbul) – Bir de tabii, bu büyük iş makinelerinin, hafriyatçılardan gelen kepçelerin ya da diğer JCB’lerin yerine deprem kurtarma alanında artık biraz daha teknolojik iş makinelerine ihtiyacımız var. Bazen görüyorum ama çoğaltılmasına ihtiyaç var yani.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Paletli olmayabilir, lastik paletli olabilir, bomu biraz daha uzatılabilir. Çalışılabilir, üstünde çalışılabilir Sayın Vekilim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Teşekkür ediyoruz.

Yine İzmir Milletvekilimiz Sevda Hanımın bir sorusu var.

Buyurun Sayın Vekilim.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Üniversiteler, sizler ve imalatçılar çok uyumlu olarak güzel şeyler olabilir.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Buyurun Sayın Vekilim

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Teşekkür ederim Başkanım.

Öncelikle hoş geldiniz, sunum için çok teşekkür ederiz. Emeklerinize sağlık, hakikaten hakkınız ödenmez. Yıllardır inanılmaz da bir güven oluştu, tabii ki artık kimsenin aklında bir dernek olarak kalmadınız, herkes sizi de devletin bir kurumu olarak görüyor, öyle de güveniyor ve inanıyor. Şimdi, Ben İzmir Milletvekiliyim, Karabağlar’da, yakın bir zamanda AKUT’un en büyük yerleşkesi yapıldı Karabağlar Belediyemizin öncülüğünde ve birlikte çalışmalarını yürüttünüz, geçtiğimiz birkaç gün önce de galiba Konak Belediyesiyle bir iş birliği protokolü imzalandınız; bu yerel yönetimlerle iş birliği protokolü çerçevesinde çalışmalarınız gerçekleşiyor. Bunların devamı gelecek mi? Ya da şöyle de sorabilirim: Her ilde, her ilçede böyle bir ihtiyaç var mı? Buna ilişkin bir organizasyon şemanız, böyle bir planınız var mı geleceğe yönelik ve biz ne yapabiliriz bununla ilgili destek olma açısından?

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Hayallerimiz var.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – İkincisi, sizin nezdinizde, tabii, İzmir’in ekip lideri Ramazan Bey’e de çok teşekkür ederiz, orada gönüllü olarak çalışan herkese çok teşekkür ediyoruz. Biz de ilk andan itibaren hep diğer vekillerimiz gibi enkazların başındaydık ve çalışmalarına tanık olduk fedakarlıklarına. AFAD Başkanının katıldığı gün ona da iletmıştim üzüntümü. Orada, çalışmalar esnasında AKUT gönüllüsünün arkadaşımızın ayakta kalabilmesinin patladığına tanık olduk ve giremiyordu enkaza, en yakında da ben olduğum için benimle paylaştı orada sohbet ederken ve biz, hemen yerel yönetimlerden aradık bir birimi, tedarik ettik ama bir iş birliği protokolü var AFAD’la, o anda yedeği olmadığı için diye, bize öyle anlatıldı ama AFAD’la bu iş birliği protokolünde ekipman konusunda bir sıkıntı yaşanıyor mu sahada ya da o yedek bulundurma bulundurmama ya da belki de spesifik olarak bir kere yaşanan bir şey miydi? Ben de bilmiyorum ama ben direkt bire bir yaşadığım için çok üzülüm açıkçası. Ha, biz temin ettik ama her zaman birine ulaşılamayabilir belki de sonuçta can pazarı yaşanan bir yer. Bununla ilgili bir sorum var.

İkincisi de şimdi, AKUT deyince, tabii, Nasuh Mahruki akla geliyor. Onun da hep açıklamaları var son dönemde AKUT’la ilgili. AKUT siyasallaştı mı? Size herhangi bir kurumdan bir baskı, bir engelleme ya da bir yönlendirme oluyor mu? Ben gerçekten samimiyetle bunu çok merak ediyorum.

Çok teşekkür ediyorum. Emeklerinize sağlık. Bizler de elimizden ne geliyorsa size destek olmaya, yardım etmeye her zaman hazırız, çok sağ olun.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz...

Buyurun.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Sayın Vekilim, şöyle: Bizim takdir edersiniz ki her operasyona giderken çelik burunlu ayakkabımız birden fazla değil. O gün için yanımıza aldığımız ayakkabı kazara bir demire takılarak ya da elimizde çalıştığımız bir iş makinesi nedeniyle patlamış da olabilir, bunlar yaşanan şeyler ama lojistik depomuzda -yani merkezde dediğimiz ana kamp merkezde- yedeklerimiz olabilir. O an için sizin hassas davranmanız ve destek olmanıza sonsuz teşekkür ediyoruz ama malzememiz sürekli vardır. Malzemenin ortak kullanımı anlamında, biz, Elâzığ depreminde Ankara AFAD’la çalıştık, İzmir Rıza Bey’de İzmir Büyükşehir Belediyesiyle çalıştık ve malzemelerimiz ortak. Onların malzemesini de biz kullanırız, bizim malzemelerimizi de onlar kullanabilir. Ha, malzemelerimiz yer değiştirebilir mi? Olabilir, süreç sonrasında paylaşımlar yapılır, lojistik malzemeler sergilenir, kimin malzemesiyse bölgesine geri iade edilir. Yani aslında böyle bir sıkıntımız yok yani çalışma anlamında yok.

Bir siyasal baskı sorusuna Harun’dan önce ben yanıt vereyim. Ben, herhangi bir şekilde bir dil, mezhep, ırk veya bir politik görüş sunmadan, hiçbir şeyin arkasına gizlenmeden sadece can için AKUT’ta varım. Bugüne kadar bir baskı yaşadım mı? Hayır, şahsıma hayır, AKUT Ankara Arama Kurtarma Derneğine hayır. Yönetimde olduğum süre içerisinde, bir buçuk yıldır, hemen hemen 2’nci yıla dönüyor, bir baskı yaşıyor muyuz? Hayır. Destek var mı? Evet. Her partimizden, her sivil toplum kuruluşundan sahada icra ettiğimiz çabalarımız ve gayretlerimiz gerçekten görülüyor ve takdir edilmeye başlanıyor, bu da bizi mutlu ediyor, AKUT Arama Kurtarma Derneği adına.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Niye burada bir şey uyduruyorlar...

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Buyurun.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Sizce niye uyduruyorlar peki, öyle olmayan bir şeyi?

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Yani onu bilemem.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Yani ne yaşıyor, şahsi bir şey mi yaşıyor?

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Yani, hayır benim...

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Biz de kamuoyundan görüyoruz bu açıklamaları.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Bir çekememezlik mi var? Çekememezlik var arada, öyle mi?

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Yani, yok öyle bir şey de diyemem. Niye diyemem? Çünkü biz...

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Bireysel bazda cevap verebiliriz.

AKUT YÖNETİM KURULU ÜYESİ MEHMET MURAT BOZ – Ha, bireysel olarak belki birileriyle birilerinin sıkıntısı olabilir ama AKUT Arama Kurtarma Derneğinin dernek olarak bir sivil toplum kuruluşuyla ya da devletimizin bir kanalıyla bir sıkıntısının olması tartışılmaz, konuşulamaz.

ABDULLAH GÜLER (İstanbul) – Olmayan bir şeyi uyduruyorlar demek ki...

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Çok zarif, çok kibar bir soru, çok teşekkür ederiz öncelikle. Yani, ben derneğin sadece bir üyesi olarak bu soruya bireysel cevabımı vermek isterim, Murat Bey’in de verdiği gibi.

Biz arafta kalanlarız. Bu ne demek? Enkazın dışında yakınlarını bekleyenler ile enkaz içinden yakınlarına kavuşmak isteyenlerin arasındaki araçlarız biz. Biz hep araftayız. Süre uzadıkça bize yüklenilir “Hadi artık!” denir ve biz biliriz o işi başaracağımızı. Eğer Tanrı bir şans daha vermişse o kullarına elimizden geleni ortaya koyarız. Dolayısıyla, sahada omuz omuza çalıştığımız ekiplerden pek çok arkadaşımızı, komutanımızı burada görüyorum. Bizler sahada çalışırken her şeyimizi bölüşürüz ve paylaşıyoruz. Ben 99’dan beri bu sürecin içerisinde olan bir gönüllü olarak söylüyorum, onlar benim annemden olmayan kardeşlerim ama kardeşlerim. Dolayısıyla bizde bir ayakkabının ne lafı ne sözü olur. Dediğimiz gibi, bugün eğer bu konuda bir eksik varsa hızlı bir şekilde kapatırız -Murat Bey’in de anlattığı gibi- çünkü biz o an o ayakkabıya bakmayız, enkaz içindeki canlıyı bir an önce dışarı çıkarmak için mücadele veririz çünkü bu ülkeye bunu borçluyuz, biz orada ülkemiz için varız.

Gelelim diğer sorunuza, yine bir gönüllü olarak cevap vereceğim: AKUT’un Yönetim Kurulunun özellikle gönüllüyle ilgili sürecinde, tüzük ve yönergeleri dâhilinde, çok önemli bir maddesidir, dernek merkezinde din, dil, siyaset, ırk konuşulmaz. AKUT’u yirmi beş yıldır -yani “çeyrek asır” diyoruz biz, öyle sembolik olarak söylüyoruz ama hakikaten öyle- çeyrek asırdır biz siyasetüstü bir yapıdan bakmaya çalışıyoruz hayata çünkü bizim enkaz üzerinde siyasetle ilgimiz de yok alakamız da yok. Çünkü afetler siyasetüstü bir yapı. Aramızda siyasi görüşleri olanlar ve siyasetle ilgilenmek isteyenler olabilir mi? Her ortamda olduğu gibi olabilir ve siyasetle ilgilenenlere de saygı duyarız ama bu, bizim iş yapış biçimimizi etkilemez çünkü hepimizin farklı siyasi görüşleri var, farklı hayat bakış açıları var. Dolayısıyla biz bunu AKUT’a yansıtmamayı prensip ediniriz. Dolayısıyla böyle tercihleri olan arkadaşlar bunu hem dernek bünyesinde yapmak isteyip hem de özel hayatlarında bunu birleştirmek isterlerse biz zarar görürüz, her bir gönüllümüz zarar görür. Dolayısıyla bizim hepimize bir “merhaba”nın olabilmesi, hepimizle sahada omuz omuza çalışabilmemiz için, bizim için burada bulunan kıymetli siyasi partilerimizin her biri aynı eşitlikte uzak mesafededir. Toplumda, evet, bu tür konular çok fazla irdeleniyor ama biz AKUT gönüllüleri olarak bununla hiç ilgilenmiyoruz inanın. Çok samimi söylüyorum, bir AKUT gönüllüsü olarak söylüyorum: Biz hiç ilgilenmiyoruz çünkü biz aramızdan hiç kimseyi dışlamakla ya da aramızdan birilerini bu süreçle ilgili eleştirmekle ilgilenmiyoruz. Yarın herhangi bir yerde afet olursa oraya gitmekle ilgileniyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Biz çok teşekkür ediyoruz, gerçekten çok kıymetli, çok önemli, çok hassas, böyle fedakârlık gerektiren... Can kurtarmak için yeri geliyor kendi canınızı tehlikeye atıyorsunuz, ömrünüzü veriyorsunuz, emeğinizi veriyorsunuz, günlerinizi... Belki sevdiklerinizle istediğiniz gibi bir arada olamıyorsunuz, artık bir hayat biçimine dönmüş arama kurtarma gönüllülüğü bütün hayatınızı kapsıyor, hepimizi tebrik ediyoruz. Allah razı olsun, emeğinize, yüreğinize sağlık.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN - Sizlerden de Allah razı olsun, çok teşekkür ederiz.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Şimdi, ben inşaat mühendisi ve Sakarya’da da 1999 depremini yaşamış biri olarak bir şey soracağım size. Şimdi, biz depremin zararlarını azaltma noktasında yapısal riskler, bir de yapısal olmayan risklerden bahsederken... Yapısal olmayan yani yapı içindeki eşyalardan vesaire, bunlardan zarar gören insanımız var. Bazılarının hayatını kurtarıyor bu tip eşyalar, bazılarının, maalesef, enkaz altında çok daha zor durumda kalmalarına sebebiyet veriyor. Şimdi, bu noktada, sizin... Özellikle başta sormuştum, enkaza girdiniz hepiniz, bunlara yakinen şahit oldunuz. Kaldı ki bir örnek var doksan bir saat sonra Ayda Bebek bulaşık makinesi ve buzdolabının arasında oluşan bir boşluktan canlı olarak kurtarıldı, Allah’a çok şükür. Tabii, bu hep popüler bir şey, ekranlarda çok adı geçer “yaşam boşluğu” “yaşam üçgeni” vesaire gibi. Bu konuda çok kirli bilgi de dolaşıyor; bazıları “Binanın dış

cephesine yakın yerlere yaklaşın.” Bazıları “Şu eşyaların yanına çökün.” bazıları “Altına girin.” vesaire gibi ifadelerde bulunuyor. Şimdi, bu yapısal olmayan riskleri, sizin enkaz içinde gördüğünüz bütün o tecrübeler ışığında azaltma noktasında ne yapılabilir? Tavsiyeleriniz olur mu? Bir de bir ara piyasada deprem sandığı, deprem yatağı, deprem hücresi, deprem kafesi gibi, deprem masası gibi ürünler böyle konstrüksiyondan, çelik konstrüksiyondan ürünler satılmaya, pazarlanmaya çalışıldı. Bunlarla ilgili de bazı yaklaşımlar faydalı olabileceği, bazı yaklaşımlar bir işe yaramayacağı, işte, ağırlığı dolayısıyla binanın statik yapısını, depreme karşı davranışını değiştireceği vesaire gibi konular gündeme gelmişti. Bununla ilgili de görüşlerinizi almak istiyorum.

Buyurun.

AKUT SEMİNER BİRİMİ SORUMLUSU MURAT HARUN ÖNGÖREN – Çok teşekkür ederiz.

Bizim için inanılmaz yerinde bir soru bu. Çünkü şimdi, Ayda Bebek önemli bir örnek, 91’inci saat... Fakat yine, 99 depremi sonrası anlatılarda, biz “yaşam üçgeni, yaşam üçgeni” denilen ve sanki elle kurulabilecek, 2 malzemeyi yan yana getirdiğinizde oluşabilecek alanlar gibi bir lansman üzerinden toplumun bu bilgiye sahip olduğunu gördük. Şimdi, sadece bulunduğumuz binanın sarsıntı sırasında üst katmanı çökmüyor, bulunduğunuz alt katman da hareket ediyor yani o yassı kadayıf dediğimiz modele bina dönerken, sizin “Üstten gelecek, ben o zaman bir şeyin altına gireyim, içine gireyim, yanında olayım.” gibi bir şansınız yok çünkü alt zemin de hareket ediyor, dolayısıyla siz bir yapının içinde yuvarlanıyorsunuz.

Kıymetli Başkanımız çok doğru bir tespitte bulundu. Yapısal olmayan unsurlarla ilgili yapılması gereken sabitlemeler doğru yapılırsa... Biz deprem anını anlatırken seminerlerde şu başlığın altını özellikle çiziyoruz: Binanız yapı yönetmeliklerine uygun yapılmış ise, eşyalarınız sabitlenmişse, zemin etüdünüzü biliyorsanız yani bu alanla ilgili her donanımız tamamsa, o zaman yapacağınız şey, ağırlık merkezi yere yakın cisimlerin önünde ya da yanında yat, korun, tutun ya da çök, kapan, tutun uygulaması yapmak. Şimdi, burada önemli olan hedefi küçültmek. Çünkü yaşam boşluğu, o anki binanın -az önce Murat Bey de çok güzel anlattı- her binanın çöküş modeli çok farklı. Dolayısıyla siz eşyalarınızı sabitlerseniz yaşam boşluklarının oluşma ihtimalini artırıyorsunuz. Ama özellikle yaşam üçgeni gibi bir kavram olmuyor.

Sandık ve masa dediniz, biz herhangi bir şekilde hiçbir sathın içine, altına girilmesini önermiyoruz. Çünkü bu yanında bambaşka riskleri getiriyor. Dolayısıyla ağırlık merkezi yere yakın bir eşyanın önü ya da yanı... Biz genelde topluma seminerlerde anlatırken diyoruz ki: “İşte, buzdolabı metal bir aksam.” Vatandaş bize soruyor, diyor ki: “Buzdolabının o zaman önü ya da yanı?” Oysa buzdolabı dışı metal, içi bir köpük yapı, darbeyi aldığı zaman paramparça oluyor. Ağırlık merkezi yere yakın objelerse oradaki “stop” vazifesini tamamen yerine getiren yapılar. Uzun yıllar şu tartışıldı: Yat, korun, tutun mu doğrudur, çök, kapan, tutun mu doğrudur? Açıkçası, siz o saniyede bunu nasıl yapacağınıza karar vermek zorundasınız, hızlı davranmak zorundasınız. Bakınız, bizim faylarımız -uzmanların alanına girmek istemem ama- yeryüzüne çok yakın alandalar. Yani bizde yerin 7 kilometre altında fay kırabiliyor ve sarsıntı çok hızlı, rezonans çok hızlı yüzeye geliyor. Ben, bunu hep oyunlaştırarak anlatıyorum: Şimdi, burada oturuyoruz, sallanmaya başladık, “A, galiba sallanıyoruz.” dedik; bir, iki, doğruladı bana Ertuğ dedi ki: “Ağabey, gerçekten sallanıyoruz.” üç, dört, “Ne yapacağız ya? Telefon nerede? Dur, kalkalım.” beş, altı dediğinizde bina artık kontrolsüz bir salınıma geçiyor. Sizin bu saniyelerle ölçülen süreçte hızlıca bir yerde hedefi küçültmeniz gerekli, çök, kapan, tutun yapın, yat, korun, tutun yapın ama mutlaka tutunarak bu eylemi gerçekleştirin. Çünkü tutunmazsanız hedefi küçülttüğünüz sathılar sizden uzaklaşıyor; buradaki temel mantık bu.

Deprem çantası noktasına gelince de -bizim bu sahada çok karşılaştığımız bir şey- 4 kişilik bir aileyi 1 bebek, 1 daha genç bir birey, anne ve baba olarak ele alalım. Kızılay Başkanımız “beş gün” dedi, hadi biz onu üç güne yetmiş iki saate düşürelim, üç öğünden yemek yediğini, üç öğünden hijyen ihtiyacı için ve içmek için su bulundurduğunu litre hesabıyla hesapladığınızda yerinden kalkmayan bir çantaya dönüşüyor bu. Yani acil durum o da, deprem çantası diye de bir isim yok ayrıca, depreme karşı bir çözüm değil; çanta acil durum çantası. Hızla alıp çıkacağınız bir çanta hazırlamanız gerekli. Her evde bunu takip etmemiz gerekli. Okullarda belki de öğretmenlerin sömestir tatilinde vereceği bir ödev olmalı bu. Basit bir çanta, hızla alıp çıkabileceğin, içinde olacakların listesi AFAD’ın “web” sayfasında var, AKUT’un “web” sayfasında var, burada tekrar sizlere anlatıp başınızı şişirmek istemeyiz. Bu çantalar oluşturabilir. İhtiyaç sahipli çocuklar için yine bir proje başlatılabilir mi? Seferberlik yapalım hep beraber, araştıralım. Ülkemizde önemli kurum ve kuruluşlar, insanlar destek olsunlar, bu çanta olayını çözelim, bir acil durum eylem planı oluşturmalarını sağlayalım ailelerin, bakın yok. Nerede buluşacağız, nasıl buluşacağız, bunlara dair fikirlerimizin olması gerekli, AFAD çok uğraşıyor, AKUT çok uğraşıyor, bunlara eğilmek gerekli diyorum.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Çok teşekkür ediyoruz.

Arama Kurtarma Derneğimizin -AKUT’un- değerli Yönetim Kurulu Üyesi Mehmet Murat Boz’a, Seminer Birim Sorumlusu Harun Öngören’e, Denetleme Kurulu Üyesi Aydın Koyuncu’ya, Seminer Birimi Gönüllüsü Adil Ertuğrul Karaduman’a bu güzel sunumlarından dolayı çok teşekkür ediyoruz. Emeğinize sağlık, başarılarınız daim olsun inşallah. Nice sizin gibi bu işe gönül vermiş profesyoneller, arama kurtarmacılar yetiştirin inşallah. Bizler de her platformda size destek olmayı, elimizden geldiğince sürdürmeye gayret edeceğiz. Elinize sağlık, katılımlarınız, sunumlarınız için de teşekkür ederiz. Sağ olun.

Evet, değerli milletvekillerimiz, toplantımızın bu bölümünde Sağlık Bakanlığımız var. Sağlık Bakanlığımızın Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürümüzü, Sağlık Yatırımları Genel Müdür Yardımcımızı dinleyeceğiz.

Ben sunumlarını yapmak üzere Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürümüz Doktor Semih Korkut’u, Kamu Hastaneleri Genel Müdür Yardımcımız Doktor Avni Uygur Seyhan’ı ve Sağlık Yatırımları Genel Müdür Yardımcımız Mehmet Yalınkılıç’ı davet ediyorum.

Değerli vekillerimiz, sunumla ilgili çıktılar da masalarınızda mevcut.

Ben sunumu yapmak üzere Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürümüz Doktor Semih Korkut’a mikrofonu bırakıyorum.

Hoş geldiniz.

Buyurun sizi dinliyoruz.

3.- Sağlık Bakanlığı Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürü Semih Korkut’un, acil sağlık hizmetlerinin genel durumu ve sağlık afet planları hakkında sunumu

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ DR SEMİH KORKUT - Sayın Başkanım, değerli milletvekillerim; Komisyonumuzun devletimize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum, inşallah hayırlı kararlar çıkar. İzninizle sunumuma başlıyorum.

İlk önce sağlık tesislerimizden bahsetmek istiyorum. Pandemi döneminde ve afetlerimizin hepsinde sağlık tesislerimizin değeri yeterince anlaşılmıştır diye düşünüyorum. Hastane sayımız 934, ağız ve diş sağlığı merkezimiz 132, aile sağlığı merkezimiz 8 bin, ilçe sağlık müdürlüğü toplum sağlığı merkezlerimiz 973, halk sağlığı laboratuvarımız 84 tane.

Sağlık insan gücümüz çok önemli 174 bin doktorumuz, 34 bin diş tabibimiz, hemşire, ebe sayımız 275 bin; toplam 1 milyon 119 bin sağlık personeline Sağlık Bakanlığımız sahip.

Yoğun bakım sayımız her geçen gün artıyor. Geçen yılla bu yıl arasında 3 binin üzerinde fark var. Sağlık Bakanlığında 20 bin, üniversitelerde 6.645, özel hastanelerimizde 16 bin, toplam 43.488 yoğun bakım sayımıza sahibiz, 32 bin de ventilatörümüz var.

Acil sağlık hizmetlerinin genel durumu, şu anda 5.930 ambulansa sahibiz, bunların yaş ortalaması 4,4'ün altında. Dünyadaki en büyük ambulans filolarından bir tanesine sahibiz ve yaş ortalaması olarak da en genç filolarından bir tanesine sahibiz; ortalama 4,4 yaşında ambulanslarımız var. 3.026 tane 112 istasyonumuz var. Bu istasyonlarımızın büyük bir çoğunluğunu artık bir katlı, iki katlı yapıyoruz. Genelde çelik konstrüksiyon, prefabrik, sağındaki solundaki binalardan olabildiğince uzak yapmaya çalışıyoruz ki afet durumunda bunları çok rahat bir şekilde kullanalım, güvenli olsunlar. 38 bin personele sahibiz, geçen yıl 7,5 milyon vaka yaptık, vatandaşımızın ayağına gittik, 31 milyon 200 bin çağrı aldık.

Türkiye deprem tehlikesi haritası, bu hayatımızın her döneminde karşılaştığımız, nüfusumuzun yüzde 70'inden fazlasının birinci, ikinci derecede deprem bölgesinde olduğunu gösteren bir harita. Bizim için çok değerli, bununla ilgili akademik yayınları acil sağlık hizmetleri olarak takip ediyoruz, AFAD'la bu konuda çalışıyoruz. İzmir depreminden 2 ay önce 2 defa İzmir'e ziyarette bulunduk.

Sağlık Bakanlığı afet ve acil durum yönetimi, Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğünün çatısı altında tüm genel müdürlüklerin iş birliğiyle yapılıyor. Sağlık Afet Koordinasyon Merkezimiz Sağlık Bakanlığında, periferi il sağlık müdürlüklerimiz afetle ve acil durum yönetimiyle ilgili çalışıyorlar. UMKE, 112 istasyonlarımız, hastanelerimiz, toplum sağlığı merkezlerimiz, hep birlikte iş birliği içinde çalışıyoruz.

Şimdi, yazılım çok önemli, elektronik ortamda bu kadar büyük bilgiyi yönetmemiz çok zor. Sayın milletvekillerim, "Olay Yönetim Sistemi" diye bir sistemimiz var. O bölgedeki tüm yaralı sayısını anında, hastanelere giriş yaptığı anda, sağlık tesislerine giriş yaptığı anda alıyoruz. Bir bölgede afet olduğunda, o bölgede özel-kamu tüm sağlık tesislerinde hastanın kaydı yapılırken, hemen karşınıza bu hastanın o afetle ilgili gelip gelmediği sorusu geliyor. O yüzden kaç yaralımız var, kaç ölümüz var, anlık olarak öğrenebiliyoruz.

Hava ambulans takibi sistemi: Hava ambulanslarımızı, uçaklarımızı ve helikopterlerimizi anlık olarak takip ediyoruz, afet bölgesine yönlendirmeyi buradan yapıyoruz.

Hastane koordinasyon sistemi: Afet anında orada kaç yatağımız boş, çevre illerde kaç yatağımız boş, yoğun bakımların hangileri boş anında görülebiliyor ve bunu on dakika arayla görüyoruz yani on dakikada bir sistemimiz yeniliyor.

Kara ambulans takip sistemimizi kullanıyoruz, bir bölgede afet olduğunda hangi ambulansımızın hangi afet alanına yaklaştığını görüyoruz, yönlendirmemizi bu şekilde yapıyoruz.

Aynı zamanda deprem takip sistemimiz var, bu ekranlarımız Sağlık Bakanlığı koordinasyon ekranında her zaman açık.

Aynı zamanda 17 helikopter, 3 uçak ambulans, 6 deniz botuna sahibiz. Bir afet bölgesinde direkt olarak afetin büyüklüğüne göre helikopterlerimiz yönleniyor. İzmir depreminde bir destek helikopterimiz gitti, Elâzığ depreminde 2 destek helikopterimiz gitti, Elâzığ'a aynı zamanda uçak ambulans gönderdik, İzmir'de ihtiyaç olmadığı için uçak ambulans göndermedik bölgeye.

Haberleşme çok önemli. Ben 1998 senesinde göreve başladığımda bizim telsizlerimiz belli bir süre çalışabiliyordu. Şu anda telsizlerimiz, askerî telsizlerimiz de ASELSAN'ın yürüttüğü bir proje kapsamında, birlikte çalışıyor, uzun süre kesintisiz iletişim afet bölgesinden sağlayabiliyoruz. Aynı

zamanda, yeteri kadar uydu telefonumuz var, her ilde uydu telefonlarımız mevcut. Sistemden bağımsız, yerel ağdan bağımsız uydu telefonlarımızla 7/24 haberleşmemizi sağlıyoruz; hepsi çalışır, aktif, her hafta çevirimleri yapılıyor. Yüksek frekanslı telsizlerimizle dünyanın her yeriyle iletişim sağlayabiliyoruz, her ilde yüksek frekanslı telsizlerimiz mevcut.

Uydu internet veri alışverişinin önemli olduğunu gördük yani uydu internetimiz önemli. Niye önemli? Hastayı giriyorsunuz ama internet yoksa bu hastanın verisini bir yere aktaramayız, yalnızca telefonla ya da işte telsizle aktarılan veriler olur. En son filomuza “drone”u da kattık, “drone”u İzmir depreminde kullandık, “drone”un birçok açıdan faydası olduğunu gördük. Kurulan çadır alanlarımızda, kurulan yerlerde “drone” vatandaşların toplanma bölgelerini tespit etti, en azından onları pandemiye karşı uyardık.

17 tane mobil komuta aracımız var. Mobil komuta araçlarımız ne işe yarıyor? Bunlar içerisinde uydu telefonları, telsizlerimiz, bilgisayarımız, televizyonumuz, sayısal telsizimiz, internetimiz ve telsiz rölemiz var. Telsiz rölemiz şöyle: Elâzığ depremine biz gittiğimizde, 3 tane mobil komuta aracımız gitti o bölgeye, mobil komuta araçlarımızın rollerini çalıştırdık ve bir anda Elâzığ’ın bulunan telsiz yapısına sanki 3 tane ayrı telsiz yapısı ekledik. Ne yaptık orada? UMKE ekiplerimize ayrı bir frekans verdik, atıyorum, 3 no.lu frekans, oraya gelen tüm UMKE ekipleri bu 3 no.lu frekans üzerinden haberleşti, bir mobil komutamız bunu yaptı. Diğer 2 mobil komutamız da Elâzığ’ın diğer taraflarındaki telsiz sistemini güçlendirdi ki sorun yaşamayalım, yüklenme olmasın diye. İzmir’de de 3 tane mobil komuta aracı çalıştırdık ama İzmir’in altyapısı güçlüydü, çok sorun yaşamadık.

Evet, genel durum, lojistik ve envanterimiz: 216 tane UMKE aracımız var, 1 UMKE aracı 5 kişiye taşıyabiliyor bunlar 4x4- arkasında bir miktar malzeme de taşıyabiliyoruz, UMKE personelinin malzemesini. Bunun yanında, 20 tane sahra tipi hastane çadır setimiz var, bunlar şişirilebilir. Ağır iklim olan 19 tane. Ağır iklimleri biraz kurmak zor, kötü şartlarda kullanılıyor, ağır şartlarda kullanılıyor. Bir ağır iklimi kurmak iki günden daha uzun sürüyor, sahra tipi olanları, şişirilebilir olanları daha hızlı kuruyoruz ama ağır iklimler uzun yıllar bile o bölgede kalabiliyor. Bir sahra hastanemiz 50 yataklı.

Bunun dışında, personel barınma üniteleri önemli. Konstrüksiyon tip, ağır iklim olan 10 tane, şişirilebilir 6 tane personel barınma ünitemiz var. Şişirilebilir tip seyyar hastane çadır ünitesi 209 tane, bunun 49 tanesi acil müdahale ünitesi kapsamında. Şöyle, her birini bir acil müdahale ünitesi olarak düşünün, küçük bir acil servis; içerisinde ventilatörü var, monitörü var, 10 tane sedyesi var, hekimi var, hemşiresi var, 49 tanesi bu şekilde hazır.

Bunlar, İzmir depreminde kullandık, görmüşsünüzdür. Her göçüğün başında bir tane vardı, aynı zamanda parklarda, daha doğrusu çadırların kurulduğu alanlarda sağlık hizmeti vermek üzere oralara kurduk.

Bu, bir ağır iklim sahra hastanesi örneği.

Bu, personel barınma ünitemiz, personellerimizin kaldığı alanlar.

Bu, Elâzığ’da kurduğumuz sahra tipi acil müdahale ünitesi. Çadırların arasına kurmuştuk bunu. Dışarı 13, 14 dereceyken içerisi 28 dereceydi. Yani insanlar ısıdan dolayı gelip bizim çadırlarımızda kalmak istediler, seve seve misafir ettik onları.

Bir mobil hastanenin içinde neler var? Ameliyathanesi var, röntgeni var, yoğun bakım mevcut; küçük 50 yataklı bir hastanede neler mevcutsa mobil hastanemiz içinde onlar da mevcut.

Sağlık afet planlarımız... Biz Türkiye Afet Müdahale Planı'na göre çalışıyoruz. Ulusal düzeyde sağlık hizmet grubumuz, yerel düzeyde sağlık hizmet grubumuz, il sağlık müdürlükleri, Hastane Afet ve Acil Durum Planlarımız mevcut. Hastane afet planlarımızda, hastanelerimizde her yıl yılda 2 defa tatbikat yapılıyor, çalışıyor.

Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı'na göre de Sağlık Bakanlığı olarak hareket ediyoruz.

Sağlık Bakanlığının Türkiye Afet Müdahale Planı'ndaki görevleri neler? Mobil ve sahra hastanelerini hazır bulundurmak, afet sonrası gerekebilecek acil durum ekipmanlarıyla donatmak; afet bölgesine yeterli personel ile araç gereç ve malzemeyi göndermek, sevk ve idare etmek; afet bölgesinde triyaj, ilk yardım, acil tıbbi yardımı yapmak; hasta ve yaralıların tahliyesi ve tedavisini yapmak; salgın hastalıklarla mücadele kapsamında hizmetleriyle ilgili karantina ve izolasyon hizmetlerini yürütmek; salgın hastalıklar açısından çevresel ve suya bağlı faktörün önlenmesi hususunda ilgili kurumların koordinasyonunu sağlamak; referans bölge kan merkezleri belirlemek, kapasitelerini geliştirmek; çevre ve su sanitasyonu bakımından risk oluşturacak faktörlerle ilgili tüm tedbirlerin alınmasını sağlamak; ülkede referans hastaneleri ve referans laboratuvarları belirlemek, kapasitelerini artırmak; hudut kapılarında tehlikeli madde ve salgın hastalıklara karşı önlem almak, aldırma; resmî yaralı sayısını belirlemek.

Sağlık Bakanımızın talimatıyla, hudut kapılarında, pandemi döneminde Doğu'daki tüm hudut kapılarımıza sahra hastanesi kurduk. Talimat gece on ikide geldi, saat beşte biz askerî uçaklarla çadırlarımızı yükledik, saat on ikide ilk çadırlarımız kurulmuş ve biz pandemi kapsamında karantinaya başlamıştık.

Ulusal düzeyde sağlık hizmet grup planlarında, Genel Müdürlüğümüz tarafından personel ve hasta yaralı tahliyesi konusunda Millî Savunma Bakanlığından Hava, Kara ve Deniz Kuvvetleri Komutanlıklarıyla birlikte çalışıyoruz.

Kan ve kan ürünleri konusunda Kızılay Kan Hizmetleri Genel Müdürlüğüyle birlikte çalışıyoruz, bunun ortak çatısı AFAD.

İstanbul depremiyle ilgili tüm çalışmalarımızı ortak yapıyoruz, tüm tali planlarımız yapıldı, burada Silahlı Kuvvetlerin bize ciddi desteği var.

Hangi havalimanından, hangi limandan ne kadar kişiyi tahliye edeceğimizi, ilk önce bunları nerede barındıracağımızı; hangi ilden, ne kadar kişi alacağımızı, planlarımızı yaptık.

Hastane Afet ve Acil Durum Planları mevzuatı 20 Mart 2015 tarihinde Resmî Gazete'de yayınlandı, bu yıl 18 Martta tekrar güncellendi.

Burada önemli olan, hastanelerin ilk yetmiş iki saat boyunca hastane dışından hiçbir yardım almaksızın kendi kendilerine yeterli olmalarını sağlamak. İstanbul'daki hastane ziyaretlerimizi yaptık, hastanenin elektriğinin, suyunun, içindeki mazotun, ısınmasının, yetmiş iki saat boyunca yeterli olmalarını sağlamaya çalışıyoruz.

Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı bizim için önemli. Burada, Bakanlığımızın sorumluluğunda olan eylemler, tüm illerde Hastane Afet ve Acil Planlarının hazırlanması, güncellenmesinin sağlanması, Hastane Afet ve Acil Durum Planlarının aktive edilmesi. Dediğim gibi, her yıl bunlar çalışılıyor, oradaki isimler değişebiliyor ama biz bunları her yıl düzenli yapıyoruz.

Tüm illerde afetlerin yol açabileceği sağlık sorunlarına zamanında, hızlı ve etkili olarak müdahale edebilmek için il sağlık afet planları geliştirildi, mobil acil müdahale ve ulaştırma birimleri geliştirildi, hastanelerin deprem güvenliklerinin artırılmasıyla ilgili çalışmalar devam ediyor.

Ulusal Medikal Kurtarma Ekipleri (UMKE)'nin kuruluşu. UMKE Aralık ayı 2003 yılında kuruldu. Burada medikal kurtarma ihtiyacı doğmasından dolayı böyle bir ihtiyaca binaen Aralık ayı 2003'te kuruldu, 2005 yılında ilk bölgesel tatbikatını Düzce'de yaptı. Ben o zamanlar UMKE gönüllüsüydim ve o kampın müdürlüğünü yapmak bana nasip oldu. 500'ün üzerinde gönüllü kişiyle o kampımızı gerçekleştirdik. Şu anda yaklaşık 12 bin kişi, UMKE personeli hizmet sunumuna devam ediyor. Bunların tamamı sağlık personeli, hepsi gönüllü, hepsi temel UMKE eğitimini almış kişiler, beş günlük temel UMKE eğitimimiz var, onu almış kişiler ve bu işe gönül vermiş arkadaşlarımız.

UMKE hastane tahliyesi, çoklu trafik kazası, KBRN, tren kazaları, yaralı tahliyesi yüksekten, helikopterle kazazede nakli, depremlerde aktif görev aldı bugüne kadar.

Elâzığ depremini... Elâzığ depreminden önce Malatya ilinde 8'inci Ulusal UMKE tatbikatı yapıldı. Dediğim gibi, İzmir depreminden önce biz İzmir'deydik, Elâzığ depreminden önce orada bir deprem beklentimiz vardı, Malatya'da bir tatbikat yaptık ve maalesef o Malatya'daki tatbikata benzer durumlarla altı ay sonra karşılaştık.

Ulusal medikal kurtarma ekiplerimiz geçen yıl, daha doğrusu 2020 yılında Dünya Sağlık Örgütü tarafından bizim hastanelerimizin tip 2 hastane standartlarında olduğu tescil edildi. 2020 yılı içerisinde Dünya Sağlık Örgütünün bize söylediği, dünyada tek EMT belgesi alan kuruluş UMKE. Yani bizim artık uluslararası bir belgemiz var, dünyanın neresine gidersek gidelim tanınıyoruz, bir sertifikasyonumuz mevcut.

Aynı zamanda bir afet durumunda kimyasal, biyolojik, radyolojik ve nükleer sıkıntılar ortaya çıkabiliyor. Bu konuda ayrı bir eğitim modülümüz var, UMKE'cilerimizi eğittik. Bu konuyla ilgili UMKE'cilerin eğitimleri var ve çalışıyorlar. Şu anda sanayi bölgelerinde olan kazalarda bile UMKE'ci arkadaşlarımız birlikte çalışıyorlar.

KBRN Koordinasyon Kurulumuz mevcut. Bununla ilgili Koordinasyon Kurulu Sağlık Bakanlığında belirli dönemlerde karar alıyor. Eğitim ve tatbikatlar yapıyoruz, mevzuat çalışmalarını yapıyoruz, müdahale algoritmalarımız mevcut, lojistikle ilgili çalışmalarımız var, hastanelerin KBRN ünitelerini kamu hastaneleri bölümü yapıyor ama standardizasyonunu ve denetlemesini bizler yapıyoruz.

Depreme dayanıklı hastane projelerimiz: İstanbul Sismik Riskin Azaltılması ve Acil Durum Hazırlık Projesi kapsamında Profesör Doktor Cemil Taşçıoğlu Şehir Hastanesi, Profesör Doktor Süleyman Yalçın Şehir Hastanesi yeniden inşa edildi. Yine aynı proje kapsamında Kartal Doktor Lütfi Kırdar Şehir Hastanesi ayrı bir mimariyle Kartal Şehir Hastanesi olarak yeniden yapılmıştır.

Bunun yanında, Sağlık Bakanlığı, Marmara Üniversitesi Profesör Doktor Asaf Ataseven Eğitim ve Araştırma Hastanesinin 829 sismik izolatör kullanılarak güçlendirilmesi yapılmıştır, dünyanın en büyük sağlık tesisidir yapıldıktan sonra sismik izolatör takılan.

Şehir hastaneleri deprem izolatörleri ve günümüz en son teknolojileri kullanılarak güvenli hastaneler inşa ediliyor. Başakşehir Çam ve Sakura Şehir Hastanesi ekranınızda.

Adana, Mersin, Isparta, Yozgat, Kayseri, Manisa, Elâzığ, Ankara Bilkent, Eskişehir, Bursa, İstanbul, Konya ve Tekirdağ şehir hastanelerimizin hepsi depreme dayanıklı olarak inşa edilmiştir. 2021 yılı içerisinde Kocaeli, Kütahya, Ankara Etlik, Gaziantep ve İzmir Bayraklı şehir hastanelerinin de açılması planlanmaktadır.

Elâzığ depreminde yaralılarımızın çok büyük çoğunluğu Elâzığ Fethi Sekin Şehir Hastanesinde tedavi edildi. Biz o zaman oradaydık, artçı sarsıntıyı da orada yaşadık. Personel gayet rahat bir şekilde hastasına müdahale ediyordu, hastalar orada huzurlu, hiçbir sıkıntı yaşamıyorlardı. Ve biz binayı gezdiğimizde binada ciddi bir hasar görmedik. İzolatörlerin nasıl çalıştığını da kamera kayıtlarından izlemiştik.

İstanbul’da deprem ve salgınlar gibi her türlü acil duruma karşı hazırlıklı olabilmek adına pandemi sürecinde 1.008 yatak kapasiteli iki ayrı hastane hizmete açıldı. Bu hastanelerin şöyle bir avantajı var: Biz tahliye bu hastanede yapabilmemiz -umarım gerek kalmaz ama- bizi çok rahatlatacak. Biz buralar için sahra hastaneleri düşünürken bu hastaneler yapıldı. Bu hastanelerin kapasiteleri çok daha büyük. Gerek olduğunda buradan hava yoluyla tahliye planlanmakta.

Sağlık yatırımları, inşaatı devam eden birinci basamak yatırımımız şu anda 272 tane, ihale aşamasında 167, proje ve arsa aşamasında 504 tane, toplam 943 tane birinci basamak sağlık yatırımımız var. Hastanelerde 145 inşaat devam eden, ihale aşamasında 51, proje ve arsa aşamasında 151 tane hastane, ek bina, ADSM inşaatımız devam ediyor.

Tamamlanan ve 2021 yılında tamamlanması hedeflenen hastane yatırımlarımız; hastane 678, ek bina 386, ADSM 102, birinci basamak 2.439. Birinci basamağın içerisinde aile sağlığı merkezlerimiz, 112 istasyonlarımız mevcut, 2003’le 2020 yılı arasındaki yatırımlarımız. 2021 hedefimizde 54 hastaneyi, 13 ek binayı, 4 ADSM’yi, 202 birinci basamağı bitirmeyi hedefliyoruz.

Bunun dışında sayın vekillerim, Sayın Başkanım; eğitim birinci önceliğimiz. Eğitimle ilgili ilköğretim çağındaki yaklaşık 4,7 milyon çocuğumuza son beş yılın içerisinde acil konusunda ve afet konusunda bilgi verdik. Bunun dışında 1,9 milyon vatandaşımıza ilk yardım eğitimi verdik. İlk yardım eğitimlerinin artırılmasıyla ilgili bu yıl Cumhurbaşkanlığımızla yaptığımız bir projeye uzaktan eğitim başlatmayı planlıyoruz. Çekimleri tamamlandı; en kısa zamanda ilk yardım eğitimin teorik kısmını uzaktan eğitimle, pratik kısmını pandemi biraz daha rahatladığında yapmayı planlıyoruz.

Arz ederim.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Evet, Sayın Genel Müdürümüze teşekkür ediyoruz sunumlarından dolayı.

Bu vesileyle -bu pandemi sürecini de yaşıyoruz- Sağlık Bakanlığımızın Bakanımızdan en alttaki çalışanına kadar, hizmetlisine kadar, tüm personele gerçekten canıgönülden teşekkür ediyoruz özverili çalışmalarından dolayı.

Yine, konumuz olan deprem konusunda da özellikle UMKE’nin orada yoğun bir şekilde çalışma, arama, kurtarmalarda görev yaptığına şahit olduk ve yine bu tür olaylarda hastanelerimizin tam kapasite, yirmi dört saat kesintisiz çalıştığına şahit olduk. Emeklerinizden dolayı sizlere teşekkür ediyoruz. Temennimiz odur ki yaşamayız bu tür afetleri ama bizim elimizde olan bir şey değil. Olduğu zaman da inşallah en hafif bir şekilde atlatırız diyorum.

Ben tekrar teşekkür ediyorum.

Evet, Bedri Bey, herhâlde siz söz istediniz.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkanım, Sağlık Bakanlığının değerli temsilcileri; ben de sunumuzdan dolayı öncelikle teşekkür ediyorum.

Ben de pandemi dolayısıyla hayatını kaybeden başta sağlık çalışanları olmak üzere onlara Allah’tan rahmet diliyorum, hasta olanlara da acil şifalar diliyorum.

Şimdi, bugün pandeminin ikinci zirvesini yaşıyoruz. Gerçekten çok büyük bir özveriyle çalışıyor arkadaşlarımız. Elinden gelen bütün gayretleri gösteriyorlar inşallah tez zamanda ülkemiz bu beladan kurtulur. Yani neticede salgın hastalıklar da bir felaket. Dolayısıyla bununla ilgili de bir senaryonuz var mı? Hani bazen insanlar yaşayarak öğreniyor ya, bizler 99 depremini yaşadık, bundan çok önemli sonuçlar çıkardık. Bugün 99'a göre daha iyiyiz, belki bundan sonraki yıllarda bugüne göre çok daha iyi olacağız. Belki ilk defa bu kadar yoğun -benim bildiğim kadarıyla- yaygın bir hastalıkla mücadele ediyoruz. Mesela burada aşı çalışmaları, şu an gündemde olan aşı çalışmaları, Ha bire, yabancı firmalar şu şunu üretti, bu bunu üretti... Tabii, Almanya'daki Türk bilim adamlarıyla gurur duyuyoruz, bunda en ufak bir tereddüt yok ama gönül arzu ederdi ki en azından bizim de bu aşı konusunda bir çalışmamız olsun, biz de bu konuda biraz ön alalım. Mesela, salgın hastalıklarla ilgili bu aşılama da önemli bir hadise. Dolayısıyla, bununla ilgili neler yapılabilir? Aslında, bu olaylardan bir ders alıp bundan sonrakine göre de program yapmak önemli. İşte, bu olayları yaşıyoruz, bundan nasıl bir sonuç çıkardınız? Bu sonuçlara göre bundan sonra, ümit ediyorum, en azından aşı çalışmaları veya işte, yoğun bakımlarla ilgili herhâlde bir çalışmamız vardır diye düşünüyorum. Bu konuyla ilgili var mı?

İki: 1 milyon 119 bin 883 çalışanımız var.” dediniz yani uluslararası standartlara baktığınız zaman, kişi başına veya da 100 kişiye düşen –adı neyse, bunun standardı neyse- sağlık çalışanı yeterli mi? Yani Türkiye’de ne kadar düşüyor? Diyelim, Avrupa’da 100 kişiye 1 doktor, 1 hemşire düşüyorsa Türkiye’deki bu durum nedir? Aynı şekilde, UMKE çalışanı açısından da bir değerlendirme yaparsanız, buradaki rakamlar uluslararası standartlar açısından neleri ifade ediyor? Siz de bahsettiniz, eğitim... Aslında ilk yardım ta ilkokuldan itibaren var, tarif edilmeye çalışılıyor ama sizden önce gerek Kızılay gerekse AKUT, onlar da hep aynı şeyi söylediler, eğitimin önemine değindiler, okullardaki pratik, teorik eğitimin bahsettiler. Bu önemli ama biz burada da istediğimiz seviyeyi bir türlü yakalayamıyoruz. Bununla ilgili daha farklı düşünceleriniz var mı?

Devamında, özellikle, tabii, son dönemde yapılan hastanelerin çoğu depreme dayanıklı. Aslında, depreme dayanıklı hâle nasıl getiriliyor? Özellikle, kolonların altına yetiştirilen izolatörler var, deprem izolatörleri. Yani oradaki “çanak mesnet” dediğimiz şeyler depremin yükünü, yatay yükleri alıyor. Bunların tamamında da kullanılıyor. Bu sadece aslında hastanelerde değil –inşallah- devletin kurum ve kuruluşlarında da bundan sonra -çünkü ayakta olması lazım, devletin felaketlerde ayakta olması lazım- kullanılması lazım gelir. Şu an bildiğim kadarıyla Sağlık Bakanlığında bu standart hâle getirildi, artık deprem izolatörleri hepsinde kullanılıyor. Şimdi, tabii, bir yeni yapılanlar var, bir de mevcutlar var, eskiden beri gelenler var. Maalesef, bu depremlerde en fazla kamu binaları yıkılıyor. Yani bunların depreme dayanıklı hâle getirilmesi, eğer depreme dayanıklı hâle getirilemeyecekse komple yıkılması da gündemde tabii. Böyle bir şey var mı? Yani bu konuda Sağlık Bakanlığının son durumu nedir veya da böyle bir projeksiyon var mı? Şu an yapılanlardan bahsettiniz ama eskilerle ilgili bir çalışma var mı? Onları da depreme dayanıklı hâle getirmemiz lazım.

Tabii, hastanelerin, kesinlikle, uluslararası standart neyse buna göre yapılması hepimizin dileği ama bazen işte hep kötü şeylerle anıyoruz ya, burada Sağlık Bakanlığından da özellikle, kamu-özel iş birliğiyle yapılan hastaneler konusunda yani hizmet konusunda –ben fiyatlarına girmiyorum, bu şeyin de konusu değil, burada da onu tartışmayalım ama- aldığımız hizmetler açısından, beklentileriniz açısından, tam da böyle bir salgını yaşarken durum nedir, beklentilerinize cevap verebiliyor mu?

Teşekkür ediyorum Başkanım.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Ben teşekkür ediyorum.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. SEMİH KORKUT – Sayın Vekilim, çok teşekkür ederim, çok sağ olun.

İlk önce, UMKE çalışanı kısmını cevaplayayım. Dünyadaki en büyük gönüllü sağlık, kurtarma kuruluşlarından bir tanesi bizde; UMKE. İsterseniz hemen şunu söyleyeyim: Çin'in nüfusu 1,4 milyar "CMT" adında bir medikal kurtarma ekipleri var, Çin'de 4.500 kişiler toplam. Amerika Birleşik Devletleri 327 milyon nüfusa sahip "DMT" adında bir kuruluşları var, yaklaşık 5 bin kişiler. Dünyadaki en büyük gönüllü sağlık çalışanlarının oluşturduğu tıbbi kurtarma ekiplerinden bir tanesi bizde ve biz bunun sürekli bir şekilde eğitimlerini veriyoruz, yetiştiriyoruz. Zaten, maalesef, bölgemiz sıkıntılı, afet bölgesi, afetler başımızdan eksik olmuyor; oldukça deneyimliler, o açıdan gönülümüz rahat. Hatta kendi içlerinde bir kısmı özelleşmiş vaziyette. Biz biliyoruz ki artık bir kısmı kayıt tutmada çok iyi, bir kısmı dağcılıkta çok iyi -bu konuda eğitim de verdiriyoruz- bir kısmı su altında iyi, bir kısmı çadır kurmada çok iyi. Normalde bir acil müdahale ünitesini bir ekibimiz -hepsi deneyimli- bir saat içinde kuruyor. Bir afet bölgesine biz gittiğimizde ki bu, İzmir'de kırk, kırk beş dakikadır yani Manisa'dan bir ekibin gelmesi, Migros'un yanındaki göçük alanına gelmesi kırk beş dakikadır. O bölgeye geliyor, hemen tıbbi kurtarma yapacaksa tıbbi kurtarmasına başlıyor. Biz buraya altı saat içerisinde hemen acil müdahale ünitesi kuruyoruz, bir çadır kuruyoruz. Bunun içerisinde 10 hastaya bakabileceğimiz bir alan, içerisinde mayileri, sütür atabileceğimiz bir alanı, gözleme alabileceğimiz bir bölümü ve bunu iklimlendirmeye yapıyoruz. İçerisini 20-22 derecede tutmaya çalışıyoruz yani ısıtmasını da yapıyoruz, 5 kişilik bir ekibimiz hemen bunu ayarlıyor. Medikal kurtarma açısından...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tabii, ben şimdi yeri gelmişken onu da söyleyeyim. Mesela, bu 99 depreminde... Şimdi İzmir depremi yani sınırlı sayı; 8 mi, 9 tane bina...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – 5'i tam yıkıktı, 8'i de...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Neyse.

99 depreminde ben de o zaman yine Parlamentodaydım. İnanın o gün, o hastaların transferinden tutun da hastanelerin durumunu anlatmayı kelimeler ifade etmez.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. SEMİH KORKUT – Sayın Vekilim, ben o bölgedeydim, ben Düzce'de çalıştım 99 depreminde yani o günleri biliyorum.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan, Sakarya'da morga gittik, insanların çoğu morgda ölüleri arıyordu. Bir kayıt olmadığı gibi sadece kilimlerin arasında, battaniyelerin arasında sırayla yüzünü açarak, tanıyarak insanlar cenazelerini alıyordu. Dolayısıyla o günkü hastanelerin durumundan bugüne muhakkak ciddi dersler alınmıştır. Ama o günkü büyüklükle, ki bekliyoruz İstanbul'da böyle bir deprem -Allah korusun, hiç gelmesin, arzu etmeyiz- eğer bu 99 depremi gibi 6,5-7 şiddetinde İstanbul'da bir deprem olduğu takdirde neler yaşayabileceklerimiz üç aşağı beş yukarı ortada. Dolayısıyla biraz mukayeseyi o büyüklüklerle yapmakta fayda var.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. SEMİH KORKUT – Sayın Vekilim, o dönemki bina stokumuzla şu anki bina stokumuz biraz farklı.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Muhakkak.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. SEMİH KORKUT – İstanbul depremiyle ilgili çalışıyoruz. İstanbul depreminin geneline bakarsanız 15 milyonluk bir şehre UMKE ekiplerini toplayıp gitmek çok doğru olmayabilir. Biz İstanbul'da il il alanlarımızı böldük yani hangi ilin... İzmir ilinin İstanbul'da afet olduğunda nereye gideceği, İzmit ilinin eğer kendi sıkıntısı yoksa -ki İzmit'ten çok bir şey beklemiyoruz- İstanbul'un neresine yardım edeceğini belirledik. Bunun dışında hangi havalimanlarını kullanacağımızı, hangi deniz limanlarını kullanacağımızı, tsunamiyi düşünerek Silahlı Kuvvetlerin desteğiyle biz burada hangi limandan

transfer yapacağımızı belirledik. Neredeyse her hafta sonu cumartesi günleri AFAD'ın başkanlığında İstanbul'da bu konuyla ilgili çalışmalarımız devam ediyor. Umarım böyle bir deprem yaşamayız, elimizden geldiğince hazırlıklarımızı yapıyoruz.

Yoğun bakımlar konusuna geleyim. Yoğun bakım konusunda şu anda biliyorsunuz yerli ventilatörümüzü kendimiz yapıyoruz. Ventilatör sıkıntısı yaşamıyoruz, yatak sıkıntısı yaşamıyoruz. Yoğun bakımlardaki her türlü malzemeyi kendimiz üretebilir hâldeyiz yani herhangi bir devlete, herhangi bir ülkeye bir şey açısından bağlı değiliz. O yüzden yoğun bakımda hızlı şekilde yoğun bakım sayımızı artırabiliyoruz. Normalde yılda 1.000, 1.500 yoğun bakım artışı yaşanırken bu yıl 3 binin üzerinde yoğun bakım artışı yaşadık biliyorsunuz, 3 binden daha fazla 3.500 civarında. Her gün de bu sayıyı artırabiliyoruz. Yetişmiş insan güzümüz mevcut, bunun artırılmasıyla ilgili gerekli çalışmaları yapıyoruz.

Aşıyla ilgili yerli aşı çalışmalarımız devam ediyor. Bununla ilgili yurt dışından deney hayvanlarımızı getirttik. Çeşitli, üç, dört parça hâlinde devam ediyor. Laboratuvarlarımızı buna göre hazırladık, çalışmalarımız inşallah şubat ayında, mart ayında meyvelerini verecek diye düşünüyoruz yerli aşıyla ilgili.

Eğitim konusuna gelirsek Sayın Vekilim, dediğim gibi 1,9 milyon kişiye biz bugüne kadar yüz yüze eğitimle ilk yardım eğitimi verdik. Bu sayının çok hızlı artmasını istiyoruz. Bununla ilgili de uzaktan eğitim sistemine geçmemiz gerekiyor. Rize Üniversitesinin çok kapsamlı, donanımlı bir eğitim salonu var, maketleri var, ciddi yatırım yapılmış oraya; onlarla da birlikte çalışarak şu andaki videolarımızın çoğunu çektik, yakında ilk önce devlet memurlarından, öğretmenlerden başlayarak tüm halkımıza ilk önce on-line eğitim, daha sonra pratik kısmını pandemi şartlarına göre yüz yüze eğitimle yapacağız ve ilk yardım konusundaki kapasitemizi daha çok artıracığımızı umuyorum.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Tamam mı?

SAĞLIK BAKANLIĞI SAĞLIK YATIRIMLARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET YALINKILIÇ – Soruya birkaç ilavemiz olacak Sayın Başkan.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Buyurun.

SAĞLIK BAKANLIĞI SAĞLIK YATIRIMLARI GENEL MÜDÜR YARDIMCISI MEHMET YALINKILIÇ – Sayın Vekilimizin sormuş olduğu bir soru vardı, bu soru “Evet, yeni hastaneler yapıyoruz, asgari standartları taşıyan yüksek teknoloji hastaneleri yapıyoruz ama eskileri ne olacak, eskileri ne yapacağız?” şeklindeydi. Sayın Vekilim, Sayın Başkanım; aslına bakıldığı zaman, biz blok bazında bir inceleme yaptığımızda, biz yüzde 80'in üzerinde sağlık tesislerimizi yenilemiş durumdayız. Bunların tamamı depreme karşı dayanıklı hâle getirildi. 2007 yılı deprem yönetmeliğinden bahisle en son geçen sene yayınlanan deprem yönetmeliğiyle birlikte yüzde 80'in üzerinde bir güçlendirme söz konusu. Kalan yüzde 20'yle ilgili yaptığımız şey, aslında yüzde 80 kısmında yaptığımız şeyle benzer şeyler. Malumunuz, hastaneler, sağlık yapıları yirmi dört saat esasıyla hizmet veren yapılar. Bu yapıları ayakta tutarken güçlendirmeye ilişkin alınan kararlar bize biraz problem yaşıyor. Şöyle ki: Bir hastaneyle ilgili bir tahkik neticesinde bir güçlendirme kararı çıktı diyelim, güçlendirmeye karar verdiğimiz an bu hastanenin taşınması söz konusu oluyor. O yerelde, ilde, ilçede o standardı taşıyıp sağlık hizmeti sunacak bina bulma zorunluluğumuz ve güçlüğümüz oluyor. Bu yüzden hatırı sayılır da bir yapım maliyeti, tamirat, onarım maliyeti çıkıyor. Bir de teknik boyutları da var bu işin; işte, kolon, kirişlerin kapasiteleri artıyor, nişler oluşuyor, sterilizasyona yönelik kaygılarımız artıyor, sağlık hizmetini nitelikli sunamıyoruz, bu mahaller daralıyor; işte, yoğun bakımlar, poliklinikler, hasta odaları daralıyor. Öyle olunca yeniden daha hızlı yapmak bizim için daha efektif bir sonuca ulaştırıyor. O yüzden yüzde 20'yle ilgili Sayın Genel Müdürlüğünüzün arz ettiği, sağlık yatırımlarında ne yapıldı,

ne yapılacak; inşaat, ihale, proje aşamasındaki işlerin bilgisini vermemizin sebebi aslında o. Bizim amacımız, yılda ortalama 5 milyarlık bir yapı tesis bütçesi veriliyor, bu bütçeyle üç yıl içerisinde kalan yüzde 20'lik kısmı da tamamlayıp tamamını depreme karşı dayanıklı hâle getirmeyi amaçlıyoruz. Güzel tarafı belki, onur duyduğumuz, güzel bir şey var; biz 2009 yılından itibaren 100 yatak üstü hastanelerde zemin etütlerini de yaparak izolatör kullanmaya başladık. Bu, geçen sene zorunlu hâle geldi. 2009-2013 yılları arasında da bu tecrübeyi edindik biraz “İzolatör nedir, hangi ülkelerde üretiliyor, yerli üreticiler var mı, bunları nasıl destekleriz?” şeklinde çalışmalara katıldı. Bunun sonunda yerli üreticimiz de oldu, onların ekipmanları da kullanılmaya başlandı yani bu konuda bir tecrübe edindik. En son Elâzığ Şehir Hastanesinde, Sayın Genel Müdürümüzün dediği üzere, basında da yer aldı... Bizi mutlu eden şeyler bunlar. İnşallah önümüzdeki üç yıllık süreçte kalan yüzde 20'lik kısmı da tamamlayıp bu süreci tamamlamayı hedefliyoruz.

İzolatör konusu, Sayın Vekilimizin dediği gibi, evet, şehir hastanelerinin sadece o yönü değil, başka yönleri de var. İşte, hasta yönü de olumlu, psikolojik etkilerini gördüğümüz büyük hasta odaları, nitelikli alanların genişliği, trijenerasyon sistemleri, gri su sistemleri, işte, kapalı otoparklar, teknik ekip mahallerinin kalitesi; bunlar bizim gördüğümüz, yapım tarafının gördüğü güzel şeyler. İnşallah hayırlara vesile olur, süreci tamamlarız inşallah diye düşünüyoruz.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Söz isteyen Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin.

Buyurun Değerli Vekilim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ediyorum.

Ben de bütün sağlık camiasının bu süreçte yürüttüğü çalışmalardan dolayı hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, hasta olanlara şifa diliyorum. Bütün sağlık çalışanları önünde de saygıyla eğiliyorum, gerçekten çok büyük mücadele gösterdiler bu süreçte.

Şimdi, tabii sunumunuza baktığımda hem UMKE hem SAKOM yani Ulusal Medikal Kurtarma Ekibi ve Sağlık Afet Koordinasyon Merkezleri olduğunu... Çok da gurur duyduk, Emergency Medical Teams'e girmiş olmanız çok önemli. Kardeşi de bir UMKE gönüllüsü olan bir milletvekili olarak -kardeşim de doktor olarak Somali'de görev yaptı- çok başarılı buluyorum UMKE'yi ve SAKOM'u; onu da buradan ifade etmek isterim.

Sormak istediğim şu: Ülke genelinde olası depremlere müdahale için kaç ekip şu anda hazırda? Genel müdürlüğünüzce deprem anında müdahale için böyle bir hazır ekip var mıdır? Olası bir İstanbul depremine karşılık bir senaryo çalışmanız var mı, böyle bir çalışma yapıldı mı? Yapıldıysa buna ilişkin bilgi verir misiniz lütfen? Bu soruyu hazırlamıştım ama gerçi çoğuna yanıt verdiniz, depremlerden sonra kullanılması gereken hastanelerimiz deprem güvenli midir diye sormuştum, yüzde kaç deprem güvenli diye değiştireyim soruyu. Yani yüzde kaçına tekabül ediyor bu hastanelerin güvenli olması?

Bir de, acil durumlarda biliyoruz ki bir iki saat sistem tıkanıyor, haberleşme ağı bitiyor ve en önemli konu, bu acil servislere ve hastanelere hem ulaşım hem de iletişim sağlanamıyor. Buna ilişkin, hani uydudan size ulaşmayla ilgili bu SAKOM'un acaba bir çalışması var mı? Örneğin Kızılayda, raporlarını incelediğimde uydudan hızlı erişim için bir sistemlerinin olduğunu gördüm, sizin böyle bir çalışmanız var mı, bunu öğrenmek isterim?

Bir de, bütün dünyada jeojenik kökenli etkiler de yani “tıbbi jeolojik riskler” diye tanımlayabileceğimiz, “doğal kirlilik” diye tanımlayabileceğimiz riskler afet kapsamında değerlendiriliyor. Genel olarak, herhangi bir jeojenik kökenli etkilerden korunmak amacıyla buna ilişkin çalışma yapıyor musunuz? Örneğin radon gazı, her yıl 2.300'ün üzerinde insanımız akciğer kanserine yakalanıyor bundan ötürü. Bunun önlenmesi ve azaltılması için ne tür çalışmalar... Mesela kimyasal,

biyolojik, radyolojik ve nükleer tehditlere yönelik bir hazırlık çalışmanız var, gördüm ama bunun, bu şeyin doğal olarak bulunduğu ortamda akciğer kanserine neden olan bu olgulara karşı koruyucu bir önleminiz var mı, bunu öğrenmek isterim.

Yine, asbest kaynaklı zeminler üzerine 378 yerleşim biriminin oturduğunu biliyoruz. Bu yerleşim birimleri için aldığınız bir önlem var mıdır Sağlık Bakanlığınca? Aynı zamanda arsenikçe zengin suların kullanımından kaynaklanan sorunlar ve bunların arıtılması kapsamında çalışmalar yapılıyor mu? Gelişmiş birçok ülkede jeolojik etkilerden kaynaklı sağlık sorunlarının korunması amacıyla tıbbi jeolojik risk haritaları hazırlanmıştır, bu haritalardan yararlanılıyor mu, Bakanlığınızın böyle bir çalışması var mıdır diye sormak isterim.

Teşekkür ediyorum tekrar çalışmalarınız için, sağ olun.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. SEMİH KORKUT – Sayın Vekilim, ben teşekkür ederim, çok sağ olun.

Şimdi, bizim 12 bin civarında gönüllümüz var, bir ekibimiz 5 kişiden oluşuyor, yaklaşık 2 binin üzerinde ekip çıkarabiliyoruz. Kapasitemiz bu konuda oldukça yüksek ve bu arkadaşların tamamı gönüllü, istekli. Hatta biz sahada bu arkadaşları belli bir süre sonra göndermeye çalıştığımızda gitmek istemiyorlar, ben bununla çok karşılaştım, görev süresini uzatmak için birilerini arıyorlar. Bu arkadaşların maddi herhangi bir çıkarı yok bu konuda.

İstanbul depremine hazırlık yapıyor muyuz? İstanbul depremine -ben ve ailem İstanbul’da yaşıyoruz- gece gündüz çalışıyoruz. Sizin yaşadığınız tüm endişeleri yaşıyoruz, İstanbul depremi umarım başımıza gelmez ama başımıza yarın gelecekmış gibi her türlü hazırlığı yapıyoruz. Bununla ilgili AFAD bizim çatımız, AFAD’la, Silahlı Kuvvetlerle, Türk Hava Yollarıyla, bunlar gibi aklınıza gelebilecek birçok Ulaştırma Bakanlığı, Emniyet kurumlarıyla çalışıyoruz.

Şu anda, biz, Kartal Eğitim ve Araştırmanın Hastanesinin -izolatörlü bir hastane- yıkılmayacağını, tedavisine yüzde 100 devam edeceğini -bunun gibi çok örnek var, Kartal örneğini ayrıntılı olsun diye veriyorum- bu hastanenin baştan sona kapasitesini kullanacağımızı düşünüyoruz. Bu hastaneyle ilgili tahliyeleri hangi yoldan yapacağımızı Emniyet biliyor, hangi ambulansla yapacağımızı biliyoruz. Burada helikopter ambulansı kullanacağız, kar ambulanslarımızı kullanacağız. Orada helikopter ambulansımız için bir pistimiz var. Hangi yoldan gidecekleri ve deniz kenarındaki hangi limana gidecekleri şu anda benim bilgisayarında kayıtlı –size gösterebilirim- şu anda arkadaşlar biliyorlar. Bu gittiğimiz limanların da tsunamide zarar görmeyeceğini düşünüyoruz yani o bölgeye tsunami vursa bile gidecek gelecek çekilecek ve o limana biz hem Silahlı Kuvvetler aracılığıyla hem de belediyelerden alacağımız diğer destekle gemilerle bu tahliye yapabileceğimizi biliyoruz. Bu konuda deneyimlerimiz var, Libya’dan binin üzerinde kişi getirmiştik daha önce, biliyorsunuz. İstanbul depremiyle ilgili çalışmalarımız bu şekilde.

Şu anda 17 tane helikopterimiz var. İstanbul’da bir afet olduğunda veya bir şehrimizde bir afet olduğunda helikopterlerimiz Ankara’dan kalkıp İstanbul’da nereye konuşlanacağını biliyor. Bunları ne için kullanacağız: Kan taşımak için, yaralı taşımak için, malzeme taşımak için kullanacağız. Yalnızca yaralı taşımaya ilgili kullanmayı planlamıyoruz. Ayrıntılı çalışmalar yapılıyor ama hep birlikte yapıyoruz.

Bunu tek başına İstanbul ili ya da tek başına Sağlık Bakanlığı değil, Türkiye Cumhuriyeti’nin tüm kurumlarıyla birlikte yapıyoruz. Yalnızca, dediğim gibi, Kartal Eğitim Araştırma değil, Çam ve Sakura, yeni yapılan hastanelerimiz, Okmeydanı Eğitim ve Araştırma Hastanemiz, Göztepe Eğitim ve Araştırma Hastanemiz; bunun gibi çok sayıda hastanemizi biz depremde aktif kullanacağımızı

düşünüyoruz. Örneği neresi? Elâzığ Fethi Sekin Hastanemiz. Bu hastaneyi aktif olarak kullandık, yaralılarımızın çoğuna orada baktık. Ben artçı sarsıntılarda oradaydım. Hastanenin doluluğu çok azdı. Elâzığ’dan biz kendi isteği dışında hiçbir vatandaşımızı dışarıya sevk etmedik. İstanbul’da hem yoğun bakım konusunda hem yatak konusunda, evet, doluluğa ulaşacağız afet olduğunda ama vatandaşımızı orada çok ciddi bir sıkıntıya sokmayacağız. Nereye, ne zaman, hangi tarihte yapacağımız biliyoruz. Gece olursa ne yapacağımızın, gündüz olunca ne yapacağımızın planlarını yaptık. İstanbul Boğazi’nin içerisine hangi geminin gireceğini, hangi limandan ne kadar yaralıyı alacağını biliyoruz. Aynı zamanda İstanbul’daki afette Erzurum’dan bir uçağın kalkacağını, Küçükçekmece bölgesine gideceğinin, oradaki tıbbi arama kurtarmada çalışacağını, aynı uçağın yaralı alıp bölgeye geri döneceğinin çalışmalarını yapıyoruz.

Bir de Silahlı Kuvvetlerin uçaklarıyla... Bizim en büyük uçağımız 4 sedyeli, Silahlı Kuvvetlerin uçaklarında biz 60-80 civarında yaralı taşıyabileceğimizi planlıyoruz.

Depremle ilgili söyleyeceklerim bu kadar.

Haberleşme gerçekten çok önemli. Şöyle bir durum var: Bizler, 112, sistem kurulduğundan bu yana hep telsizle görüşüyor. Biz cep telefonunu çok fazla kullanmayız, telsiz kullanırız. Bizim telsiz sistemimiz şu anda jandarmanın, polisin telsiz sistemiyle birlikte...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Siz kullanıyorsunuz da vatandaş size nasıl ulaşacak? Yani diyelim ki acil durumu var, işte enkazdan çıktı ve acil size ulaşması...

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. SEMİH KORKUT – Bununla ilgili operatörlerle, Sayın Vekilim, konuştuk. Operatörler sistem çalışmadığında, operatör sistemi çalışmadığında bile -birkaç tane operatörümüzün böyle özelliği var- onlar şey yaparak -bu şekilde bir sistemleri var- oradan, cep telefonları üzerinden bir şekilde ulaştırabilecekler. Bunun dışında, operatör firmalarıyla konuştuğumuzda bunun çok kısa süreceğini, çok uzun süre sürmeyeceğini beyan ediyorlar bize.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – İzmir’de yaşadık, iki saat tıkanıp, yani.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. SEMİH KORKUT – Bir de İstanbul depremindeki yaralıların yüzde 40’ının ilk 24 saatte hastaneye geleceğini, geri kalan kısmının, genel durumu daha iyi olanın üç gün içerisinde, yetmiş iki saat içerisinde hastaneye geleceğini tahmin ediyoruz. Bunu neye göre... Yapılmış, dünyanın diğer ülkelerinde yaşanmış afetlere göre yaptığımız bir çalışma. Yani biz ilk anda 100 afetzededen 42 tanesinin 24 saat içerisinde hastanelere başvuracağını biliyoruz Sayın Vekilim.

Haberleşmeyle ilgili, dediğim gibi, şu anda uydu telefonlarımız var. Ben genelde bir yere giderken uydu telefonumla giderim, arkadaşlarım da öyle ne olur ne olmaz diye. Bunu Elâzığ depreminde yaşamıştık, ilk zaman ulaşmakta sıkıntı yaşamıştık. Uydu telefonlarının üzerinde Silahlı Kuvvetlerin uydu telefonlarıyla nasıl bağlantı kuracağını, AFAD’la uydu telefonuyla nasıl bağlantı kuracağını biliyorum. Arkadaşlar da bununla ilgili sıkıntı yaşamassınlar, sadece afet anında kullanmassınlar diye her hafta birbirlerini aratıyoruz. Biz çapraz, “randomize” çalışmalar yapıyoruz. Bizim bir ilimiz kalkıp diğer ilimizi arıyor, cevap verip vermediğini kontrol ediyor veya AFAD’dan başka bir yetkiliyi arayarak sanki afette... Yani bu aleti biz, afette gördüğümüzde ilk defa görmüş olmamak için çalışıyoruz. Bunun dışında yüksek frekanslı telsizlerimiz var, her ilde var, dünyanın her yeriyle hava şartları el verdiği sürece görüşebiliyoruz Sayın Vekilim.

KBRN'yle ilgili... Acil Sağlık Hizmetleri olarak biz akut durumlara müdahale ediyoruz ama söylediğiniz asbest kaynaklı çalışmalar, arsenikle ilgili çalışmalar Halk Sağlığı Genel Müdürlüğü tarafından yakından takip ediliyor, bununla ilgili bir birimleri de var. Biz, Acil Sağlık Hizmetleri olarak, Tuzla'da bir fabrikada, bir klor gazı zehirlenmesi meydana geldiğinde oraya ekiplerimizi gönderiyoruz; özel kıyafetlerini giyiyorlar, maskelerini takıyorlar -oradan yaralı çıkarılmasında AFAD ekipleri ilk önce gidiyor, onlar gelmemişse biz gidiyoruz- hastamızı alıyoruz. Sonra, hastanelerimizde görmüşsünüzdür, KBRN girişleri var, ayrı bir giriş var; oraya hastamızı alıyoruz, yıkıyoruz. Yine, oradan çıktıktan sonra o hasta, başka kişilerle temas etmeden hastanede ayrı bir bölüme alıyoruz ve orada tedavisine başlıyoruz Sayın Vekilim.

Bunun dışında, herhâlde sorularınızın tamamına cevap verdim diye düşünüyorum.

Teşekkür ederim Sayın Vekilim, çok sağ olun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi, İstanbul Milletvekilimiz Mustafa Demir'in sorusu olacak.

Buyurun Sayın Vekilim.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben bir soru sormaktan öte, bir tespiti paylaşmak istiyorum: Bir acil durumda acil toplanma alanları -İstanbul özelinde konuşuyorum- bizim için vazgeçilmezimiz olan okullar. Yani dolayısıyla da 2001 yılından bu tarafa, depreme dayanıklılıklarında sıkıntı olan okulların neredeyse hepsi güçlendirildi, diğerleri yeniden yapıldı; yaklaşık 1.200 okul var İstanbul'da depreme dayanıklı hâle getirilmiş. En son, Silivri depreminde 8 tane okul daha hasar gördü, şimdi onlar da büyük bir hızla yapılıyorlar.

Bir o kadar önemli olan bizim için hastanelerimiz. Hastanelerimizde de, 120'den fazla hastanemiz depreme dayanıklı hâle getirildi. Okullar, acil toplanmanın dışında aynı zamanda o süre içerisinde devletin bütün organlarının millete ulaştığı yerler hâline geliyorlar, sosyal merkezler hâline geliyorlar, iletişim alanları hâline geliyorlar, hatta acil müdahale alanları hâline dönüştürülebiliyorlar. O açıdan son derece önemli, bunların bütün altyapıları gerçekleşti.

Şimdi, özellikle bu İzmir depreminde benim dikkatimi çeken, takdire şayan bir olayı sizinle paylaşmayı arzu ederim: Şüphesiz, bu deprem olduktan sonra AFAD'ın başkanlığında, koordinasyonunda sivil toplum kuruluşları, Kızılay, Jandarmamız ve yerel yönetimler muazzam bir koordinasyon içerisinde hedefe odaklandılar ve büyük bir fedakârlıkla bunu gerçekleştirdiler. O aşamada zamanla, dakikalar ve saniyelerle yarışılan, yarışmayla gerçekleştirilen bu kurtarma esnasında göçük altından kalan yaralıların, daha henüz o bölgeden çıkarılmadan, o süresi içerisinde bazılarını da acil müdahale edilmesi gerekiyor. Bence o kurtarma esnasında en önemli nokta göze çarpan ve insanların gönüllerine hitap eden durum: İşte, acil müdahale ekiplerinin, o çokküntülerin içerisine gidip damar yollarının açılması ve ilk müdahalenin yapılmasıydı. O hasta açısından, depremde daha ne kadar zaman içerisinde çıkarılacağı belli olmayan, bir taraftan oradan kurtulması için mücadele edilirken öbür taraftan da arkadaşlarınız tarafından da hemen acil müdahalede bulunulması fevkalade önemli bir durum, gönüllere hitap eden bir durum. Ben onun için size, tüm arkadaşlarınıza teşekkür ediyorum.

Teşekkür ederim.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. SEMİH KORKUT – Sayın Vekilim, çok teşekkür ederiz, sağ olun.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Bizler de teşekkür ediyoruz.

Gerçekten, bir zamanlar hayal dahi edemeyeceğimiz gelişmeleri bugün hamdolsun yaşıyoruz. Uçaklarımızla, helikopterlerimizle her alandaki imkânları seferber ederek insanımıza hizmet vermeye, en acil durumlarda yanında olmaya gayret ediyoruz.

Yine, sorusu var, İlyas Şeker, Başkan Vekilimiz.

Buyurun.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Ben tekrar teşekkür ediyorum sağlık ekibimize, gerçekten güzel hizmetler yapıyorlar.

Ben iki konuyu öneri olarak sunacağım, demin Kızılaya da söylemiştim: İlk yardım gerçekten çok önemli. Maalesef, ben üniversite mezunu olmama rağmen, ilk yardımla ilgili bugüne kadar hiçbir kurs, eğitim almadım, öyle bir ortam da oluşmadı. Bunu gerçekten önemsiyorum. Bir İstanbul depremini düşününce gerçekten tüylerim diken diken oluyor ve orada büyük bir ihtimalle ilk yardımı yapacak olan da hayatta kalan, yıkılmayan binadan çıkan insanlar olacak, komşusu olacak. Dolayısıyla bu insanların da ilk yardım konusunda ciddi anlamda bilgi sahibi olması lazım. Bu konuda bir seferberlik ilan edilmesi lazım ve bunun da ben Meclisten başlamasını istiyorum. Hatta Genel Kurulda da ben bunu dile getirmiştım, konuşmamda. Meclisten başlatılması lazım, örnek olarak. Bir de Meclis Başkanlığı ile Sağlık Bakanlığı bir çalışma yapar, Meclisten başlatır ve bunun tabana yayılması lazım diye düşünüyorum; bir öneridir.

Diğer bir konu, tabii, Allah korusun, istemiyoruz ama bundan kaçılması da mümkün değil. Kocaeli depremi ağustos ayında oldu, gerçekten sıkıntılıydı ve deprem sonrası hayatını kaybedenler, morglarda yer bulunamadığı için buz pateni salonlarında muhafaza edildi, yaz ayı olması itibarıyla. Olası İstanbul depreminde –demin “İstanbul’u bölgelere böldük, şu bölgede şu il sağlık ekibi görev yapacak, şu bölgede şu il görev yapacak.” dediniz- bu anlamda da bir çalışma herhâlde vardır diye düşünüyorum. Çünkü kışın olsa, belki bu anlamda ihtiyaç olmayabilir ama yazın olursa, hava sıcak olursa ciddi bir ihtiyaç olduğunu düşünüyorum. Bu konuda da bir çalışma var mı? İstemiyoruz ama sormak zorundayım.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. SEMİH KORKUT – Sayın Vekilim, cenazelerimizle ilgili kısım AFAD’ın çalıştığı bir taraf ama biz onların çalışmalarını, neler yapmayı planladıklarını biliyoruz. Bunlarla ilgili -çok acıdır ama bunu söylemek lazım- AFAD araçlar planladı. Eğer yüksek rakamlarda, bizim kapasitemizi aşan rakamlarda olduğunda AFAD’ın böyle bir planı olduğunu biliyorum, ayrıntılarını bilmiyorum ama belediyelerle birlikte çalıştığının, araçlar planladığının toplantılarda farkına vardım ama AFAD’a sorsak bunu daha ayrıntılı bir şekilde anlatır.

İlk yardımla ilgili, Sayın Vekilim, önümüzdeki yıllar için Sağlık Bakanlığımızın şu anda bir projesi var, ilk yardımcı sayısının katlanarak artacağını inşallah göreceğiz. Katlanarak artacak Sayın Vekilim, çok hızlı.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Meclisten başlatalım, örnek olsun.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. SEMİH KORKUT – İnşallah, Sayın Vekilim, inşallah.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Buyurun.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Meclisi bir tarafa bırakın, İlyas Ağabey, biz bu işi bu Komisyondan başlatalım.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Olur, derhâl, hemen.

BEDRİ YAŞAR (Samsun)– Hakikaten bu söylediklerinizden, bu işin sonunda, yaptığımız dört aylık çalışmanın sonunda hiçbir şey öğrenmeden gideceğiz gibi yani sadece burada lafla bu işleri yapıyoruz. Hakikaten ben de bilmiyorum. Eğer bu arkadaşlarımızdan –bu, öneri tabii- Sağlık Bakanlığından bir arkadaşımız, AKUT’dan bir arkadaşımız, birer kişi, bir program... On bir, on iki saat çalışıyoruz, sağ olun, sayenizde. Pandemi döneminde ne kadar sağlıklı, onu da hazır doktoru bulmuşken soralım. Şu an, bu şartlarda, bu ortamda bulunmamıza herhâlde “Faydalı:” diyecek hâli yok. Yani toplantının birinde, dinlediğimiz her kurumdan sağlıklı arkadaşlarımız, AKUT’ta görevli diğer arkadaşlarımız en azından bize tarif etsinler de biz de deriz: “Böyle bir şey öğrendik.” Bu da araştırmanın bir sonucu olsun, biz de arkadaşlarımıza anlatırız. Ha, devamında, Mecliste de olursa, o, işin daha güzel bir tarafı olur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Ben teşekkür ediyorum bu güzel öneriniz için de.

İnşallah, toplantımızın ilerleyen gündemleri içerisinde, sonuca yaklaştıkça bunu da ayrı bir program dâhilinde değerlendiririz, hep birlikte inşallah, icra ederiz.

Ben çok teşekkür ediyorum.

Tabii, biz, 1999’da Sakarya’da, Kocaeli’de depremi yaşamış, enkaz altında çaresizce yakınlarını kurtarmaya çalışan insanlarımızın o hâllerine şahit olmuş kişiler olarak o gün arama kurtarma ekibini bulamazken bugün arama kurtarma ekibiyle beraber UMKE’nin gidip enkaz altındaki depremzedeye, yaralımıza bir damar yolu açması, hemen müdahale etmesi, tıbbi ilaç desteği sağlaması... Kaldı ki bugün herhâlde bu arama kurtarma faaliyetleri... Enkaz altında kalan kişilerin daha enkazdan çıkarılmadan önce, üzerindeki o baskı kalkmadan önce birtakım tıbbi müdahalelere ihtiyacı olduğu gerçeğinden hareketle biliyorum ki UMKE o depremzedeye daha üzerindeki baskı kalkmadan hemen tıbbi müdahalede bulunuyor. Bu, geldiğimizi noktayı çok net gösteriyor; biz, 99’da bırakın tıbbi müdahalede bulunmayı elindeki herhangi bir aletle bir arama kurtarma faaliyeti yapacak ekipleri, insanları dahi enkaz başında bulamıyorduk, bulamamıştık; çok şükür bugünlere geldik.

Tabii ki deprem afeti, biz büyüdükçe, nüfusumuz arttıkça bize vereceği zararları da büyüyen bir afet. Buna karşı da en iyi tedbirleri almak, buna karşı, zararlarını azaltma noktasında bilincimizi artırmak, bütün acil durum yönetim kabiliyetimizi, potansiyelimizi, olabilecek zararları daha deprem olmadan en aza indireyecek eylem planlarımızı hayata geçirmek inşallah hep birlikte en büyük hedefimiz.

Bu güzel sunumunuzdan, değerli çalışmalarınızdan, bizle paylaştığınız görüşlerinizden dolayı teşekkür ediyoruz. Değerli arkadaşlar, bize bugün sunumlarını gerçekleştiren Acil Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğümüz Doktor Semih Korkut’a, Kamu Hastaneleri Genel Müdür Yardımcımız Doktor Avni Uygur Seyhan’a, Sağlık Yatırımları Genel Müdür Yardımcımız Mehmet Yalınkılıç’a çok teşekkür ediyoruz, çalışmalarınızda başarılarınız daim olsun. Emeğinize sağlık, yüreğinize sağlık, değerli bilgiler verdiniz. İnşallah, bizim de sonuç raporumuza katkı sağlayacak hususları değerlendireceğiz.

Teşekkür ediyoruz katılımlarınızdan, sunumlarınızdan dolayı, sağ olun.

SAĞLIK BAKANLIĞI ACİL SAĞLIK HİZMETLERİ GENEL MÜDÜRÜ DR. SEMİH KORKUT – Biz teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bir havalandırsak mı içeriyi?

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, arkadaşlar, şimdi kısa bir ara verdiğimiz zaman... Bakın, tecrübeyle sabit, on dakika ara veriyoruz havalandırma için ama yarım saate uzuyor. Siz bilirsiniz, isterseniz şu hâliyle hemen biraz havalandırılalım, o arada arkadaşlar hazırlanır. Emniyet Genel Müdürlüğümüzün Güvenlik Daire Başkanı ve Genel Müdür Yardımcımızın sunumları olacak, isterseniz devam edelim.

Arkadaşlar, şu camları açalım sonuna kadar, en azından belli bir süre içerisinde daha fazla havalanmasını sağlamış oluruz.

Evet, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan dışarıda olanları da alalım, yavaş yavaş camları da kapatalım arkadaşlar.

Sunumları PDF ortamında, WhatsApp grubumuzda uzmanlarımız paylaşıyor biliyorsunuz, mail adreslerinize mail olarak da gönderiliyor. Bu konuda, hepiniz, tekrar değerlendirebilirsiniz eksik hususları vesaire. Aynı zamanda, tutanak özetleriyle ilgili linki ve tutanak özetlerini de paylaşıyor arkadaşlar. Zaten çıktı olarak da arkadaşlarımız sunumu hazırlamış, masalara bırakalım.

Değerli arkadaşlar, gündemimizin sunumlar kısmında, şimdi, Emniyet Genel Müdürlüğümüzden Genel Müdür Yardımcımız Erhan Gülveren'i, Güvenlik Daire Başkanımız Cüneyt Ünal'ı, Belge Yönetimi ve Koordinasyon Daire Başkanımız Mehmet Ali Özuğur'u dinleyeceğiz.

Hoş geldiniz. Emeginize, ayağınıza sağlık.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Sağ olun.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Şimdi, ben sunumu gerçekleştirmek üzere Genel Müdür Yardımcımız Erhan Gülveren'e sözü veriyorum.

Buyurun, sizi dinliyoruz.

4.- Emniyet Genel Müdür Yardımcısı Erhan Gülveren'in, Emniyet Genel Müdürlüğünün afet müdahale planı, örnek uygulama Elâzığ Sivrice depremi ve önerileri hakkında sunumu

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Sağ olun Sayın Başkan.

Sayın Başkanım, Komisyonumuzun çok değerli üyeleri; öncelikle Türkiye Cumhuriyeti devletimizin bu kutsal mekânında, böyle bir konuda, çok önemli bir konuda sunum yapma imkânını verdiğiniz için teşkilatım adına hepinize şükranlarımı arz ediyorum.

Sunum yapmadan evvel, başta bütün şehitlerimiz olmak üzere, bu tür afetlerde hayatını kaybetmiş vatandaşlarımızın hepsine Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine de başsağlığı ve sabır diliyorum.

Yine, gazilerimize ve afetlerde yaralanan vatandaşlarımıza Rabb'imden acil şifalar diliyorum.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Âmin.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Şimdi müsaade ederseniz 41 slayttan oluşan sunumumu arz etmek istiyorum.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Buyurun.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Sayın Başkanım, değerli üyeler; sunum planını arz ediyorum: Hukuki dayanak, Türkiye Afet Müdahale Planı, güvenlik ve trafik hizmetleri planı, Emniyet Genel Müdürlüğü Afet ve Acil Durum Yönetimi Merkezi, Emniyet Genel Müdürlüğü afet müdahale planı, personel, araç, gereç ve teknik imkânlar, örnek uygulama: Elâzığ Sivrice depremi ve önerilerimiz olarak sunumumuzu planlamaktayız.

Hukuki dayanağımızı, ulusal ve Emniyet Genel Müdürlüğü mevzuatı olarak iki bölümde arz etmek istiyorum.

Birincisi, ulusal dayanaklar. Ulusal mevzuatı; Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığını Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun, yine, Umumi Hayata Müessir Afetler Dolayısıyla Alınacak Tedbirlerle Yapılacak Yardımlara Dair Kanun, Belediye Kanunu, Sivil Savunma Kanunu, Afet ve Acil Durum Müdahale Hizmetleri Yönetmeliği, Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi Yönetmeliği, Ulusal Deprem Stratejisi ve Eylem Planı, Türkiye Afet Müdahale Planı olarak sıralayabiliriz.

İkincisi, bizim Emniyet Genel Müdürlüğümüze yetki, sorumluluk veren mevzuatlar ise, Emniyet Genel Müdürlüğümüzün, Belge Yönetimi ve Koordinasyon Daire Başkanlığı Kuruluş, Görev ve Çalışma Yönetmeliği, -ki merkezdeki organizasyon işlerini burada bulunan daire başkanımızın da sorumlu olduğu daire başkanlığı- Emniyet Genel Müdürlüğü Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi Yönergesi ve son olarak da yine Emniyet Genel Müdürlüğü Afet Müdahale Planı olarak sıralayabiliriz.

Türkiye Afet Müdahale Planı, 3 Ocak 2014 tarihinde Resmî Gazete’de yayınlanmıştır. Türkiye Afet Müdahale Planı kapsamında, ulusal düzeyde, AFAD Başkanlığı koordinesinde 8 bakanlığın ve Kızılayın da yer aldığı 28 çalışma grubu oluşturulmuştur. Genel Müdürlüğümüzün sorumlu olduğu çalışma grubu, Türkiye Afet Müdahale Planı içerisindeki alt bileşen gruplarından, acil durum çalışma grupları içerisinde yer alan Güvenlik Ve Trafik Çalışma grubudur, bu bölümle ilgili olarak.

Güvenlik ve Trafik Çalışma Grubu görevini de afet ve acil durumlarda, araç, gereç, malzeme ve personel planlamalarını yaparak merkezdeki ve alandaki ekipleri vasıtasıyla, afet öncesi, afet esnası ve sonrasında, başta kamu düzeni olmak üzere asayişin, can ve mal güvenliğinin ve bu hizmetlere yardımcı olacak trafik akışını kesintisiz şekilde sürdürmek olarak sıralayabiliriz. Nedir bizim bu ulusal düzeydeki destek çözüm ortaklarımız? Adalet Bakanlığı, Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ile özel güvenlik kuruluşlarıdır.

Peki, bizim Güvenlik ve Trafik Çalışma Grubu hakkında bilgi vermemiz gerekirse... Birincisi, güvenlik ayağına baktığımızda; genel asayişin, güvenliğin ve kamu düzeninin sağlanması amacıyla yapılan görevlerin yanı sıra afete yönelik olarak olay yeri incelemesi, barınma alanlarının, kritik bina ve tesislerin, yardım malzemeleri dağıtım alanlarının, boşaltılan bina ve iş yerlerinin güvenliğinin sağlanması ve toplu nüfus hareketleri ile toplumsal olaylara müdahale konularını ifade eder. Trafik yönüyle ise afet ve acil durum bölgesine giden yollardan kapatılması gerekenleri trafiğe kapatarak afet bölgesine gereksiz trafik akışını engeller. Afet ve acil durum bölgesinde gerçekleştirilecek tahliyelerle ilgili olarak veya il dışından destek amacıyla gelen araç, gereç ve personel intikallerinde kullandığı bildirilen araçların afet bölgesine ivedilikle geçişlerini sağlar ve ihtiyaç hâlinde eskortluk görevini yürütür. Afet ve acil durum bölgesinde ilgili birimlerce kurulumu yapılan barınma, beslenme ve geçici hizmet alanlarına yönelik trafik tanzim hizmetlerini sağlar ve trafik akışını sağlayabilmek için şehir içi ve şehir dışı tüm trafik düzenlemelerini yerine getirir.

Ulusal düzeydeki Güvenlik ve Trafik Çalışma Grubunun teşkili; Bakanlıktaki Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezine bağlı olarak güvenlik ve trafik hizmet grubu ve bunun alt birimi olarak koordinasyon ekipleri ile saha destek ekipleri. Koordinasyon ekiplerine bağlı olarak güvenlik hizmetleri, koordinasyon ekipleri ve trafik hizmetleri; sahadaki destek ekiplerinde de trafik hizmetleri ile güvenlik hizmet ekibi olarak adlandırılabilir.

Yerel düzeyde Güvenlik ve Trafik Çalışma Grubu, yani il birimlerine baktığımızda illerde de yine alt paydaşı olarak Afet Acil Durum Koordinasyon Kurulları ve yine güvenlik hizmetleri, trafik hizmetleri, operasyon ve lojistik ekipleri olarak bölümlendirebilmek mümkün. Yerel düzeydeki Güvenlik ve Trafik Çalışma Grupları ne şekilde teşkil ediyor? Operasyon ekiplerimiz ikiye ayrılıyor: Güvenlik hizmetleri ve trafik hizmetleri olarak. Güvenlik hizmetleri içerisinde; barınma alanlarının güvenliği, kritik bina ve tesislerin güvenliği, olay yeri güvenlik ekiplerinin güvenliği, toplu nüfus

hareketlerinin takibi ve yardım malzemelerinin güvenli bir şekilde dağıtılmasını sağlayan bölüm ile trafik hizmetlerinde şehir içi ve bölge trafik ekipleri olarak ayırmak mümkün. Yerel düzey Güvenlik ve Trafik Çalışma Grubu teşkilinde güvenlik hizmetleri ekipleri de yine olay yeri güvenlik ekibi, barınma alanlarının güvenliği, kritik bina ve tesislerin koruma ekibi, yardım malzemeleri dağıtım güvenlik ekibi ve toplu nüfus hareketleri ekibi olarak sıralamak mümkün.

Emniyet Genel Müdürlüğü Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezinden bahsetmemiz gerekirse 2011 yılında Resmî Gazete’de yayınlanan Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezleri Yönetmeliği gereğince yurt içinde ve yurt dışında meydana gelen afet ve acil durumlara ulusal ve yerel düzeyde müdahalenin ve buna ilişkin hazırlık faaliyetlerinin etkin bir şekilde gerçekleştirilebilmesine yönelik AFAD Başkanlığında, bakanlıklarda, bakanlığa bağlı birimlerde, illerde ve valinin uygun gördüğü ilçelerde Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezleri kurulmuştur. Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezlerinin kuruluşu 2010 yılındaki Bakanlık makamının onayıyla tamamlanmıştır. Afet ve acil durumlarda ortaya çıkabilecek kriz hâllerinin etkin bir şekilde yönetilmesi, üst yönetim kademesinin ve karar verme mekanizmalarının desteklenmesi amacıyla Emniyet Genel Müdürü veya yetkilendireceği Emniyet Genel Müdür Yardımcısı başkanlığında yirmi dört saat çalışma esasına göre yapılan planlama doğrultusunda ilk on beş dakika, otuz dakika ve altmış dakikada ve sonrasında görev alınması, iş ve işlemlerin Emniyet Afet Müdahale Planı’na uygun olarak yürütülmesini takip ve kontrol eder bu kriz merkezi. İçişleri Bakanlığı AFAD Başkanlığı tarafından belirlenen olay türü ve seviye bilgisi doğrultusunda ilgili İl Afet Acil Durum Yönetim Merkezi faaliyete geçirilir, meydana gelen olayla ilgili gelişmeleri takip eder ve değerlendirir.

Gerekli görülen hâllerde Emniyet Genel Müdürlüğü merkez ve taşra teşkilatı personelinin oluşan yeteri kadar personel takviye olarak ihtiyaç duyulan illere gönderilir. Emniyet Afet Müdahale Planı uygulaması esnasında merkezde kurulu bulunan görüntüleme, canlı yayın, iletişim ve haberleşme sistemleri kullanılır. Muhtemel afet ve acil durumlardan etkilenen emniyet teşkilatı personeli ve ailesinin güvenli bölgelere taşınması ile zaafa uğrayan kurumsal faaliyetlerin en kısa sürede normale döndürülmesi, afetten etkilenen vatandaşlarımızı arama, kurtarma çalışmalarında yardımcı olması, kamu düzeni, emniyet, asayiş ve trafik düzeninin sağlanmasına yönelik olarak yürütülecek çalışmalarda görev alacak merkez ve taşra teşkilat birimlerinin rollerini ve sorumluluklarını tanımlama yapılacak hizmetlerin temel prensip ve ilkelerini belirlemek amacıyla hazırlanan plat plana Emniyet Genel Müdürlüğü Afet Müdahale Planı diyoruz. Afet Müdahale Planı da Genel Müdürlük makamının 2014 yılındaki tüm teşkilat birimlerine onay alınarak dağıtılmış, 2017 yılında güncellenmiş ve son hâlini 2020 yılında altıncı ayda güncellenerek basımı yapılmış ve bu elimdeki kitapçık gibi tüm illere ayrıntılı bir şekilde dağıtımı sağlanmıştır.

Emniyet Afet Müdahale Planı’nda seviyeler vardır, 4 seviye vardır. Bu birinci seviyede yerel imkânlar yeterlidir ve İl Afet Acil Durum Yönetim Merkezi kurulmasıyla bu afete müdahale etmesi mümkündür. İkinci seviyede (S2)’de destek illerin takviyesine ihtiyaç vardır. Burada yine ildeki afet acil durum yönetim merkezi ile 1’inci etap personel ve araç gönderecek destek iller vardır. Birazdan arz edeceğim size hangi illerden, hangi seviyede, ne kadar plan, program dâhilindeki araç personel sevkياتını. Üçüncü seviyede merkez ve taşra düzeyinde desteğe ihtiyaç vardır hem merkezden hem taşradan. Burada da yine Emniyet Genel Müdürlüğündeki ve 1’inci ve 2’nci etap personel ve araç gönderecek destek iller vardır. Buradaki planlamaya göre gönderilir. Dördüncü derecede ise merkez ve taşra düzeyinde desteğe ihtiyaç vardır, hem Emniyet Genel Müdürlüğünde hem de 1, 2 ve 3’üncü etapta personel ve araç gönderecek illerdeki birimler bilgilendirilir ona göre tüm uyarılar yapılır.

AFAD, Emniyet Afet Müdahale Planı seviyeleri... AFAD Başkanlığından alınan olay seviye bilgisinin 1 olması durumunda Emniyet Genel Müdürlüğünün ilgili ve illerin merkezleri faaliyete geçer Emniyet Genel Müdürlüğünün Afet Acil Durum Yönetim Merkezi gelişmeleri takip eder ve değerlendirir. Gerekli görülen hâllerde ihtiyaç duyulan hizmet alanıyla ilgili birimleri yönlendirir. AFAD Başkanlığı tarafından olay seviyesi 2 olarak belirlendiğinde yine Emniyet Genel Müdürlüğünün Afet Acil Durum Yönetim Merkezi ile il kriz merkezleri faaliyete geçer, 1'inci etap personel ve araç gönderecek destek illeri bahse konu illere yönlendirilir. AFAD Başkanlığı tarafından üçüncü olay seviyesi olarak belirlenen durumlarda yine Emniyet Genel Müdürlüğü Afet Acil Durum Yönetim Merkezi ile 1'inci ve 2'nci etap personel ve araç gönderecek destek iller ve ihtiyaç duyulan Emniyet Genel Müdürlüğü merkez birimindeki bahse konu birimler harekete geçirilir. En yüksek olan dördüncü seviyede AFAD tarafından bildirildiğinde ise yine Emniyet Genel Müdürlüğünün Afet Acil Durum Yönetim Merkezi ile 1'inci, 2'nci ve 3'üncü etap personel ve araç gönderecek destek iller ile ihtiyaç duyulan Emniyet Genel Müdürlüğünün merkezindeki diğer birimler hareketlendirilir ve acil olarak konunun gereğini yapmak üzere işleme geçilir.

Emniyet Genel Müdürlüğü afet müdahale organizasyonu altında Afet ve Acil Durum Koordinasyon Kurulu, Birim Koordinasyon Ekibi, Saha Koordinasyon Ekibi ve Saha Destek Ekibi olarak üç birimimiz mevcuttur. Emniyet Genel Müdürlüğünde Afet ve Acil Durum Koordinasyon Kurulunda Emniyet Genel Müdürlüğümüze veya Emniyet Genel Müdür Yardımcısına bağlı olarak bire bir alandaki bu tür ihtiyaçları karşılama yetisi, kuvveti ve kabiliyeti olan Özel Harekât, Trafik, Asayiş, Belge Yönetimi ve Koordinasyon, Bilgi Teknolojileri, Destek Hizmetleri, Güvenlik, Havacılık, İnşaat, Terör ve Kriminal olmak üzere ihtiyaç duyulan diğer birimlerden de her an destek ve yetki almak mümkün.

Bu bölümler içerisinde Saha Destek Ekibinden ne anlamamız gerektiğini ifade etmemiz gerekirse Afetin üçüncü seviyesi ilan edilmesi hâlinde afet bölgesine gidecek olan ve ilgili hizmet grubuna destek olacak uzman bilgi işlem ve haberleşmeden, afet kriminal incelemenden, polis arama kurtarma birlikleri gibi personelden oluşturulur. Bu ekipler izleme, değerlendirme, yönetim ve operasyon amacıyla afet bölgesine görevlendirilir. İhtiyaç duyulması hâlinde ikinci seviye ilanı ile birlikte Saha Destek Ekibi görevlendirmesi de yapılabilir. Güvenlik Hizmetleri Ekipleri ile Trafik Hizmetleri Ekiplerinden, her ikisinden birlikte oluşturulabilir.

Burada bu örnek tablodan bahsetmek istiyorum. Devamında da Elâzığ Sivrice'deki depremden örnek vereceğimizden dolayı Elâzığ iliyle ilgili bizim böyle bir tablomuz vardır. Elâzığ ilinde böyle bir deprem olması hâlinde hangi bölgeden hangi illerimizdeki kabiliyetleri, personel, araç gereçleri bu tabloda vardır. Birinci derecede hangi ilimizden ne kadar personel? İkinci ilimizde hangi ilimizden ne kadar personel? Buradaki kilometre uzaklıkları, ilk on beş dakika -biraz evvel arz ettiğim gibi- otuz dakika ve diğer zamanlarda hangi personelin nerelerden hangi araç gereçlerle bu tabloda net olarak bellidir. Yani AFAD'tan bizim seviyesini tespit ettiğimiz andan itibaren hem Emniyet Genel Müdürlüğü Kriz Merkezinde hem de o deprem bölgesinde meydana gelen ilin paydaş illerinde hangi ilin ne kadar personel, araç gereçle takviye yapacağı zaten bellidir. Dolayısıyla, bir kargaşa olmadan ikinci bir emre gerek kalmadan o seviye belirlendikten sonra bu tablo dâhilinde gerekli harekât planımız hazır, bu tüm illerimiz için geçerlidir. Her ilin tek tek kuvvetlerine göre, yeteneklerine göre bu belirlenmiştir ve dolayısıyla da böyle bir şeye hiç kargaşa olmadan hemen müdahale etmek mümkündür.

Emniyet Genel Müdürlüğü acil durum yönetimi içerisindeki personel, araç gereç ve teknik imkânlarımızdan bahsetmek istiyorum. Polis arama kurtarma birimleri, bizim toplu kuvvet olarak takip ettiğimiz, daha doğrusu personelimizin toplu olarak bulunduğu, böyle daha alt birimlere yaymadığımız 2 birimimiz var. Sol tarafımdaki, Başkanlığını yaptığı Güvenlik Daire Başkanlığımız ve Özel Harekât

Daire Başkanlığımız vardır. Özel Harekât Daire Başkanlığı bünyesinde, merkezdeki 3 operasyon şube müdürlüğüyle merkeze doğrudan bağlı, Adana, Antalya, İstanbul, İzmir, Konya, Malatya, Samsun ve Trabzon Özel Harekât Şube Müdürlüklerinde kentsel arama kurtarma birliklerimizi oluşturduk biz. Yine, Güvenlik Daire Başkanlığı bünyesinde daha evvelden Ankara’da Güvenlik Daire Başkanlığımıza bağlı Ankara Toplu Kuvvet Birimimizi oluşturduk. Bu toplu kuvvet birimlerimizin amacı... Merkezden oluşturduğumuz, her konuda tam donanımlı ve eğitimini almış, başta toplumsal olaylar olmak üzere profesyonel anlamda bu hizmeti yerine getirebilecek personelden oluşturulan bir birliğimiz vardı. Yıllar içerisindeki faydaları mülahaza edildikten sonra, aynı birimin İstanbul ilinde de kurulmasına karar verildi ve dolayısıyla İstanbul ilimizde de kuruldu. Bu, gerek İstanbul gerek İstanbul bölgesindeki illerimizi, Ankara’daki başta Ankara olmak üzere Türkiye’nin her tarafında medyana gelebilecek, illerimizde eksik kalan personel ihtiyacını, iş ve işlemleri takip etmek amacıyla kurulan bir birliktir. Daha evvelden, işte, değişik illerimizdeki parça parça personelden yapılan bu takviye kuvvetlerin şimdi ilimizden, tek bir birimden yapılması sayesinde hem ulaşım masraflımızla devlete bir artı katkımız olmuştur maliyetin daha azaltılması anlamında hem de daha profesyonel personelimiz tarafından bu hizmetlerin yerine getirilmesi sayesinde hem vatandaşımız daha güvenli hem bu tür STK’lerin ya da devletimizin yapmış olduğu toplu etkinliklerin daha güvenli olması sağlanmıştır. Bu kuvvetlerimizin bu sorumluluk ve yetkilerine ilave olarak, ihtiyaç hasıl olmasından dolayı, Ankara ve İstanbul’daki Takviye Hazır Kuvvet Müdürlüklerimizin bünyesinde ve yine Diyarbakır, Elâzığ, Erzurum, İstanbul, İzmir, Van İl Emniyet Müdürlüklerine bağlı Çevik Kuvvet Şube Müdürlükleri bünyesinde arama ve kurtarma birlik amirlikleri kurulmuştur. Bunlar AFAD Başkanlığıyla koordineli gerekli çalışmaları yapmaktadır. İlk etapta bunlarla ilgili bizim planlamamız, Özel Harekât Daire Başkanlığından 32 ekip mevcut, 64 ekip daha planlanarak 637 personelimiz hâlen geçerli ve toplam 1.344 personelimiz bu amaçla görevlendireceğiz. Yine, Güvenlik Daire Başkanlığı bünyesinde 26 ekibimiz mevcut, 49 ekibimizi daha planladık, 606 personelimiz hâlen geçerli ve 980 personelimizle de bu iş ve işlemler, eğitim planlaması bittikten sonra bu gibi hizmetleri de sunacağız. Dolayısıyla Özel Harekât ve Güvenlikte çalışan 2.324 personelimizle bu işlerden eğitimini almış, kurtarma hizmetlerine katılabilecek elimizde hazır bir kuvvetimiz olacak.

“Kentsel arama ve kurtarmada bu polis eğitimini almış personelimizi buralarda görevlendirebilir miyiz ya da en faydalı hâle nasıl getirebiliriz?” sorusuna cevap anlamında da, yine AFAD kurumumuzla bir iş birliği içerisine girdik. Burada kurtarma hizmetlerine katılabilecek eğitim modülleri var. Toplam 6 modül alan personelin bu tür kurtarma hizmetleri dâhil olmak üzere her türlü hizmetleri yerine getirmesi mümkün. Bu AFAD’ın koordinesinde, AFAD’ın eğitim danışmanlığında -bize destekleri sayesinde- bu oluşturulan birimlerde 843 personelin eğitimi tamamlanmış, 184 personelin ise eğitimleri Ankara ve İstanbul illerinde devam etmektedir. Eğitimler AFAD tarafından koordine edilip eğitici kapasitesi doğrultusunda verilmektedir. Eğitimlerimizin 2021 yılı Haziran ayının içerisinde tamamen tamamlanması... Allah inşallah göstermez ama bu tür afet durumlarında da vatandaşımızın hasar görecektir meydanlarda hizmetine sunulacaktır.

Yine, eğitime devam eden 55 personelimiz ve tamamlayan 520 personelimiz vardır. Güvenlik Daire Başkanlığımızda devam eden 129, tamamlayan 323 personelimiz vardır.

Bizim Kriminal Daire Başkanlığı bünyesinde Afet Kriminal İnceleme ve Olay Yeri İnceleme Ekiplerimiz var. Bu ekiplerimiz teknik donanım olarak üst düzey donanıma sahip, kimliklendirme yapabilen... Deprem anında üzerinde herhangi bir kimliklendirme belgesi tespit edilememiş kişilerin ailelerine teslim edilmesi, ne olduğunun, kimler olduğunun tespit edilmesi amacıyla yapılan bir çalışmadır. Yine, hayatını kaybedenlerin, yaralananların ve kaybolanların, ifade edemeyenlerin ailelerinin kim olduğu, nüfusa kayıtlı kişilerle o kişiler arasında bağlantı kuran, böyle birimimizle suç

kriminalleri yapılmasına rağmen deprem durumlarında bunları kanalize ederek yine vatandaşlarımızın faydasına sunulmaktadır. Yine Emniyet Genel Müdürlüğümüzün kriminal anlamda çalışmalarına faydalı olmak amacıyla yüz tanıma sistemimiz mevcuttur değişik birimlerimizde. Yine, bu tür afet durumlarında yaralanan, hayatını kaybeden ya da kendini ifade edemeyen vatandaşlarımızın da kimliklendirilmesi amacıyla, ailelerinin tespit edilmesi amacıyla kendilerini ifade edememe durumlarında yine yüz tanıma programı olan, üstün teknolojiye sahip Emniyet Genel Müdürlüğünün bu tür imkânlarını da biz seferber etmekteyiz böyle durumlar için.

Yine, gerek deniz kenarlarında veya suyla meydana gelebilecek bu tür afetlerde merkez ve taşra teşkilatında 168 kurbağa adam branşlı personelimiz vardır, bu personelimiz yine su altı arama ve kurtarma çalışmalarına destek vermektedir İzmir depreminde de olduğu gibi. İzmir depreminde her ne kadar Bornova'da olsa da, depremin ilk başladığı Seferihisar'da bu tür ihtiyaç olmasına binaen 27 adet kurbağa adamımızı deprem bölgesine gönderdik, oradaki çalışmaları arkadaşlar yerine getirdiler.

Yine, bizim Emniyet Genel Müdürlüğü bünyesinde merkez teşkilatımızda ve illerde psikologlarımız var, normal zamanda personelimize destek olmak amacıyla ya da sorunlarını çözmek amacıyla görevlendirdiğimiz personel. Bu psikologlarımız da deprem anında, deprem olan bölgeye gerek bizim kendi personelimize gerek de vatandaşlarımıza destek olmak, yardımcı olmak amacıyla deprem bölgesine gönderilmektedir. Deprem bölgesinin dışında merkezde bırakılan birkaç personelimize de... Yine, on-line telefonla hem personelimizin hem vatandaşımızın ulaşması imkânı sağlanarak bu anlamda bir desteği yerine getiriyoruz.

Bizim yine, narkotik gibi ya da diğer birimlerde yetiştirilmiş uzman köpeklerimiz var. Bu uzman köpeklerimiz de bu deprem anında yıkıntılar arasında bulunan başta yaralı ve hayatını kaybetmiş kişilere... Kadavra arama köpeği, koku molekülü iz takip köpeği olmak üzere 16 dedektör köpeğimiz de deprem anında hemen deprem bölgesine gönderilerek oradaki diğer kurum ve kuruluşlarla her türlü koordineli işlerini yerine getirmek durumundalar.

Afet ve acil durumlarda hasar görmesi ve yıkılma sebebiyle boşaltılmış olan hizmet binalarımızın da... Bir taraftan da tabii, güvenliğinin devam etmesi gerekiyor. Yıkılmış, hizmet göremeyen binalarımızdaki hizmetlere devam etmesi amacıyla mobil afet ve acil durum yönetim aracımız ve içerisinde her türlü insani ihtiyaçlarını giderebileceği tuvalet ve lavabo bulunan konteynerler de hemen deprem bölgelerine gönderilmektedir. Nitekim, Elâzığ Sivrice'deki hizmet binamız depremden hasar görmüştü, ivedi olarak böyle bir konteynerin gönderilmesi sayesinde güvenlik hizmetlerinin hiç aksamadan çok kısa bir sürede eskisiyle aynı şekilde devam etmesi sağlandı.

Peki, konteyneri gönderdik. Asıl önemli olan, biraz evvelki sayın vekilimizin söylediği gibi iletişimi nasıl sağlayacağız deprem anında gerek kilitlenmekten gerek zarar görmesinden dolayı? Bizim birkaç alternatifimiz var. Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezi görüntü transferi denilen uydu destekli canlı yayın araçlarımız var. Araçlarımızla ihtiyaç duyulan yerlerden sesli, görüntülü, iletişim yapabilmekteyiz. Bu, uydu destekli olduğu için yerel anlamda GSM operatörlerinin işte arıza yapması, aynı anda krize girmesi gibi sorunları aşabilmekteyiz bu araçlarla.

Yine, hava aracı, yer ile hava arasında irtibat kurabilen, insani keşif aracı, insansız hava araçları ve helikopterlerimizde alınan görüntüler de anında hizmetlerin sıkıntının, sorunların nerede olduğunu tespit edip ihtiyaçları nereye yönlendirme hususunda çok önemli katkılarda bulunmaktadır.

Yine, bizim 81 il ve ilçelerimizde çok yaygın olarak, birçok kriminal suçun artık açığa çıkarılmasında çok iyi kullandığımız, teknik anlamda delil olarak bize çok faydası olan Kent Güvenlik Yönetim Sistemi dediğimiz kameralar var. Bu kameraları da yine deprem bölgelerine yakın yerlerdeki durumu, vaziyeti ortaya çıkarmak, trafiği yönlendirmek ya da farklı şeyler için kullanmaktayız.

Yine, mobil canlı yayın aktarım cihazlarımız var. Bunlar da mobil canlı yayın aktarım cihazı bulunan 62 il ve 38 ilçemizde 122 adet cihazla yayın yapabilmektedir. Bunlar da GSM operatörlerine bağlı fakat 3 farklı GSM operatörünün sim kartıyla çalışabilmektedir. Yani aynı anda “A” firması, “B” firması, “C” firması alternatiflerimiz var, herhangi 3 tanesinden 1 tanesinin çalışması hâlinde bile bu kitlerimizde bunları çalışmak mümkün.

İlave olarak SSB Telsiz Sistemi’miz var GSM operatörleriyle iletişim kuramadığımız zamanlarda. Yine, 18 ilde ve Özel Harekâtımızda da bu iletişim şartlarımız mümkün.

Bu bilgilerden sonra, Elâzığ Sivrice depreminde ilk deprem anından sonraya kadar neler yapılmış, çok ayrıntıya girmeden, çok da vaktinizi almadan -günün ilerleyen saatlerinde- kısaca bununla ilgili bir örnek olaydan bilgi vermek istiyorum. Maalesef, Elâzığ ili Sivrice ilçemizde 24 Ocak 2020 günü saat 20.55’te deprem meydana gelmişti. Emniyet Genel Müdürlüğümüzün emirleriyle genel müdür yardımcıları ve ilgili daire başkanları hemen Emniyet Genel Müdürlüğümüzde bulunan kriz merkezinde hazır bulunarak illerdeki -biraz evvel bahsettiğim- Kent Güvenlik Yönetim Sistemiyle -bizim merkeze de bağlı- hemen oradan Elâzığ’ın belli merkezlerindeki kameralarına gelenleri durum tespiti yaptık ilk üç beş dakika içerisinde. Deprem meydana geldiği ve etkilendiği yerlerden verileri toplamaya başladık daha sonra Genel Müdürlüğümüz Güvenlik ve Trafik Çalışma Grubunu temsilen hemen AFAD’a 3 tane görevli gönderdi. Koordinasyon da çok önemli ne yapacağız, ne yapmamız gerekir. Havacılık Daire Başkanlığı tarafından hemen o bölgeye araç çıkarak 21.05’te AFAD Başkanlığından talep edilen 1 adet gece görüşlü helikopter ve 1 uçakla birlikte 9 personel saat 22.24’te felaket bölgesine ulaştı. İki saat sonra hemen hava araçlarımız ulaştı. Elâzığ ve Malatya illerinden arama kurtarma faaliyetlerine katılarak havadan termal kamera marifetiyle alınan zemin görüntülerinin AFAD Başkanlığına aktarımı sağlandı. Ve bu deprem boyunca ilk etapta başlamak üzere toplam 16 saat 30 dakika uçuş görevini yerine getirdiler. Elâzığ il merkezinde farklı noktalarda meydana gelen trafik sorunlarını bölgede görev yapan trafik ekipleri de gerekli müdahaleyi yapıp ilk etapta yollar trafiğe açıldı. Elâzığ İl Emniyet Müdürlüğü personeli takviye olarak Emniyet Genel Müdürlüğü tarafından uygun görülen merkez ve teşkilatı tarafından -biraz evvel bahsettiğim gibi- Ankara’da mevcut bulunan Takviye Hazır Kuvvet Müdürlüğüne 346 personel; Diyarbakır, Tunceli, Bingöl, Erzurum, Sivas, Gaziantep ve Şanlıurfa illerinden 220 genel hizmet personeli; Batman, Bingöl, Bitlis, Diyarbakır, Erzincan ve Kayseri illerinden 6 ekip 18 güvenlik personeli olmak üzere 584 personelin ilk etapta hemen takviyesi yapıldı. Arama kurtarma ve kimlik tespit çalışmalarına katılmak üzere 5 personel, 25/1/2020 günü Bingöl ilinden, Tunceli’den olmak üzere 10 trafik ekibi ve 26 personel; Elâzığ ilinde depremden dolayı boşaltılan ve yıkılan binalarda meydana gelebilecek başta hırsızlık olmak üzere diğer olaylara müdahale etmek amacıyla 68 personel ve 17 nezarethaneli araç Elâzığ’da görevli personelin ulaşımını sağlamak için -oraya personel gönderiyorsun, onların bir yerden bir yere aktarımını sağlamak amacıyla- 15 çevik kuvvet otobüsü Elâzığ iline görevlendirilmiştir. Dolayısıyla Elâzığ Sivrice depreminin başladığından -Malatya da dâhil olmak üzere- sonuna kadarki ilk etapta yapılan takviyelere gün içerisinde, saatler içerisinde ihtiyaç duyulan birimlerden araç gerek takviyesi yapılarak, gerek kendi personelimizin daha iyi görev yapması gerek o personele destek olması gerekse vatandaşlarımızın iş ve işlemlerine, ihtiyaçlarına cevap verilmesi amacıyla tüm imkânlar seferber edilmiştir.

Son konumuz da Sayın Başkanım, müsaade ederseniz, önerilerimiz kısmında da bu gibi durumları inşallah yaşamayız. Şimdiye kadar afetlerde hayatını kaybedenleri tekrar ben rahmetle anıyorum. Ülkemiz, coğrafyamız, malum coğrafya bir kaderdir, kaderimiz bu. İnşallah yaşamayız ama inşallah yaşamayız dedikten sonra da, bundan sonra olabilecek olayları da en az zararlı veya zararsız nasıl karşılayabiliriz. Ama meydana gelen olaylarda da en seri şekilde, en organize, en planlı şekilde nasıl müdahale edebiliriz, planlamalarını yapmak amacıyla geçmişten ders çıkararak ve önümüzdeki

depremlerde, bu tür acil işlerde, afet işlerinde de daha iyi nasıl müdahale edebiliriz, biz yapmış olduğumuz işlemleri hemen masaya yatırıyoruz, bir sonrakinde nasıl daha iyi önlemler alabiliriz şeklinde.” Dolayısıyla, bu ilk etapta burada sunum yapan kurumlardan sonra bizim ulusal anlamda da vatandaşımızın bu tür afetlerle karşılaştığında ne yapması gerektiğinin mutlaka göz önüne alınması gerekir. Onun dışında da başta devletimize ait kurumlar olmak üzere belediyelerimiz, STK’lerimizin de herkesin alınan eğitimler seviyesinde -herkesin her şeyi yapması zaten mümkün değil ama- bu kademe altı modülünde belirtmiş olduğum, eğitim seviyelerine göre alması. Her vatandaşın bilinçli olarak, bilerek, planlayarak hem kendini koruması hem de ilk etapta komşularına, yakınlarına elinden geleni yapabilmesi amacıyla bu eğitimlerin bütün ülke düzeyinde sadece bir sefer değil, hayatın tümü boyunca alınması, tekrarlanması, yenilenmesini bir öneri olarak sunuyorum.

Sunumum burada bitti, sorularınızı cevaplamak için hazırız.

Arz ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Çok teşekkür ediyoruz değerli Genel Müdür Yardımcımıza.

Tabii, görüyoruz ki Emniyet Genel Müdürlüğümüz afete hazırlık noktasında çok ciddi planlamalar, çok ciddi birtakım görev paylaşımları ve eğitim çalışmaları sürdürüyor. Bu noktada, sizin de önerilerinizde belirttiğiniz gibi, hem Emniyet Genel Müdürlüğümüzün arama kurtarma timleri kurmak, onların eğitimlerinin AFAD aracılığıyla alınmasını sağlamak diğer kurumlarımıza da örnek olmalı, diğer kurumlarımızda da gönüllü olabilecek tüm personelin bu eğitimleri alıp arama kurtarma çalışmalarına katkı sağlaması, o kurumsal çerçeve içerisinde böyle bir oluşumu da meydana getirmek çok önemli.

Tabii, afet tüm insanımızı, deprem tüm insanımızı etkiliyor. Etkilediği vatandaşlarımız arasında mutlaka Emniyet teşkilatımızın mensupları, polislerimiz, aileleri, yakınları da olacak.

Sunumunuzun 18’inci sayfasında Afet Müdahale Planı içerisinde çok önemli bir noktaya da değinmişsiniz. “Muhtemel afet ve acil durumlardan etkilenen Emniyet teşkilatı personeli ve ailesinin güvenli bölgelere taşınmasıyla zaafa uğrayan kurumsal faaliyetlerin en kısa sürede normale döndürülmesi.” Bu tabii çok önemli hem afet sırasındaki arama kurtarma ve yardım faaliyetlerinin sağlıklı şekilde yürütülmesini sağlamak hem afetten sonra ortaya çıkabilecek toplumsal, sosyal birtakım olayları yönetebilmek, onların önüne geçebilmek hem de bu noktada emniyet ihtiyacı, Emniyet Genel Müdürlüğümüzün faaliyeti her zaman, her an, her şekilde var olması gereken bir hizmet olduğundan dolayı da en kısa sürede bu hizmeti sağlayacak duruma, yapıya dönmesini sağlamak.

Tabii, daha ileriki slaytlarda şunu da gördük: Hasar görebilecek birtakım hizmet binalarının yerine işte, mobil birtakım merkezlerin kurulması, onların haberleşme ihtiyacının sağlanması öngörülmüş, o da çok güzel bir hazırlık.

Tabii, ben burada şunu açmak istiyorum: Özellikle il bazında, ilçe bazında Emniyet müdürlüklerimiz olsun diğer destek birimlerinin yapıları olsun buralardaki Emniyet teşkilatımızı ilgilendiren, bire bir, doğrudan hem faaliyetini hem içindeki personelin ve yakınlarının güvenliğini ilgilendiren noktalarda bu yapıların güçlendirilmesi ya da depreme güvenli hâlde yeniden inşası noktasında uygulanan bir program var mı? Çünkü çok sayıda personelin görev aldığını, iller bazında baktığımız zaman il Emniyet müdürlükleri binaları olsun ilçeler olsun bunların yoğun bir şekilde hem vatandaşımızın kullanımında hem personelin kullanımında olduğunu biliyoruz. Bunların da bir program dâhilinde, yine aynı hastanelerimiz gibi, okullarımız gibi, diğer kamu binaları gibi, depreme güvenli hâle getirilmesi çok önemli bir husus. Bu hususu da Emniyet Genel Müdürlüğümüz belli bir takvim ve çerçeve içerisinde mutlaka hayata geçiriyordur, onu uyguluyordur, onunla ilgili bilgi alalım.

Bir de şimdi değişik adreslerde oturan birçok Emniyet teşkilatı mensubumuz var. Şimdi, afetin, depremin daha doğrusu, biz deprem odaklı bir komisyon olduğumuz için, depremin olduğu ilk anlarda iletişimle ilgili sıkıntılar yaşandığında burada hem Afet Müdahale Planı'nızda öngördüğünüz ilgili personelin durumu, yakınlarının durumu nedir; enkaz altında mı kaldı, kendisi ulaşılabilir durumda mı veya personel bazında, tek tek bir personel bazında bu noktada uygulanabilecek bir iletişim metodu var mı ya da buna dair bir hazırlık var mı? Eğer Emniyet Genel Müdürlüğümüz bu noktada Emniyet teşkilatı personelinin yakınlarına da bu desteği verme amacındaysa, bunların hem adres bilgileri hem bu deprem anındaki durumları, bunların geri dönüşleri, işte hangi durumda olduklarına dair bilginin de bu afet acil durum yönetim merkezine bir şekilde ulaşabilmesi lazım.

Tabii, belki İzmir Milletvekilimiz de geçinecektir, depremin ilk anında trafikte yaşanan sıkıntılar, bunlar öngörülebilir mi? Belki trafik düzenlemeleri için bazı senaryo planları önceden hazırlanıp hayata geçirilebilir mi? İşte, bu noktada, MOBESE sisteminden depremle ilgili hasar boyutunu, yıkımın boyutunu tespit edebilmek açısından ne derece yararlanılabilir veya yararlanılamıyor mu? Bunlarla ilgili bilgi vererseniz bu arada da diğer vekillerimizden de sorusu olan varsa onları da alırız.

Teşekkür ediyorum.

Buyurun.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Sayın Başkanım, öncelikle, müsaade ederseniz ben Kocaeli depremiyle ilgili bir anımı paylaşmak istiyorum. Ben o zaman Trafik Daire Başkanlığında görevliydim. Depremin olduğu andan itibaren tabii ki birtakım işlemler yapıldı. Üçüncü günü, basında da çıkan, işte, oradaki gerek çalışma birliklerinin sevinde gönderilen gerek yardım hizmetlerinin ulaşmasında gönderilen, yolun açılması işlemlerini değnek ya da sopa -ne derseniz- sopalarla yolun açılmasını sağlayan vatandaşların durumundan vaziyet çıkararak biz olay yerine gittik. Dediler ki: “Gidin bakalım, ne oluyor, nedir bu?” Gittik, baktık ki orada işte -sizin değindiğiniz gibi- devletin yapması gereken, devletin polisinin yapması gereken ya da jandarmasının, kolluk birimlerinin yapması gereken yol güvenliğinin, trafik açılmasının, alternatif yollar oluşturulması işlemlerini yapan olmadığı için gönüllü, sağ olsun, iyi vatandaşlarımız yapmışlar. Oradaki iyi vatandaşlarımız, kendi kurallarına göre diyor ki “Senin işin yok, çık.” Elinde değnek, gitmeye çalışan varsa sopayla vuruyor arabasına, camını kırıyor ya da daha da ısrar ederse dövüyor. Hiç de hoş olmayan ama bir ihtiyacın ortaya çıkardığı birtakım şeyler.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Olağanüstü bir durumda ortaya çıkan tablolar bunlar maalesef.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Aynen. Ya, insanlar kendilerine iyi niyetli olarak şeyler yapıyor, ben diğer kısımlarını paylaşmıyorum. Bizim Türkiye Cumhuriyeti vatandaşımız gerçekten çok vefalı, yani böyle köylerinden, evlerinden; arabalarla, elleriyle, diğer şeylerle... Vatandaşın birisi hanımının kolundaki altını satıp aldığı zeytin, peynir, ekmeği nereye dağıtacağını bana yalvararak soran birçok kişiyle karşılaştık.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Allah razı olsun.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Gerçekten çok vefakâr vatandaşımız var ama tabii bunun plan, program dâhilinde ihtiyacı olan yerlere ulaştırılması, hakikaten ilgili birimlere, ilgili yerlere ulaştırılması kadar önemli bir şey yok. Bir de her şeyin yerinde, zamanında ve planlanarak yapılması çok önemli.

Bu anekdottan sonra, trafik hizmetlerinden başlayayım hemen; tabii ki çok önemli. Bir, giden hizmetlerin, kurtarma ekiplerinin zamanında ulaşabilmesi açısından çok önemli. İkincisi, yardım malzemelerinin ulaşması bakımından çok önemli. Dolayısıyla, bizim, illerimizin kendi birimleri

içerisinde trafik alternatif güzergâhları vardır. Hangi şartlarda, ana yollar kapatıldığı zaman buna alternatif hangi güzergâhları kullanabilir ya da ara yollar kapatıldığı takdirde hangi güzergâhlar kullanılabilir, bunlarla ilgili illerimizde gerekli çalışmalarımız, brifinglerimiz vardır.

Deprem anında da -biraz evvel dediğim gibi- gerek bizim merkezdeki KGYS kameralarımızdan gerek insansız hava araçlarıyla ya da helikopterden aldığımız görüntülerle hangi bölgelerde yollar kapalı, bu yollara hangi yollardan ulaşarak daha seri, kısa yoldan ulaşabiliriz. Ya da trafik yönlendirmesini hangi yollardan kapatarak, trafiği kısıtlayarak başka nelerden yönlendirebiliriz ya da hangi cins ihtiyaçlı araçların hangi bölgelerden verilmesi; atıyorum, işte, müdahale edecek araçların ana güzergâhlardan, malzeme getiren araçların farklı güzergâhlardan gibi ilk etapta bu tür planlamalarımızı yapıyoruz. Eğer bu, AFAD'ın belirlediği S1, S2, S3, S4 durumuna göre ihtiyaç olduğunda zaten bizim ilk desteğimiz; bir, ildeki yağmalama veya diğer yapılacak işlemlerin önüne geçmek; iki, ulaşımı sağlamaktır. İlk etapta biz bunu düşünürüz, yani kendi personelimizin bina ihtiyacı, şundan bundan ziyade, ilk etapta hemen bunun planlamasını yaparız ilk üç, beş, on dakika içerisinde; hangi ilden nereye kaydırabiliriz. Dolayısıyla, bu anlamda bizim ilk önceliklerimizden biri, bu tür transferi nasıl kolay yapabiliriz. Trafik hizmetleri, alternatif yollar, alternatif araçlar ve ihtiyaç duyulan personelin hemen takviyesi.

İkinci sorumuz da birinci sorumuzdaki depreme dayanıklı binalarla ilgili, bizim Emniyet Genel Müdürlüğümüzün çok ciddi bir çalışması var. İnşaat emlak daire başkanları var müstakilen çalışan ve burada da bizim Emniyet teşkilatı personelinin dışında TOKİ'den gelen konusunda uzman, inşaat mühendisi bir arkadaşımız var. Onun önderliğinde, altındaki personelle beraber bu, meydana gelen depremlerdeki gerekli bilimsel araştırmaların sonucundaki raporlamalara göre hangi binalar depreme dayanıklı hâle gelebilir, hangi binalar artık "off" duruma geçer kullanılmaz ya da hangi binalar iyi hâle getirilir; tabii bütçe imkânları, elimizdeki imkânlar dâhilinde de bu tür çalışmaları biz sürekli yapıyoruz, yeniliyoruz ve güvenilir hâle geldikten sonra da personelimizin orada faaliyete geçirmesi çalışmalarına devam ediliyor.

Diğer bir sorumuz da, "Personele nasıl ulaşıyorsunuz?" Bizim bütün personelde "kurumsal abone" dediğimiz telefonları vardır. Bu, personelin bütün başta telefon olmak üzere adres bilgileri ve diğer bir ton bilgiler bizim POLNET sistemimizde bütün illerde mevcuttur. Yani dolayısıyla bu anlamda bütün personelimize anında toplu mesaj atarak istirahatli personelimiz de dâhil hepimize ulaşması mümkün. Görevde olan personelimiz de zaten teknik imkânlarımız bizim çok üst düzeydedir, her aracımızda ya da devriye olan her 2 personelin 1'inde mutlaka telsiz vardır. Bu telsizle, araç telsizleriyle, telefonlarla mutlaka ulaşmamız konusunda bir sıkıntımız yok. Ola ki deprem anında böyle bir şey olduğu takdirde eğer ölen ya da yaralanan görevlilerimiz de olduğu takdirde zaten elimizdeki araç gereç imkânlarıyla orada yerinde tetkik etmek vasıtasıyla bütün personelimize ulaşmamız mümkün ama böyle bir toplu -Allah göstermesin- 15 Temmuz gibi birden toplu birliklerimizin de toplanması gereken durumlarla ilgili de herkesin zaten bizde "Cep telefonu gece kapanmayacak." diye bir talimat da vardır, telefonlar açıktır, diğer araçlarla da böyle toplanmamız, birlikte hareket etmemiz çok kolay organize olabiliyoruz. Hem personel açısından hem de böyle bir şey meydana geldiğinde devlet kurumları içerisinde çok şükür, İçişleri Bakanlığımız hareket kabiliyeti çok yüksek bir Bakanlıktır, bu tür iletişimi çok kuvvetli Bakanlıktır, çok çabuk organize olan bir Bakanlığız ki öyle olmamız da gerekiyor, bu bir meziyet değil, olmamız gereken bir şey. Dolayısıyla böyle bir sıkıntı yaşamıyoruz. İnşallah da bundan sonra yaşamayız Sayın Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – İnşallah.

Şimdi Samsun Milletvekilimiz Bedri Bey'in sorusu var.

Buyurun Sayın Vekilim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Tabii, sunumu dinleyemedik ama biraz da trafik derken siz bir anınızı anlattınız, ben de depremde o bölgedeydim tam TÜPRAŞ'ın patladığı yerd, patladığı saatlerdi, akşam saatleriydi, sular da patlamıştı yani yollar da neredeyse dere yatağına dönmüştü maalesef. Ben de orada yaklaşık bir buçuk saat sadece işte öyle lambayla, fenerle dur, kalk, git, gel, orada öyle bir gönüllü görev yaptık. Gönüllü derken indik arabadan aşağı, trafik tıkanı, kimse bir yere gidemiyor. Rafineri patladı patlayacak deyince herkes orada trafiği kilitledi zaten. Bir de Türk milletinde şu var yani bir şey anons edildiği anda veya biri bir şey söylediği anda otomatikman şartlar daha da bir ağırlaşıyor. Aynı şekilde otoyollarda çöken köprüler vardı girişleri yolun ortasına düşen. Şimdi, buradaki temel mesele şu: Olay olduğu anda o yereldeki görevliler de aynı afete maruz kalıyor yani sizin oradaki birimleriniz de afete maruz kalıyor. Dolayısıyla, o an itibarıyla belki hani müdahalede sorun yaşanabilir. Yani düşünün nasıl 15 Temmuzda hainler Özel Harekâtı bombaladılar, Allah korusun, depremde aynı felaketleri yaşamak mümkün. Dolayısıyla, o an ha, buna karşılık bir B planınız muhakkak vardır ama bence depreme tabi olan veyahut da doğal afete tabi olanların ne kadar oranını, derecesini bilemiyoruz ama bir B planı dışarıdakilerin müdahalesinin daha anlamlı olacağını düşünüyorum ben, bunun için bir B planı geliştirmek lazım.

Yine, yakın tarihten başka bir örnek vereyim, Dereli'de sel felaketi oldu, biz de sel bölgesine gittik zaten bütün siyasi partiler istisnasız bu tür felaketlerde muhakkak deprem bölgesine gider, gerekli incelemeleri yapar, partimiz de beni görevlendirmişti. Aynı şey oldu. Ne oldu? Dereli'de yağmurdan kaynaklanan, selden kaynaklanan inanılmaz bir feyzan bütün dükkânları doldurmuştu. Bütün ağır makineler oraya gidiyordu, Allah'ını seven gidiyor yani. Ağır makinelerden. Trafik tıkanı, yine tıkanı. Yani orada olması lazım gelen iş makineleri maalesef inanılmaz bir trafik oluştu, gitmekte zorlanıyordu. Aynı şekilde İzmir depreminde deprem anından itibaren artık ulusal televizyonlardan anonslar başladı "Bu trafiği rahatlatın." diye. Trafikten özel kurtarma ekipleri de dâhil buraya ulaşma zorluğu gibi. Şimdi şunu söyleyeyim, tabii, Emniyet Genel Müdürlüğünün ben geçmişte de trafik problemlerini araştırmak üzere bir komisyon kurulmuştu 99'da o komisyonda da çalıştım. Mesela, siz daha çok şehir içi trafiğe bakıyorsunuz, mücavir alan sınırlarının dışında da Jandarma bakıyor.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Yok, bölge trafiğe de biz bakıyoruz, şehirler arası yollara.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Efendim?

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Yani şehirler arası yollara da biz bakıyoruz. Adli olarak Jandarma bakıyor ama trafik sorunu olarak biz bakıyoruz.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – İşte onun dışında yani Jandarmanın da ilgili olduğu alanlarda var. Belli arterlere sizin de baktığınız alanlar var. Bu konuyu da uzun uzun tartışmıştık. Hatta yerel belediyelerin de trafikle ilgili birimleri var. Biz de dedik ki -aynı böyle bir araştırma komisyonu- "Hadi, yerel yöneticilerden, Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığının da Trafik Dairesi Başkanlığı var. Trafik Daire Başkanını komisyona çağırdık hani 'Siz ne yapıyorsunuz yerelde?' diye." Geldi, o zaman -2000'de komisyon kuruldu- "Ya, Trafik Daire Başkanlığına eş değer makam olmadığı için yani beni görevden aldılar, o dereceye denk gelecek yer bulamadıkları için beni buraya gönderdiler. Ben trafikten ne anlarım?" dedi. Bunu ne için söylüyorum? Yani makam oluşturulmuş ama altı doldurulmamış. Bugünkü durumu bilmiyorum ama bu konuda trafik gerçekten bu ülkede ciddi bir problem yani şimdi, şehir içi trafiğinden tutun artık doğal olarak şu an raylı sistemler maylı sistemler devreye giriyor. Belki de deprem alanlarına, doğal afetlerin bulunduğu alana belki de en hızlı raylı sistemlerle ulaşılabilir veyahut havanın dışından hava harekâtı veya... Tabii, felaketin olduğu bölgelerle bu doğru orantılı. Yani A, B, C, D, E planlarının olması lazım gelir diye düşünüyorum. Bu İzmir depremi veya Elâzığ

depremi, Malatya depremi, bunları daha çok hani antrenman gibi düşünebilirsiniz. Neticede bu deprem kuşağındayız. Ülke zaman zaman, işte, Karadeniz’de sel felaketleriyle karşılaşılıyor, yüzde 66’sı, yüzde 70’i deprem kuşağı içerisinde. Bunlar tekrarlanıyor, bunların belli bir periyodu var, belli bir zaman dilimi içerisinde bunlar da tekrarlanıyor. Demek ki biz bununla yaşamayı öğreneceğiz yani kabullenirsek, yaşamayı öğrenirsek daha iyi sonuçlar üretiriz diye düşünüyorum.

Onun için, mesela bununla ilgili ölü noktalar meselesi trafikte. Mesela, bu şehirler arası yollarda da var, şehir içinde de var. Bazen böyle dikiz aynalarının konulduğu yerler vardır, köşeyi dönemezsin bir ayna görürsün, aynadan sağa dönersin, sola dönersin. Belki küçük ayrıntılar ama trafikte küçük şeyler hayatı kurtarır çünkü tekrarı yok. Yani “Dur ben bu hatayı bir sefer yaptım...” İkinciye bir şansın olmayabilir. Dolayısıyla bunun ciddi bir hassasiyetinin oluşturulması lazım. İşte, bununla ilgili muhakkak siz de dönüp dolaşıp eğitime gelmişsinizdir. Ben sunuma katılamadım ama burada da bu trafik konusunda bilinçlendirmenin yani sizin de gönüllülerinizin olması lazım. Trafikte eskiden fahri müfettişler vardı, hâlâ devam ediyor mu bilmiyorum? Sizin de gönüllülerinizin olması lazım ki anında olay mahallinde veya olabilecek şeylerde AFAD’ın ve Kızılayın söylediği gibi “sıfır dakika” dediği, belki olay anında hani sizin gönüllülerinizin de en azından devreye girebileceği veyahut da eğitilmiş insanlara, bunlar yine ilköğretimden başlamak üzere bu eğitimler verilebilirse isabet olur. Mesela, üniversitelerde 1999-2000’de böyle bir bölüm yoktu trafikle ilgili. Ben de Gazi Üniversitesi mezunuyum, o gün üniversitenin rektörüyle görüştük. Süleyman Pampal hatırladığım kadarıyla.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Süleyman Pampal vardı, araştırma merkezi gibi bir bölüm vardı Gazi Üniversitesinde.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) - İlk defa onu çağırdık, o, üniversiteden de benim hocamdır. Bölüme davet etti, dedik ki “Komisyon olarak sana her türlü katkıyı sağlayalım. Hiç olmazsa bununla ilgili bölümünüzü biraz daha geliştirin.” gibi. O günden bugüne neler değişti bilmiyorum ama insanoğlu yaşadığı sürece muhakkak trafiğin içinde, hayatın içinde olacaktır. Dolayısıyla sizin de kendinizi muhakkak yenilemeniz lazım yeni simülasyonlara göre. İşte, biz bugün “doğal afetler” derken, işte, pandemi de bir doğal afet, pandemi hastalarının nakli de başlı başına bir problem veyahut yarın nükleer bir tehditle de karşılaşabiliriz, radyasyona da maruz kalabiliriz. Yani neticede bir şeyin bir yerden bir yere iletilmesi gerekiyorsa banko size de bir iş düşüyor; sizinki de aynı, beşikten mezara kadar. Dolayısıyla, ilkökul seviyesinde muhakkak eğitim veriliyordur ama bunun daha fazla üzerinde durulması lazım.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Biz teşekkür ederiz.

Tabii, bugün Emniyet Genel Müdürlüğümüz teknolojiyi en üst seviyede kullanan, birçok alanda, düzensiz göçten terörle mücadeleyle, uyuşturucuyla mücadeleyle...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – O da bir felaket.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – ...asayiş noktasında bekçilik sisteminden tutun da bütün istihbarat, araştırma, olay yeri incelemede en üst teknolojiyi kullanan ve sizin bahsettiğiniz, trafikte her bayram yaşadığımız o ölümleri, kaza sayılarını aldıkları tedbirlerle çok ciddi manada ortadan kaldıran, düşüren ve çok güzel denetleme, “drone” marifetiyle bile denetleme yapan, havadan denetleme yapan, Havacılık Daire Başkanlığı sayesinde bir hava kuvvetine de sahip olan çok önemli gücü elde etmiş, önemli bir dönüşümü sağlamış, bizim müteşekkiri olduğumuz çok önemli bir kurumumuz, hayatı bir kurumumuz; müteşekkiri. Tabii, bu noktada, pandemi döneminde de çalışmalarıyla, vefa destek

gruplarının içerisinde bulunarak, vatandaşımıza her alanda yardımcı olmak için âdeta seferber olarak çok güzel bir tablo ortaya sergiledi tüm Emniyet teşkilatımız; o noktada da teşekkür ediyoruz, tebrik ediyoruz.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Sayın Başkan, müsaade ederseniz katkı olması açısından sayın vekilimize ilave bir şeyler söylemek istiyorum.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Tabii, buyurun.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – 1999 yılında kurulan araştırma komisyonundaki ana felsefe şuydu Sayın Vekilim: Boray Uras denilen bir vatandaşımızın kızı İstanbul’da...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Selin. İstanbul’da Bağdat Caddesi’nde...

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Aynen.

Bağdat Caddesi’nde ölümü üzerineydi. Bu vatandaşımız Ankara’ya yürümeye karar verdi ve Bolu’dan itibaren de ben kendisiyle beraber yürüdüm. İlk etapta, böyle, devlete karşı, daha doğrusu, bu tür şeylere tepkisel bir yürüyüşü vardı. Biz yapmış olduğu yürüyüşün çok ulvi bir şey olduğunu, bunu nasıl lehimize yani trafiğin lehine –devlet veya şey açısından söylemiyorum- nasıl olumlu çevirebiliriz anlamında, benim hiçbir görevim ve sorumluluğum olmamasına rağmen gönüllü olarak onunla beraber yürüdüm Bolu’dan itibaren ve dolayısıyla, çok güzel katkıları oldu, algı oluşturdu. Araştırma komisyonumuz kuruldu, ondan sonra da birtakım yasal düzenlemeler yapıldı ve sizin de belirttiğiniz gibi, çok ciddi katkıları oldu. 1997 yılından 2004 yılına kadar ben Trafik Hizmetleri Başkanlığında bulundum. Eskiden, 1997, 1998 yıllarında trafik ekiplerimiz icraatlarını sunarken “Bugün 50 arabaya ceza yazdık, şu kadar para da ceza uyguladık.” derlerdi yani icraat öyleydi. Sonradan biz işi daha bilimsel yaptık Emniyet teşkilatı olarak. Bizim amacımız devletin gelirini artırmak değil; trafik hizmetlerinin amacı, trafik polisinin amacı başta, ölümlerin azaltılması ve yaralanmaların, sakat kalmaların azaltılmasıdır. Çok şükür, dün Sayın Bakanımız da açıkladı kamuoyuna, dünyada hedefini gerçekleştiren, ölümlerde yüzde 50’nin üzerinde azalış sağlayan iki ülkeden birisi ülkemiz. Ha, bu yeterli mi? Değil. Bizim her bir vatandaşımız çok önemli. Keşke trafik kazaları olmasa. “Sıfır hayal” denilen bir şey var, keşke trafik kazalarından dolayı ne ölüm ne yaralanma ne de sakat kalma olmaması. Çünkü biraz daha geniş boyutlu baktığımızda sadece kazada ölen, öldüğüyle kalmıyor, ölenlerin yakınlarının, ölenlerin akrabalarının, eşinin dostunun da psikolojik olarak etkilenmesi, bunların yakınlarının ve kendisinin ülke ekonomisine katkıda bulunamaması gibi maddi hesap ortaya koyulduğunda –zaten bunun maddi olarak karşılığı yok ama- çok daha farklı boyutlarla karşı karşıya kalıyoruz. Dolayısıyla, sayın vekilimin dediği çok önemli bir konu. Bu “5E” denilen kuralda trafikteki en önemli şey “education” eğitim. Trafikteki eğitim, okul öncesinde başlayan, okul sırası ve tüm hayat boyunca devam eden bir eğitim. Yani okul öncesi vermeniz çok yeterli olmuyor, okul sırasında vermeniz de yeterli olmuyor; eğitim vereceksiniz, altyapıyı yapacaksınız, bunun denetimini sağlayacaksınız ve bu da sürekli olacak, devamlı olacak. Vatandaşa algılanan yakalanma riskini en üste çıkaracaksınız, kurallara uyacak. 1998 yılında İngiltere’de bu işle ilgili gittiğimde, Türkiye’deki bir kural ihlalinin yakalanma oranı 1/998’di yani siz bin tane kural ihlali yaptığınızda 1 tanesinde yakalanabiliyordunuz. Yine, size uygulanan para ceza miktarlarının alınma şeyi de 8’e 1’di yani devlet size 8 sefer ceza yazıyor, 1’ini tahsil edebiliyordu. O zaman yakalanma oranı İngiltere’de 1’e 2’ydi ama çok şükür, bizde de artık 1’e 3’lere, 1’e 5’lere düştü. Yani kişilerde artık suç işlediği anda “Ben yakalanırım.” algısı oluşturuldu. Gerek KGYS kameralarından, diğer kameralardan, radarla tespitlerimiz gibi birçok teknolojik imkânla sahibiz. Gerçekten, Emniyet teşkilatı denetimde eskisi gibi “gel, al, götür”den ziyade bu işi biz nasıl delillendirebiliriz gerek kırmızı ışık ihlallerinde gerek radar kontrollerinde gerek diğer şeylerde nasıl delillendirebiliriz; delillendirilmiş suçlara ceza

yazdırma yoluna gidiyoruz. Dolayısıyla vatandaşlarımız da artık bunu biliyor. Bizim amacımız zaten biraz evvel söylediğim gibi ceza yazmak değil, vatandaşımız trafik kural ihlalleri yapmasın, trafik kurallarına uysun. Dolayısıyla kurallara uyulduğu takdirde de herkes kurallara uyarsa kaza olmaz, inşallah ölüm olmaz, yaralanma olmaz, tüm amacımız o.

Fahri trafik müfettişliğimiz de hâlen devam ediyor. Hatta bunu canlandırdık. Hatta eskiden yine bizim çalıştığımız zamanlarda şöyle bir şikâyet vardı: Vatandaşımız yazardı makbuzlarla, onu teslim edecek polis bulamazdı, polis bulsa polis almazdı gibi şeyler yaşıyordu. Şimdi, artık her şey on-line, vatandaşımız bilgisayardan hemen giriyor kendi şeyinden, gönderiyor bizim merkeze, bizim merkezde onlar tabletlere aktarılarak hemen ceza tutanaklarına geçilmiş oluyor. Dolayısıyla vatandaşımızın o zaman ki yine sıkıntılardan isim... Diğer ceza yazılan kişilere verilmesi gibi olumsuz olan, nahoş olan şeyler vardı; bu da ortadan kalktı. Şimdi, yazan da memnun, ceza alıp da ehil olan vatandaşlarımız da inşallah kazalara...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Sıralamayla giderken ödeyen de memnun diyecek diye...

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, ama bu noktada gerçekten vatandaşımızın da Emniyet teşkilatımıza güveni var. Hem itiraz edebiliyor hem hakkını savunabiliyor. Bu noktada Emniyet teşkilatımızın bütün ceza uygulamalarının hepsi nihai olarak vatandaşımızın lehine olduğunu bütün tecrübeler ortaya koydu. Bu noktada da tebrik ediyoruz yani ceza yazmayı sadece ceza yazalım mantığıyla değil gerçekten bütün zararları en asgariye indirelim, uygulamada doğru iş yapılsın diye yapıyorlar.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Başkanım Genel Müdürüm böyle söylüyor ama Hükûmet bütçeye trafik cezalarından elde edeceği geliri de koydu. Yani sen böyle...

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – O bir bütçe kuralı Değerli Vekilim.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Ama Sayın Vekilim, bu şu anlama gelmiyor: Yani Hükûmet bize, Emniyet Genel Müdürlüğüne...

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Orada bir hedef yok. Orada hedef belirlenerek değil o bir kural gereği.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Sayın Vekilim, Hükûmet ya da Maliye Bakanlığımız yani “Sen bir yıl içerisinde 50 lira ceza yazacaksın, bu kotayı tamamla.” gibi asla öyle bir şey söz konusu değil ama ortada bir...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bütçede böyle bir gelir kalemi var, bilginiz olsun.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – O bütçe disiplini gereği orada bulunması gereken bir kalem Değerli Vekilim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bir şey söylemiyorum malumun ilamından dolayı.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Son olarak da Sayın Başkanım, bizim B planımız -biraz evvel mevcut tabloda da var- her an hazır. Hangi illerimizdeki araç gereç kapasitemize göre diğer illerimizde zafiyete... Hem güvenlik hem de Allah korusun o tür bir afette de ihtiyaç olabilir diye tamamen komple boşaltmadan her ilin gücüne, kuvvetine, personel sayısına göre B, C, D planlarımız hazır. Hareket kabiliyetimize göre hareket ediyoruz.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Teşekkür ediyoruz.

İzmir Milletvekilimiz Kamil Bey’in sorusu var.

Buyurun Değerli Vekilim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Evet, teşekkür ediyorum.

Tabii, bu konuşmaya başlamadan önce fahri trafik müfettişinin bir zamanlar belli dönem içerisinde belli sayıda makbuz, koçan doldurması gerekiyordu. Ben biliyorum, bazı hocalar vardı -ben akademiden gelen birisiyim- bir noktaya gidip bütün zamanını orada durup hatalı geçiş yapan araçlara yazıp yazıp koçanı doldurup veriyordu. O konuda herhâlde bir düzelme olmuştur.

Ben, Sayın Genel Müdür Yardımcım, çok teşekkür ediyorum. Emniyet Genel Müdürlüğü bütün teşkilatıyla tepeden tırnağa gerçekten -buradan yaptığınız sunum içerisinde de- çok hassas, çok titiz ve etkin bir görev yapıyor. Çok da kritik, çok da gerçekten canını dişine takarak ailesini evde bıraktığında, geride bıraktığında o gün eve dönmeme riskini bile düşünerek görev yapıyorlar. Nezdinizde herkese teşekkür ediyorum. Tabii, yaptığınız sunumda da bunu gördük.

Benim söylemek istediğim şey şu: İzmir depremini de yaşamış birisiyim, deprem olduktan hemen sonra bana gelen sosyal medyadan ilk görüntüleri görünce hemen evden çıktım ve alana yönlendim. Bir-bir buçuk saate yakın bir süre buldu, çok uzak da değildi mesafem çünkü trafik kilitli. Böyle yarım metre, bir metre gidip duruyorsun, öyle bir trafik. Burada tabii, şunu gördüm: Mobilize ekiplerin, özellikle motorize ekiplerin çok önemli bir fonksiyonu var böyle bir afet durumunda yani burada hem trafik hem Yunuslar, motorize kim varsa bunların bir acil durumda, böylesi bir deprem durumunda öncelikli görev edinip olay yerine sevkî çok önemli.

Bir başka gördüğüm, deneyim sahibi olduğum mesele; tabii, hırsızlık gibi bir risk de bir anda ortaya çıkıyor, insanlar evlerini boşaltıyorlar yani binalardan tamamen dışarı çıkıyorlar. Gerçi çoğu binasından ayrılmıyor ama “Buradan kaçayım gideyim.” diyen arabasına binip gidiyor, zaten trafik ondan kilitleniyor. Asayiş ciddi bir risk hâlini alıyor. İş yerlerinin güvenliği, camı kırılan, şeyi kırılan yani bu, çok acil müdahale gerektiren bir ortam oluyor. Bunu çok önemsedığimi belirtmek istiyorum. Hatta sonrasında da uzun bir süre devam eden bir süreçti, neredeyse her sokak başında değil; her sokağın başında, ortasında, sonunda bir görevli memur vardı da yani belli noktalarda bunları da gördük. Emniyet mensubu arkadaşlarımız bunu yapıyorlar ama tabii İzmir depremi -İzmir depremini çok konuşuyoruz ve Deprem Araştırma Komisyonu da bu deprem sonrasında üzerine eğilmeyi gerektiren bir konu hâline geldi ama- çok büyük bir deprem değildi aslında yani toplam 7-8 bina yıkıldı, binalar hasar aldı, ağır hasar vesaire ama asayiş açısından, emniyet açısından çok büyük bir risk taşıyan, görev yoğunluğu gerektiren bir deprem değildi bu anlamda. Allah korusun, daha büyük alanda, daha çok sayıda yıkım ve bir facia durumunda çok daha şey...

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN - Olabilirdi.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Evet yani sizlere görev düşüyor.

Bu Güvenlik ve Trafik Çalışma Grubu, bunun ulusal düzey ve yerel düzey diye çok güzel şematik görev tanımları, ekip tanımları var. Bu dediğim şeylerin burada belki yer alması, hani motorize ekiplerin... Mesela bekçi, bekçilikle ilgili bir kanun çıktı, bir teşkilat var, şu anda 50 bine yakın bekçiye görev verilmiş durumda. Onlara verilen bir görev, bir fonksiyon oldu mu?

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Oldu, tabii.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Burada göremedim gerçi ama onu önemsiyorum. Onlar çünkü belki de... Veya onun dışında böyle bu tür afet durumunda fahri görevlendirmeler yapılabilir mi sivil, yerleşik, toplu insanlarda?

Şimdi, bir de aklıma geldi, bu UKOME'ler var büyükşehir belediye sınırları içerisinde, ulaşım ve trafikle ilgili kararları alan, stratejik eylem kararlarını alan birimler. Bunların mesela trafik acil eylem planları var mı bilmiyorum, genellikle olmasında fayda var. Böylesi afet senaryolarında UKOME üzerinde... Çünkü UKOME'de Emniyet Genel Müdürlüğü dışında Jandarma da var, Sahil Güvenlik var, yerel yönetim var...

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Belediyeden gelenler var, Karayolları Genel Müdürlüğünün temsilcileri var.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) - ...Karayolları var vesaire yani daha geniş bir ulaşım koordinasyon merkezi olarak...

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – STK'lerden var, şoförler odası gibi.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Onun bir fonksiyonu var mı burada sizin çalışmalarınızda, UKOME'ye yönelik bir fonksiyon var mı? Bunlar geldi aklıma, bunları paylaşmak istedim.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Cevap vereyim mi Sayın Başkan?

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Tabii, buyurun.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Öncelikle tekrar geçmiş olsun. Ben de İzmirliyim, ailem de Bayraklı'da, ablamlar yaşıyor. Dolayısıyla, depremi de canlı canlı hem görevli olarak hem de duygusal olarak yaşadık. Rahmetli olanların ailesine tekrar başsağlığı diliyorum buradan, inşallah bir daha böyle bir şey yaşamayız ama biraz evvel Başkanımıza da dediğim gibi işte, bizim çocukluğumuz da İzmir'de geçti, İzmirli için deprem olağandır biliyorsunuz, devamlı sallanır.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Ben de doğma, büyüme Bornovalıyım; onu da söyleyeyim.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Yani olağandır deprem, hep sallanır İzmir yıllardır.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Bayraklı denilen yer de Bornova'yı eskiden.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Evet, bitişik yer.

Şimdi, fahri trafik müfettişlerinde, ilk etapta, 1997 yılındaki yasal değişiklikten sonra fahri trafik müfettişliği müessesesi oluşturuldu. Esprisi hep şuydu: Küçükken özenirdik ya hep Avrupalılara, işte, Alman yaşlılar otururlarmış, bakarlarmış, kim hata yaparsa hemen telefonla ihbar edermiş, polis de yazarmış gibi vatandaşın katkısı olsun diye çıkarılmış bir müessese. İki türlü fahri trafik müfettişi oluyordu: Bir, işte, üniversite mezunu olacaksınız, trafikte herhangi bir ölümlü kazaya karışmayacaksınız gibi şartları var.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – 40 yaşında olacaksınız.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Evet, 40 yaşını doldurmuş olacaksınız. İki, bu şartların dışında, hakikaten trafikte bir hizmetinize ihtiyaç duyulursa, takdir edilirse... Mesela bütün otobüs şoförlerinin bana göre fahri trafik müfettişi olması lazım çünkü devamlı yollarda, görsel olarak çok fazla bilgiye sahipler. Bunun gibi bu şartlara sahip olmasa da trafik hizmetlerine katkısı olacak kişiler de yine kurulun yetkisiyle olabiliyordu. O zaman da Sayın Başbakanın Başkanlığında, Karayolu Trafik Güvenliği Kurulu ile Karayolu Yüksek Güvenlik Kurulu

vardı, bunu Başbakanın, Başkanlık Kurulunun imzalaması gerekiyordu yani aslında çok ulvi bir kuruluştu ve vatandaşımız çok da ciddi talepte bulundu. Burada bir sınırlama vardı, her ilin sürücü sayısının yüzde 10'u kadar bir sınırlama vardı, daha fazlası olmuyordu mübalağa olmasın diye.

Vatandaşlarımızdan çok ciddi bir talep geldi fakat zaman içerisinde baktık ki böyle bir yıl, üç yıl, beş yıl boyunca hiç kalemini oynatmamış arkadaşlar var, insanlar var. Bir taraftan siz gönüllü olarak “Ben fahri trafik müfettişi olmak istiyorum, buna katkı olacağım.” diyorsunuz ama üç yıl, beş yıl, altı yıl hiç ceza yazmamış kişiler vardı. Bu elemeler ondan yola çıkıldı yani yoksa kota mota falan yoktu. Hiç ceza yazmayan, üç beş sene boyunca hiçbir şey yapmayan arkadaşlarla ilgili böyle bir çalışma yapıldı. Aslında o da hareketlendirelim diye, “Niye?” diye değil. “Böyle bir şey yapalım ki fahri trafik müfettişi olanlar katılsın, vatandaş da bu işe katılsın.” diye böyle bir şey vardı.

İkincisi, trafik sıkışıklığı konusunda... İzmir İl Emniyet Müdürü çok vasıflı, çok değerli bir arkadaşımız, Hüseyin Aşkın diye çok kıymetli bir arkadaşımız. Ulusal televizyonlarda vatandaşa yaptığı ilk açıklama “Lütfen, işi olmayan, gücü olmayan, trafikte bulunmak zorunda olmayanlar yola çıkmasın.”dı. Biz, vatandaşla el ele, göz göze, kalp kalbe polislik hizmetlerinin yerine getirilmesinin en doğru olduğuna inanan tipte insanlarız, İzmir Emniyet Müdürü de bu tipte bir insan. Yani yasaklamayla, ceza yazarak her şeyi çözemezsiniz, hele böyle durumlarda vatandaşın gönüllülük katkısı, gönüllülüğe uyması çok önemli ve İzmir Emniyet Müdürünün ulusal medyadan yaptığı ilk çağrı buydu. Yani, “Hırsızlık yapmayın, şunu yapmayın, bunu yapmayın.” değil. “Lütfen ihtiyacı olmayan yola çıkmasın.” Ya, bir, kurtarma ekiplerinin hızlı intikal etmesi; iki, ihtiyacı olan malzemenin, ihtiyacı olan yerlere ulaştırılması için çok önemli. Katılıyorum, çok önemli tespitti ama yani İzmir’de çok kısa zamanda ya da belirli aralıkla yaşandı. Bunun yaşanmaması için de biz, ilk etapta İzmir’in yerel imkânlarından faydalanarak, ikinci etapta da hemen yakın illerdeki trafik ekip ve motorize ekiplerin takviyesiyle bunu çözmeye çalıştık İzmir’de.

Üç, basında çıktı, “Şu binadan çalındı, bu binadan...” falan diye ama maalesef, burada bir savunma psikolojisiyle bunu söylemiyorum, bir taraftan buradaki bütün vekillerimizin, başkanlarımızın...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Çalındı çalınmadı üzerine değil, böyle bir risk üzerinden...

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Hayır, hayır. Başka örneğin üzerinden sizin sorunuza cevap vereceğim.

Basında çıktı işte, “Hırsızlık oluyor.” falan gibi. Sonradan farklı şeyler de çıktı, işte “Hırsızlık oluyor, binasının önünde bekleyen polis...” de çıktı. Maalesef, bir taraftan hem vatandaşımızdan, hem STK’lerden, hem de kamu kuruluşlarından böyle çok ulvi, çok kıymetli hizmetler yerine getirilirken bir taraftan da tabii, anlamlandıramadığımız, işte, vatandaşın moralini bozmak için olabilir, ne bileyim, insanların moralini yıldınlığa yöneltmek için olabilir, bu tür şeyler de çıkabiliyor. Kesinlikle sizin dediğinizle bununla alakası yok.

Sizin dediğinizi önemsemediğimi belirtmek için söylüyorum, tabii vatandaşın malı, canın yongası. Öncelikle canımızı kurtarıyoruz, sonra da İzmir depreminde gördük yani “V” hâline gelmiş binaya “Nasıl giririm de malımın bir kısmını alırım?” derdinde olan insanlar var, son derece saygıyla karşılıyorum. Ama artık, belediyelerimiz olsun, kamu kurumları olsun o kadar iyi niyetli ki. Yine hatırlarsanız o “V” şekline gelmiş binada, tam yıkılmadan evvel, altın maltın gibi bir şeyi bir vatandaşımız beyan etmiş. İtfaiyenin keçesiyle oradaki o kıymetli şeyler arandı -bulundu mu bulunmadı mı bilmiyorum- ondan sonra yıkım sağlandı.

Çok katılıyorum yine, hırsızlık gibi, diğer şeyler gibi... Güvenlik anlamında da iki bölüme ayırdık: Bir, güvenlik; iki, trafik. Yani, güvenlikten kastımız da oydu, hem yıkılan binaların güvenliği hem depremle ilgili yerine getirilecek hizmetle ilgili yapılacak hizmetlerin planlandığı kritik merkezler önemli; yağmalanabilecek yerlerin hepsi çok önemli, hepsi birbirinden önemli.

Bekçilerle ilgili özel spesifik bir şey açmadık çünkü o ildeki bütün hizmetliler, bütün görevliler, bütün personeller “öncelikli olanlar ve diğer” diye 2’ye ayrılıyor. Öncelikli olmayanların bütün hepsi bu deprem bölgesinde deprem hizmetleriyle ilgili görevlendiriliyor, burada bekçi, memur, komiser, müdür ayrımı yok. Şimdi, bu çok özel bir durum ama İzmir Emniyet Müdürü ameliyatlının olmasına rağmen, ameliyat masasından kalkıp günlerce o yıkım olan yerlerde bekledi. Yani, en üst düzeydeki İl Emniyet Müdüründen en alt düzeydeki bekçiye kadar tüm personelimiz bir seferberlik hâlinde çalıştı. Bunu meziyet olarak söylemiyorum, gerçekten iyi niyetli olarak söylüyorum çünkü yapmamız gereken, olması gereken de buydu; çok şükür arkadaşlar yapıyor yani elinden geldiğince iyi niyetli olarak hizmetlerini yerine getiriyor. Sizin de dediğiniz gibi, zaten Emniyet, Jandarma, kamu kuruluşları, belediye, şoförler odası, STK’lar tüm bir ilin bileşenleri var. Orada belediyenin de mutlaka var görevleri. Bu tür acil durumlarda da afet hâlinde de ne yapılabileceği de gerek valilikler düzeyinde kurulan organize çalışmalarda gerek tatbikatlarda belirlenen görevlerde de bulunuyor; imar müdürlükleri, itfaiye müdürlükleri ya da ihtiyaç olan birimlerde. Koordinasyonda bir sıkıntı olmadığını değerlendiriyorum. Şimdi il bazında değerlendirmek belki eksiklik olabilir ama genel anlamda bu tür şeylerde eksiklik olmadığını değerlendiriyorum.

Teşekkür ediyorum.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Evet, biz de teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

NECİP NASIR (İzmir) – Şimdi, ben de İzmir diyeceğim. Sayın Genel Müdür Yardımcımıza teşekkür ediyorum.

Deprem olduğu saatlerde Konak’taydım. Bir saat sonra AFAD kriz merkezine ulaşabildim. Aynı şekilde, sayın vekilimin ifade ettiği gibi, en büyük problem ulaşım olmuştur. AFAD kriz merkezine gittiğimde bir saat sonra valiliğin oluşturmuş olduğu kriz masasında bütün birimleriyle; Sağlık Müdürlüğüyle, Vali Yardımcısıyla, ilgili bütün birimleriyle kriz merkezinin faal olarak çalıştığını gördük ve oradan milletvekili arkadaşlar kendi belirlemiş olduğumuz şantiyelere yönlendik. “Şantiye” diyorum yıkım alanlarına. İnşaat mühendisi olunca “şantiye” diyoruz. Şimdi, orada, tabii, yıllardır İzmir’de depremle ilgili tereddütleri olan hatta 10 Temmuzda Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Mecliste İzmir depreminin önemine dikkat çeken biri olarak bir deprem anında olabilecek sorunların oluşturacağı sonuçları önceden tahmin etmeye çalışmanın vermiş olduğu sıkıntılar doğrultusunda AFAD merkezinde yaşadığım ve bir gün sonra ve sabahtan itibaren bütün kurumlarıyla devletin koordine olmalarının vermiş olduğu rahatlığı burada ifade etmek istiyorum. Bu anlamda, başta Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız bir maestro gibi, bir orkestra şefi gibi orada bütün Valilik, kaymakamları ve Emniyet birimlerini organize eden Bakan Yardımcımız İsmail Çataklı Bey’e bütün hemşehrilerim adına teşekkür ediyorum. Çok iyi bir organizasyon olmuştur, çok iyi bir koordinasyon oldu ve orada acılarımızı bize dindirecek samimi yaklaşımlarıyla bizleri orada güçlü kıldılar. Onlara bire bir on beş gün birlikte yaşadık. Yalnız burada sorunları tespit ederken sayın milletvekilim UKOME’den söz etti. Aslında deprem öncesinden de bir şehrin ana arterlerinde ulaşım akslarının da UKOME’nin koordinasyonunda Afet Kriz Eylem Planı’yla beraber aslında oluşturulması lazım. Mesela Konak’tan

bizim Bornova'ya gidişte tek bir akstan başka hiçbir hattımız yok. Eğer daha büyük bir deprem olmuş olsaydı bizim AFAD kriz merkezine ulaşmamız bile mümkün değildi. Bu anlamda, bizim daha önceden ana ulaşım arterlerinde, şehirlerin planlamalarını da bir gözden geçirmemiz gerekiyor.

Ben tekrar, orada on beş gün sahada bilfiil şahit olduğum... Diğer bütün kurumlar, onların kendi katılımlarında ifade ettik. Emniyet Müdürlüğümüze de teşekkür ediyoruz.

Allah hepinizden razı olsun. Herkes canla başla görevini yaptı. Allah hepinizden razı olsun. Teşekkür ediyoruz.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Sağ olun, Allah razı olsun Sayın Vekilim.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Evet, Necip abiye de teşekkür ediyoruz.

Soru yoktu, temenni idi.

Evet, Emniyet Genel Müdür Yardımcımız Erhan Gülveren, yine, Güvenlik Daire Başkanı Cüneyt Ünal Bey ve Bölge Yönetim Koordinasyon Daire Başkanı Mehmet Ali Özgür Beylere teşekkür ediyoruz sunumlarından dolayı.

Allah sizi her türlü tehlikelerden korusun inşallah.

EMNİYET GENEL MÜDÜR YARDIMCISI ERHAN GÜLVEREN – Sağ olun Sayın Başkanım bu iyi temennilerinizden dolayı. Ben de başta siz olmak üzere, tüm üyelerimize saygılarımı arz etmek istiyorum. İnşallah, bu Komisyonumuzun sonuçları, yapmış olduğu çalışmalar milletimiz için, memleketimiz için hayırlara vesile olur.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Eyvallah, teşekkür ediyorum.

Şimdi, diğer bir güvenlik birimimiz Jandarma Genel Komutanlığı. Tuğgeneral Ersel Özer Lojistik Başkanının başkanlığında güçlü bir ekip var burada.

Öncelikle hoş geldiniz. Tabii, depremle ilgili olarak... Deprem sadece şehirlerde olmuyor, köylerde de oluyor, kırsal alanlarda da oluyor. Jandarma olarak da çalışmalarınız ağırlıklı olarak kırsal alanlar. Bu konularla ilgili, depremle ilgili sizlerin sunumunu almak istiyoruz.

Buyurun.

5.- Jandarma Genel Komutanlığı Lojistik Başkanı Tuğgeneral Ersel Özer'in, Jandarma Genel Komutanlığının depremdeki görevleri ve icra ettiği faaliyetleri hakkında sunumu

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; müsaadenizle Jandarma Genel Komutanlığının depremdeki görevleri ve icra ettiği faaliyetleri yansıda sunulan başlıklar altında arz edeceğim.

Türkiye Afet Müdahale Planı'nda belirtilen afet müdahale organizasyonunda, operasyon bölümünde acil durum çalışma gruplarından biri de Tahliye, Yerleştirme ve Planlama Çalışma Hizmet Grubudur. Tahliye, yerleştirme ve planlama faaliyetlerinin tüm yurttaki afet öncesi planlanması ve afet sırası sırasında ana sorumlusu ulusal seviyede Jandarma Genel Komutanlığı, yerel seviyede il Jandarma komutanlıklarıdır. Destek çözüm ortakları ise yansıda sunulan Bakanlıklar, Bakanlıklara bağlı il teşkilatlarıdır.

Tahliye, yerleştirme ve planlama görevleri kapsamında, afete hazır bulunma düzeyini en üst düzeye çıkarmak amacıyla hazırlanan planlarda toplanma alanlarının belirlenmesi, kontrol edilmesi ve ilanı; karşılama, bilgilendirme, kayıt, tasnif ve raporlama hususlarında personel görevlendirilmesi; tahliye

öncelikleri, yolların ve bölgelerin belirlenmesi, tahliyenin duyurulması; afetzede, canlı hayvan, kıymetli evrak, kültürel varlıklar ve eşyalar ile taşınabilir millî servetin tahliyesi; destek çözüm ortaklarıyla eş güdümlü; toplanma alanlarının altyapı imkânlarının geliştirilmesi ve koordinesinin sağlanması hususları mutlaka belirtilir.

Afet anında oluşturulan afet ve acil durum yönetim merkezine il Jandarma komutanı veya yardımcısı, ivedilikle intikal ederek saha ekiplerinin göreve başlaması için personelle derhâl irtibat tesis eder. Ekiplerle irtibatın kurulması ve afet bölgesine intikaliyle vatandaşın toplanma ve barınma alanlarına tahliyesini yönetir. “Hasar nerde, vatandaş nerede toplanacak, kaç kişi toplandı, nereye tahliye edilecek?” gibi sorularla sürekli durum değerlendirmesi yapar. Afet bölgesinde görevlendirilen jandarma personeli ivedilikle intikal eder.

Tahliye kararının duyurulması, afetzedenin toplanma alanlarına yönlendirilmesi ve tahliyesi görevlerini yerine getirir. Binalardaki hasar durumunun belirsizliği, artçı sarsıntıların devam edebileceği ve su, doğal gaz, elektrik arızaları ve yolların kapalı olabileceğinden afetzedelerin toplanma alanlarına tahliyesi önem arz etmekte olup yansıda sunulan örneklerde görüldüğü gibi tahliye duyurulur.

Toplanma alanı, geçici barınma merkezleri hazır oluncaya kadar geçecek sürede yaşanacak paniği önlemek amacıyla halkın tehlikeli bölgelerden uzaklaşarak toplanacağı bölgedir. Toplanma alanları tespit edilirken alanın büyüklüğü ve afetzedeye mesafesi dikkate alınmalı, kolayca erişilebilir ve tahliye edilebilir, panik hâlinde bulunabilir olmalı; ikincil tehlikelerden uzak, yaşlıların, engellilerin kullanımına uygun olanlardan seçilmelidir. Ayrıca, temel ihtiyaçları karşılayabilecek altyapı bulunmalı veya tesis edilebilmeli, özel mülkiyete konu alanların seçiminden kaçınılmalıdır.

İl Jandarma komutanlıklarınca toplanma alanlarında görevlendirilen, başta kadın Jandarma personeli olmak üzere, tüm jandarmalar veya ihtiyaç varsa diğer kamu görevlileri derhâl afet bölgesindeki toplanma alanlarına intikal eder. Toplanma alanlarına yönlendirilen afetzedelerin karşılanması, sakinleştirilmesi, ihtiyaçların nasıl karşılanacağı konusunda bilgilendirilmesi, yönlendirilmesi, tahliye önceliklerine göre barınma alanlarına tahliyesi gerçekleştirilir.

Erişim önceliği olan alanlar AYDES programından temin edilerek -AYDES, AFAD’ın bir yazılımı, hepimiz AFAD’ın bir alt birimi olarak buraya bilgilerimizi giriyoruz- tüm öncelik gerektiren alanlara tahliye yolları planlanmalı, tahliye yollarının güncelliği muhafaza edilmelidir. Planlanan tahliye yollarının afet bölgesine açık tutulması trafik ve Emniyet çalışma grubuyla koordine edilmelidir. Afet ve acil durumlarda tahliye önceliği engelli, çocuk, yaşlı, kadın olarak sıralanır. Tahliye faaliyetleri vatandaşın enkaz bölgesinden, hasarlı binadan toplanma alanlarına, toplanma alanlarından geçici barınma alanlarına ulaştırılması faaliyeti olup nakliye çalışma grubunca temin edilen nakliye vasıtasıyla yapılır.

Jandarma Genel Komutanlığınca icra edilen faaliyetleri arz ediyorum: Jandarma Genel Komutanlığı –Tahliye, Yerleştirme ve Planlama Çalışma Grubunu bundan sonra TYPÇ olarak ifade edeceğim- TYPÇ Grubu tarafından Göç İdaresi Genel Müdürlüğüyle yapılan müşterek toplantıları müteakip 3 Ocak 2020 tarihinde bu faaliyetlere ilişkin evraklar teslim alınmıştır. 12 Ocak 2020 tarihinde Ankara AFAD Afet Acil Durum Yönetim Merkezinde, Jandarma Genel Komutanlığına ait TYPÇ Grubu koordinasyon ofisi açılmıştır. Tahliye, yerleştirme ve planlama görevinin Jandarmaya verildiği Ocak 2020’den itibaren faaliyetlerin tüm personelle içselleştirilmesi, sahada uygulanabilir hâle getirilmesi ve tecrübelerin paylaşılması amacıyla eğitim, çalıştay, masa başı tatbikatları ve toplantılara katılım sağlanmaktadır. Bu kapsamda toplanma alanlarının belirlenmesi, uygunluklarının kontrol edilmesi, eksikliklerin giderilmesi konularında vatandaşla iletişimi örnek seviyede olan Jandarma kadın personelinin toplanma alanlarında görevlendirilmesi için emirler yazılmış, il Jandarma çalışma grubu faaliyetlerine destek ve

çözüm ortağı kurumların personel desteği sağlaması amacıyla, ilgili bakanlıklara bakan yardımcısı imzalı yazı gönderilmiş; ilçe seviyesinde kaymakamlık, Jandarma, Emniyet, belediye ve Millî Eğitim personelinin oluşan ilçe koordinasyon ekibi; mahalle ve köy seviyesinde Jandarma, Emniyet, belediye ve muhtarlık personelinin oluşan mahalle koordinasyon ekibi oluşturulmasına başlanmıştır.

Yerel düzey TYPÇ grupları tarafından il genelinde her toplanma alanında kayıp ve tasnif ekibine Jandarma personeli görevlendirilmiştir. Ulusal ve yerel düzeyde bütün çalışma grupları arasında irtibatın AYDES üzerinden sağlanması, taleplerin bu yazılım üzerinden yapılması gerekmekte olup AYDES eğitimi görevli tüm personele verilmiştir. Jandarma Lojistik Komutanlığı internet sayfasında AFAD bilgi kapısı oluşturulmuş, il Jandarma komutanlıklarınca hazırlanan planlar 57 maddelik kontrol listesine göre kontrol edilmiş, toplanma alanlarında görevlendirilen personelin toplanma alanına zamanında gelmesi, tahliye faaliyetlerinin sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi amacıyla mülki amirler ve il AFAD müdürlükleri koordinesinde eğitime tabi tutulmakta ve tatbikatlar icra edilmektedir. 26 Eylül 2020 tarihinde İstanbul İl AFAD Müdürlüğü Hasdal Binası'nda İçişleri Bakanı Sayın Süleyman Soylu'nun katılımıyla icra edilen İstanbul yerel düzey TYPÇ grubu operasyon planı arz toplantısına katılım sağlanmış, İstanbul Kâğıthane ilçesinde yapılması planlanan İstanbul afet tahliye tatbikatı hazırlıkları organize edilmiştir. Ulusal düzeyde meydana gelen afetlere daha etkin müdahale etmek için Jandarma Lojistik Komutanlığı tarafından icra edilecek faaliyetler detaylı şekilde planlanmış; il, ilçe seviyesinde de hazırlanan iş-zaman planlamaları devam eden yıllarda sunulmaktadır.

Lojistik Komutanlığı afetin sıfıncı dakikasından itibaren ilk on beş dakika içerisinde nöbetçi personelle harekât merkezi takviye edilmektedir. İl Jandarma komutanlıkları seviyesinde yani yerelde il Jandarma komutanı veya yardımcısının il AFAD acil durum yönetim merkezine intikali, il Jandarma harekât merkezinin takviye edilmesi, ilçe ve mahalle seviyesinde koordinasyon ekibinin toplanması ve irtibatın tesisi faaliyetleri icra edilmelidir.

İlk otuz dakika içerisinde Lojistik Komutanlığına bağlı birlik komutanları, Lojistik Başkanlığına bağlı daire başkanları harekât merkezine ve ulusal çalışma grubu yöneticisi, AFAD Başkanlığı Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezine katılmaktadır.

İl Jandarma komutanlıkları seviyesinde, afet bölgesine ve toplanma alanlarına personelin intikali, afet bölgesinde tahliyenin duyurulması, toplanma alanlarında afetzedelerin karşılanması faaliyetlerine başlanmalıdır. İlk altmış dakika içerisinde Lojistik Komutanlığı, saha destek ve lojistik destek ekibinin ihtiyaç durumuna göre afet bölgesine gönderilmekte sahada görevli Jandarma personeline işe desteği için seyyar mutfak ekibi hazırlıklarına başlanmaktadır.

İl Jandarma komutanlıkları seviyesinde, toplanma alanlarında afetzedelerin önceliklendirilmesi, alternatif tahliye yollarının belirlenmesi, afetzedelerin tahliyesinin koordinesine başlanmalıdır. Altmışıncı dakikadan itibaren İl Jandarma komutanlıklarının tahliye faaliyetleri afet bölgesine ve toplanma alanlarına yoğunlaşarak devam eder. Ulusal seviyede lojistik planlamaya göre ise ilk yüz yirmi dakika içerisinde saha ve lojistik destek ekibi, seyyar mutfak ekibi hazırlıklarını tamamlamış olarak ihtiyaç durumuna göre afet bölgesine intikal ettirmektedir.

Deprem bölgesindeki Jandarma personeli için günlük bin kişiye sıcak yemek verilecek şekilde hazırlıklar ile enkaza müdahale eden personel ve diğer yetkili birimlerle koordinasyonun sağlanması amacıyla 1 adet komuta kontrol aracı tedariki devam etmektedir, ocak ayı içerisinde bunu teslim alıyoruz Sayın Başkanım.

Elâzığ Sivrice depremi kapsamında Jandarma Genel Komutanlığınca icra edilen faaliyetleri arz ediyorum: 24 Ocak 2020 tarihinde saat 20.55'te meydana gelen 6,8 büyüklüğündeki depremle Elâzığ Sivrice, Malatya iline bağlı başta Pütürge, Doğanlı, Kale, Battalgazi ilçeleri ciddi şekilde etkilenmiş olup TYPÇ Grubundan 5 personelle AFAD Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezine ulaşılmış, İçişleri Bakan Yardımcısı Sayın Mehmet Ersoy'un emrine girilmiştir.

3 İHA derhâl Elâzığ ve Malatya illerine sevk edilmiş, ilave olarak 1 insanlı keşif uçağı da kalkış yaparak deprem bölgesine yönlendirilmiş; ilk defa, İHA/İKU sistemleri, afet bölgesi ve toplanma alanları tespit, irtibat ve acil bilgi ihtiyaçlarının temininde AFAD merkezine görüntü aktararak kullanılmıştır.

2 adet S-70 helikopteri derhâl deprem bölgesine intikal etmiş, havadan keşif ve tahliye bölgesinin tespitiyle kurtarma destek faaliyetlerine başlamıştır. Ulusal TYPÇ Grubu tarafından AFAD Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezinde diğer çalışma gruplarının ve afetzedelerin tahliye ve yerleştirilmelerine ilişkin talepleri yerine getirilmiş, çevre illerden Elâzığ'a ulaşan Jandarma Genel Komutanlığına ait destek birlikleri, bilgileri ve faaliyetleri eş zamanlı olarak AFAD Genel Merkezinde bulunan Başkan Yardımcısıyla paylaşılmıştır.

İlçe Jandarma komutanlıkları tarafından depremin meydana gelmesine müteakip hızlı bir şekilde çıkarılan devriyeler ve telefon marifetiyle tüm mahallelere ulaşılmıştır. Ayrıca İl Jandarma Komutanı süratle Valilik Kriz Merkezine intikal etmiştir. İl Jandarma Komutanlığı Harekât Merkezinde İl Jandarma Komutan Yardımcısı Başkanlığında kriz merkezi oluşturulmuştur. Derhâl ilçe Jandarma komutanlıklarından personel ve binaya yönelik vukuat tekmili alınmıştır. Her ilçe için bir personel verilmiş, ilçelerden süratle bilgi alınmaya başlanmıştır. İlçe Jandarma komutanlıklarınca süratle reaksiyon gösterilerek yaklaşık bir saat içerisinde tüm mahalle/köy muhtarlarına ulaşılmış, mahalle ve köylerin durumu hakkında bilgi alınmıştır.

Kar yağışı, çığ, heyelan nedeniyle kapalı olan mahalle, köy, mezra yolları kurumlarla koordineli olarak açtırılarak ulaşılmıştır. Depremde etkilenen arazi yapılarının dağınık ve zor olmasına, yoğun kış şartlarına, yerleşim alanlarının çok dağınık olmasına rağmen yardımlar tüm vatandaşlara at, katır gibi yük hayvanları kullanılarak bunların olmadığı yerde personelin taşımasıyla ulaştırılmış ve çadırlar kurulmuştur.

Yansılarda belirtilen toplam 1.349 arama kurtarma yardım personeli arama kurtarma faaliyeti için takviye olarak görevlendirilmiştir. TYPÇ Grubu afetzedelerin sadece toplanma alanına toplanması ve barınma alanlarının tahliyesi görevlerine ilave olarak diğer çalışma gruplarının talepleri doğrultusunda destek faaliyetleri icra etmiştir. Arama kurtarma faaliyetleri sonunda 10 vatandaşımız sağ olarak 13 vatandaşımızın da cansız bedeni enkaz altından çıkarılmıştır.

Şimdi, bu anları beraber videoda hatırlayalım.

(Video gösterimi yapıldı)

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Tekrar ediyorum, arama kurtarma faaliyetleri sonucunda 10 vatandaşımız sağ olarak 13 vatandaşımızın cansız bedeni enkaz altından çıkartılmıştır.

Deprem bölgesine gelen devlet büyüklerimizin ve diğer yetkililerimizin ziyaretlerinde gerekli emniyet tedbirleri alınarak herhangi bir aksaklığa mahal verilmemiştir.

Komando birliklerimiz AFAD lojistik deposunun düzenlenmesi ve malzeme dağıtılması faaliyetlerini icra etmiştir. AFAD ve köy muhtarlarının ulaşamadığı mezralara yardım götürme faaliyetine destek sağlanmıştır. Zor arazi ve iklim şartlarında tüm yerleşim yerlerine ulaşarak

çadır, battaniye, ısıtıcı, gıda ve yardım malzemelerinin dağıtımında Jandarma personeli aktif olarak görevlendirilmiş olup AFAD İl Müdürlüğünün oluşturduğu barınma alanlarına 3.857 adet çadır kurulmuştur. Deprem bölgesinde bulunan hasta, yaşlı, engelli vatandaşlar ziyaret edilerek moral verilmiştir, genel ihtiyaçlarının karşılanması için tedbir alınmıştır. Deprem bölgesinde hasar görmüş ev, cami, ahır gibi yerlere emniyet şeridi çekilerek vatandaşlara karşı oluşabilecek tehlikeler önlenmiştir.

Ulusal Düzey Çalışma Grubu faaliyeti, 27 Ocak 2020 tarihinde, AFAD Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezinde Bakan Yardımcısı Sayın İsmail Çataklı Başkanlığında Elazığ Sivrice depremine ilişkin yapılan çalışma grupları değerlendirme toplantısıyla sonlandırılmıştır. 24 Ocak 2020 tarihinde meydana gelen Elazığ Sivrice depremi sonrası faaliyet sonu inceleme toplantısı yapılmış, sonuç emri Başkanlık ve müstakil daire başkanlıklarına yazılmıştır.

İzmir Seferihisar depreminde Jandarma Genel Komutanlığının ana çözüm ortağı olduğu faaliyetler: Jandarma Genel Komutanlığı heyeti olarak AFAD Başkanlığınca icra edilen inceleme ziyareti esnasında yakalandık biz buna Sayın Başkanım. Jandarma Genel Komutan Yardımcılarımız ve ben de bizzat AFAD Başkanımızın bize bir brifingi vardı o anda gerçekleşti deprem; tam böyle AFAD'ın projeleri bize anlatılıyordu, ikili çalışmalarımız anında yaşadık. İzmir ilinde saat 14.51'de deprem olmuş; Ulusal TYPÇ Grubu derhâl AFAD Afet ve Acil Durum Yönetim Merkezine tahliye koordinasyon kısmı faaliyetlerine başlamıştır. İlk on beş dakika içerisinde Lojistik Komutanının emir komutasında Ulusal Tahliye, Yerleştirme ve Planlama Çalışma Grubu toplanmış; Lojistik Başkanı başkanlığında 3 personel, İçişleri Bakan Yardımcısı başkanlığında toplanan AFAD Acil Durum Yönetim Merkezine katılmıştır. Arama kurtarma faaliyetlerine katılan JÖAK personelinin hava yoluyla İzmir iline gidiş dönüş intikali, AFAD Başkanı ve Genelkurmay Başkanıyla koordine sağlanmış; tahliye alanlarının keşfinin yapılması amacıyla görevlendirilen 1 adet JİKU'nun faaliyetleri takip edilmiş, takviye olarak görevlendirilen Bornova Komando Tugayı, JÖAK ve Bursa JÖH, Muğla Jandarma Komando Taburu, 12 JAK timinin bölgeye gidiş dönüş intikalleri ilgili birliklerle koordineli olarak gerçekleştirilmiştir. AFAD Acil Durum Yönetim Merkezinde bulunan çalışma grupları ve Lojistik Çalışma Grubu ile İzmir il dışından gelen destek birliklerimizin barınma yerleri bilgisi ve personel sayıları paylaşılarak lojistik faaliyetler takip edilmiştir.

Faaliyet boyunca AFAD Başkanlığında bulunan İçişleri Bakan Yardımcısına toplanma alanı faaliyetleri, Jandarma destek birliklerinin icra ettiği faaliyetler hakkında bilgi verilmiş; destek birlikleri İzmir İl Jandarma Çalışma Grubu, Lojistik Komutanlığı, Jandarma Genel Komutanlığı Harekât Merkezinden alınan bilgilerle hazırlanan bilgi notları AFAD Başkanlığıyla paylaşılmış; ağır hasarlı ve yıkılan binaların adres bilgileri harita üzerinde işaretlenmiş ve tahliye faaliyetinin yoğunlaşacağı alanlar belirlenmiştir.

Nakliye Çalışma Grubuyla nakliye vasıtaları, tahliyenin yapılacağı noktalar ve kullanılacak tahliye yolları konusu koordine edilmiş; İzmir İl Jandarma Çalışma Grubu koordinasyonunda depremde yıkılan ve yoğun hasar gören bölgelerdeki afetzedeler yakın alanlardaki barınma alanlarına bir kısmı sonradan geçici barınma alanlarına dönüşen toplanma alanlarına yönlendirilmiş; toplanma alanlarından tahliye edilen vatandaşlar Nakliye Çalışma Grubunca sağlanan araçlarla barınma alanlarından tahliye edilmiştir.

Buca Ceza İnfaz Kurumunda bulunan hükümlü ve tutukluların Afyonkarahisar ile Aliğa Ceza İnfaz Kurumlarına tahliyesi koordine edilmiştir.

Afet bölgesine tahliye ve toplanma alanlarının havadan görüntülenmesi maksadıyla JİKU ve S-70 helikopterle toplam yirmi yedi buçuk saat uçuş gerçekleştirilmiştir. Yerel düzey TYPÇ Grubu tarafından afetzedelerin toplanma ve barınma alanlarının tahliyesi yapılmıştır. Yıkımı yapılacak binaların, vatandaşların eşyalarının tahliyesi emniyetli bir şekilde yapılmıştır.

İzmir Seferihisar depreminde Jandarma Genel Komutanlığının destek çözüm ortağı olduğu faaliyetleri arz ediyorum: Jandarma Genel Komutanlığı asli sorumluluğunda icra edilen faaliyetlere ilişkin olarak Ulusal Düzey Tahliye, Yerleştirme ve Planlama Çalışma Grubundan 3 personel AFAD merkezine katılım sağlamış, Asayiş Başkanlığı tarafından Jandarma Genel Komutanlığı Harekât Merkezinde kriz yönetim masası oluşturulmuş, İzmir İl Jandarma Komutanlığı 752 personelle ve kuruluşunda bulunan araçlara sıfıncı dakikadan itibaren faaliyetlerine başlamış; Havacılık Başkanlığı, 1 genel maksat helikopteri, 1 JİKU'yla Jandarma Genel Komutanlığınca icra edilen faaliyetlere destek vermiştir. Jandarma Genel Komutanlığınca destek verilen faaliyetlere ilişkin olarak Jandarma Komando Özel Asayiş Komutanlığı 131 personel, 4 arama kurtarma köpeğiyle; Bornova Jandarma Komando Tugay Komutanlığı 778; Muğla Jandarma Komando Tabur Komutanlığı 113; Bursa Jandarma Özel Harekât Tabur Komutanlığı 141 personelle; Antalya, Bursa, Bolu, Isparta, Kastamonu, Kayseri, Kahramanmaraş, Kocaeli, Muğla ve Niğde'den görevlendirilen 59 personel ve 6 arama kurtarma köpeğiyle diğer kurumlar tarafından icra edilen faaliyetlere destek verilmiştir.

Arama Kurtarma Çalışma Grubuyla sahada bulunan komando birliklerimizin faaliyetleri koordine edilmiştir. Enkaz bölgesi analiz edilerek göçük altı dinleme cihazı ve arama kurtarma köpekleri vasıtasıyla yer tespiti yapılmış, çevre emniyeti alınarak enkaz altında olabilecek kişilerin kimlik bilgileri mülki makamlardan istenilmiştir. JÖAK ve JAK timleri tarafından icra edilen arama kurtarma faaliyeti sonucunda 3 vatandaşımız sağ olarak 16 vatandaşımızın cansız bedeni enkaz altından çıkartılmıştır. JAK timlerinden görevlendirilen 59 personel ve 6 arama kurtarma köpeğiyle enkaz bölgelerindeki arama kurtarma faaliyetlerine destek verilmiştir.

Güvenlik ve Trafik Çalışma Grubunun talebi doğrultusunda hasarlı binaların emniyetinin alınması için takviye birlik görevlendirilmiştir. Bolu Jandarma Tugay Komutanlığı, Bursa JÖH Tabur Komutanlığı ve Muğla Jandarma Komando Tabur Komutanlığı tarafından arama kurtarma faaliyetinin ve ağır hasarlı binaların güvenliği sağlanmıştır.

Barınma Çalışma Grubunun talebi doğrultusunda barınma alanlarında çadır kurma faaliyetlerine destek sağlanmış ve kaç adet çadır kurulduğu bilgisi paylaşılmıştır. Jandarma komando birlikleri tarafından toplamda 1.352 çadır kurulmuştur.

Aynı Bağış ve Depo Yönetimi Çalışma Grubu talebi doğrultusunda aynı yardımların taşınması ve dağıtılması hususunda sahada destek sağlanmıştır. İzmir Adnan Menderes Hava Meydanı'na intikal eden arama kurtarma timleri gece uçuşuyla afet bölgesine sevk edilmiştir. Jandarma Genel Komutanlığı Elâzığ ve İzmir'de meydana gelen depreme derhâl reaksiyon göstererek verilen her türlü görevi en iyi şekilde yapmıştır.

Şimdi de İzmir'deki arama kurtarma faaliyetlerine ilişkin videomuzu izleyelim.

(Video gösterimi yapıldı)

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Jandarma Genel Komutanlığı her zaman yüce Türk milletinin hizmetinde olup her türlü afet ve acil durumda tüm imkânlarını ve kudretini seferber ederek kendisine tevdi edilecek görevleri yapma azim ve kararlılığındadır.

Arz ederim.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Teşekkür ediyorum.

Milletimizin göz bebeği olan Mehmetçik'imizi yapmış olduğu çalışmalardan dolayı tebrik ediyoruz. Allah bu hizmetlerin daha iyisini yapmayı nasip etsin inşallah.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Amin, inşallah.

OTURUM BAŞKANI İLYAS ŞEKER – Şimdi, benim öğrenmek istediğim bazı konular var.

Birincisi, Jandarma Genel Komutanlığı olarak veya Türk Silahlı Kuvvetleri olarak değişik periyotlarla arama kurtarma eğitimleri askerlere veriliyor mu, erlere veriliyor mu? Bu konuda bir çalışma var mı?

İkinci bir konu olarak da şimdi, ağırlıklı olarak Jandarmanın görev alanı kırsal alanlar, merkez değil. Deprem olduğu anda sizi AFAD mı yönlendiriyor; kırsal alana mı gideceksiniz, merkezde mi kalacaksınız, arama kurtarma ekibi nerede görevlendirilecek? Bu konudaki yönlendirmeyi AFAD mı yapıyor, yoksa direkt siz kırsal alana girip oraları kontrol ediyor musunuz?

Bu çalışmalar hakkında bir bilgi almak istedim.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Efendim, arama kurtarma eğitimleriyle ilgili olarak sunumun başında da dedim, 3 Ocakta biz bu kapsamda fiilen görevlendirildikten sonra... Daha önce, tabii ki, AFAD'dan biz bu şekilde afet bilincinin oluşturulması kapsamında eğitimler alıyorduk fakat bizzat görevlendirmenin İçişleri Bakanımızın emirleri doğrultusunda alınmasını müteakip “eğiticilerin eğitimi” adı altında farklı eğitimler aldık. Şubat ve mart aylarında bu eğitimleri aldık ve tüm Türkiye'deki birliklerimizden bu eğitimlere katılım sağlandı. Tüm Türkiye'den geldi, AFAD'da eğitimleri aldı, eğitici niteliği olan, öğretmenlik niteliği olan personelimiz ve özellikle eğitim birliklerinden personel seçtik ki... Biliyorsunuz Jandarma Genel Komutanlığı yüzde 85 profesyonel bir teşkilattır. Yani er sayımız eskisi düşünüldüğünde yaklaşık yüzde 10'u civarındadır, er sayımız o kadar azdır ama biz yine o erlerimize de bu eğitimi verebilmek maksadıyla eğitim birliklerimizden, Kırkağaç'tan, Kastamonu'dan, Bilecik'ten, Foça'dan, Çanakkale'den personelimizi getirdik, AFAD'da bir hafta süreyle bu eğitimi aldılar, daha sonra erlere... Biliyorsunuz, toplam eğitim süreleri yirmi sekiz güne düştü erlerimizin, bu süreç içerisinde eğitimlerinin içerisine bir günlük eğitimi de biz buna bu şekilde koyduk. Yani afet anında erlerimiz... Çünkü son dönemde er düzeyinde gelen arkadaşlarımızın genelde eğitim düzeyi çok yüksek olmuyor, bunları da bilinçlendirmek açısından, bizim açımızdan böyle bir ilk reaksiyon tarzımız oldu. Tabii, bunlar, sadece yüzde 15'lik personel grubu için değil, kalan yüzde 85 yani profesyoneller için de kendi içimizde bunu koyduk; artı “AFAD bilgi kapısı” dediğimiz yere farklı eğitimlerin videolarını da koyduk. Tabii, bunun, profesyonel tarafı var; yanımızda kahramanımız, JAK Tabur Komutanımız var olayları bizzat orada hem Elâzığ'da yaşayan hem İzmir Seferihisar depreminde yaşayan. Onların da bizim teşkilatımızın içine vermiş oldukları eğitimler mevcut. Bu şekilde kendi içimizde hem AFAD'dan almış olduğumuz eğitimler hem de kendi yetiştirmiş olduğumuz personelin, uzman personelin vermiş olduğu eğitimlerle kendi eğitim ihtiyacımızı karşılamaya çalışıyoruz.

İkinci konuya, yönlendirme hususuna cevap vermem gerekirse şimdi, Jandarmanın bir kere öncelikli görevi... Hatta müsaade ederseniz bir ekleme yapayım: Dün itibarıyla biz, İzmir Seferihisar depreminin de faaliyet sonu incelemesini yaptık. Dün saat 17.00 civarında hatta AFAD Başkanımız Sayın Mehmet Güllüoğlu da kapanış oturumuna katıldılar. Yani, İzmir Seferihisar depreminde de biz ne yaptık, ne yapamadık, eksikliklerimiz neler? Ve bu çalıştımıza tüm Jandarma teşkilatı VKS'yle canlı olarak katıldı, bizzat il jandarma komutanlarının da katıldığı bir sunumdu bu. Sabahtan başladı

ve bu sunuma ben TYPÇ Grubu Ulusal Sorumlusu olarak, arama-kurtarma sorumlusu olarak Burak Binbaşım, havacı arkadaşlarımız, pilotlarımız, İzmir İl Jandarma Komutanlığı İzmir’den, Muğla Komanda Taburu Muğla’dan, Bursa JÖH Taburu Bursa’dan katılarak bu şekilde kendi içirimizde de yapıp yapamadıklarımızın hesabını kendimize verdik. Ve biz bunları da Elâzığ depreminde yaptığımız gibi... Sizin önünüzde kitaplar olması gerekir; bu, Elâzığ depreminden sonra çıkarılmış bir kitaptır, aynı kitabı İzmir depreminden sonra da çıkaracağız. AFAD Başkanlığına ve İçişleri Bakanlığımıza dedik ki: Biz Elâzığ depreminde şunları gördük, bunların düzeltilmesi gerekir, bu eksiklerimiz var. Bizim teşkilat olarak da var çünkü tahliye ve yerleştirme konusu bizim için de çok yeni.

Sunumumun içerisinde -birinci cümle- içselleştirmekten bahsettim. Müsaade ederseniz bir anı anlatmak istiyorum, biraz özel olacak ama. Elâzığ depremi oldu, ben iş yerimden yeni gelmiştim, daha eve giriyordum, baktım deprem, derecesine baktım. Daha önce Elâzığ’da Karakoçan Komanda Bölük Komutanlığı yaptım; doğuyu iyi bilirim, Şırnak bölgesinde de çalıştım, Tunceli, Bingöl bölgesinde de çalıştım. Aradım bizim yerel sorumlumuzu, bir yüzbaşı arkadaşımız, Elâzığ Lojistik Şube Müdürü. Dedim ki: Fatih, şimdi, sen hemen Elâzığ AFAD Acil Durum Yönetim Merkezine gidiyorsun, ben de buradaki genel merkeze gidiyorum. Ağlıyor çocuk “Komutanım çok büyük bir deprem oldu.” dedi. Eğitimciyim de aynı zamanda, yüksek lisans, doktoram var. Dedim ki: Şimdi seni sakinleştirmek... Çünkü çocuğa kızmamam gerekiyor ama aynı zamanda sisteme adapte etmem lazım. Fatih dedim, şu an eşin yanında mı, yanında; çocukların yanında mı, yanında; evin çıktı mı, çıkmadı. Şu anda senin için sorun olan ne var? “Hiçbir şey yok Komutanım.” dedi, birden sakinleşti. Şimdi, halkımız için mücadele etme zamanı dedim. Çünkü biz aynı zaman JİKU’lardan da veriler geleceğini biliyoruz ve o civarı bildiğim için sıkıntılar olacak. Ve arkadaşımız, o olayı müteakiben hemen anında olay merkezine gitti ve kendisine yol boyunca vermiş olduğum talimatları... Dedim ki bak, şu, şu, şu ilçelere telefon edeceksin, şu karakollara telefon edeceksin oralarda sorun var mı; Malatya tarafına bak, şuraya bak, buraya bak şeklinde arkadaşımızı yönlendirerek olayın içerisinde olmasını sağladık. Kolay iş değil, canlı yaşayınca çok daha... İşte burada milletvekillerimiz de var, sizler hepiniz bizlerden çok daha tecrübelisiniz ama ben her 2 depremi de bizzat Jandarma adına yöneten kişi olarak söylüyorum, adım adım taşlar yerine geldiğinde her şey o kadar kolay olur ki. İzmir depremi oldu, İzmir depremi olurken dediğim gibi Sayın Güllüoğlu bize projelerini anlatıyordu, sonra baktı “Deprem var galiba arkadaşlar.” Dedi. Biz de birden baktık, hemen iki oda ötesi zaten onların merkezi, gittik, orada rakamı görünce planlarımız o kadar hazır ki hemen Burak’ı aradım, Burak hazırlanıyorsun kardeşim. Hemen Bolu Komando Tugayını aradım şu şu sorunlar olabilir hemen müdahale ediyorsunuz. İzmir il Jandarma Komutanı benim sınıf arkadaşım, Hilmi Paşamı aradım abi şöyle şöyle yapıyorsun ve her şey domino taşı gibi tıkr tıkr yürüdü gitti.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) - İzmir’in ilk depremi mi artçı depremlerden mi bahsediyorsunuz?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER - İlk depremden bahsediyorum.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) - Deprem öncesi toplantı yapıyordunuz, depreme yakalandınız.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Biz 14.51’de AFAD Genel Merkezinde toplantıydık, tam orada oldu deprem. Yani siz hazır olursanız panik olmadan işler yürüyor. İlk verdiğim örnekteki gibi panik olan insanları biz doğru yönlendirirsek doğru kararlar almak hiç de zor değil.

Yönlendirme konusunda, bizim Jandarma olarak... Dün AFAD Başkanımız da şunu söyledi: “Biz Jandarmayı iki şeyden kullanıyoruz. Bir bilgi almak için kullanıyoruz.” Çünkü en uca kadar biz gidiyoruz. İşte sabahın beri ben buradaydım, takip ediyorum birden beri. İletişimle ilgili bir sorunumuz

yok çünkü bizim JEMUS dediğimiz ASELSAN kaynaklı bir yapımız var. Hatırlarsanız İstanbul’da zarara sebebiyet vermeyen bir deprem olmuştu, tek çalışan sistem JEMUS’tu, hiçbir sorunumuz yok. Hemen ilgili arkadaşlarımıza da telsiz vasıtasıyla ulaştık, uçağımızı yukarı çıkardığımız anda rôle vazifesi görüyor zaten tüm bölgelere rahatça ulaşabiliyoruz. Bir saat içerisinde biz Malatya’da ve bizim bölgemizde, özellikle bizim kendi personelimizde ve karakollarımızda bir şey var mı bunu öğrendik. Daha sonra tabii ki devriyeler vasıtasıyla köylere ulaşarak sonuca ulaştık.

Arz ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi söz isteyen Samsun Milletvekilimiz Bedri Yaşar.

Buyurun Değerli Vekilim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli Paşam ben de sunumunuz için teşekkür ediyorum. Tabii Jandarma her konuda hazır, bunun şahsen huzurunu yaşıyoruz; planıyla, programıyla... Daha öncede söylemiştim, trafikle ilgili bundan önceki komisyonda da görev yapmıştım; orada da hakikaten arkadaşlarımız, genelde kırsalda olmak üzere bize çok değerli bilgiler verdiler. Bahsettiği gibi her türlü bilgi Jandarmada mevcut.

Şimdi bu son çalışma düzenine göre sizin söylediğiniz tahliye, yerleştirme, çalışma planı zaman süreçleriniz var otuz dakika, bir saat gibi. Benim buradan anladığım şu: Bu sadece kırsal mırsal değil Türkiye’nin neresinde bir afet olursa -toplanma bölgesiyle ilgili- sizin sorumluluğunuz doğru mu?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Doğrudur, tüm Türkiye’nin, şehir merkezi dâhil.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Burada her şey orta yerden kalkıyor, kırsaldı, şehir merkeziydi yok.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Doğrudur. Çünkü polis Güvenlik Çalışma Grubunun yöneticisi biz Tahliye, Yerleştirme ve Planlama Grubu yöneticisi olarak görev yapıyoruz.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bu zaman dilimleri Şemdinli’de de Kızılay’da da İstanbul Beyoğlu’nda da aynı.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Tabii ki hedef bu. Biz kendi personelimize bunu yönlendiriyoruz ama beraberinde şu akla gelebilir: Bu kişilerde buna maruz kaldı çünkü biz buna da ayrı bir çalışma planı yaptık. Yani şunu söylemek istiyorum: Ben 18 Martta Manisa, Muğla ve Aydın’a... AFAD’ın uluslararası bir afet tatbikatı vardı, daha sonra bu pandemi sebebiyle ertelendi. Dediler ki “Böyle böyle bir şey yapacağız” Ben dedim ki -daha önce Manisa’da çalıştım, Akhisar Jandarma Komutanlığı yaptım, biliyorum oraları- hem bir orayı göreyim hem oradan Aydın’a ve Muğla’ya geçeyim. Giderken Manisa’yı... TAMP’ın içerisine bakarsanız “birinci seviye destek illeri” ve “ikinci seviye destek illeri” diye bir kavram vardır. Biz birinci seviye destek illerinden arkadaşlarımızı aldık, dedik ki: Bak arkadaş, Manisa’da deprem oldu, hiç kimse olaya müdahale edemiyorsa sen Manisa’nın sorumlusu olacaksın. İsim isim bunlar; Manisa için kim, Aydın için kim, İzmir için kim? İstanbul için, mesela Kâğıthane tatbikatı için biz mesela Diyarbakır’dan ve Trabzon’dan arkadaşlarımızı getirecektik. Olaya noktasal bazda çalışıyoruz ama tabii bunları kendi başımıza mı çalışıyoruz? Hayır. Aynı zamanda Millî Eğitim bazında da çalışıyoruz.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bunu öğrenmek istemiştim.

İkincisi şu: Hakikaten videolar bizi çok etkiledi; birincisinden ben çok etkilendim, yerli ve milliydi; ikincisi de belgesel gibiydi Komutanım.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Şimdi, biz profesyonel değiliz, tamamen oradaki arkadaşımızın...

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – O manada söylemiyorum, şey açısından söylüyorum, şimdi, birincisi: Türk milletin yüce duyguları var, bize hitap ediyordu yani Türk milletin orada gösterdiği, askerlerimizin gösterdiği mücadeleyi yani o müzikten bahsediyorum.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Anlıyorum.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Hani şeyi yok ama hani maneviyatı açısından söylüyorum.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Sağ olun efendim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – “Bula bula onu mu buldun?” diyeceksiniz ama yani her şeyi söylüyoruz. O, bizi çok duygulandırdı yani insanların merhamet duygularını zirve yaptıran bir şeydi ama ikincisi de belgesel gibiydi, Allah korusun yani belgesel olmasını hiçbir zaman arzu etmem.

Üçüncüsü de biliyorsunuz, 2020 yılının başında bir felaket yaşadık, Van Bahçesaray. Orada bir çığ düşmesi oldu, ondan sonra bir müdahale oldu, 2’nci bir hadise oldu. Buradan nasıl bir sonuç çıkardınız? Hani sizin her şeyin sonucunda bir raporunuz var, orada ne oldu ne bitti? Basında çok farklı şeyler oldu ama yani sonuç itibarıyla hani burada raporlarınız var, onu merak ettiğim için soruyorum, yoksa hakikaten bütün bu doğal afetlerde, demin söylediğimiz gibi, olay sadece deprem değil, oradaki bir çığ meselesiydi, belki Dereli’de bir sel felaketiydi, her türlü doğal afete ilk vaktinde, zamanında sizler müdahale ediyorsunuz.

Ben hem sunumunuz için hem de çalışma arkadaşlarınıza ayrı ayrı tekrar teşekkür ediyorum.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Şimdi, bizim Jandarma Arama Kurtarma Taburumuz bir tane Jandarma Özel Asayiş Komutanlığı içerisinde; aynı zamanda illerimizde de Jandarma arama kurtarma timlerimiz var, tim düzeyinde. Ama deprem için özel eğitilmiş, sadece depreme yönelik eğitim almış bu arkadaşlarımız var. Tabii bu, 1999 depreminden sonra olmuş bir olay ama arkadaşlarımız sadece deprem için değil tabii ki Tunceli’de günlerce aranan vatandaşlarımızı da bu arkadaşlarımız aradılar, buluyorlar, diğer faaliyetlere de ve çığa yönelik de eğitim almış durumdalar. Dolayısıyla çığa da bizim arkadaşımız katıldı, uygun görürseniz o soruyu Burak cevaplasın.

JANDARMA ÖZEL ASAYİŞ KOMUTANLIĞI TABUR KOMUTANI BİNBAŞI BURAK ÖZER – Van Bahçesaray’da meydana gelen çığ olayıyla ilgili olarak kışlamız eğitim hâlindeyken Van’dan gelen yüzlerce insanın çığ altında kaldığı haberi üzerine süratle hazırlandık, Etimesgut Havalimanı’na intikal ettik. Hava Kuvvetlerine ait uçaklarla Van Ferit Melen Havalimanı’na intikal ettik, oradan Çatak bölgesinde olaya ilk gün gittik. Gittiğimizdeki sahne: Bir sürü askerî aracın, sivil aracın, greyderin, dozerin çığda taklalar atarak, bir kısmının da dağılarak etrafa yayıldığı. Öğrendiğimiz bilgi: İlk anda çığ altında kalan 7 kişinin kurtarılması amacıyla yaklaşık bölgeye 150-200 kişiden oluşan büyük bir kalabalığın o hengameyle gidip onları kurtarmak isterken yukarıdan ikinci bir felaket olan, daha büyük bir çığın gelerek o kadar insanı alıp sürükleyerek daha ileri bir noktaya götürmesi şeklindeydi. Biz yaklaşık iki günlük sürede çığ altında kalan -3 vatandaşımız kalmıştı zaten- onlar da minibüsün yanında, içerisinde ve camından dışarı çıkmış, fırlamış şekilde çığ altındaydı, onları da en son kurtardık. Bir tane itfaiye çalışanı çığ altında uzun süre kaldı; o esnada biz bölgeye yaklaştığımızda, tamamen, profesyonel olarak, deprem olsun sel su baskınları olsun çığ olsun doğal büyük afetler olsun, öncelikle biz bir risk analizi yaparız çünkü en büyük korktuğumuz şey ikincil doğal afetlerden korunmaktır. Çalışmamız

esnasında artık kar, buz tepelerinin oluştuğunu gördük yani üçüncül bir çığ geliyordu. Biz kar ve çığ analizi yaptık, yani 23 derece ile 45 derece arasında olan eğimlerde siz her zaman çığ bekleyin; hava sıcaklığının arttığı, birkaç gün güneşin kendini gösterdiği, sonrasında da dona çevirdiği, müteakibinde de üzerine kar düştüğü ortamlarda çığ bekleyin. Birinci yağan kar sertleşip güneşle yumuşamıştır, donla sertleşmiştir, üzerine yağan ikinci karı kabul etmez; belli bir süre sonra bu, halk tabiriyle sesle, gürültüyle ikinci yağan kar birinci yağan karın üzerinden akar gelir.

Biz risk analizimizde çığ rasadımızı yaptık, kar analizimizi yaptık, artık çığ tepelerinin oluştuğunu görünce bölgeden çıktık. Şunu da gördük: Burada bir şey anlatmak istiyorum, tükürük testi. Hayat kurtarıcı bir testtir, çoğu insan bilmez. Çığ esnasında siz çığın vermiş olduğu hareketle dönersiniz, çığ sizi gücünüzün biteceği yere kadar götürür. Bu esnada sizin başınız her zaman gökyüzünü göstermez ama dönerek gittiğiniz için de yan yattığınız fark etmezsiniz. İnsanoğlu çığ altında hemen eliyle yüzünün önünü açar ve her zaman başının gökyüzünü gösterdiğinden ibaret hemen başının üzerine doğru kazmaya başlar; bu, çok yanlış bir hareket tarzıdır. Çığ altında kalıp da ölen insanların çoğu, yüzde 80'i tükürük testini bilmediği için ölüyor. Baş her zaman yukarı değil de yana gösterebilir, aşağı olabilir ama siz o esnada bilemiyorsunuz; güneş yok, gökyüzü yok. Önünüzü hafifçe açıyorsunuz ve tükürüyorsunuz. Tükürüğün düştüğü istikametinin tam tersine doğru elinizle kolunuzla kaldırdığınızda zaten kolunuz çıkacaktır. Çığ hiçbir zaman 8-10 metre yüksekliklerle gelmez bu 2-3-4 metredir. Belki de birkaç saniye sonra yukarı çıkacağınız olaylarda insanoğlu yana doğru kazmaya devam ederek veya aşağı doğru kazmaya devam ederek oksijeni tüketiyor. Karbondioksit de etrafınızı bebeğin plasentası gibi çeviriyor, belli bir süre sonra da havasızlıktan ölüyorsunuz.

Çığla ilgili, müdahale edecek ekiplerin kesinlikle profesyonel olması gerekiyor, çığ bölgesinin belirlenmesi gerekiyor; çığ bayraklarının asılması, emniyetçilerinin ilgili yerlere çıkması gerekiyor. Kar rasadını müteakip, çalışılacak ekibin herkesin üzerinde kişisel konumlama cihazı olarak çalışması gerekiyor. Aksi takdirde, büyük bir hengeyle gittiğiniz doğal afetlerde ikincil afetlerden çok daha büyük rakamlarda zarar görülebilir.

Arz ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, çok teşekkür ediyoruz.

Şimdi, söz isteyen İstanbul Milletvekilimiz Gökan Zeybek.

Buyurun Değerli Vekilim.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Jandarma Genel Komutanlığından gelen heyetimize hoş geldiniz diyorum.

Özellikle İzmir depreminde çok sayıda kurtarma ekibimiz vardı, AFAD vardı, diğer kurumlar vardı ama en hızlı biçimiyle alana intikal eden -ekranda da gösterdiniz- ve ilk müdahaleyi yapan Jandarma Arama ve Kurtarma ekibine ben teşekkür ediyorum. Zaten ertesi gün de Sayın Genelkurmay Başkanımızı arayarak da teşekkürlerimi ve Jandarma Arama ve Kurtarma ekibindeki arkadaşlarımızın üstün başarılarını kendilerine de ifade ettiğimi belirtmek istiyorum.

Şimdi, bir görüntü vardı, siz Türkiye'nin muhtelif illerinden İzmir'e seferler yaptığınızı gösteren bir grafik. O grafik açılabilirse... Şimdi, bizim buradaki toplanmamızın temel sebebi aslında, hepimizin ortak korkusu Marmara'da olacak olan, beklenen ya da inşallah olmaz ama yani Marmara'yı ve İstanbul'u etkileyecek olan büyük İstanbul-Marmara depremi. Şimdi, bu depremle ilgili de siz ya da diğer kurtarma ekiplerinin tümünün söylediği ortak bir nokta var, o da şu: Kurtarma faaliyetine katılacak olan yerel unsurların önemli bir kısmı zaten kendisi ya enkazın altında kalacak ya birinci derecede yakınları enkazla uğraşacağı için bu yapılardan yani İstanbul'daki hem Jandarma ekiplerinden

hem Emniyetten hem diğer kurtarma ekiplerinin birinci dakikada ilgili görev yerlerine aktarılmasında bir sorun olacak ya da bu ekiplerin tamamının faaliyete geçmesinde bir sorun olacak. O zaman sizin İstanbul'daki, İstanbul ya da Tekirdağ'ı etkileyecek olan depremle ilgili senaryolarınızda, burada gördüğümüz gibi 6,6 büyüklüğünde bir deprem 14 tane binanın yıkılması ya da hasar görmesi söz konusuydu. Böyle bir durumda hem uçuşlarla, uçaklarla JAK'ın sevki konusunda gerekli lojistiğiniz var mı?

İki: Hem Elâzığ hem de İzmir depremindeki bu başarı da bunun devlette kadrolu ve iyi eğitim almış olan personelle yapılmasının çok daha hızlı sonuç verdiği ve sevkiyatın deprem alanına, enkaz alanına ulaşmaktaki zamanın insan yaşamıyla doğrudan ilintili olduğunu yani ilk yirmi dört saatin sonrasındaki kurtarımlarda gerçekten çok ciddi sıkıntılar var, hep ilk yirmi dört saat söyleniyor. Şimdi, ben bu şeye baktığımda İstanbul'la ilgili senaryonuzu varsa öğrenmek isterim ve de İstanbul'a sevk edilecek Jandarma kurtarma ekip sayısının mutlaka çok daha fazla olması gerekecek.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – 30 ekibimiz bu iş için görevlendirilmiş durumda yani var olan tüm ekibimiz JAK taburu zaten gidecek, o Allah'ın emri. Bizim şu anda 30 ilde JAK timlerimiz şu anda görevlendirilmiş durumda, bunların...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Bunların uçakla sevkiyatını gerçekleştirecek organizasyonunuz var mı?

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Tabii ki var. Çünkü bütün askerî havalimanları, sadece şey olarak düşünmeyin İstanbul üçüncü havalimanı değil, Çorlu dahi düşünülmüş hatta başka bir örnek vereyim Karadeniz için gerekirse gemi kanalıyla bile gelebilecek şekilde her türlü hareketi yani sadece hava yolu değil, daha sonrası için... Çünkü biz olaya sadece şey gözüyle bakamayız, yolların kapandığını da düşünebiliyoruz. Bornova Komando Tugayı eğer yollar kapansa nasıl intikal edebilir? Bizim Genelkurmayla yapmış olduğumuz -zaten kanunda da mevcut- bakın, o olay olduğunda Ankara'da uçak yoktu, Kayseri'de vardı. Biz anında kendi iletişim kanallarımızla görüştük, bizim JAK'ımız hazırlanırken Kayseri'deki uçak Ankara'ya geldi ve oradan hareket ettik. A-400, yanlış hatırlamıyorsam, Milli Savunma Bakanlığının kargo uçakları var; bu kargo uçaklarıyla her türlü intikal sağlanacak şekilde ve öncelikli sağlanacak, AFAD ve destek birimlerinin –sadece biz değiliz tabii ki- bugün gündüz AKUT da vardı bunların içerisinde ki Ankara'dan giden AKUT ve diğer birimler de vardı. Dolayısıyla, bunların hepsinin planı İstanbul için yapılmış durumda. Ve inanın, İçişleri Bakanımızın iki haftada bir hafta sonu yapılan İstanbul depremi toplantılarında özellikle vurguladığı konu budur. Yani bizim işimiz gücümüz, bakın, bizim ulusal planımızda tek bir senaryo var; İstanbul senaryosu, başka senaryo yok. Yani ben şu anda Türkiye'deki o gösterilen kırmızı yerleri ezbere biliyorum. Kendi bina planlarımızda da bunlara dikkat ediyoruz. Mesela 2021 bina inşaat planımıza Sakarya'yı koyduk, Sakarya'daki İl Jandarmayı koyduk, Adıyaman İl Jandarmayı koyduk çünkü düşünüyoruz Elâzığ kırıldı, Malatya kırıldı, aşağı doğru geliyor.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Kahramanmaraş, Hatay var.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Evet, biz olaya bu pencereden bakıyoruz yani öngörülü olmak zorundayız, proaktif düşünmek zorundayız. Buna ait inanın bu işe ilk başladığımızda 2 bin civarındaydı, şu anda 3.200. 3.200'de kişi başına 1,5 metrekaresel bir alan düşüyordu İstanbul'da. Buna okul bahçeleri dâhil -eğer işte okullar kapalı olursa şu olursa bu olursa- yani tüm boş alanları ve beraberinde kullanılacak barınma alanlarına kadar bunları planlamış durumdayız. Şu anda 100 Unimog aracımızı İstanbul'a çektik, 50 tane Ankara'da tuttum ola ki İstanbul kilitlenirse Ankara'dan İstanbul'a adam göndereyim. Çünkü deprem haritamıza baktığımızda Ankara sıkıntılı bir yer değil ama Ege Bölgesi olsun veya Amasya

tarafı, Tokat tarafı olsun sıkıntılı illerimiz var. Buraya batıdan çekeceklerimiz bu araçlarımız hazır bekliyor. Hatırlarsanız Elâzığ'da da biz 46 aracımızla hem taşımaya hem de halkımıza yardımcı olarak görev yaptık. Dolayısıyla bu konuda içiniz ferah olabilir samimiyetle söylüyorum. Bu planları... Biz ocak ayından aldığımız beri yaklaşık on bir aydır bu işin içerisindeyiz. İstanbul'a da geçen hafta gittim, tek tek oradaki İl Jandarma Komutanımızla, Nuh Paşamla beraber Sayın İçişleri Bakanımızın toplantılarından elde ettiği verileri zaten canlı olarak hemen alıyoruz. Hazırlıklarımız bu doğrultuda yoğun bir şekilde devam ediyor. İşte komuta kontrol aracı oluşturmamız, bin kişilik bizim kendi personelimizi... Çünkü AFAD şunu diyor "İlk yetmiş iki saat kendi kendini besleyeceksin." Ha, İzmir, İzmir'i ben de biliyorum. İzmir'de bir sıkıntı yok ama sıkıntı olan bir yer olabilir çok fazla personel görevlendirebilirsiniz ve bu görevlendirdiğiniz personellerin de zinde olarak görevini devam etmesini sağlamak zorundasınız. Dolayısıyla gerçekten o birinci saatin sonunda bizim yiyeceklerimiz dâhil, araçlara kumanyaları, sıcak yemek... 250 kişilik bizim konteynerlerimiz var -hemen tak diye alıp götürüyorsunuz- 250 kişiye aynı anda bir saat içerisinde yemek yapabiliyor. Bunlardan 4 tane hazır, çıkacak şekilde hazır. Yani, ama baktık İzmir'e, İzmir'de böyle bir ihtiyacımız yok, depremin de büyüklüğünü tespit ettik ilk bir saat içerisinde, dedik "Siz bulunduğunuz yerde kalın, ihtiyaç yok." ama ihtiyaç olsaydı da bizim birliklerimizin, orada görev yapan bin kişilik birliğimizin ihtiyacını görecektik biz gıda ve çadır dâhil, beslenme dâhil ve tuvalet dâhil her türlü ihtiyacı karşılayacak hazırlığımızı biz göndermeye hazırız.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Teşekkür ederiz.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Sağ olun.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Şimdi de söz almak isteyen İzmir Milletvekili Kamil Okyay Sındır.

Buyurun Değerli Vekilim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Evet, teşekkür ediyoruz Sayın Komutanım, Paşam.

Heyecanınızı hepimiz hissettik; bu, sizin nezdinizde bütün kurumunuzun heyecanı aslında. Dolayısıyla böylesi afet durumunda bu heyecan varsa sizlerde en doğru, en etkin, en verimli sonuçlar mutlaka alınır. Tabii ayrıca teşekkür ediyoruz yani hem İzmir Milletvekili olarak hem depremi yaşamış birisi olarak söyleyeyim.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Sağ olun efendim.

Bir nebze katkımız olabildiyse ne mutlu.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Estağfurullah, her zaman. O nedenle sizlere nezdinizde, Komutanlığınız nezdindeki Jandarma Genel Komutanlığının bütün personeline aslında -siz Lojistik Başkanı olarak- teşekkür ediyorum.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Sağ olun efendim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi, tabii İzmir depreminde maalesef 117 canımızı yitirdik, çok sayıda yaralımız vardı ve yıkım ve sonrası İzmir için bütün Türkiye'de hepimiz ulusal bir yas yaşadık. Bundan daha büyük depremleri de yaşadı bu ülke. İzmir'e en yakın en büyük deprem Elâzığ, ondan önce Van Erciş depremi 600 küsur yurttaşımız, 650'ye yakın yurttaşımızı, canımızı yitirdik.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Evet.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Binlerce, on binlerce yaralı, bayağı da bir yıkım olmuştu. Bu depremlerde tabii ki Jandarmamızın hem güvenlik olarak hem de acil durum müdahale olarak önemli fonksiyonları oldu. Bunları şeyde gördük.

Şimdi, ben, bu Jandarma Arama Kurtarma (JAK) ekibi olsun, diğer ekipleriniz olsun, genelde personel zannediyorum.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Hepsini personel, hiç er kullanmadık.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Peki, uzman çavuş var mı içlerinde? Yani bu personelin rütbe dağılımı nedir, merak ettiğim için sormak istedim.

Biliyorsunuz, uzman erbaşlar ordudan ayrılıyorlar; bunları aslında bu ekipler içerisinde yetiştirerek, eğiterek daha geniş, yaygın bir ekip ağı oluşturulabilir mi diye sormak istedim.

Tabii, çığ felaketi, yangın -siz buradayken- Sakarya’da havai fişek fabrikasında patlama oldu, 3 jandarmamızı maalesef yitirdik, çok sayıda bu tür afet durumuyla karşılaşılıyor ülkenin birçok yerinde, Jandarma da orada olmak durumunda kalıyor. O nedenle, bu ekip sayısını artırma konusunda bir çabanız, bir hedefiniz var mı?

Şunu da söyleyeyim: Sayın Bedri Vekilim “belgesel” dedi, belgesel aslında kötü bir şey değil, reklam değil ama belgesel, bir yaşanmışlığı gerçek görüntüleriyle ortaya koymak da bir daha yaşanmaması adına önemli bir belgedir, önemli bir çalışmadır; onun için de teşekkür ediyorum ben de.

Teşekkür ederim, sağ olun.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Öncelikle, uzman erbaş konusuna geleyim. Jandarma teşkilatında uzman konusu, dışarıdan tam olarak bilinen bir husus değildir. Bir uzman Jandarma çavuşlarımız vardır bizim; bunlar Jandarma okulunda, Güvercinlik’te bir yıl eğitim almış ve halkımızın anlayacağı dilde “ordu malı”dır, bunların emeklilik hakları dahi mevcuttur. Bir de Jandarma uzman erbaşlar vardır; bunları da özellikle, 2014 yılından itibaren almaya başladık, yoğunlukla 2017, 2018 yıllarında, Jandarma Genel Komutanlığının tamamen İçişleri Bakanlığına bağlanmasını müteakip bir yapılanmamız vardır. Bunlar sözleşmelidir, 45 yaşına kadar sözleşmeleri devam eder ve sözleşmeleri devam ettiği sürece de bizim teşkilatımızda çalışmaya devam ederler. Mesela, arkadaşım o şekilde bir Jandarma uzman erbaşdır. Bu arkadaşlarımız sayı olarak oldukça yüksekler, 90 bin kişi civarındalar. Biz bu arkadaşlarımızı farklı gruplar için alıyoruz, öncelikle komando olarak alıyoruz. Bunun haricinde, bizim artık berber erimiz yok, bizim artık aşçımız yok. Geçenlerde İçişleri Bakanımızın Hakkârî’de bir fotoğrafı vardı hatırlarsanız, o fotoğraftan sonra Genel Komutanımız beni aradı “Bakanımıza zor inandırdık buradaki yediğimiz yemeği Jandarma uzman erbaşın yaptığına.” dedi çünkü çok lezzetli bir yemek hazırlamış, biz de çok memnun olduk. “Tabii ki inanacak.” dedim çünkü artık biz kendi yetiştirdiğimiz nitelikli uzman erbaşlarımızla... Yani o alan mezunu arkadaşlarımıza iş olanağı sağlıyoruz. Hatırlarsanız, bir doğum olmuştu Şırnak’ta, bu doğumu yaptıran da bir Jandarma uzman erbaşımızdı, o da acil tıp teknisyeni bir uzman erbaşımızdı. Dolayısıyla, biz bu arkadaşlarımızdan yoğun bir şekilde faydalanıyoruz ve burada da görmüş olduğunuz Bornova Komando Tugayı, Bursa ve Muğla komando taburunun yüzde 95’i uzman erbaşlardan oluşur. Yani başarılarında lider görevinde astsubayları ve bölük komutanları vardır, onların haricindeki tüm personel uzman erbaşdır. Bu arkadaşlarımızla gurur duyuyoruz, çalışmaktan da çok büyük mutluluk duyuyoruz.

Arz ederim.

“Kadronuzu artırma çalışmanız var mı?” Tabii ki var. Hem bizim belirlemiş olduğumuz illerdeki JAK timlerimiz... Tabii, oradaki JAK timlerimizi biz sadece deprem için düşünmüyoruz; orada bir vatandaşımız kayboluyor, onu arıyor; nehre düşüyor, onu arıyor; onun haricinde, her türlü arama kurtarma faaliyetinde görev yapıyor bu arkadaşlarımız. Aynı zamanda, bir bölük daha kuruyoruz JAK taburumuza, onu da güçlendiriyoruz. En modern cihazlarla teçhiz ediyoruz yani amiyane tabirle, paradan puldan kaçmıyoruz. Arkadaşlarımız can kurtaracak, bir can bizim için çok önemli. Bu profesyonellikler ve bu arkadaşlarımızı da eğitmeden oraya göndermiyoruz yani orası, oradaki Rıza Bey Apartmanı bir deneme tahtası değil. Biz olaya bu pencereden bakıyoruz dolayısıyla ülkemize şanla, şerefle hizmet verebilmenin heyecanını yaşıyoruz; benim heyecanımı da mazur görün ama temelinde bu yatıyor.

Arz ederim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Çok teşekkür ediyoruz.

Heyecanınız sizin görev aşkınızdan geliyor, bizi de ziyadesiyle mutlu ediyor, memnun ediyor, bize de güven veriyor Değerli Komutanım.

Tabii, Jandarmamız her alanda arama, kurtarmadaki başarılarıyla, terörle mücadeleden, kırsalda trafikten tutun da her alanda gerçekten önemli hizmetlere imza atıyor, kendisini geliştiriyor, teknolojinin son imkânlarından yararlanarak insanımıza asayiş ve hizmet noktasında çok önemli bir görev ifa ediyor. Bu vesileyle hem tüm şehitlerimizi rahmetle, minnetle anıyoruz; tüm gazilerimize sağlıklı uzun ömürler diliyoruz; tüm Jandarma teşkilatımıza da buradan teşekkürlerimizi, şükranlarımızı Komisyon olarak iletiyoruz.

Bugün bu güzel sunumu bizlerle paylaşan Değerli Tuğgeneral Ersel Özer Jandarma Genel Komutanlığı Lojistik Başkanımıza, aynı zamanda Bakım Albay Atilla Aydemir Lojistik Plan Yönetimi Daire Başkanımıza, Asayiş Başkanlığından Albay Murat Özcanoglu'na ve JÖAK Tabur Komutanımız Binbaşı Burak Özer'e de hassaten çok çok teşekkür ediyoruz. Emeginize sağlık katılımlarınız için, bu güzel çalışmalarınız, sunumlarınız için. İnşallah Rabb'im memleketimize, Türkiye'mize böyle afetler göstermesin, insanımız hiçbir afette böyle bir ihtiyaca maruz kalmasin ama hayatın gerçekleri içerisinde çok önemli bir görev ifa eden Jandarmamıza tekrar teşekkür ediyoruz, sağ olun, var olun diyoruz.

JANDARMA GENEL KOMUTANLIĞI LOJİSTİK BAŞKANI TUĞGENERAL ERSEL ÖZER – Ben de özellikle başta siz olmak üzere tüm Komisyon üyelerimize saygılarımı arz ediyorum. Başta İçişleri Bakanımız ve Jandarma Genel Komutanımızın saygı ve hürmetlerini sunuyorum.

Bizler bu ülkenin 81 ili için buradayız, en ücra noktasına kadar Türk Bayrağı'nın dalgalanması için mücadelemize devam edeceğiz. Sizlere hizmet etmek için, ülkemize hizmet etmek için kanımızın son damlasına kadar bu mücadeleye devam edeceğiz.

Arz ederim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Teşekkür ederiz, sağ olun Değerli Komutanım.

Evet, değerli Komisyon üyelerimiz, değerli milletvekillerimiz son 2 sunumumuz var. Biri yine İçişleri Bakanlığımızın...

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Oylamaya yetiyecek mi?

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Yetiştireceğiz inşallah, onu hızlandıracamız hep birlikte.

Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğümüz ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğü var.

Şimdi sunumlarını almak üzere Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdür Yardımcımız Alpaslan Yılmaz'ı ve Adres Daire Başkanımız Levent Yazıcı'yı davet ediyorum.

Şimdi ben, sözü, sunumu yapmak üzere Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Adres Daire Başkanımız Levent Yazıcı'ya veriyorum değil mi?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Evet, Sayın Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Mikrofon sizde, buyurun sizi dinliyoruz.

6.- Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü Adrese Daire Başkanı Levent Yazıcı'nın, adres kayıt sistemi, Mekânsal Adres Kayıt Sistemi (MAKS) ve afet ve acil durum sonrasında MAKS'ın kullanımı hakkında sunumu

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Sayın Komisyon Başkanım ve değerli Komisyon üyeleri; sizleri saygıyla selamlıyoruz.

Öncelik sunumu, ben -Adres Daire Başkanı Levent Yazıcı- yapacağım. Şu konuda bir bilgi vermek istiyorum: Konuyla ilgili olan Genel Müdür Yardımcımız çok yakın bir tarihte Covid-19 ilişkisi olarak karantinaya alındığı için...

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU - Aman, ona da şifalar diliyoruz.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI - Teşekkür ediyoruz efendim, sağ olun.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU - Tez zamanda inşallah karantinadan da çıkar, sağlıklı, sıhhatle görevinin başına döner.

Geçmiş olsun.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI - Teşekkür ediyoruz.

Şu anda bize vekâleten bakan Genel Müdür Yardımcımız Alparslan Bey ve Şube Müdürümüz Şerife Hanım'la beraber size sunumumuzu yapmaya çalışacağız efendim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU - Hoş geldiniz.

Teşekkür ediyoruz.

Buyurun.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI - Şimdi, sunumumuzda şu başlıklar altında yürüyeceğiz efendim: İlk önce Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün Adres Kayıt Sistemi'nin ne olduğu, daha sonrasında bu Adres Kayıt Sistemi'nde meydana gelen eksiklikler ve öngöremediğimiz ve kurumlara cevap veremediğimiz durumların çözümü adına yeni bir projeye başlanmış ve bunun ismi Mekânsal Adres Kayıt Sistemi. Biz, bu Mekânsal Adres Kayıt Sistemi'ne neden ihtiyaç duyduğumuzu anlatacağız efendim. Sonrasında MAKS'ın ne olduğunu anlatacağız ve bu konuyla ilgili değerlendirmelerde bulunacağız Sayın Başkanım.

Şimdi, efendim, Adres Kayıt Sistemi'mizdeki en önemli unsurumuz numarataj. Numaratajda da standart adres bileşenlerimiz var ve bunun güncel tutulması lazım ve levhalamasının çok önemli olduğunu burada dile getirmek istiyoruz. Çünkü numara varsa adres vardır, numara yoksa yoktur efendim.

Çünkü bir ili tanımlayabilirsiniz, ilçeyi tanımlayabilirsiniz, mahalleyi, sokağı tanımlayabilirsiniz ama bunların hepsi bir kümeyi oluşturmaktadır. Eğer bir adres vermek istiyorsanız muhakkak bir numaraya ihtiyacınız var.

Şimdi, adres bileşenlerimizde ikinci önemli unsurlarımızdan bir tanesi de adres bildiriminin nerelere yapılabileceği konusunda kanunun vermiş olduğu izinlerden bahsetmek istiyorum. Türkiye içerisinde nüfus müdürlükleri ve yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızın da biz yurt içi veya yurt dışı adreslerini alabilme adına bulundukları ülkelerin büyükelçiliklerine ve başkonsolosluklara vermiş olduğumuz yetki dairesinde adreslerini alıp güncel olarak bizim Adres Kayıt Sistemi'mizde tutabilmekteyiz efendim.

Bir de adrese dayalı hizmet veren kurumlarımıza adres alabilme yetkisi verdik ki bunlar nedir? Mesela burada Ankara'da BAŞKENTGAZ efendim. Diyelim ki siz bir eve taşındınız ama adres beyanında bulunmadınız, ilk önce gazınızı açtırmak için gittiğiniz zaman oradaki BAŞKENTGAZ bakıyor, eğer sizin orada oturmadığınızı gördüyse sizi adres beyanında bulunmak için ilçe nüfus müdürlüklerine yönlendirmek zorunda kalıyor. Vatandaşa burada daha hızlı ve daha etkin bir şekilde işini yaptırabilme adına biz adresle işlem yapan, adresin orada olduğun teyit etmekle yükümlü olan kurumlara da vatandaş geldiği zaman adresini alabilme yetkisi verme adına onlara da bu yetkiyi tanıdık.

Bir de efendim, E-Devlet Kapısı'ndan biz adres beyanını almaya başladık. Daha önceleri E-Devlet Kapısı'nda e-imzayla biz adres beyanı alıyorduk ancak ülkemizde E-Devlet Kapısı'nda e-imzayı kullanan yeterli vatandaşımız olmadığından dolayı, bunun kullanım istatistiklerini takip ettiğimizde on-on beş bin kadar adres beyanı aldığını görünce bunu etkin olarak kullanamadığımızı gördüğümüz için e-devlet şifresiyle de adres beyanının vatandaş tarafından alınabilmesi adına Sayın İçişleri Bakanımız Süleyman Soylu'yla yapılan toplantılarda kendisinin yönlendirmesiyle E-Devlet Kapısı üzerinden de kişi e-devlet şifresiyle kendi e-devlet sayfasını açıyor, taşınmak istediği adresi seçiyor; burada TC kimlik numarasını yazıyor, nüfus cüzdanı seri numarasının son 4 hanesini istiyoruz; burada taşınmak istediği adres boş adreste e-devlet üzerinden de adres beyanını alabilmektedir efendim.

Şimdi, bizim bu adresleri de bazı kurumlarla paylaşmamız gerekiyor ki burada en önemli şey, depremi önlemeyle alakalı, sonraki zararları giderme adına adresi paylaşmak zorunda olduğumuz kurumlar AFAD, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı gibi kurumlar olduğu için adres ve ilişkilendirilmiş kişi bilgisinin, kişiden bağımsız adres bilgisinin ücretli/ücretsiz paylaşımını yapıyoruz. Bunlardan işte, kamu hizmeti yapan özel kuruluşlara ücreti karşılığında, kamu kuruluşlarına da ücretsiz olarak adres paylaşımımızı yapmaktayız efendim.

Şimdi, neden MAKS'a ihtiyaç duyduğumuzu hemen kısaca özetlemek istiyorum bu sunumumuzla. Şimdi, Adres Kayıt Sistemi'mizdeki verilerimiz sözel veri olarak tutulmaktaydı ve bunun dijital adına tek olduğu nokta, örnek vermek istiyorum efendim, tamamen hayal ürünüdür; Kırşehir ilimizin Mucur ilçesinin Yıldırım Mahallesi'ndeki diyelim ki Gökyüzü Sokak'ta belediye bir imar açtı, orada bir bina yapıldı, binaya 1 no.lu isim verildi ve siz 2 no.lu dairesine taşındınız. Sizin adresiniz "Kırşehir ili Mucur ilçesi Yıldırım Mahallesi Gökyüzü Sokak'taki 1 no.lu binada 2 no.lu dairede oturan" diye sadece sözel bir veriden ibaretti ve bunu dijital ortamda saklıyorduk. Bu entegrasyona kapalıydı yani kurumlarla paylaşıyorduk ama bir interaktif şekilde kullanamıyorduk efendim. Bunun daha interaktif kullanılabilmesi adına Mekansal Adres Kayıt Sistemi Projesi'ne başladık.

Mekansal Adres Kayıt Sistemi nedir? Burada da yansıda görüldüğü gibi sözel verinin karşılığında harita tabanlı olarak konuma dayalı hassas veri üretme gereğini ve bunun entegrasyona açık olması gerektiğini hissettik, kurumlarla paylaştığım zaman kurumlar üzerinde veri işleyebilsin, bunu alabilsin, kendi "web" arayüzleri üzerinde ufak yazılımlarla bunu kendi imkânları ölçüsünde kullanabilsin

amacıyla projeye başladık efendim. İlk başta Coğrafi Adres Veri Modeli oluşturuldu, bir Türkiye dijital haritası oluşturuldu efendim. Buna uygun “web” servis, “web” arayüzü, paylaşım servisleri oluşturuldu. 2014’lü yıllarda efendim, biz 5 ilimizde bunun bir pilot projesini yaptık. Bu pilot illerimiz nereler dersiniz; Gaziantep, Yalova, Afyon, Erzurum ve Elâzığ efendim. Sonrasında MAKS, 2016 yılında ASELSAN- Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı iş birliğiyle uygulanmaya başlandı.

Şimdi, bu paragrafa başlamadan önce ben şunu iletmek istiyorum efendim: Konuşmamın başında da söylediğim gibi daha önceki tüm adres verilerimiz sözel bir cümleden ibaretti. Yani bir kurumun, Türkiye’deki yaşayan kişilerin neye ihtiyacı olduğu noktasında Excel’e dökülmüş olan adresleri çözümlemeye çalışmasıyla hiçbir işini yürütemeyeceğini biz anladık. Mesela ASELSAN’la beraber biz Yaygınlaştırma Projesi dediğimiz adresin dijitalle dönüştürülmesini bir ilçede nasıl yaptığımızı kısaca anlatıp ondan sonra “MAKS nedir?”in olduğu bu satırlara geçmek istiyorum.

Yine, örnek verecek olursak Kırşehir’in Mucur ilçesine ASELSAN gidiyor kendi elemanlarıyla beraber. Elinde daha önceden bizim programlarımızın yüklendiği tabletlerle beraber Yıldırım Sokak’a giriyor efendim, 1 no.lu binanın önüne geliyor. İlk önce binanın fotoğrafını çekiyor, “Ben buraya geldim, bu binaya çalışmaya başlıyorum.”un delili olması adına. Binanın ağırlık merkez noktasıyla beraber tüm köşelerinin coğrafi koordinatlarını hassas olarak alıyor. Bu binaya ait olan bir eklenti, affedersiniz, işte samanlık gibi insanların yaşamadığı ama sonuçta yapılmış olan tüm yapıların geometrik verilerini çiziyor. Onların da coğrafi koordinatlarını alıp elindeki tablete yükleyerek tüm ilçeyi bitiriyor. İlçeyi bitirdiğini bize söyledikten sonra biz, Nüfus ve Vatandaşlık Genel Müdürlüğü olarak kendi uzmanlarımızı gönderiyoruz. O ilçede örneklem yöntemiyle yapılan tüm çalışmayı denetliyoruz. Eğer yüzde 95 başarıya ulaşmıyorsa çalışma başarısızdır, tekrar yapılması adına ASELSAN’a ilçeyi tekrar bırakıyoruz efendim. Diyelim ki başarıyla tamamlandı, alıyoruz, Adres Kayıt Sistemi üzerinde doğrulamalarını yapıyoruz, 200’e yakın “check list”imiz var: “Geometri düzgün çizilmiş mi?” “Coğrafi koordinatları doğru alınmış mı?”... Bunların hepsini karşılıklı doğruladığımız zaman o ilçedeki verilerimizin tam manasıyla yapıldığına eğer kanaat getirirsek MAKS sistemine onu, o bitirilen ilçeyi yüklüyoruz. Bugün itibarıyla efendim, 60 ilimizi tam manasıyla yüzde 100 olarak MAKS’a aktarmış bulunmaktayız.

Şimdi, MAKS nedir? Sözel olarak ifade edilen il, ilçe, mahalle, köy, yol, dış kapı, iç kapı gibi adres bileşenlerinin coğrafi koordinat değerleriyle tanımlayan, tüm caddeleri, sokakları, binaları dinamik bir harita üzerinde kişi bilgileriyle eşleştirilmiş olarak gösteren, binadaki kat sayısı, daire sayısı, kullanım amacı ve geometrisi, ruhsat durumu gibi öz nitelik bilgileriyle adresteki yapının durumun gösteren, anlık ve güncel bilgilere dayalı analiz yapılabilmesine imkân sağlayan, kurum ve kuruluşların ihtiyaçlarına göre kendi sistemlerine bir altlık olarak entegre edebilecekleri bir sistemdir efendim.

Bu ekranda görmüş olduğunuz görüntü Türkiye Büyük Millet Meclisimizin MAKS tarafından sisteme atılmış hâlidir. Burada görmüş olduğumuz tüm binaları hem gerçek görüntüyle beraber hem ayrıca kroki olarak biz sistemimizde tutuyoruz. Burada görmüş olduğumuz tüm binalar ASELSAN’ın teknik elemanları tarafından çizilmiş, ağırlık merkez noktaları konulmuş ve koordinatlarıyla beraber sisteme işlenmiş hâlidir. Sistemde siz bu binalardan hangisine tıklarsanız, tıkladığınız binanın kaç katlı olduğunu, ne zaman yapıldığını, içinde kaç kişinin yaşadığını, her katta yaşayanların sayısını, her katta yaşayanların yaş dağılımını... Ki biz bu veriyi -hemen burada şu konuya değinmek istiyorum- diyelim ki Sağlık Bakanlığıyla paylaşıyoruz, Sağlık Bakanlığı diyelim ki şeker hastalarına yönelik bir çalışma başlatacak veya böbrek hastalarına yönelik bir diyaliz merkezi açacak, bizden, MAKS’tan aldığı verileri kendi diyaliz hastalarını TC kimlik numaralarıyla eşleştiren ufak bir yazılım yaptığı anda, “enter” tuşuna bastığı zaman tüm Türkiye’deki tüm diyaliz hastalarının hangi bölgelerde olduğunu, hangi mahallelerde yoğunluk olduğunu, hangi köşeye kurulması gerektiğini tamamıyla görebileceği

bir sistem olacaktır. İleride biz değineceğiz efendim, Millî Eğitimde diyelim ki okul yapılacak 5 ve 7 yaş grubu. 5 ve 7 yaş grubunun TC kimlik numarasını Millî Eğitim Bakanlığı tıkladığı anda tüm Türkiye’de 5-7 yaş grubunun nerelerde yaşadığını; bir ilçeye geldi, hangi mahallede daha çok var, buraya anaokulu, ilkokul, ne gerekiyorsa... Tarım Bakanlığı bu sene diyelim ki karpuz eken kişilere bir destek verecek, karpuz ekenlerin ÇKS’ye başvuranların TC’siyle eşleştiği zaman bunların Türkiye’de nerede oturduğunu görebilecek şekilde sistemimiz hazır efendim.

Ben şimdi diğer şeyimize geçeyim. Şimdi, diyelim ki afetle ilgili konumuza yavaş yavaş girecek olursak biz MAKS’de ilk önce şöyle düşündük: Biz bunun üreticisiyiz ve müşterimiz olan kamu kurum ve kuruluşları, vatandaşlar bundan nasıl faydalanmalıdır? İlk önce şuna değindik: Eğer bir kurum bize gelir de şu bölge içerisinde... Ki bir mahalle olarak, bir sokak olarak seçebiliyorsunuz ama afet her zaman belli sınırlar içerisinde olmuyor efendim. Biz karmaşık bir geometrik şekil çizersek bu şeklin içerisinde kaç tane bina -ki çok önemli- kaç tane iş yeri... Eğer iş yeri çoğunluktaysa... Konutun çok olduğu yere gece vaktiyse, gündüzse işyerinin çok olduğu yere müdahale edilebilmesinin önünü açma adına biz coğrafi bölgelerin bir işaretleme... Ama karmaşık geometrik şekillerle de olsa işaretlendiği zaman o bölgedeki konut, mesken, iş yeri, kişiler, yaşayanlar, 65 yaş üstü olup da tek başına olanlar; her birinin görülebileceği bir sistem oluşturmak istedik. Birinci analizimizde gördüğümüz gibi, bu seçtiğimiz sahada 1 tane iş yeri, 3 tane kamu, 263 tane mesken, 1 tane inşaat, 19 iskânı verilmiş, kısmi iskânlı da 3 tane bina olduğunu analizden görebiliyoruz. İkinci aynı bölgeye geçtiğimiz zaman, halka açık ikamet yeri... Ki bu otel olarak tam olarak anlaşılmasın. Yurttur, öğrenci yurdudur, kişilerin kalabileceği ikamet yerleri. 2 tane ibadet yeri varmış efendim. İkamet harici binalar 1. Bu, belediyelerin kendi ruhsat bilgi sistemlerindeki bazı doneler var, onlara göre veriliyor efendim. Kamu güvenliği ve savunmayla alakalı 1 binamız var. 8.991 tane mesken var, 2.006 tane iş yeri var, 3 tane üniversite var, 339 tane halka açık alan var, 53 tane otel var, 11 sağlık kuruluşu var ve toptan ve perakende ticareti yapan 9 yerimiz varmış efendim bu çizdiğimiz sahada.

Şimdi, ikinci şeye geçtiğimiz zaman, başka bir alan. Bu gerçek görüntü olmayan, kroki üzerindeki MAKS’ı kullanmış olduğumuz bir arayüzdür. Şimdi, biz böyle bir alan seçtiğimiz zaman, diyelim ki bu bölgede bir sel felaketi, Allah korusun, bir deprem olduğu anda AFAD bize, ilk başta hemen deprem olduğu anda... Mesela, geçen Antalya’da da olduğu zaman, deprem haberini ilk aldığımız zamanda biz hemen arkadaşlara iletiyoruz. Antalya Gazipaşa dolaylarında bir deprem olmuş, hemen tüm Gazipaşa’nın MAKS veri modelinde AFAD’ın, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının, Jandarmanın, Emniyetin kullanabileceği şekilde tüm verilerin çıkartılmasını sağlıyoruz, hazır şekilde tutuyoruz; ihtiyaç olur veya olmaz.

Şimdi, biz buradaki bu şekle baktığımız zaman efendim, bakın, bu seçilen yerde diyor ki: 0-2 yaş aralığında 174 tane erkek, 159 tane kız, 333 tane toplam... 333 tane 0-2 yaş aralığı varmış. Toplamda 10.937 kişi. Ama biz burada şu uyarıyı şundan dolayı yapıyoruz: Bunun bir nüfus olmadığını belirtmek zorundayız efendim çünkü Türkiye Cumhuriyeti devletinde nüfus verisi paylaşmak üzere tek yetkili kurum TÜİK’tir. TÜİK, evet, tamamen bizim kaynaklarımızdan beslenmektedir ancak verdiğimiz rakamı nüfus olarak söylemiyoruz, bölgede adres beyanı belirtmiş olan kişi sayısı olarak yinelemek zorundayız efendim. Bazen bizden nüfus isteniyor ama biz verirken altına not olarak düşüyoruz: “Bu bölgede adres beyanı vermiş olan kişi sayısıdır.” Çünkü nüfusu vermekle TÜİK yetkili efendim.

Şimdi, afet ve acil durum öncesinde MAKS konusuna değinecek olursak: MAKS’ta herhangi bir afet yokken bizde ne veriler var, buna değinmek istiyoruz. Muhtemel bir afet sonrasında hangi alanların ne şekilde etkilenebileceği ya da zarar görebileceğinin önceden tespiti ve planlaması için konum bilgisi var binaların, nüfus sayısı var, nüfusun yaş gruplarına ve cinsiyete göre dağılımı var, yapı sayısı var,

yapıların tipi, kullanım amaçları gibi ilk başta, kurtarmaya giderken bilinmesi gereken... Ne kadar kurtarma ekibiyle gidilmesi lazım? Bir bölge vardır ki 100 kişinin adres beyanı vardır, bir bölge vardır ki 17 bin adres beyanı verilmiş bir bölge vardır efendim.

Şimdi, yani çok üzülerek bu görüntüyü veriyoruz, özür diliyoruz ilk önce. Bu, İzmir'deki Rıza Bey Apartmanı, bu bizim MAK'S'ta çekilmiş olan, ASELSAN'ın projeye başlamadan önce çekmiş olduğu fotoğraf. Şimdi, biz burada... İlk önce, etiketi vardır binanın. Binalarımızın, her binanın efendim, bir 9 haneli kimlik numarası, binanın içinde bulunan her bağımsız bölümün de 10 haneli bir kimlik numarası mevcut bizde. Onu, daha sonrasında, adresin daha etkin ve daha çabuk bulunması açısından başlatmış olduğumuz bir projeyi de en sonunda paylaşıcağım efendim. Şimdi burada, bir adresin haritadaki konumu, yapının kullanım türü, mesken mi, iş yeri mi? Çünkü İzmir depreminde en çok başvuru alan -AFAD tarafından- noktalardan biri şuydu: Bu bina mesken mi, iş yeri mi?

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Çünkü avukatlar çok fazla.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Evet, avukatlar var.

Konut olanların daha az, gündüz olduğu için iş yerlerinde ise daha çok insan olma ihtimali var. Hemen, hızlı bir şekilde, bulunan binalarda ne kadar konut, ne kadar iş yeri, konut olanlarda ne kadar adres beyanı verildiğinin hızlı bir şekilde paylaşılması gerekiyor ki o anda daha çok kişiyi kurtarma adına etkin bir planlama yapılması gerektiğinin farkındayız efendim.

Bağımsız bölüm sayısı, kat sayısı, kişi bilgileri; yaşa, cinsiyete göre dağılımlarını veriyoruz efendim. Bu, Rıza Bey Apartmanı'nın yukarıdan görünümü, Mansuroğlu Mahallesi'ndeymiş. Burada bakınız, apartmanla alakalı, bizim verdiğimiz verilerden, 10 katlı bir apartmanımızmış. Bağımsız bölüm sayısı 37, 4 tane iş yeri varmış. Mesken sayısı 33 ve oturan kişi sayısının 82 olduğunu hemen anında AFAD'la paylaştık fotoğraflarıyla beraber efendim. Şimdi, bunu da Rıza Bey Apartmanı'nda AFAD'a verdiğimiz bir örnek olay olarak paylaşmak istiyorum. Bakın, kapıcı dairesinde 4 kişi yaşıyormuş; doğum tarihleri, cinsiyet ve TC kimlik numaralarıyla beraber... TC kimlik numarası neden çok hayati bir önem taşıdı? Şunu belirtmek istiyoruz: Çünkü bir yer yıkıldığı zaman, hemen o anda bize ulaşamaları bile bizim Çevre ve Şehircilik Bakanlığına, AFAD'a vermiş olduğumuz tabletlerde veriler yüklü. Binanın önüne geldiği zaman GPS'ten orada MAK'S sisteminin altlığını kullanarak binanın hangi bina olduğunu, tıkladığı zaman orada oturanların TC kimlik numarasını da o anda bizim açacağımız sisteme de... Çünkü Kişisel Verilerin Korunması Kanunu'na da riayet etmemiz gerekiyor. TC kimlik numaralarından BTK'yle hemen irtibata geçiliyor. Bu kişilerin adına kayıtlı cep telefonlarından nerede sinyal verildiği... O binada mesela 82 kişi adres beyanı vermiş ama atıyorum, 40 tane veya 150 tane sinyal de alınabiliyor. Sinyalin alındığı yerin tespitinden 3 metre, 5 metreye yönelik yönelme açısından da kurtarılmaya açısından da hayati önem taşıdığına biz o anda AFAD'la sürekli görüşürken de şahit olduk efendim. Burada örnek olay olarak Rıza bey Apartmanı'nda dairelerde, numaralarında oturan kişilerin doğum tarihleri ve TC kimlik numaraları.

En sonda, iş yerlerimiz var 4 tane efendim, “Oturan kaydı bulunmamaktadır.” Şimdi, kişiler adres beyanını verirken kendi meskenlerini veriyor ancak kişinin hiçbir yerleşim yeri yoksa çalıştığı iş yerini de adres beyanı olarak verebiliyor. Kişi başvuruyor, “Benim bir terzi dükkânım var, benim evim yok, kalacak yerim de yok. Ben dükkânımın arka tarafında yatıyorum, benim adresimin iş yerim olmasını isterim.” dediği anda yapılan tahkikatta gerçekten başka bir adresi yoksa iş yerinin onun yatıp kalktığı yer olarak işliyoruz ki burada 4 iş yerimizde de herhangi bir adres kaydının bulunmadığını biz kendileriyle paylaştık efendim. Bu Rıza Bey Apartmanı'nın deprem sonrası kurtarma çalışmalarında biz... Kurtarma faaliyetlerinin etkin, hızlı yürütülmesi için hemen o an AFAD'la ki AFAD Başkanımız

buradan uçağa binmeden önce bizden bilgileri istedi. Biz hazırladık, uçak İzmir’e inmeden kendisine teslim edildi, mailine atılmış oldu, tüm verileriyle beraber ekibine. Oturan kişilerin kimlik bilgileri, binaya ilişkin temel bilgiler, binada oturan kişi sayısı, yaş ve cinsiyet bilgileri az önce belirttiğim gibi hemen paylaşılmıştır efendim.

Şimdi “Afet ve acil durum sonrasında MAKS ne işe yarıyor?” sorusunda... Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hasar tespit çalışmalarının daha sağlıklı ve hızlı tamamlanması için gerekli konum, yol, yapı ve bağımsız bölümlerin sunulduğu altlık veri olarak kullanılmaktadır. Şimdi burada şöyle ufak bir konuya değinmek istiyorum efendim, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının MAKS’ı kullanmada ne kadar faydalı olacağı konusunda: Yakın tarihte hepimizi üzen bir Elâzığ depreminin olmuştu. Buraya gelmeden önce, ilk başta konuşmamda da belirttiğim gibi; numara varsa adres var, numara yoksa hiçbir şey yok. Elâzığ’da bazı mahallelerde binaların numaralarının olmadığından veyahut da hatalı numara olduğundan dolayı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bir an önce yaraları sarma adına sokaklara çıktı, gördüğü binanın sokak ismi ile numarasını yazarak bir hasar tespit çalışması yaptı. Şimdi, burada hak sahipliğini tespit edecekleri zaman -baktılar ki- öyle bir numaranın olmadığı -2 katlı gösteriyor- o numaranın başka bir katı gösterdiği tespit edilince hemen bizimle irtibata geçildi. Biz, hemen, Adres Daire Başkanlığı olarak Sayın Bakanımızın talimatıyla Elâzığ’a gittik. Elimizde daha önceden Elâzığ’da yapılan, MAKS verileriyle yüklü tabletlerle beraber tüm binaların önüne gelerek GPRS kaydından... Çünkü bizim tabletimizde hangi binanın önünde olduğumuzu görüyoruz, ona dokunduğumuz anda binanın tüm bilgileri bize geliyor. Onların çektiği resimlerle, bizim arkadaşların yaptığı çalışmalarla yaklaşık dört gün içerisinde tüm Elâzığ’ın hasar tespit raporlarını gerçek binalarına bağlayacak şekilde yapıp teslim ettik efendim.

Şimdi, Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı olarak afet sırasında en çok karşılaştığımız sorunlardan bir tanesi şu: Hemen gıda yardımı, hemen küçük nakdi yardım veya parasal yardım veya eşya yardımı yapılacak kişi... Bayraklı’da, orada mesela 500 kişi etkilenmiş, 15 bin kişi yardım almak için AFAD’a başvuruyor. Biz hemen o anda kişi bilgilerini, orada AFAD bölgesini işaretliyoruz, hemen depremin olduğu yerleri çizerek veriyoruz, diyoruz ki: “Bu bölgede yaşayan insanlar bunlardır.”

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Rakamları lafın gelişi mi söylediniz?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Yok, hayır, ben tamamen hayal ürünü söyledim efendim yani konunun önemini biraz daha belirtme adına abartmış da olabilirim, özür dilerim.

Afet sırası ve sonrasında hak sahipliğinin kişilerin yerleşim yeri adreslerine göre doğru tespiti ve yapılacak yardımların sağlıklı ve etkin şekilde doğru kişilere yapılması adına o anda paylaşılması çok önemli.

Sağlık hizmetlerinde, hastane, sağlık merkezi, aile hekimliği planlamalarında, cinsiyet ve yaş gruplarına göre hasta dağılımının harita üzerinde gösterimine katkı sağlayacak “Nerede sağlık ocağı yapılmalı? Nerede anne-çocuk sağlığı yapılmalı?” gibi, az önce konuşmamın başında belirttiğim bazı özel hastalıkların, çölyak hastalığının hangi mahallelerde yoğunlaştığını bir Excel listesinde görmektense harita üzerinde görmek onlar için daha planlı ve daha etkin bir çalışma yapmaları adına çok önemli olacağını belirtmek istiyorum efendim.

Eğitim hizmetlerinde coğrafi olarak okul envanterinin oluşturulmasında, okul yapılacak alanların belirlenmesinde, okul kayıtlarının etkin planlanmasında çok katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Yerel yönetimler için Mekânsal Adres Kayıt Sistemi, yerleşim alanları ve bu alanlardaki yapılaşmaların takibi ve denetimine, kent ve e-belediye sistemlerinin geliştirilmesine, istatistiksel analizlerin daha kapsamlı bir şekilde yapılmasına, ulaşım ve teknik altyapının elektrik, su, doğal gaz ve benzerinin etkin planlama ve bu hizmetlerin süratle yerine getirilmesine, eğitim, sosyal donatı, huzurevi ve benzeri sosyal-kültürel tesislerin doğru planlanmasına katkı sağlayacağına inanıyoruz.

112 Acil Çağrı Merkezi için MAKS, gelen çağrılarının konumunun doğru olarak belirlenmesine, güvenlik birimlerinin hastane, ambulans ve itfaiye istasyon yönlendirmelerinin daha hızlı yapılabilmesine, adres bilgilerinin mekânsal analizi ile binanın yapısına, konumuna ve içerisindeki hane ve kişi sayısının sağlıklı tespitinin sağlanarak olay yerine süratli müdahalesine katkı sağlayacağına inanıyoruz.

Ve efendim, faydalarında şunu belirtmek istiyoruz ki: Kamu kurum ve kuruluşları tarafından hizmet sunulacak vatandaşların Mekânsal Adres Kayıt Sistemi sayesinde harita tabanlı coğrafi koordinatlı bir şekilde ikamet ettikleri bölgelere yakın veya hizmet sunulmasına ihtiyaç olan alanların daha etkin ve sağlıklı bir şekilde planlanmasına olanak sağlayacak olup hizmetin sunulmasında yerindelik ilkesine uygun şekilde planlama yapılmasına imkân sağlayacaktır. Kurum ve kuruluşların hizmet sunumunda MAKS'ın bir altlık olarak kullanılması hayati önem taşımakta. Yetkili idarelerin Mekânsal Adres Kayıt Sistemi verilerine uygun levhalamalar yapması çok önemli. Bina no ve adres no kullanımının yaygınlaştırılması, diğer bilgi sistemleri ile Mekânsal Adres Kayıt Sistemi entegrasyonunun sağlanması, tapu, yapı denetimi, altyapı gibi kuruluşların ileride yapacakları çalışmalarda çok faydalı olacağına eminim efendim.

Sunumumuz bu kadar.

Arz ederim.

Şimdi, konuşmamın içerisinde değindiğim “bina ve bağımsız kimlik numarası” diye bir rakamımızdan bahsetmek istiyorum. Efendim, biz 2006 yılında kaymakamlığa ilk başladığımız zaman, ben İngiltere’ye gönderilen ekiptendim. Bir eve taşındığımız zaman, Leicester Üniversitesinin karşısında Victoria Park’a paralel gelen Oxford Street’te Cradock Road’da 24 no.lu bir evi tuttuk, hanımla beraber gittik. Bu evin adresi nedir diye emlakçıya söylediğim zaman bana şöyle söyledi: “LE21TD” Dedim ki: Bu nasıl bir adres? Dediler ki: “Bu sizin her şeyiniz. Size birisi evle alakalı bir şey sorduğu zaman LE21TD diyeceksiniz.” Ve bir yıl boyunca arabama sigorta yaparken adresimiz, LE21TD; birisine adres verirken bunu söyledim, belediyeye gittim su parasını öderken bunu söyledim, sağlık merkezine gittim “Adresin?” denildi, bunu söyledim. O kadar hoşumu gitmişti ki o zaman bütün arkadaşlarımla konuşurken “Adresin nedir?” Bu. Navigasyon cihazımızda 2 tane sütun açılıyordu açık adres bir de posta kodu diye.

Şimdi, buraya da gelince... Ben bundan bir buçuk sene öncesine kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi Destek Hizmetleri Başkanı olarak görev yaptım iki buçuk yıl kadar. İsmail Kahraman Başkanımızla beraber geldik, iki buçuk yıl kadar burada görev yaptıktan sonra tekrardan kendi Bakanlığımıza dönüş yaptık. Sayın Bakanımız Adres Daire Başkanlığına bizi uygun gördüler. Bu MAKS Projesinin üzerinde çalışırken adresler, adresler... Benim en çok yaşadığım sorunlardan bir tanesi şu: Ben Neyzen Tevfik Sokakta, lojmanda oturuyorum. Adrese dayalı bir kurumla bir telefon görüşmesi yaparken adresimi vermem gerekiyorken Neyzen Tevfik Sokak, Çankaya/ANKARA deyince “Ya, bunun semti?” diyorlar. Diyorum ki: Semti yok. “Mahalle?” diyorlar. “Mahallesini bilmiyorum, bize böyle söylendi.” diyorum. En son adresi veremeyip telefonu kapattığımı biliyorum. Açık adresin yanı sıra biz kendi adresimizi bir kodla nasıl belirtebiliriz diye arkadaşlarla konuşurken bütün bina kimlik numaralarımız ve tüm

bağımsız bölümlerimizin... Ki İngiltere’de binanın posta kodu vardır, dairelerin yoktur; postacı binanın önüne gelir, zillerden kime ait olduğunu bulup oraya bırakır veya zile basmaya çalışır. Bizim bütün bağımsız bölümlerimizin bir kimlik numarası var efendim.

Şu anda biz postaneyle görüştük, PTT’yle, PTT Kargoyla ve diğer kargo şirketleriyle görüşmek üzere BTK’yle ve İç Ticaret Genel Müdürlüğüyle görüşmelerimiz devam ediyor. Biz, artık vatandaşımız adresini vereceği zaman... Diyelim ki bir kargo şirketine gittiniz, adresinizi vereceksiniz, yanınızda bir vatandaş var, “Adresiniz nedir?” denildiği zaman insanlar şöyle bir bakıyor yani ben açık adresimi vereyim mi diye. Çünkü efendim birisi sizin karşınıza geçtiği zaman T.C. kimlik numaranızı söylese mi tedirgin olursunuz, açık adresini size söylese mi tedirgin olursunuz? Açık adresi söylendiği için evini taşıyan insanları biliyorum ben. Burada 20-66-80-308 bu kadar, başka hiçbir şeye ihtiyacınız yok. O kişi, PTT Kargodaki kişi oradan... Kendi “web” arayüzünü de oluşturdular, şu an test çalışmaları devam ediyor efendim; açık adresin yanı sıra bir tane de adres kodu. Ben toplantıda posta kodu olarak dile getirmek istedim ama PTT’deki yetkili arkadaşlar dediler ki: “Posta kodu teknik bir terimdir, bölgeyi ifade eder ve kanunda geçer; bunu diyemeyiz.” O zaman biz de buna adres kodu diyelim, dedik. Artık herkesin -şu anda sizlerin de bulunduğu evlerde- MAKS’tan bağımsız bir adresi kodu var.

Şimdi, Sayın Bakanımızla da görüşmelerimiz devam ediyor, diğer kurumlarla da görüşmelerimiz devam ediyor. PTT bunu ilk duyduğu zaman çok heyecanlandı, dediler ki: “Bizim kargolarımızın büyük bir çoğunluğu adres bulunamadığından dolayı geri geliyor, insanlar adresini veriyor, sokağı değişmiş oluyor; belediye o arada, bir ay önce sokak değiştirmiş, adamın haberi yok, bize hâlâ eski sokağı, eski numarayı veriyor.” Ama eğer adres kodunuzu verirseniz sizden bağımsız bir şekilde kim sizin adresinizi değiştirirse değiştirsın sizin adres kodunuz otomatikman sistemdeki o anki en güncel adrese tekabül edecektir. PTT bize şunu söyledi: “Biz artık açık adresi kaldıralım, adres koduna geçiyoruz.” Hayır olmaz, arkadaşlar benim annem hâlâ T.C. kimlik numarasını bilmiyor dedim. Bunu insanlar bilmeyebilir ama biz, adres kodunu bilen insanlara da “Adres kodunuzu biliyorsanız adres kodunuzu da yazabiliriz.” diye seçenek sunalım, insanlar bunu yavaşça öğrenecektir. Nasıl yayarız? İnsan, E-Devlet Kapısı’ndan girer adres kodunu öğrenir; Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünün sitesinden TC kimlik numarası ve birkaç doğrulamayla cep telefonuna adres kodu gelebilir; cep telefonunuzdan belirlediğimiz bir mesajı atarsınız, T.C. kimlik numaranız kayıtlı olan cep telefonunuza adres kodunuz gelir. Ki bununla alakalı dedik ki: “Hayır, bunun ikisini de beraber yürütecek şekilde...”

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Şu anda var mı Sayın Müdürüm?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Tabii ki var efendim.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Nereden öğreneceğiz?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Biz sizlere hemen adres kodlarınızı iletelim, e-devlet daha henüz açmadı.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bir torpilimiz olsun.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, şimdi, tabii, böyle bir yaygınlık var ama adres kodunu vatandaş nereden öğrenecek? Pilot uygulama mı var şu an?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Şöyle efendim: Özel kargo şirketleriyle görüştük, BTK tüm özel kargo şirketlerinin “Tutulması Gereken Zorunlu Bilgiler” kısmına adres kodunu koydu. PTT, şu anda “web” arayüzünü bitirdi, test çalışmaları yapıyorlar. Bu ne demek? Siz gittiniz, diyelim ki biri size bir kargo yollayacak. “Adresin nedir?” “Ya, bizim sokağı değiştirdiler geçen gün ama” Hiç sorun yok efendim, “206680308”

dediğiniz anda, karşı taraf o PTT'ye gidecekse veya bir yere gidecekse veya sahibinden.com'dan, hepsiburada'dan, diğer e-ticaret sitelerinden bir şey alacaksınız adres kodunuz orada... Bunu, şu an görüşmelerimiz devam ediyor. PTT bitirdi. Sayın Bakanımızla karşılıklı görüşmelerimiz de devam ediyor. Siz çocuğunuzu okula yazdırırken artık adres kodunuzu vereceksiniz. Bunların hepsinin altyapısı bitti, tüm dairelerimizin adres kodu var. Başkanım, eğer uygun görürseniz biz yarın buradaki Komisyon üyelerimizin her birinin adres kodunu, her birinin danışmanlarına tek tek iletebiliriz efendim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, memnun oluruz, teşekkür ederiz.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Pilot uygulamaya biz de katılalım.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Pilot uygulamayı başlatmış olalım.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Teşekkür ediyoruz, çok güzel bir sunum oldu.

Şimdi, sorusu olan, değerli İstanbul Milletvekilimiz Gökhan Zeybek var.

Buyurun Vekilim.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de ayrıntılı bilginiz için teşekkür ediyorum.

Kısaca 2 soru soracağım.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Buyurun efendim.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Bir, numaratajı belediyeler veriyor. Kaçak yapılmış olan binalar numaratajı almak için belediyeye başvurduğunda, belediye, bu binayla ilgili eğer bir kaçak zaptı varsa bu numaratajı vermiyor.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Veriyor efendim.

Numarataj... İlgili mevzuatımızda şu söyleniyor efendim: Bir yerde bir yapı varsa ve bir insan orada yaşadığını belirttiyse numarataj vermek zorunda...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Şimdi şöyle, bendeki bilgi şu: Kamu arazisi üzerine yapılmış olan kaçak yapılarla ilgili eğer numaratajı belediyeden alıyorsa hemen ilgili kurumlara giderek su, elektrik ya da diğer bağlantıları yapıyor. Bu binayla ilgili de yıkım yapmak isteyen belediye, bunun daha ileri aşamaya geçmemesi için numaratajını vermiyor. Bendeki bilgi bu.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Evet, efendim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Numarataj yetmiyor ama.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Evet, o kaçak yapıysa yıkmak için numarası olup olmadığı önemli değil efendim.

Buyurun.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – İşte, numarataj alınca da hemen gidiyor suyunu bağlatıyor, elektriğini bağlatıyor.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Numarataj değil, yapı kullanma belgesi istiyor.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Hayır, hayır, benim söylediğim o değil. Kamu arazisi üzerinde yapılmış olan kaçak yapılarla ilgili. Bu meralarda da geçerli, yaylalarda da geçerli, gecekondularında da geçerli.

Ben Sarıyer’i çok iyi biliyorum, Sarıyer’de çok önemli bir mahalle var; Fatih Sultan Mehmet Mahallesi, orada her seçimden önce yapılan kaçak yapılardan dolayı hâlâ numaratajın verilmediği... Ama işte imar barışından dolayı bu hak çıktı. Bir, bu konuyla ilgili bir sıkıntı var mı, siz olmadığınızı söylüyorsunuz.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Evet, ben izah edeceğim.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – İki, şimdi “E-devlet üzerinden nüfus kaydı nakline izin vereceğiz.” dediniz. Şimdi, Türkiye’deki yurttaşın kendi nüfusunu istediği yere kaydedebileceğine olanak vereceğinizi ifade ettiniz, “Onu açıyoruz.” dediniz.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Evet.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Şimdi, Türkiye’de yerel seçimlerden yani muhtarlık ve özellikle belde seçimlerinden -yani 2013, 2018, 2023- hemen önceki, her yerel seçimden önceki yıl içinde büyükşehirlerin nüfuslarında ciddi bir azalma, köy ve kırsal yerleşimlerde nüfusu 5 binin altında olan yerleşimlerde de ciddi bir nüfus artışı olur.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Evet, aralık ayında da yaşıyoruz aynısını, gelirler artıyor.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Bu, her yılın aralık ayında da, özellikle gene küçük nüfuslu beldelerde, İller Bankası ve Hazine payından daha çok pay almak için, daha çok da belediye başkanlarının kendi büyükşehirlerinde yaşayan tüm akrabalarının kayıtlarını, buna ilişkin... Şimdi, bu aynı zamanda bir haksızlık ve adaletsizlik de getiriyor. Niye? 365 gün hizmet ettiğiniz kişiyle ilgili kamudan, Hazineden, İller Bankasından almanız gereken payı siz alamıyorsunuz; bunun yerine de hani kulağı arkasından gösteren yapılar alacak. Nasıl bir önlem alacaksınız? Yani bu, aynı zamanda, en demokratik yöntem olan seçim iradesine de bir olumsuzluk yaratıyor, ben haksızlık yarattığımı düşünüyorum. Bu 2 konuyla ilgili soru sordum.

Teşekkür ederim.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Biz teşekkür ederiz Sayın Vekilim.

Efendim, şimdi, birinci konuya tekrar değinecek olursak, numaratajla ilgili mevzuatta da diyor ki: “Bir kişi, bir binayı kaçak veya herhangi bir şekilde yaptıysa ve içinde yaşıyorsa başvurusu hâlinde numara verilir.” Ama bazı belediyelerimiz “Ben numara verirsem bu legal hâle gelir, şu olur, bu olur.” diye numarayı vermekten imtina ediyorlar. Numara verilmesi, elektrik ve su bağlanması için...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Vermeyenlerden bir tanesi de bendim, vermedik yani.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Evet, doğrudur efendim. Yani şöyle: Burada kişinin yerleşim yeri olmaması ve sokakta yatmaması adına başını soktuğu yerde elektrik ve su hakkından yararlanabilme adına numarataj yönetmeliği, yapı kullanım belgesi gibi şartlardan numaranın verilmesini muaf tutmuş efendim. Ama diyelim ki sizden numara istedi, numarayı verdiniz. Elektrik, su bağlandı. Kaçak yapı olduğu gidip tespit edildiği zaman buranın numarası var, elektriği bağlanmış, suyu bağlanmış yıkılmamalı gibi bir kaide yok. Belediye burada o hakkını her zaman kullanabilir, ancak numarasını alır, elektriğini, suyunu bağlar...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Ondan sonra zaten yıkamaz, bitti o.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Kanun “Yıkabilirsiniz.” diyor ama belediyelerimiz tabii, burada çok zor durumda kalıyor. Yerel yönetimler, yerelde, yerelle beraber yaşadığı için bunda bazı sorunlar yaşanabiliyor efendim.

İkinci geleceğimiz husus E-Devlet Kapısı’ndan adres beyanının değiştirilmesi adına yapmış olduğumuz düzenlemeleri çok dikkatli, itinalı olarak devam ettiriyoruz. Neden? Bizim için adres değişikliklerinin 3 önemli köşe taşı vardır efendim. Bir, okul kayıtlarının olduğu dönem. İki, aralık ayında beldelerin, yerel yönetimlerin nüfusunu artırma adına ilçelerine dışarıdan nüfus getirme kaygıları. Üç, yerel yönetimlerde...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Seçim öncesi.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Evet, seçim öncesi. Pardon, özellikle yerel yönetimlerin seçim öncesi çabalarında. Şimdi, biz E-Devlet Kapısı’ndan açmış olduğumuz adres kaydında şundan biraz tedirgin olduk ilk başta beklettik. Nedir bu? Ya, bu bir elektronik ortamdır, bilmediğimiz bir sistem olabilir. Dışarıdan öngörmediğimiz şekilde Türkiye’nin adres deseni bir anda bozulabilir. Bunu önleme adına ne yapabiliriz diye düşünürken Sayın Bakanımızın da yol göstermesiyle her ilçenin on yıllık adres değişim ortalamasını aldık efendim. Şimdi dedi ki “On yıl önceki Türkiye’yle bugünkü Türkiye bir değil.” adres değişikliği anlamında; ulaşım araçları hızlandı, yollar yapıldı, insanlar daha kolay taşınabiliyorlar. Bunun daha verimli ortalamasını alabilme adına bunun ilk beş yılını, adres değişimi ortalamasını 0,3’le çarptık, son beş yılı da 0,7’yle çarptık; son yıllardaki adres değişikliğinin daha ağırlıklı olması adına. Bulduğumuz her ilçenin bu on yıllık standart sapmada ağırlıklı ortalamasını... Ki biz bunu belediyelere söylemiyoruz yani bu konuyla alakalı şey olmaması adına. Her ilçeye bir kota belirledik. Bu kota bu ilçedeki adres beyanının verilmesini engelleme adına değildi efendim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Kontrol etmek amacıyla.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Tabii, diyelim ki e-devletten bir ilçenin o on yıllık standart sapmalı ortalaması bize diyor ki: “Bu ilçede günde 8 adres değişikliği olmuş. Biz bu ilçede 8 tane adres değişimine e-devletten izin verdik. Ha, olabilir, o gün 10 tane adres değişimi olabilir o ilçede. Diyelim ki 8 kişi e-devletten yaptı, siz 9’uncu kişi olarak girdiniz e-devletten adres beyanı yapmak istediğiniz anda size şöyle bir uyarı çıkıyor: “Adres beyanınız bugün e-devletten yapılamamaktadır. En yakın ilçe nüfus müdürlüğünden adres beyanınızı yapabilirsiniz.”

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Biraz önce bana öyle dediler.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Evet ama bu şudur yani: Ertesi gün girerseniz, adres beyanınızı e-devletten yapabilirsiniz. Şimdi, biz bunu böyle bir koruma altına aldık ve her gün adres beyanlarımızı sıkı sıkıya takip ediyoruz e-devletten.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Otokontrol sağlıyor sistem kendi içinde.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Ne yapıyor, nerede, ne kadar çok var? İşte o 9’u çok zorlayan ilçeler var mı? Neden zorluyor? Dışarıdan bir konu olabilir mi diye sürekli kontrol ediyoruz.

İkincisi efendim, bir de dijitalleşmeyi geliştirme adına Türkiye'nin... Şimdi, siz bunu yaparken e-devletten, bulunduğunuz yerden yapabiliyorsunuz, yerden yere, il dışına, şu anda kapalı. Evet, şöyle bir duyurumuz oldu: Türkiye'nin her yerine bulunduğunuz yerden e-devletten adres beyanı yapılmasıyla ilgili çalışmalarımız devam etmektedir.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – İl dışı kapalı mı şu anda?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Tabii tabii, şu an kapalı efendim.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – İstanbul'dan buraya getirmeye çalıştım.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – İl dışı kapalı şu an, o yüzden sizin...

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – İl dışıyla ilgili çok hassasız. Şu anda siz, il dışına Adana'dan Antalya'ya adres beyanı veremezsiniz e-devletten ancak Antalya içinde verebilirsiniz ve o da kotayla. İl dışını tamamen kapattık ve şöyle diyoruz: “İl dışı kapalı.” Ve bir de biz şunu nasıl yapabiliriz çalışması yapıyoruz. Siz Adana'da ilçe nüfus müdürlüğüne gidip “Benim Antep'teki adresimi İstanbul'a taşıy mısınız?” dediğiniz zaman şu an yapamıyor, neden yapamıyor? Atıyorum, X ilinden İstanbul'daki akrabalarına diyor ki: “Hemen nüfus müdürlüğüne gidin, Adana'daki adresinizi bana yollayın diyor. Bunu engelleme adına diyoruz ki “Hayır, sen taşındıysan taşındığın ildeki ilçe nüfus müdürlüğünden bunu yapmalısın çünkü sen oradasın, oradayken yapmalısın.” Bununla ilgili de yani bunu Türkiye genelinde nasıl yapabiliriz çalışmalarını devam ediyor ama gerçekten de şunu söylemek istiyorum: Limonatayı üfleterek içiyoruz.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Birinci kim Türkiye'de?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Şöyle efendim onu...

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Rekabette...

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – İstatistiği şu anda elimizde hazır değil.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Ama son beş yılın vardır yani.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Ama o, nüfusa göre de değişiyor efendim.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – O yüzdelik açısından, kendi nüfusuna göre...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Birlikte yapamıyorsunuz.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Evet, ona şu anda biz bakalım da biz size iletelim Sayın Vekilim.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Peki, bu...

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Evet arz ederim.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Bu kanayan bir yara çünkü yani.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Evet, evet farkındayız.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Bu konuyla ilgili peki, ileride bu tip taşımalar olacak mı e-devlette?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Şöyle, şimdi onunla alakalı prensiplerimizi, disiplinlerimizi tam manasıyla oturtmak için illerle, il müdürleriyle, ilçe nüfus müdürlüklerimizle yeri geliyor vatandaşlarla, yeri geliyor bu konuda bize şikâyetçi olan sayın vekillerimizle... Vatandaşlarımızdan aldığımız tüm verileri bir potada eriterek bunun hem devletin düzenli ve planlı bir şekilde işlemesine hem vatandaşın da işinin aksamaması yönünde bir OBEK, OKEK’ini alma anlamında nasıl bir orijinde birleştireceğimiz konusunda çalışmalarımız devam ediyor. Bir işi hemen yapıp, “Yaptım.” demektense “Bu işi yaptık, şu kadar kişi faydalandı.” demenin çok daha faydalı olacağını düşünüyoruz efendim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Sağ olun efendim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Şimdi, sorusu olan İzmir Milletvekilimiz Sevda Hanım.

Buyurun Değerli Vekilim.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Teşekkür ederim.

Sunum için de çok teşekkür ederim, gerçekten interaktif, ve biz de biraz yorulmuştuk aslında, kendimize geldik sunumunuzla da.

Bir Türkiye gerçeği var aslında bir çoğumuz da duyuyoruzdur. Veliler çocuklarını istediği okula yazdırmak ya da istediği öğretmenin sınıfına gönderebilmek için kayıtlarını alıyorlar işte, babayla bir çocuk bir evde gözükmek annenle bir çocuk başka bir evde gözükmüyor. Ya buna ilişkin bir çalışmanız var mı? Hani, bunun önüne geçilebilir mi? Bilmiyorum ama bir afet durumunda çok ciddi bir risk bu aslında o kayıtlı gözükmemeleri orada... Ve aynı ailede, az önce verdiğim örneklerde, aslında bir aile, bir çekirdek aile ama farklı adresteler buna ilişkin bir çalışmanız var mı? Ben bunu merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Biz teşekkür ederiz.

Efendim öncelikle şu konuyu belirtmek istiyorum: Okul kayıtları dönemindeki adres değişikliğinden kaynaklanan durumda biz bu duruma maruz kalanız, bu durumun sebebi biz değiliz.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Evet.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Burada da...

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Siz değilsiniz yani okula kaydettirme sisteminden kaynaklı.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Evet şimdi, burada Millî Eğitim Bakanlığı kendi bölgesindeki her okulu az önce Mekânsal Kayıt Sistemi’nde dediğimiz gibi bölgede yaşayan çocuklara yeteri kadar okul açabilmek için o bölgede okul açıyor. Ben şuna inanlardanım: Hiçbir okul sizin çocuğunuzu başarıya götüremez.

SEVDA ERDAN KILIÇ (İzmir) – Tabii ki.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Sizin çocuğunuz kendi başarısını öğretmenin verdiklerinden alamıyorsa kendisi çalışarak halleder. Ancak bazen işte geçmiş sınavlarımızdan TEOG’daki okulun başarı sırası o anda zeki çocuklar geliyor, yüzde 3’lük dilime giriyorlar bütün Ankara oraya akıyor. Ankara’da bir okulumuz vardı, ismini vermek istemiyorum. Ya 5’inci sınıfta P’ye kadar şube vardı ya, 5’inci sınıf ya! Yani artık, okulda koridorlarda yürüyemiyorlar, 1’inci teneffüse bunlar çıksın, 2’nci teneffüse

bunlar... 1'inci, 2'nci sınıflar başka teneffüse çıkıyor; 3,4,5'ler başka teneffüse çıkıyorlar yani burada aslında çocuklarına çok büyük bir haksızlık ettiğinin aileler farkında değiller. Millî Eğitim Bakanlığıyla defalarca görüştük, onlar da ciddi anlamda bu işin tam olarak... Bunu serbest bırakamıyorlar çünkü serbest bırakılsa kimi okullarda yaşanmayacak hâle gelecek, kimi okullar boş kalacak. Burada, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü olarak, kanunumuzda diyor ki: "Adres değiştirme beyana tabidir." Şimdi, bir kişi gelirse ve derse ki şimdi mecburen burada anne veya baba kendisiyle beraber çocuğunu götürmez çünkü Medeni Kanun diyor ki: "Çocuk, velisiyle -anne ve babasıyla- yaşar." Çok aileden bize şikâyet geliyor. "Ben çocuğumu yazın dedesinin yanına yollayacağım." diyor adres kaydını oraya alamıyorsanız. Sistem anne veya baba ebeveyn yoksa, çocuğun adresini değiştirmiyor. Burada anne veya baba birisinin yanına taşınmak zorunda kalıyor. Okul dönemlerinde bizim ilçe nüfus müdürlüklerimiz çok ciddi bir yoğunlukta, sıkmaya çalışıyoruz ve burada tahkikat yetkimiz var. Tahkikat yetkimizi de çok da keyfi kullanılmaması adına bazı sübjektif manevi standartlara bağladık. Mesela nedir? İlçe nüfus müdürlüğündeki memur arkadaşımıza dedik ki: Bir kişi adresini bir yere taşıdığı zaman, evet, beyandır, onu al, kabul et ama taşındığı yer 20 kişinin üzerini geçtiyse hemen onun yanına bir yıldız koy, Emniyete yaz, bu adreste bu kişi yaşıyor mu yaşamıyor mu, tahkikatını yaptır. Bir ay içerisinde ikinci kez adres değiştiriyorsa bu kişi bir şeyden dolayı adresini değiştiriyor, bunu tahkikata gönder gibi gibi bazı önlemler almaya çalıştık. Burada da Millî Eğitim Bakanlığıyla defalarca görüşüyoruz ama burada hem Millî Eğitim Bakanlığını biz haklı buluyoruz, velileri ben şahsım adına haksız buluyorum ama ilçe nüfus müdürlükleri de beyana tabi olduğu için kişiye "Sen bu eve taşınmıyorsundur kardeşim." diyemiyor. Millî Eğitim Bakanlığıyla defalarca toplantı yaptık, yine de çözüm bulma adına çalışmaya devam ediyoruz efendim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Teşekkür ediyoruz.

Adana Milletvekilimiz Müzeyyen Hanım, buyurun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim ben de sunumuzu için, sağ olun.

Şimdi, bu Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğüyle yapı belgeleri olarak adlandırılan yapı ruhsatı, yapı kullanma izni ve yanan ve yıkılan yapılar formu verilerinin, deprem risk azaltmanın temelini oluşturacak deprem risk analiz projelerinde bina envanterinin belirlenmesi çalışmalarında, kullanımı konularında ne tür bir iş birliğiniz var? Böyle bir iş birliğiniz var mı, öncelikle onu sorayım. Bu veriler başta belediyeler olmak üzere ilgili kurum ve kişilerle paylaşıyor mu? Birinci sorum bu, açık mı yani bu kurumlara?

İkinci sorum da, ülkemizde yıkılan bina bilgileri sadece kurumunuz bünyesinde tutulan, yanan ve yıkılan yapılar formu verilerinin işlendiği sistemde tutuluyor. Bu sistemdeki verilerin analizine göre ülkemizde deprem nedeniyle kaç bina yıkılmıştır? Bu veri var mı elinizde kaç binanın yıkıldığına ilişkin? Diğer kurumların verileriyle örtüşüyor mu bu veriler? Sizin elinizdeki veriler diğer kurumlarla örtüşüyor mu? Az önce "Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yaptı, onunla örtüşmedi." dediğiniz bir durum oldu. Bu veriler kullanıma açık mı?

Üçüncü olarak da hep seçim süreçlerinde gündeme gelir, 4 katlı bir binanın 8'inci katında 5 kişinin oturduğuna ilişkin veriler gelir, hatta ölümlere oy kullandırıldığına dair, bizim partimizin böyle çok suçlamaları olmuştur. Buna ilişkin "Artık böyle şeyler yaşanacak mı?" diye onu sormak isterim. Tespitler var. İşte, onu söylüyorum. Olmadı mı? Oluyor seçim zamanı.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – 300 kişi aynı evdeydi, vardı yani.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Aynen.

Var yani, onun için böyle şeyler yaşanacak mı seçimlerde tekrar?

Teşekkür ediyorum, sorularım bu kadar.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Biz teşekkür ediyoruz, sağ olun.

Şimdi, ilk baştaki, birinci sorunuz, yapı kullanım ruhsatıyla, belgeleriyle ilgili... Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğüyle bizim en az iki haftada bir toplantımız vardır. Şimdi, burada, ekibin kendisi bizden sonra sunum yapacak, onlar bu konulara daha hâkimler, teknik olarak, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak daha sıkı sıkıya takip ediyorlar. Bizim onlarla sürekli toplantılarımız var, 2007 sonrası bizim yapı ruhsatı belgeleri oluşturulduğu için MAKS’ımızda var. Mesela Rıza Bey Apartmanı 1989’larda yapılmış, ruhsatı var ama sisteme işlenmemiş. 2007 sonrasında TÜİK’le beraber bunlar sisteme işlenmeye başlandı.

İkinci sorunuza geldiğimiz zaman, yanan ve yıkılan yapılar formlarıyla alakalı, burada yanan ve yıkılan yapılar formlar belgesini hazırlamakla yetkili olan kurul yerel yönetimler efendim. Mesela biz MAKS’ta da şu problemi yaşıyoruz: Diyelim ki bir ile gittik, bir ilçeye gittik, ilçede 100 tane bina var, bizim arkadaşlar çalışmayı bitiriyorlar, atıyorum, 92 tane bina çıkıyor. 8 tane bizim Ulusal Adres Veri Tabanı’mızda var görüntüyor ama bu 8 bina sahada yok. Şimdi, biz burada şunu hemen öngörüyoruz, diyoruz ki: Bir, bizim arkadaşımız hata yapmış, bulamamış olabilir. Bu yönle tekrar araştırmamızı yapıyoruz, eğer bulamadıysa biz konuyu yetkili idareye iletiyoruz. Bu yetkili idare özel idare olabilir, ilçe belediyesi olabilir, il belediyesi olabilir, diyoruz ki: Biz bu 8 binayı bulamadık. Şimdi, 8 binayı bulamadık. Belediyeyle beraber çıkıyorlar... Bunlar ikiye ayrılıyor efendim, eğer yanan ve yıkılan yapılar formlarında düzenlenmemiş bir bina yok ise “oturan var” “oturan yok” kaydı... Hiçbir belediye içinde “oturan var” olan bir binayı silemez. Onun ilçe nüfus müdürlüğüne adresinin boşaltılması gerekiyor. Oturan varsa sistemden silemiyor onu. “Oturan yok”u kabul ediyoruz ilk başta. Evet, yetkili idare de geliyor çünkü tüm numara verme ve numara silme yetkisi belediyelerde. Bizim Ankara ve Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü olarak bir binaya numara verme yetkimiz yok, var olan bir numarayı silme yetkimiz yok. Belediye numara verirse bizim sistemimize düşer, belediye numarayı silerse bizim sistemimizden kaybolur. Belediye -sorumluluk onda olduğu için- geliyor, bakıyor “Evet, burada bu bina yok.” diyor. Neden olmayabilir efendim? Bir, köy yeridir veya işte ilçenin kenar mahallesidir; yanmıştır, aile taşınmıştır oradan ama binanın numarasının silinmesi için belediyeye başvurmamıştır. Eskidir, numarası vardır, yıkılmıştır, burada oturulmuyor deyip başka yere taşınmışlardır ama numarayı sildirmemişlerdir. Belediye geliyor, bakıyor, evet, burada bu bina yok, evet, bu bina yanmış veya hatırlı oluşturulmuş her ne sebeptense. Belediye bunun tutanağını tutup yanan ve yıkılan yapılar formunda da numarayı siliyor.

Gelelim ikinci önemli konuya. Diyelim ki oturan kaydı var olan bir bina yerinde yok. Burada da şu olabiliyor: Bina eskidir, numarası vardır, tahtadandır. Burası çökecek deyip başka yere taşınmıyor aile. Bina olduğu yere çöküyor ama bunlar adresini gittiği yere taşımamış oluyor. Ne oluyor? Bina yok ama kişilerin adresleri hâlâ aynı yerde. Bunu görünce belediye “Ben bir şey yapamam.” diyor . Bu sefer, bizim ilçe nüfus müdürlüğü konuyu üçüncü bir göze -tutanağının olması adına biz böyle bir yol izliyoruz- Jandarma bölgesiye Jandarmaya, Emniyetse Emniyete yazıyor, diyor ki : “Bak, bu bina var mı yok mu?” Bizimkiler gördüler, evet, yok ama yeterli değil bizim için. İlgili güvenlik kuruluşu geliyor sahaya, bakıyor, tutanak tutuyor “Evet, şu sokaktaki 27 no.lu bina yoktur, yıkılmıştır, yanmıştır.” neyse, tutanağını tutuyor, ilçe nüfus müdürlüğüne geliyor; ilçe nüfus müdürlüğü o tutanağı alıyor, dosyasına koyuyor, oradaki kişilerin nereye gittiklerini bilmediğimizden dolayı adreslerini silmiyoruz. Amiyane tabirle “havuz” dediğimiz bir alan var, adreslerini orada arşivleyip havuza alıyoruz. Bu kişi, bir yerde okul kaydı yapmak için gittiği zaman ona şu söyleniyor: “Siz en son şu adreste oturuyormuşsunuz

ama o adreste oturmadığınız tespit edilmiş, sizin adresiniz havuza alınmış, arşivlenmiş. Yeni adresiniz neresi?” “Biz oradan şuraya taşındık.” diyor adam. Hemen oranın adres beyanını alıyor “enter”ladığı zaman havuzdan çıkıyor kişi, güncel adresine gidiyor. Bunu biz aldık, yanan ve yıkılan yapılar formunu, bizim nüfustaki arkadaşımız güvenlik kuvvetinin tuttuğu tahkikata dayanarak adresi boşaltıyor. Adres boşaldıktan sonra yetkili idareye haber veriyoruz, diyoruz ki: “Tamam, biz adresleri boşalttık.” Yetkili idare de yanan ve yıkılan yapılar formuyla bunu, o binanın numaratajını siliyor efendim.

Şimdi, Şerife Hanım, çok uzun yıllardır Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünde Ulusal Adres Veri Tabanı Şube Müdürlüğünde görev yapıyor, çok büyük emektarımız, ben o yüzden kendisinin de muhakkak katılmasını istedim burada bize yardımcı olması adına. Şimdi -o da daha iyi biliyor- bu konuda -kendisine sordum, o cevabı aldığım için veriyorum- bizim bir binanın yanan ve yıkılan yapılar formunun düzenlendiğinin depremle mi veya şununla olduğuna yönelik bir istatistik çalışmamız yok ama şimdi dönünce, notumuzu aldık, bir bakacağız bunların hangisi depremle, kaç yananla; formda bir değişikliğe gidebilir miyiz, yanarı ayrı, depremi ayrı, yıkılanı ayrı diye tutma adına efendim.

Şimdi, üçüncü sorunuza gelecek olursak, konunun başında da söylediğim gibi Türkiye’de 81 vilayet var, 980 civarında ilçe var, 10 bine yakın mahallesi var, muhtarlığı var. Bir yerdeki adresi oluşturma yetkisi, numarayı verme, bir binayı kurma, binaya yapı ruhsatı verme, bittikten sonra bittiğini, buranın oturulabilecek durumda olduğunu tespit etme... Yapı kullanım iznini veren yetkili idarelerimiz var efendim. Şimdi, burada, tabii, Türkiye’de münferit bazı bazı olaylar oluyor olabilir. İşte, kendine düşünebileceği bir şeyden dolayı oluşturulmuş bir adres olabilir, bir numarataj olabilir, 3 katlı binaya oradaki memurun hatasıyla artı 2 kat yazılmış olabilir. Kimseyi suçlamak istemiyoruz. Hiçbir şey delillendirilmediği ve kişi yakalanıp tam delilleriyle ispat edilmediği sürece biz burada “Siz, şu suçu işliyorsunuz, bu suçu işleyenler var.” gibi bir ithamda bulunmak istemiyoruz ama bu tarz durumlar olabilir. Bunların şikâyeti olduğu zaman hemen, anında müdahale ediliyor, hemen ilçe nüfus müdürlüğüne tahkikatı yaptırılıyor böyle bir şey var mı yok mu, ona göre müdahale ediliyor efendim.

Arz ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, sorusu olan?

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Bilinç düzeyi yüksek yerlerde itiraz süresinde edebiliyor insanlar ama itiraz edemediyse yani çok... Adana’da ben Çukurova ilçesinde yaşıyorum, Ankara’nın Çankaya’sı gibi bilinç düzeyi yüksek yer ama kendi apartmanımda dahi oturmayan insanların şeyi çıktı. Yani, hani her türlü işlemin yapıldığı, modern köy, diyemeyeceğimiz bir ortamda dahi bu tür olgularla karşılaştık ve yeni karşılaştık. Bence bunların artık son bulması gerekir diye düşünüyorum.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Çok ciddi bir şekilde günlük yapılan adres kayıtlarını emin olun denetliyoruz. Bir yerde birden fazla adres ne kadar olmuş, 30-40’a ulaşan var mı, varsa neden var, ilçe nüfus müdürlüğüne müdahale edilmesi açısından bunu örnek veriyoruz. Az önce söylediğim gibi, 20’yi geçtiği zaman nüfus müdürlüğündeki memur arkadaşımızı tahkikata yollamasını istiyoruz gibi önlemlerimiz var ama öngörürsünüz ki Türkiye’de yılda yaklaşık 8 milyona yakın adres beyanı oluyor. Takibini etmek zor ama yakaladığımız ve bize iletilen noktalarda çözüm için çalışıyoruz.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Kırklareli Milletvekilimiz Selahattin Minsolmaz.

Buyurun Değerli Vekilim.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Sayın Başkanım, çok değerli Başkanım, öncelikle teşekkür ediyorum.

Tabii bu bizim mekânsal veri ile kişi verisini yani vatandaş ile mekânı ilişkilendirme bir hülyamızdır yani mimarların, mühendislerin, şehir plancılarının, belediyelerin uzun zamandır üzerinde durduğu bir konuydu ama bunun, ortak bir veri kümesinde, devletin müdahil olduğu ve üstte bir iradenin bunun üzerinde tüm paydaşları da bir tabanda toplayacağı bir sistemin kurulması gerçekten çok hayırlı bir şey. Ben öncelikle emeği geçenleri tebrik ediyorum, başta sizler olmak üzere ve Sayın Bakanımızı.

Tabii ki bu, bana göre, daha olgunlaştırılması gereken bir süreç, üzerine çok daha katmanların, yeni “layer”ların eklenmesi gereken ve tabii Komisyonumuzun da varlık amacı ve konusu depreme özel. Afetlerde ciddi bir veri tabanı olarak kullanılması belki beyin fırtınası yapılarak, yeni yeni elemanlar eklenerek de yani kişiyle ilişkilenen mekân verisini afet riskleriyle ve afet sonrası kurtarma planlarıyla da ilişkilendirmek lazım. Az evvel hepimiz duygulandık Jandarmanın sunumunda, 1 kişi mi var, 2 kişi mi var, hangi katta? Yani bunun ilerleyen aşamasında bağımsız bölüm başlarına barkodlu manyetik algılayıcılar konularak sisteme bunun entegrasyonu da düşünülebilir.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Hepsini düşünüyoruz efendim.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Çünkü Türkiye savunma sanayisinde katettiği mesafeyle beraber elektronik alanda da çok ciddi mesafe katetti. Ben dün böyle bir firmayı ziyaret ettim, gerçekten gurur duydum. Bir de bunların görünmeyen kısmının da bir şekilde, sadece veri olarak statik şekilde alınması değil, yaşayan bir veri olarak da sürekli sorgulanıp, bir karar destek sistemi veya afetlerden sonra da afet yönetim sistemi olması gerekiyor. Bu anlamda çok önemli. Benim merak ettiğim, güncelliği nasıl tesis ediyorsunuz, bir. İki: Kurumlar üzerinde bu mekânsal veriyi değiştirme yetkisi olan kurumlar, başta belediyeler, binayı yıkıyor, yeni bina yapıyor, zemin kattaki bir mesken iş yerine dönüyor, sizdeki niteliği hâlâ mesken gözüküyor. Bu mekânsal yani insan üzerindeki değişikliği biz vatandaşlık numarası ve devletin iradesiyle belli bir noktaya getirdik ama mekânsal değeriyle ilgili verideki değişiklikte hâlen bir savruluk var. Mekânsal verideki değişiklikte kurumlar üzerinde nasıl bir yetkiniz ve mecburiyetiniz var? Hangi yasal düzenlemeyle kurumlar bunu size vermekle mükellef? Üç: Bu Mekânsal Adres Kayıt Sistemi’ni pandemi sürecinde simule edebildiniz mi? Pandemi sürecinde bu veriyi –çünkü o da bir afet- Sağlık Bakanlığı ve bu konudaki diğer paydaş kurumlara destek sağlayacak bir şekilde hayata geçirebildiniz mi?

Teşekkür ederim.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Sağ olun efendim sorularınız için. Önemli konulardan bir tanesi şimdi belediyelerin yaptığı değişikliklerin denetlenmesi adına en çok karşılaştığım sorunlardan bir tanesi... Ki en öncelikle şunu söylemek istiyorum, Sayın Bakanımızın bize daima talimatı şudur: Mekânsal Adres Kayıt Sistemi’ne gerçekten önem veriyor; bunun bir yaşayan organizma olduğunu, bunun sürekli değiştiğini ve geliştiğini, buna uygun olarak da bizim arayüzlerimizin bunu tanımlaması gerektiğini sürekli bize yineliyor ki biz onu şöyle söylüyoruz. Bu bizim bir çocuğumuz gibi, büyüdükçe elbisesini değiştirmek zorundayız çünkü onu aynı elbiseyle biz saklarsak ona en büyük zulmü biz yapmış oluruz. Bu onun büyümesini engellemez ama hayattaki kullanım amacını ve hayatı yaşamasını engeller efendim.

Şimdi, bu konuyla ilgili biz... İlk önce şu belediyelerin değişikliği nasıl denetlenmesi gerektiğine gelelim. Şimdi, belediyeler numaratajı verirken, numaratajı silerken Adres Kayıt Sistemi’mizi kullanıyorlardı ve şöyle bir şey vardı efendim, yine örnek vereyim: Kırşehir’in Mucur ilçesinin Yıldırım Mahallesi’nin Gökova Sokağı’ndaki bir bina yapıldığı zaman, yapı kullanım ruhsatını, iznini verdiği zaman belediye, o Ahmetler Apartmanı’nın evraklarını dosyaya koyup kaldırıp rafa koyuyordu. Siz Ankara’da böyle bir binanın ne olduğu ne bittiği hakkında hiçbir bilgiye sahip değilsiniz, sadece böyle

bir adresin varlığından haberdardınız. Şimdi biz Mekânsal Adres Kayıt Sistemi'yle tüm Türkiye'de Adres Kayıt Sistemi'ni kaldırarak... Adres Kayıt Sistemi azaldıkça, Mekânsal Adres Kayıt Sistemi yüzde 100'e ulaştığı zaman artık Adres Kayıt Sistemi'ne ihtiyacımız kalmayacak. Belediyeler yapı kullanma ruhsatlarını, yapı kullanma izinlerini, numaratajlarını, tüm, ne vereceklerse MAKS üzerindeki uygulama üzerinden yapmak zorundalar efendim.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Mecbur mu?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Tabii ki. Yani bir belediye bir bina yaptı...

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Adres Yönetmeliği'nde mi, nerede var mecburiyet?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Artık biz MAKS'a devrediyoruz ya, biz belediyeye alıyoruz, tüm ilçenin dijital haritasını çıkartıyoruz, tüm adresleri MAKS'a yüklüyoruz ve anahtar teslimi, hiçbir ücret talep etmeden belediyeye MAKS'ı teslim edip Adres Kayıt Sistemi'ni kaldırıyoruz. Artık belediye tüm iş ve işlemlerini Mekânsal Adres Kayıt Sistemi'nin arayüzünden hallediyor; numarayı da buradan veriyor, yapı kullanım iznini de buradan veriyor, yapı ruhsatını da buradan veriyor, tüm iş ve işlemlerini MAKS'tan yürütüyor ki bununla ilgili bir çağrı merkezimiz var, bu çağrı merkezinde tüm WhatsApp gruplarında tüm belediyeler var. Bir belediye, atıyorum, diyor ki: “Ya, yapı kullanım belgesiyle şu sokağı göremiyorum.” Bizim bu konuyla ilgili mühendis arkadaşlar hemen sisteme giriyorlar “Şu ayarları değiştirin.” Değiştiriyorlar, müdahale ediyorlar. “Şimdi, tekrar açıp kapatın.” “Evet, tamam, görebildik, teşekkür ediyoruz.” diyorlar ki bütün WhatsApp gruplarına ben de üyeyim, her gün buradan yüzlerce mesaj geliyor belediyelerden.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Nasıl bir veri tabanı kullanıyor bu sistem?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Ama tabii şuna hak verirsiniz ki bir belediye bir meskeni iş yerine çevirdi diye sistemde görüldüğü zaman, bunu gerçek çevirdi mi, çevirmedi mi, bunu bizim görme şansımız yok ama sistemini buradan yapmak zorunda efendim. Başka bir binaya bina yapı kullanım izni verip de sisteme yükleyip oraya adres beyanı veren kişilerin adresinin sistemde görülebilmesi için MAKS'ta oluşturması gerekiyor efendim.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Araya giriyorum ama Başkanım, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğü de bu çalışmayı yapacağı söylemişti.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Ben bekliyorum, o soruları, en son soracağım onları.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Şöyle efendim...

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Yani AFAD'ın, Yapı İşleri Genel Müdürlüğü'nün, DASK'ın AYDES'le ilgili çalışmaları AFAD'da devam ediyor, MAKS'ı bekliyorlar hepsi, onunla ilgili de soracağız.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Tabii, hepsi, bütün, AYDES'tir...

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Başkanım, onların hepsinde mekânsal bilgi var ama...

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Evet, efendim yani...

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – MAKŞ’ın tamamlanmasını bekliyorlar.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Hizmet sunucu kuruluşların, hizmeti verecekleri kişilerin tüm bilgileri; nerede oturdukları, nasıl bir şeye ihtiyaç duyduklarının tamamı MAKŞ’ta olduğu için, bizde son gücümüzle, ciddi anlamda, bu Covid döneminde bile, birçok arkadaşımız Covid tanısıyla karantinaya alınsa da çalışmaları durdurmadık, hafta sonları bile valiliklerden gerekli izinleri alıp gerekli koruma yöntemleriyle yaygınlaştırma yani dijitalleştirme çalışmalarına devam ediyoruz. AYDES’in, Tapunun, her birinin bu bilgilerin tam manasıyla merkez noktasında olacağını, tüm Sağlık Bakanlığının, işte bu pandemiyle mücadelede... Biz mesela şöyle bir şey görüyorduk: İlk başta bir harita var, kırmızılar ama yaklaştığımız zaman nerede ne olduğunun, hangi binada olduğunun bilinmemesinin sebebi henüz orada MAKŞ’ın bitmemiş olması. Eğer MAKŞ bitmiş olsaydı orada, TC kimlik numarasıyla eşleştirdiği anda, siz binanın üzerine geldiğinizde, 8 yazacaktı orada, demek ki burada 8 tane vaka var.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – İzmir Milletvekilimiz Kamil Bey’in sorusu var.

Buyurun Değerli Vekilim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum.

Gerçekten benim de uzun zamandır arzu ettiğim, beklediğim, olması gerektiğini düşündüğüm bir yapıyı, bir sistemi hayata geçirmişsiniz aslında, görünen o.

Şimdi, Kırşehirlisiniz herhâlde.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Yok efendim, Artvinliyim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bütün örneklerinizi Kırşehir’den verdiniz.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Geçen bir arkadaş da onu söylüyor, eşim de Manisalı, ben Artvinliyim ama Kırşehir...

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Hep Kırşehir örneğini vermeyin o zaman, ara sıra değiştirin.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Erzurumlu gibi duruyorsunuz.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Artvin Yusufeliliyim efendim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Her neyse, şimdi, bir eksiklik şu: Esnaf kayıt sistemi henüz yok Türkiye’de. Yani sizde mesken ya da iş yeri olarak görünüyor ama iş yerindeki esnafın ticari sicil kayıtları üzerinden bir veri tabanı, bir veri kayıt sistemi yok. Yani bunu önemsiyorum çünkü bu bir katman olarak herhangi bir esnaf grubunun da bir harita üzerinde mekânsal olarak görülebilmesi, dağılımının görülebilmesi bunlar da önemli. Bunun aynı zamanda deprem sonrası müdahalelerde de önemli olduğunu düşünüyorum, hatta bu konuda “Bizim neden böyle bir kaydımız yok?” diye sitemde bulunan esnaf da oldu çünkü deprem sonrası hak iddia edebilmek için bunu ispatlaması gerekiyor ama bu sistemde olması iyi olur diye düşünüyorum.

Genel Müdürlüğünüzün adı Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğü ama “Nüfus bizden değil TÜİK’ten.” dediniz, o ilginç geldi bana.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Evet, TÜİK Türkiye’deki istatistik ve verilerin standartlarını sağlama adına görevli kurum olduğu için biz alınan adres beyanlarını kendilerine veriyoruz efendim.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Ama yani sizin de o konuda bir yetkinizin olması lazım. Bu ülkenin nüfusu, değişimi, nüfus hareketliliği sizin asli göreviniz ve bunu ortaya koyabilmek lazım. Yani ilçelerdeki nüfus kayıtlarını, ikamet kayıtlarını sınırliyorsunuz. Neden sınırliyorsunuz? O nüfus hareketliliğini, belki bir şekilde yapay hareketliliği önlemek için.

“Yapı Kayıt Belgesi verilen yapıların bina olarak kayıtları var.” dediniz, değil mi? Bu imar barışından yararlanılan Yapı Kayıt Belgesi’nden bahsediyorum, Yapı Kullanma Belgesi değil.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Yapı Kullanım Belgesi mi efendim?

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Yapı Kullanım Belgesi değil, Yapı Kayıt Belgesi, imar barışında yararlanılan.

Şimdi, Yapı Kayıt Belgesi almış binaların, mesela o binalardaki ikamet eden toplam popülasyonun, nüfusun bir şeyi var mı, çıkardınız mı hiç? Bu yapılarda nüfus olarak oturan kaç kişi var?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Yani, imar barışına...

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Yapı sayısını sorarsanız Çevre ve Şehircilik Bakanlığı bir yapı sayısından bahsediyor ama o yapılarda oturan nüfus nedir?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Yani, imar barışından faydalanan binaların mı sadece efendim?

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Evet, evet, imar barışından yararlanan... Zaten Yapı Kayıt Belgesi o binalara verilir.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Evet.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Normal Yapı Kullanma Belgesi, belediyelerin verdiği, normal prosedürleri yerine getirmiş ruhsatlı yapılara verilen oturma belgesidir.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Kamil Hocam, merak ettim, bu soruyu niye sorduk?

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Ben merak ediyorum.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Yani normal, bir başka binada kaç kişi oturuyorsa onda da o kadar oturuyordur; ruhsatlı ruhsatsız, fark eder mi yani?

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Şimdi, bakın, siz niye bunda bu kadar şey yaptınız?

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Yok, hayır, ben sadece merak ettiğim için sordum.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Ben de merak ettiğim için oraya soruyorum bu soruyu.

BAŞKAN RECEP UNCULOĞLU – Belki kaç kişiye dokundu anlamında.

KAMİL OKYAY SINDİR (İzmir) – Bakın, sormamın sebebi: Biz Deprem Araştırma Komisyonuyuz. Ruhsatsız, imara aykırı veya ruhsat eklerine aykırı yapıların imar barışından yararlanarak aldıkları bir belgedir Yapı Kayıt Belgesi. Dolayısıyla, kaçak yapılmış veya ruhsat eklerine aykırı olan binaların doğal olarak bir deprem vukunda yıkılma olasılığının da diğer ruhsatlı binalara göre çok daha yüksek olması beklenir. Ustası iyidir, belki hepsinden daha sağlam kalır, o ayrı bir şey ama yasal olarak o binaları...

Ben depremselliği yüksek olan bir ülkede böylesi binalarda kaç kişi oturuyor, bunu merak ediyorum, yani bu çok da doğal bir meraktır, sorudur.

GÖKAN ZEYBEK (İstanbul) – Evet, güzel bir soru.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Tabii ki.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şimdi, bir dönem, 2015 seçimlerinde -2015 Haziran mıydı, Kasım mıydı- ölmüş kişilerin nüfus kayıtları da çıktı seçmen kayıtlarında. Sonra düzeltildi herhâlde o, belki orada bir geçiş dönemiymi o, veri tabanında bir geçişti. Böyle bir sorun yoktur tahmin ediyorum.

Bir de ben bu nüfus soy kütüğüne baktığımda ailemde en üstte, birinci sırada olan kişi hâlen sağ görünüyordu. Bilmiyorum, şimdi bakmadım, baksam iyi olur. Yani, tabii, 1846’da Drama’da doğmuş büyük babaannemiz, gelmiş Ödemiş’e, oraya yerleşmişler. 1846’da doğum görünüyor ama hâlen sağ görünüyor, ölüm kaydı yok.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Allah uzun ömür versin.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bu pandemide tabii ki yani Covid’e yakalanmış, pozitif olmuş, karantinada olan veya kendisini karantinaya almış, süresi dolmuş ve bir de e-nabız sistemi var Sağlık Bakanlığının, onunla bir entegrasyon var mı T.C. kimlik numarası üzerinden?

Bir de iş yükünüz çok ağır, biliyorum, T.C. kimlikleri Nüfus ve Vatandaşlık İşleri müdürlükleri hazırlıyor, ehliyetler de artık sizden veriliyor, pasaportlar sizden veriliyor. “Nüfus ve Vatandaşlık İşleri il, ilçe müdürlüklerine gittiğinizde kalabalık bir sıra bekliyor.” diyorsunuz. Bu konuda bir şeyiniz var mı?

Teşekkür ediyorum.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Biz teşekkür ederiz sorularınız için.

Şimdi, esnafın sistemde görünmesiyle alakalı şunu söylemek isterim ki ilk başta, Mekânsal Adres Kayıt Sistemi kesinlikle meskenlerin, konutların dijital kaydını tutan bir sistem değil. Biz sahaya çıktığımız zaman, konuşmamın başında da söylediğim gibi...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Oraya gidecek olan bir sistem mi yani sonuç itibarıyla?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Yo, şöyle, hemen izah edeyim efendim: Rızabey Apartmanı’nı verdiğimiz zaman gördüğünüz gibi bizim MAKS sistemimizde ne var? 33 tane daire var, 4 tane de iş yeri var ve iş yerinin adresleriyle beraber var ve orada ben şunu belirttim ki eğer kişi “Benim yerleşim yerim yoktur, ben dükkânımda yatıp kalkıyorum.” demediği sürece biz dükkânı adres kaydı olarak almadığımız için dükkânda da adres kaydı bulunmamakta ama o dükkân dükkân olarak, adres olarak bizim MAKS sistemimizde kayıtlı. Sizin dediğiniz soruya hemen geleceğim Sayın Vekilim. Şimdi, biz binayı, binada bulunan konutları, binanın altında bulunan iş yerlerini, yan tarafında yapılmış olan odunluğunu, arka tarafta yapılmış olan –affedersiniz işte- samanlığını, kömürlüğünü, hepsini çizip MAKS’a işliyoruz. Meskene “mesken” diyoruz, odunluğa, kömürlüğe “diğer yapı” diyoruz, iş yerine de “iş yeri” diyoruz efendim.

Şimdi, biz geçen Müdüre Hanım’la da görüştük, Sanayi ve Ticaret Bakanlığıyla da görüşüyoruz, MERSİS’ti galiba, esnafın kayıtlarının tutulduğu bir sistemi var onların.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ULUSAL ADRES VERİ TABANI
ŞUBE MÜDÜRÜ ŞERİFE AKTAŞ – MERSİS iş yerlerinin tutulduğu... Esnafın için ayrı bir çalışma yapabiliriz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Yok biliyorum, esnaf için yok.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Şöyle yaparız efendim: Biz hemen notumuzu alalım, Esnaf ve Sanatkarlar Odası Başkanıyla görüşürüz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Çok iyi olur çünkü onlardan geldi bana bu soru.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Onların adres beyanları var ya efendim, orada adreslerini bildiriyorlar, biz onların adreslerini... Biz onlara bir uç veririz, onlar direkt, hemen sisteme geçer efendim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Zamanı daha verimli kullanma adına yazılı cevap verebileceğimiz hususlarla ilgili değerli vekillerimize, Komisyonumuza yazılı olarak ilgili bilgileri aldıktan, derledikten sonra ulaştırabilirsiniz.

Şimdi, sorusu olan İstanbul Milletvekilimiz Mustafa Demir.

Buyurun Değerli Vekilim.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Evet Başkanım, ben biraz vaktinizi alacağım ama uzun olacak, kısa kesmeye de çalışacağım.

Şimdi, tebrik ediyoruz. Gelineen noktanın ülke açısından, Bakanlık açısından, şahsınız açısından ve kurum açısından da çok başarılı olduğunu görüyoruz.

Deminden beri tarif ederken -tabirimi mazur görün- Mekânsal Adres Kayıt Sistemi'ni tarif ederken, hani canlı bir organizma ya, bir bütün olarak düşündüğümüzde e-devletin canlı bir organizma olduğunu düşünürsek biz bu Mekânsal Adres Kayıt Sistemi üzerinden tanımlarsak şöyle oluyor: Mesela, insanın en önemli uzuvlarından bir tanesi, insan olduğu için, bacak diyelim yani sağ bacak üzerinden vücudu tarif etmeye benziyor, deminden beri ben onu yakalamaya çalışıyorum. Dolayısıyla da burada bütün soruları soran arkadaşlarımızın gerçek anlamda hedeflerine ulaşabilecekleri cevapların burası olmadığını düşünüyorum, en azından insana ait sorulacak olan sorular şüphesiz... Mesela tapuyla ilgili cevabı burada bulamazsınız, mesela çalışma ve sosyal güvenlikle ilgili çalışmaları buradan bulamazsınız. Bunu çok uzatabiliriz, bütün bakanlıkları ve ilgili genel müdürlüklerin çalışma alanlarının hepsini buna koyabiliriz. Bir de buna üstlük yani Coğrafi Bilgi Sistemi vesaire bilmem ne, bu canlı organizmanın işleyebilmesi için de bir de Yönetim Bilgi Sistemi'yle de bütünleştirilmesi lazım. Şimdi, biz burada sadece çok yani bizim hayal ettiğimiz, hedeflediğimiz e-devletin sadece küçük bir kısmını ve önemli bir kısmını şüphesiz konuşuyoruz. O açıdan çok iyi bir yere geldiğini görüyorum. Mesela, bir şey yapıyorsunuz, Coğrafi Adres Veri Modeli. Konuşmanızdan onu aldım, iki haftada bir Coğrafi Bilgi Sistemi Genel Müdürlüğüyle görüşmüş olmanız son derece önemli. Bu bizim arzu ettiğimiz ve hayal ettiğimiz ve yıllardır arkasından koştığımız e-devletin temelini oluşturan temel değerlerin birbirleriyle ilişkilendirilmesi önemli. Çünkü orada işte grafik bilgilerle burada şey veriler...

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Kişi bilgileri ve adres bilgileri.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Kişi verileri ve sayısal verilerin bütünlüğü olarak çalışması için son derece önemli. Bu coğrafi bilgiyle ilgili çalışmaları oradan alıyorsunuz değil mi, kendiniz yaptırıyorsunuz?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Evet, tabii karşılıklı sistemi konuşturuyoruz efendim.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Evet, ben yine belediye başkanlığım döneminde en zorluk çektiğim alanı paylaşayım. Mesela, normalde hem kamuda hem toplumda en önemli şey tapu bilgileridir, tapunun hareket etmesidir vesaire. Orada -on iki yıl öncesinden bahsediyorum- Tapunun bütün bilgilerini biz dijital hâle getirmiştik yani belediye olarak bize yaptırıldı. Neden? Çünkü yapacağımız çalışmalarda başvuracağımız en önemli bilgi tapuyla ilgili bilgi. Bütün onları dijital hâle geçirdikten sonra yine Tapuyla ilişkilerimizin sürekli olabilmesi için bu sefer orada bir adam, birkaç tane teknik eleman tuttuk. Gün sonunda onlarla on-line olarak bağlanıyorduk.

Şimdi, Tapuyla çok iyi temaslarımız oldu ama Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğüyle bilgi alışverişi konusunda çok ciddi sıkıntılar yaşadık. Bir dönem verdiler, sonra kestiler, kesilince sizin hayal ettiğiniz o bilgi sistemi çöküyor çünkü insan yok içerisinde, hareketli insan yok en azından.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Evet.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Çünkü biz bu insanlar üzerinden ölçülebilir, mukayese edilebilir ve bizim karar destek mekanizmamızın en temel unsurlarından bir tanesiydi. Şu anda paylaşıyor musunuz, çok merak ediyorum yani on-line bilgilerinizi tüm yerel yönetimlerle paylaşıyor musunuz?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Evet.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Bir şey daha, bu nüfus kütüklerinin taşınamaması problemi var. Mesela, ben yine görüyorum, dördüncü kuşaktır İstanbul'da yaşıyor veya İzmir'de yaşıyor ama nüfusunu, kütüğünün taşınmasında çok ciddi sıkıntılar...

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Taşımıyorlar.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Şu anda yok yani en son herhâlde 2012 yılında oldu diye düşünüyorum. Doğru mu?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Evet, taşımıyoruz.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Orada şöyle bir şey görüyorum ben: Yani niçin yapıldı, niçin durduruldu, muhakkak kendine göre bir açıklaması var ama şimdi, şehrin en büyük problemi; şehir bilincinin yeterince oluşmaması. Hele bu göç münasebetiyle falan siz bunu yetiştiremiyorsunuz, arkasından koşturamıyorsunuz, o çok zor. Ama bir de şu var ki dördüncü göbekten, beşinci göbekten bir şehirde ama yeni doğan çocuk kimliğine baktığında -şimdi kimlikte kaldırıldı ama- netice itibarıyla nüfus kütüğünün herhangi bir ilçede, herhangi bir yerde olduğunu, herhangi bir şehirde olduğunu görüyor. Bu aslında bizim arzu ettiğimiz şehir bilincinin oluşmasının önünde en büyük engel. Paylaşmanın, yaşadığın şehre değer vermenin, yaşadığın şehirle ilgili sorumluluk taşımanın önünde çok büyük bir engel olduğunu görüyorum. Bu tartışılır, Sayın Bakanımızla bu konuları birkaç defa görüştük. Ne olur bilmiyorum ama sanki burada da ciddi bir şey var. Şu anda toplumda yaşadığımız en büyük problem bölgeselcilik. Bu sadece doğu-batı falan değil, kuzey-güney, her tarafta. Bu nüfus kütüklerinin sabitlenmesi bence bu şeyi körüklüyor, bu yerel yönetim seçimlerine de yansıyor. Bunu çok rahatlıkla, çok net gördük; büyükşehirlerde, insanların yaşadığı şehirler değil, geleceğini kurguladığı, evlatlarının geleceğini düşündüğü, tasarladığı şehirler değil, atasının, dedesinin doğduğu yerlere göre oy kullanılıyorlar ve bunun temelinde bence, en büyük gizli nedenlerden, örtülü nedenlerden bir tanesi de bu. Bunu nasıl açacağız, onu merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi, diğer soruyu da alalım, o şekilde yanıtlayın isterseniz.

Samsun Vekilimiz Samsun Bedri Yaşar.

Buyurun Değerli Vekilim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Tabii, onun nedeni belli Başkanım. Özellikle, işte, şu an köylerin hepsi boşaldı. Nüfus kayıtlarına, kullanılan oya bakıyorsunuz 2 bin, 3 bin... Mesela, ben Gümüşhane'den örnek vereyim: 6 tane belde var, seçim zamanı kullanılan oy miktarı 3 binlerin üzerinde, yaşayan nüfus şu an 200-300. Yani oralarda otomatikman, aslında nüfusa göre bu para dağıtımı orta yerden kaldırırsanız bu iş kendiliğinden bir miktar çözülür. Bunların en büyük geliri İller Bankasından gönderilen para, o da nüfusa göre gönderiliyor. Ben bunu zaman zaman söylüyorum, o küçük belediyelerin zaten bu hizmetleri ifa etmesi mümkün değil, devlet bunu üstlensin, orada ne yapılacaksa yapsın, milleti de oradan oraya koşturup durmasın. O da ciddi bir yekûn teşkil ediyor.

Sayın Genel Müdürüm, daha çok, Yapı Kullanma İzin Belgesi'ne vurgu yaptınız, dediniz ki: "Yapı Kullanma İzin Belgesi'ni aldığı andan itibaren biz kayıtlara girmeye başlıyoruz." Peki, inşaat ruhsatını aldı, Yapı Kullanma İzin Belgesi'ni almadı; o zaman, bu sizin kayıtlarınıza girmiyor mu? Biliyorsunuz, inşaat ruhsatını müracaat ettiği anda alıyor; inşaat ruhsatı başka bir şey, Yapı Kullanma İzin Belgesi başka bir şey, bunu gayet iyi biliyorsunuz zaten. Hâlbuki, bence Yapı Kullanma İzin Belgesi'ni aldığı andan itibaren kat irtifakını da kurabiliyor, numarataj da alabiliyor.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – O anda otomatik alıyor.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Alıyor işte yani oradan yakalayabilirsiniz. İşin finalini beklerseniz, çoğu zaman binalar ruhsatını alıyor ama Yapı Kullanma İzin Belgesi'ni...

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Ruhsatı aldığı zaman numarataj bilgisi beraber geliyor.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Siz orada mı yakalyorsunuz?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Evet.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Tamam, o zaman mesele yok. Ben, hep Yapı Kullanma İzin Belgesi'ne vurgu yaptığınız için...

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Yok, ruhsatla beraber geliyor.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Yani ruhsatı aldığı anda yakalarsanız zaten iş kendiliğinden çözülmüş olur.

Teşekkür ederim Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCULOĞLU – Biz teşekkür ederiz.

Kocaeli Milletvekilimiz İlyas Şeker.

Buyurun Değerli Vekilim.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Ben de sunumunuzdan dolayı teşekkür ediyorum.

Ben de depremle ilgili bir soru sormak istiyorum. Bizim Komisyonumuzun kuruluş amacı, olası depremdeki, özellikle, can kaybının en aza indirilmesiyle ilgili bir çalışma yapılması. Genelde, depremde yıkılan binalar ve deprem sonrası ortaya çıkan orta hasarlı binalar, hafif hasarlı binalar;

bunlarda güçlendirme yapıldı mı, yapılmadı mı, bunların birçoğu da belli değil. Örneğin, Kocaeli’de, kendi seçim bölgemde 1999’dan kalan orta hasarlı 1.502 tane konut var. Ben şunu öğrenmek istiyorum: Gerek önceki yaşanan depremlerde, en son İzmir’de yaşanan depremde de konutların tek tek AFAD tarafından, Çevre Ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından tespitleri yapıldı; hasarlı, orta hasarlı, ağır hasarlı vesaire diye. Bunları biz nüfus kaydına aktarsak... Bir de genel olarak şunu söylüyoruz, diyoruz ki: Örneğin, benim binam orta hasarlıysa mal sahibi olarak ben orada oturmuyorum, başka binaya geçiyorum, burayı kiraya veriyorum.” Böyle bir ön yargımız da var, doğru olma ihtimali yüksek olabilir de olmayabilir de. Şimdi, bu orta hasarlı şehirler nüfusta o ilgili adrese kaydedilse, oraya ben adres değişikliğine geldiğim zaman ekranda hemen karşımıza şöyle bir soru çıksa: “Tutacağımız, kiralayacağınız binanız orta hasarlıdır; kabul ediyor musun, etmiyor musun?” diye. Bu soruya cevap vermediği sürece nakil işlemi yapılmamalı diye düşünüyorum. Böyle bir uygulama olabilir mi, olamaz mı diye sormak istiyorum.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Diğer vekilimiz sorularına cevap vermeden önce hemen bunu bir cevaplayayım. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, bir yerde deprem olduğu zaman, oradaki hasar tespitini yaptığı zaman oturulamayacak olarak tespit ettiği binaların listesini bize gönderiyor, biz onların adres kayıtlarını kapatıyoruz, artık oraya adres kaydı verilemiyor. Ağır hasarlı, yıkılmadı, ayakta duruyor bir şekilde, adam geldi, siva yaptı ona ama o bize bildirildiği için oraya adres kaydı verilemiyor. Ama orta hasarlılarda... Bize orta hasarlıyı bildirdi, biz onu daha sonrasında... Yani orta hasarlı olarak demeyeyim de sonradan hasarını giderebileceği bir hasardı, binayı yıkmadı Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, güçlendirmeyi yapması için bildirdi; güçlendirmeyi yaptı, bize bildirdi, bildiremedi, bu konuyla ilgili bir iletişim kopukluğu... Tüm Türkiye’de bunların takibi noktasında; sadece deprem değil heyelan olabilir, toprak kayması olabilir, binada çatlaklar oluşmuş orta hasarlı belirtilmiş olabilir, bunların takibi noktasında ne yapabiliriz konusunda biz notumuzu alalım; Çevre ve Şehircilik Bakanlığıyla görüşelim.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Bunlar şu anda biliniyor, Kocaeli’deki de biliniyor, Sakarya’daki de biliniyor, Yalova’daki de biliniyor...

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Sonradan, geçen şöyle bir konu oldu, birisi şunu söyledi: Birisinin binasına ağır hasarlı raporu verilmiş. Şahıs diyor ki: “Binamı yıkmayın, ben bu binamı güçlendireceğim. Sizden para da istemiyorum.” Çevre ve Şehircilik Bakanlığı kabul etmedi.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Ağır hasarlıyı kabul edemez.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Öyle bir şans yok.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Orta hasarlıda da eğer...

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Orta hasarlıda güçlendirme yapması için yeni bir süre var.

NECİP NASIR (İzmir) – Bir yıl var, bir yıl içerisinde yapması gerekiyor.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Güçlendirme bize bildirildi diyelim, biz onu orta hasarlı olarak aldık. Adam orta hasarlılığını giderdi, ondan bizim o anda hemen haberimiz olabilecek mi?

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – O konuyla ilgili açılmış davalar var.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Evet.

Onu bize bildirecek mi? Biz adama binasını hâlâ orta hasarlı olarak bildiriyoruz. Adam orta hasarlı olmasına dava açmış. Mahkeme hasar tespiti...

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Bunlar yalnız eski yapılarla ilgili. Çünkü yeni güçlendirme yönetmeliğine göre, onunla ilgili, zaten ruhsat alarak güçlendirmesi lazım, ruhsat almadan yaptığı güçlendirmelerin hiçbir hükmü yok bu manada. Tabii, bu 99 depreminden kalan orta hasarlı yapıların birçoğu güçlendirildi. Orta hasar şerhi bunların üzerinden kalktı. Güçlendirilmeyenler, bir yıl geçtikten sonra bunlara uzun süre süre uzatımları verilerek devam etti.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – 2012’ye kadar.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – 2012’ye kadar.

Daha sonra bunlar ağır hasara dönüştü. Bunların elektrik, su, doğal gaz gibi hizmetlerden men edilmesi, tahliyesi ve yıkımı söz konusu olduğunda –çünkü bunlar ağır hasara dönüşüyor kanun gereği- bazıları dava açtı. Biz zamanında güçlendirme yaptık, belediyeden süre aldık gibi iddialarda bulundular. İlgili mahkemeler de yürütmeyi durdurma kararları verdiler bazıları için ama bunlar üzerindeki hâlâ yıkılması gereken ağır hasarlı yapı özelliği devam ediyor. O manada...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Kullanılıyor, kayıt sisteminde de, Adres Kayıt Sistemi’nde de var.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Adres Kayıt Sistemi’nde de var, evet.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Sayın Vekilim, hasar tespit raporunu Çevre ve Şehircilik Bakanlığı hazırladığı için, tespit raporuna dava açılmış olabiliyor, dava yıllar boyu devam...

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Kayda düşersiniz. Dava açmışsa mahkeme neticesini getirir, kaldırırınız kayıttan; bu kadar kolay.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Biz onu görüşüp şey yapacağız efendim, notumuz aldık.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Şimdi, tabii, bizim buradaki depreme yönelik zararları azaltma noktasında hem Çevre ve Şehircilik Bakanlığımız hem AFAD’ımızla ilgili sunumlarda hem afet arama kurtarma çalışmalarının daha etkin şekilde yürütülmesi adına hem de Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yapı İşleri Genel Müdürlüğümüzün yapıların bilgilerini içeren birer barkodun veya karekodun bina girişlerinde kullanılması adına... Aynı zamanda da DASK, doğal afet sigortalarıyla ilgili -deprem sigortasıyla ilgili- sunumlarda da hep MAKS’a atıf yapıldığına şahit olduk. Onların da sizin MAKS Projesi’yle entegre bir sürü çalışması olduğuna da şahit olduk. O yüzden hem AYDES’in tamamlanması, tam anlamıyla uygulamaya geçmesi hem Yapı İşleri Genel Müdürlüğümüzün bu manada bina envanterini çok sağlıklı bir şekilde çıkarabilmesi, bunu vatandaşların kullanımına açabilmesi adına MAKS’ın tamamlanması, yaygınlaşması ve 2007’den önceki yapıları da kapsar şekle mutlaka o veri tabanının bir şekilde işlenmesi gerekiyor. Bu sizin belki bu sunumuzun en hayati noktası bizim açımızdan. O yüzden bununla ilgili program nedir? Bununla ilgili çalışma nasıl sürüyor? Bununla ilgili hizmet alımı mı yapıyorsunuz? Takvim nedir? Terminleriniz nedir? Onu alalım.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Evet, efendim, şimdi, MAKS Projesi’ni de biz bu ay itibarıyla 60 tane ilimizde bitirdik, diğer 21 ilimizle alakalı da “60 ili bitirdik.” dediğimizde 21 ilimiz duruyor değil, bunların da büyük bir çoğunluğu yüzde 60’ı, yüzde 70’i, yüzde 85’i bitmiş durumda. Biz bir ilin tamamı bitmeden o ili bitmiş olarak kabul etmiyoruz efendim.

Şimdi, diğer illerimizde de devam eden çalışmalarımızda aslında biz tüm planlamamızı -ASELSAN’la bizim her hafta toplantımız var- 2020 31 Aralık itibarıyla tamamını bitiriyorduk. Ancak bu pandemiden dolayı -ki arkadaşlarımızın birçoğu sahada çalıştığından dolayı- sokağı çıkma kısıtlamalarıyla beraber hastalanan çok arkadaştan dolayı proje biraz gecikti. İstedğimiz takvimde götüremediğimizden dolayı 2021’in Haziran ayında biz bu projeyi tamamıyla bitireceğimizi ASELSAN’la beraber öngörüyoruz. Ancak şimdi tekrar hastalıkta artış olayları gündeme geldi, önümüzdeki süreçte neyle karşılaşacağımızı bilmiyoruz.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Bunun da etkileri olacaktır tabii.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Geçen gün Balıkesir’deki 38 arkadaşımızda tekrardan Covid çıkmış.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Allah şifa versin.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Manisa’daki arkadaşlarımızda çıktı, bunlar beraber kalıyorlar, beraber çalışıyorlar, temaslı olduklarından dolayı karantina süreçleri var on günlük, on dört günlük. Bunların rakamlarını sürekli güncel olarak alıyoruz ancak bizim ASELSAN’a da söylediğimiz cümle şu: “Her ne olursa olsun biz bunu 2021 Haziran ayında bitireceğiz.” Ancak efendim, öngöremeyebileceğimiz, ocak ayında, şubat ayında, mart ayında neyle karşılaşacağımızı bilmediğimizden dolayı... Ama 2021 Haziran olarak biz son tarihimizi koyduk efendim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – İnşallah.

Çok teşekkür ediyoruz sunumlarınız için.

Önemli çalışmalar var, depreme yönelik, zararların azaltılmasına yönelik de çok anahtar, kilit faaliyetler var; MAKS bizim için çok önemli. İnşallah öngörülen sürede tamamlanıp hizmete sunulur.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Çünkü tüm kurumların hizmet noktasında kişi bilgileri bizde olduğu için bütün düğüm noktasının biz olduğumuzun farkındayız.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Bina bazlı nüfusa dayalı bir sistem; işte, hem Coğrafi Bilgi Sistemleriyle entegre olacak hem yapının deprem güvenliğini belirleyecek hem oradaki diğer tüm hak sahipliği noktasındaki çalışmaları belirleyecek, arama kurtarma çalışmalarında çok daha hızlı, etkin, binaya ilişkin verilere ulaşmayı belirleyecek; o yüzden kilit bir çalışma.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Hepsini ilgilendiriyor.

Efendim, bir de Sayın Vekilimizin birkaç sorusuna hemen kısa bir cevap vereyim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Hemen alalım.

Buyurun.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Şimdi, on-line noktasında belediyelerimizin kendi sahasında kendilerini ilgilendiren tüm bilgileri kendilerine veriyoruz Sayın Vekilim. Bazen belediyelerimizden emlak vergisini toplama adına şahısların ilçedeki adreslerinde bulunamadığından dolayı başka Türkiye’nin neresinde oturduğunu bize sorması... Veri Paylaşımı Kurulu adında kanunla kurulmuş bir kurumumuz var, belediye bize listeyi gönderiyor, diyor ki: “Şu kişilerden emlak vergisini toparlayamıyorum, ilçemde bunların adreslerini

bulamadım.” Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun’a dayanarak nerede istiyorsa, biz o kişilerin adreslerini alıp kendileriyle paylaşıyoruz. Kendi sınırındaki her şeyi T.C. kimlik numarasıyla sorgulama yapabiliyorlar.

İkincisi efendim, Coğrafi Bilgi Sistemleriyle görüşüyoruz ama MAKŞ’in tüm Coğrafi Bilgi Sistemi’ni biz oluşturduk, binaların koordinatlarını da biz bulduk, yolların koordinatlarını da biz çizdik, tüm veri bize ait ama onun haricinde CBS’yle diğer verileri nasıl örtüştüreceğimiz konusunda biz beraber sıkı bir çalışma içerisindeyiz.

Tapudakiyle ilgili de şöyle bir sıkıntımız var: En büyük sorunumuz, siz kendi evinizin tapudaki numarası ile adresteki numarası birbirinden farklı. Bu konuda DASK’ta çok büyük sıkıntı çekiyoruz, yetkili idareler bu konuda çok büyük sıkıntı çekiyor. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğüyle de birçok toplantı yaptık. Efendim, biz 2 tane “t” anı belirledik, bunlardan bir tanesi bugün. Biz dedik ki: Tapudaki numara sistemi... Tapu binaya herhangi bir numara vermiyor efendim -yani biz diyoruz ya “3 no.lu apartmanın 7 no.lu dairesi” diye- binaya numara vermiyor, arsaya bir numara veriyor “zemin REF” diye bir numara veriyor oraya ve dükkân ayırımı yapmadan 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 diye gidiyor.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Bağımsız bölümlere numara alınıyor.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Biz ne yapıyoruz efendim? Binaya bir numara veriyoruz. Tapunun numarataj sistemi “unique”liği sağlama adınadır, bizim numarataj sistemimiz bulunabilirliği sağlama adınadır. Diyelim ki bir bina düşünün, ön tarafından bir yol geçiyor, Sakarya Caddesi; arka tarafından bir yol geçiyor, Karanfil Caddesi. Bu binanın altında 4 tane dükkân var; 2 tanesi Sakarya Caddesi’ne bakıyor, 2 tanesi Karanfil Caddesi’ne bakıyor. Karanfil Caddesi’nden giden binalarda sağ tarafı biz 1, 3, 5, 7 diye götürürüz; sol tarafı 2, 4, 6, 8 diye götürürüz. Bu bina Karanfil Caddesi’nde 6 numaraya denk geliyor, altındaki dükkânlarımıza da 6/A, 6/B diyoruz çünkü adam dükkânı tarif ederken “Sakarya Caddesi 6/A” dediği zaman 6 no.lu binanın “A” harfli dükkânı. Aynı binanın bir de Karanfil Sokak tarafından bir girişi var, orada da 2 dükkân var. Bu dükkânlar kendilerini Karanfil’den gelen adam için tarif edemeyecekleri için; Karanfil’de de 1, 3, 5 diye gidiyor ya, burada altındaki -ana giriş ve tali giriş- tali girişe diyoruz ki; 5/A, 5/B. Tapu onlara da 1, 2 veriyor, biz taksim verdiğimiz için dükkân sayısı kadar eksik olur bizim numaratajımız. Tapuyla biz anlaştık, onların zemin REF değerlerini biz görebiliyoruz, başta söylediğim bina kimlik numaramızı onlar görebiliyor; iki tarafın yaptığı bir yazılımla zemin REF bizim bina kimliğini, bizim bina kimlik onun zemin REF’ini görüyor; yetkili idarenin ekranına girdiği zaman zemin REF’i, bina kimlik numarası çıkacak, adres numaratajı çıkacak, tapu numaratajı çıkacak; ikisini de görecektir. Tapu ve Kadastro Genel Müdürlüğü şu çalışmayı yapıyor: Şu andan sonra verdiği tapularda adresteki numaratajı da tapuya yazacaklar efendim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Adres kodları da orada olacak, öyle mi?

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI LEVENT YAZICI – Evet efendim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Teşekkür ediyoruz.

Bütün bu sistemlerin entegrasyonu çok önemli, her kuruma ayrı ayrı, yeniden keşifler yapıp yeni iş yükü üretmeden hepsini birbirine entegre etmek çok kıymetli.

Evet, biz değerli sunumunuz için çok teşekkür ediyoruz. İşleri Bakanlığımızın Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünden Genel Müdür Yardımcımız Alpaslan Yılmaz Bey’e, aynı şekilde Adres Daire Başkanımız Levent Yazıcı’ya, yine katılımlarıyla destek veren Ulusal Adres Veri Tabanı Şube Müdürü Şerife Aktaş Hanım’a da çok teşekkür ediyoruz, emeğinize sağlık.

Çalışmalarınızda başarılar diliyoruz.

NÜFUS VE VATANDAŞLIK İŞLERİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ ADRES DAİRE BAŞKANI
LEVENT YAZICI – Sağ olun efendim, saygılar sunarız.

BAŞKAN RECEP UNCULOĞLU – Sizler sağ olun.

Evet, değerli arkadaşlar, şimdi, malum bugün bütçe görüşmelerinde ikinci tur oylamalarına da geçilecek, fazla bir zaman yok. O yüzden son sunumumuz Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğümüzün, hızlıca alalım. Mümkün olduğunca sunumumuzu hızlandırmakta fayda var çünkü bizler de değerli milletvekillerimiz de oylamalara katılmak durumdayız.

Evet, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızdan Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürümüz İsmail Tüzgen, Yazılım Teknolojileri Daire Başkanımız İskender Ermiş ve Şube Müdür Vekilimiz Ayhan Kavşut sunum gerçekleştirecekler; hoş geldiniz.

Buyurun, söz sizde.

7.- Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürü İsmail Tüzgen'in, Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürlüğünün coğrafi veri hizmetleri ve coğrafi verilerin afet anında kullanımı hakkında sunumu

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; tabii, bizim doğrudan icra gibi bir fonksiyonumuz yok ama ben... Aslında başka, güzel bir sunumumuz daha var, daha detaylı, sizleri belki daha aydınlatacağımız bir sunum; arkadaşlar onu hazırlasınlar, o sırada ben de birkaç konuya değinmiş olayım.

Tabii birçok kamu kuruluşunu dinlediniz burada, kamu kurumları geldi, herkes yaptığı işleri anlattı. Aslında baktığınızda şöyle bir şey ortaya çıkıyor: Veriler var ama biz göremiyoruz. Yani şöyle bir şey var: Her kamu kurumunda bir veri var evet, esasında baktığınızda bütün kamu kurumlarımız kendisi verisini bir tane numarayla tutuyor. Bugün herhangi bir binaya gittiğinizde su numaranız var, elektrik numaranız var, doğal gazınız ayrı bir numara, kapıda ayrı bir numaranız var, e, tapuda ayrı bir numaranız var, bunun devamı da baktığınızda, hani vergi numarası diye gidiyor aslında. Ama vatandaşın aslında bir numarası olsa yetecek herhâlde yani bunu nihayete vardırıdığınızda vatandaş bunu, hepsini tek bir numarayla çözebilecek.

Az önce tabii Başkanım anlattı, biz beraber çalışıyoruz, beraber çalışalı da iki senemiz oldu. Ben iki senedir Genel Müdürlük yapıyorum, daha önce de kentsel dönüşümde çalışıyordum, altı sene kentsel dönüşüm görevi yaptım. Sürekli şunu gördük: Bu numarataj oturmamıştı sürece hiçbir veri eşleşmiyor. Yani biz bugün bir binaya tıkladığımızda “Bu binanın sahibi kim? Bu bina kaç yılında yapılmış? Bu binayla ilgili müteahhit kimdir, yapı denetçisi kimdir?” tamamına erişmek istediğimizde böyle bir sistem kurulmamış çünkü her yerden toplama veri hâlinde geliyordu.

Geçen sene 11’inci ayda bir kanun hükmünde kararname yayınlandı. Coğrafi Bilgi Sistemleriyle ilgiliydi bu ve bir kurul oluşturuldu Cumhurbaşkanlığı bünyesinde, bu kurul kapsamında çalışmalarımıza başladık. Bu, Cumhurbaşkanı Yardımcımızın Başkanlığında ilgili Bakan Yardımcılarımızın katılımıyla oluşturulan bir kuruldu. 2 kez toplandı ve Türkiye’de bir karar alındı, karar şuydu: Kamu kurumları tarafından üretilen tüm veriler tek bir platforma taşınacak ve herkesin erişimine açılmak üzere de büyük bir kısmı açık veri olsun istiyoruz, işte onun dışında da veri kimle paylaşılacaksa standartları belirlensin. Bununla ilgili karar alındıktan sonra tüm kurumlara talimatlar gitti ve hızlı bir şekilde bu senenin sonuna kadar herkesin bu talimatlara uyması istendi.

CBS Genel Müdürlüğü 2011 yılında kurulan bir genel müdürlük ama 2011 yılından 2014 yılına kadarki kuruluş sürecinde tabii ki bir yapılanması oldu. Yapılanma kapsamında bugün 165 personelimiz var. Tabii, CBS Genel Müdürlüğünün görevleri vardı. Bunlar Ulusal Coğrafi Bilgi Sistemi’nin kurulması

ve geliştirilmesiydi; coğrafi bilginin standartlarının belirlenmesiydi, coğrafi verilerin Bakanlık birimlerince kullanılmasının sağlanmasıydı ve belediyelerimizin ihtiyacı olan kent bilgi sistemlerinin standart ve yaygın bir şekilde oluşturulması görevi vardı. Bununla ilgili çalışmalarımızı yaptık ancak bu çalışmaların daha efektif yürütülmesi için 49 tane Cumhurbaşkanlığı kararnamesi yayınlandı 11'inci ayda. Daha sonra da, iki ay sonra kamu kurumlarımız verilerini ücretsiz paylaşmadığı için 7221 sayılı Kanun'la tüm kamu kurumlarının verilerinin ücretsiz paylaşılmasıyla ilgili mevzuat yayınlandı. Yine, Cumhurbaşkanlığı kararnamesi kapsamında her bir verinin veri sözlüğü oluşturuldu. Yani şöyle, ileride anlatacağım bunların hepsinin detaylarını; ya, “Bir bina verisi neleri içermelidir ve bu veriler hangi içerikte olmalıdır, hangi başlıklarda olmalıdır?”a kadar, detayına kadar her bir verinin veri sözlükleri oluşturuldu.

Daha sonra, sorumluluk maddesi yani bir veriden sorumlu kim... Bugün yapıyla ilgili bir soru soruyorsunuz, birçok kurum buraya gelip yapıyla ilgili topladığı verileri anlatıyor ama yapıyla ilgili asıl sorumlu kurum kimdir ya da enerjiyle ilgili ya da jeolojik etütle ilgili sorumlu kurum kimdir, bunları belirledik.

Yine, bu verilerin paylaşım standartları, paylaşım maddesi. Yani veri kimle paylaşılabilir ve nasıl paylaşılmalıdır? İndirilmeli midir yoksa bunlar servis hâlinde mi verilmelidir? Çünkü şöyle bir durum vardır: Bir veriyi indirdiğinizde bu verinin güvenliği bitmiş demektir. Bugün afet de olsa afet anında verdiğiniz o bölgenin insanların verisi içinde TC barındırır, ailesiyle ilgili durumları barındırır. Bu verinin bütün güvenliği bitmiş demektir. Bununla ilgili de veri paylaşım matrisleri oluşturuldu. Bunun dışında, Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu kuruldu. Yani bugün mesela yapıyla ilgili bir şey yazdığımızda Türkiye’de hangi veriler var, kimde hangi veriler var, bu platformdan anında görebiliyorsunuz.

Yine, coğrafi veri hizmetleriyle ilgili teknolojiler konusunda geliştirme de yaptık ve CBS uzmanlığı yani bugüne kadar olmayan bir uzmanlık dalı oluşturuldu. Bu uzmanlık dalı sayesinde de şu anda zannedersem Türkiye İstatistik Kurumu da bizle beraber aynı hamleyi yaptı. Önce biz personel alımıyla ilgili, CBS uzmanlığında bu sene 10 personel alımıyla ilgili başvurduk, TÜİK de şu anda 30’a yakın talep etti. Yani yeni bir meslek dalı da oluşturuldu ve yaygınlaştırmaya başladı. Tabii, meslek dalını sadece kendimiz için oluşturmadık, çıkardığımız kararnamede bütün kamu kurumlarına bu hakkı tanıdık çünkü CBS uzmanı eğer bir kamu kurumunda yoksa oradan alacağımız CBS verileri bu standartta olmuyor maalesef.

Dediğim gibi, 2 tane toplantı yaptık. Toplantılardan birinin hatta ikisinin de konusunda şu vardı: Afet ve acil, olağanüstü durumlarda kullanılmak üzere ihtiyaç duyulan verilerin temini ve paylaşılması... Burada AFAD Başkanlığına bir görev verdik. AFAD Başkanlığı o anda ihtiyaç duyulan verilerin listesini çıkardı. Bu verileri hangi kurumların ürettiğini ortaya koyduk ve paylaşım standartlarını koyduk. Bir başlığımız aslında buydu. Bununla ilgili taslağımız bitti. Kurumlara görüşe sunduk. Dedik ki: “Başka ilave istediğiniz veri var mı? Yani ‘Afet anında şu veriye ihtiyacım var.’ dediğiniz veri varsa onu da ekleyelim, tamamı size yekûn hâlinde iletilsin istiyoruz.” Bakın, ekranda var şu anda, 32 tane tema var Türkiye’de. İdari birimler, coğrafi hatları, kadastro, bina, adres, bunun için arazi kullanımı, toprak, altyapısı, enerji kaynakları, madenler; her biri bir başlık. Her birinde veri topluyoruz ama verilerimiz birbiriyle örtüşmüyordu. Her biri için, 32’si için de standartları ortaya koyduk. Veri nasıl üretilmeli, standartları nedir, sözlüğü hâlinde tamamını ortaya çıkardık ve resmiyette de yayınlandı bunları hepsi.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Bu, “6” ve “3” neyi ifade ediyor?

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Bunlar alt temaları. Mesela ulaşım ağları diyoruz ama kara yolu var, demir yolu var, tamamı yani o daha da içerikleri, alt içerikleri.

Şöyle, aslında ekranda göreceksiniz, yani mesela elektrik idaresine gittiğinizde elinde birtakım veriler var. Vatandaşın abone numarası var, daha sonra diyor ki: Yapının yılı, yapının abone değişikliği, TC’si... Şimdi, o listelere baktığınızda herkes farklı tutmuş. Mesela bugün, çatı tipi diyorsunuz, belediyeye gidiyorsunuz çatı tipine “1” yazmış “1” nedir mesela? O diyor ki: “Ben ‘1’e beşik çatı dedim.” Sonra diğer belediyeye gidiyorsunuz, o beşik çatıya “3” yazmış. Merkeze geliyorsunuz “beşik çatı” yazmış, başka belediyeye gidiyorsunuz “beşik” yazmış. İşte, bu dilin artık değişmesi gerektiği için bunun standardını koyduk “Eğer bir veri tabanında bir çatı tipi tutacaksınız bunun yazma şekli taktır.” dedik ve bunların hepsini de tek tek ortaya çıkardık.

Bununla ilgili, bütün bakanlıklara ve belediyelerin tamamına olmak üzere yazı yazdık: Sene sonuna kadar tüm verilerinizi uyumlaştıracaksınız. Ki uyumlaştırdıkları anda, bugün bir düğmeye bastığınızda binayla ilgili tüm veriye erişebileceksiniz. Şimdi az önce tema dedim, örnek verdim, işte “6” demiştik. Aslında o “6”nın karşılığı buydu, ulaşım ağları. Karayolu ulaşım ağları, şehirler arası kısmında Karayolu Genel Müdürlüğü sorumlu; ulaşım ağları, yerel olan kısmında Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğü sorumlu Bakanlığımızdaki; demir yolunda TCDD Genel Müdürlüğü sorumlu. Her birinin sorumlu olduğu alanı belirledik, bu onaylandı şu anda ve Resmî Gazete’de yayınlandı. Bugüne kadar, Türkiye’de 603 tane veri katmanı var üretilen ve bizlere iletilen diyeyim, daha da fazla çıkacaktır. Bunun 350’si bizimle paylaşılıyor şu anda Bakanlık olarak; 164’ü “Paylaşılamaz” diyor, “Gizlilik sebebiyle paylaşılamaz.” Bunların hepsi tek tek inceleniyor, 164 rakamı ne kadar azaltılırsa bizim için o kadar veriye erişim artacaktır.

Yine, paylaşım planlarında 89 tane katmanımız var. Tabii, bununla kalmadık, teknolojiye hitap etmek gerekiyor. Şimdi, bizim düşüncemiz şu aslında: Vatandaşın gelip beyan etmesi ya da belediyenin veri girmesinden öte veriye erişimin kaynağından yapılması gerektiğiyle ilgili. Yani bugün siz bir veriye erişmek istiyorsunuz ama birilerinin size beyan etmesini ya da bir şekilde başvurmasını bekliyorsunuz. Bunun yerine gidip tespite başladık. Tüm Türkiye’nin 3 boyutlu dijital ikizlerin oluşturduk. Şu anda elimizde 11,5 milyon binanın 3 boyutlu dijital ikizleri var ve bu bütün binaları da yine MAKŞ’la beraber güncelliyoruz, bunun da detaylı videosunu göstereceğim ben. Bir tanesini hatta bir ilimizde açtık, açık veri hâline getirdik ve özel sektöre dedik ki: “Açık verimizi size sunuyoruz, web sayfamız da ‘cografiservis.csb.gov.tr/burdur’” Burdur’a ilişkinizde şöyle bir şey görüyorsunuz: Herhangi bir binaya tıkladığınızda binanın ada, parselinden tutun da MAKŞ’taki kayıtlı olduğu tüm verilere kadar erişebilirsiniz, kişisel veriler kısmı hariç, onları şu anda süzdük. Ama şu anda 3 boyutlu bir bina verisi, tapunun verisi, MAKŞ’ın verisi eşleşmiş durumda. Buna imar barışı ilave edilebilir, riskli yapılar ilave edilebilir -ki ediyoruz şu anda onu da söyleyeyim, bitmek üzere- binanın yapım yılı ilave edilebilir zaten en büyük sorunumuz yapım yıllarında. Tabii, bu verinin şöyle bir özelliği var: Hassas bir veri, 10 santim yani şu bina 10 santim sağda veya solda olabilir, daha fazla kayamaz, yüksekliği 10 santim fazla veya az olabilir. Yani ölçtüğünüzde de bir binanın, detayıyla ölçtüğünüzde de size net bir rakam verir bina.

Tabii, CBS Genel Müdürlüğünün işi değil ama Türkiye’de bizim şöyle bir vizyonumuz daha oldu: Veri elimizde var ama bu veriyle ne yapılabilir diye göstermemiz gerekiyordu kamu kurumlarına çünkü hakikaten bunu izah etmek zor oluyor ve birkaç tane proje başlattık. Karadeniz Bölgesi için başlattığımız projede Samsun, Ordu, Giresun, Trabzon, Rize ve Artvin illerinde bu 3 boyutlu modelle sel ve taşkın simülasyonunu yaptık, buna da bir örnek göstereceğim biraz sonra.

Afet anında yaptığımız çalışmalar var. Afet olduktan sonra sahaya gidiyoruz, sahada herkesin verisini topluyoruz ve bir araya getiriyoruz yani şurada gördüğünüz harita aslında bizim bastırdığımız bir harita. İşte, hasar tespit verileri işleniyor, MAKŞ verileri işleniyor, tapu kadastro verileri işleniyor,

o anda AFAD'ın ürettiği çadır alanları ya da konteyner kent alanlarına kadar bütün veriler bizde, hepsi mevcut şekilde bir haritayı on-line hâlde oluşturuyoruz. Bu haritayı oluşturmak için ekstra bir sisteme ihtiyacınız yok, web üzerinden sadece “+”lara basarak harita elinizin altında oluyor. Bu konudan bahsetmiştim.

Bunların dışında belediyelerle ilgili çalışmalarımız var. Mesela E-plan Otomasyon Sistemi getirdik. Bugün sabah Kızılay Başkanımız dedi ki: “Planların daha şeffaf olması gerekiyor.” Şu anda planlar şeffaf. İnternet ortamından “e-plan.gov.tr” yazdığınızda bugün hangi plan askıya çıkmış görüyorsunuz, dahası itiraz bile yapabiliyorsunuz; yaptığınız itiraz da belediyeye direkt gidiyor, hangi kurum askıya çıkarmışsa ona doğrudan gidiyor.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Bunu duyurmak lazım yani bu itirazların dahi buradan yapılabilir olduğunu kaç kişi biliyor acaba Türkiye’de?

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Sayın Başkan, duyuruyoruz ama... Çok sayıda yapan vatandaşımız da var planların itirazlarını buradan. Mesela Kanal İstanbul’a bile buradan itiraz çıktı, tamamı yani bütün planlar, açık ve net bir şekilde.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Çalışma çok güzel, çok etkin. Bunu yaygın bir şekilde duyurmak lazım.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Kanal İstanbul itirazını yaptık buradan, çok oluyor yani itirazı incelemediler bile.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Hatta bir televizyon kanalında emlakçı bir arkadaş açmış sistemi, oradan basına bilgi veriyordu yani emlakçılar kullanmaya da başlamışlar.

Bir ötesini söyleyeyim: Bu ayın sonunda inşallah, o da bitmiş olacak, bunun mobilini yapıyoruz. Mobil şöyle bir şey oluyor: Kaydediyorsunuz ada parselinizi, plan değişikliği olduğunda sizi bilgilendiriyor, doğrudan bilgilendiriyor.

Onun dışında, kamu kurumları için birden fazla ada parsel... Mesela, Kızılayın bir sürü mülkiyeti vardır, hepsini takip etmek istiyor herhangi bir değişiklik var mı yok mu diye, sisteme kayıt oluyor, ona biz anlık olarak herhangi bir değişiklik olduğunda bilgi veriyoruz ve o bilgi esnasında da plana erişebiliyor, açıp görebiliyor.

Sol tarafta E-plan Otomasyon Sistemi yaptık ama devamında başka projelerimiz var: Kent rehberi. Şu anda mesela Zonguldak Belediyesinin sayfasına girdiğinizde bizim kent rehberini görürsünüz; on-line, aktif bir şekilde çalışır. O kent rehberi çevre yönetim modeliyle beraber Zonguldak Belediyesine veriliyor. Yanına park-bahçe, tapu kadastro, mezarlık bilgi sistemi, altyapı uygulamaları için uygulama geliştirdik; onu veriyoruz. Mobil enerji çalışmaları için bir uygulamamız var, kentsel dönüşüm var, numarataj var; bina envanteri, bina bilgisi yönetimi, süreç yönetimi, hâlihazır harita, kamulaştırma, 18’inci maddeye kadar giden bir süreç. Bunlar tamamen uygulamalar, bunları ücretsiz belediyelere sunuyoruz, özellikle imkânı olmayanlara.

Bu E-plan Otomasyon Sistemi’nden bir görüntü aslında. Şimdi, tabii, burada, hani, bizim daha çok aldığımız yer, bina verilerinin entegrasyonu kısmı oldu. Şöyle diyeyim: Buna geçmeden, en azından bizim de şeyimiz dağılsın diye bir video açmak istiyorum, sessiz bir video.

Az önce de bahsettiğim gibi, tüm Türkiye'nin 81 ilinin 3 boyutlu kent modellerini oluşturduk. Şimdi, aslında, tanıtacağımız dokümana şöyle baktığınızda, bütün iller elimizin altında artık 3 boyutlu olarak mevcut. Bunlar üzerinden analizler yapmaya başladık. 81 il ve 919 ilçe var elimizde. İstanbul mesela, Ankara, İzmir... Coğrafi servis "csb.gov.tr burdur" dediğinizde de Burdur'da mesela, bir binayı sorgulayabilirsiniz çok rahat, görebilirsiniz de. Bu verilerle eşleştirmeleri devam ettiriyoruz.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Binaların planlarını koyamıyorsunuz içine, değil mi?

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Şimdi onu söyleyeceğim, aslında aşama aşama o tarafa doğru geliyorum.

Topografya var elimizde, detaylı bir topografya, Google'dan gördüğünüz gibi değil.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Bunlar hava uçuşu mu yoksa...

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Hava uçuşu, hava fotoğraflarının dijitalleşmiş hâli.

Şu an dünyada tüm ülkenin yapıldığı bir proje yok.

Şimdi tabii, bu arazi modelinin bize sağladığı bir avantaj var. Detaylı arazi modeli olunca, bakın, analizleri çok rahat yapabiliyorsunuz. Mesela, burası Giresun Dereli. Eğer sel geldiğinde ne kadar yeri etkileyeceği doğru bir su oranı girilirse... Bunu Düzce'de Uğurlu köyü için yapmıştık. Uğurlu köyünde sel olduktan sonra biz sel olan alanlarını işaretledik, nereleri vurduğunu. Sonra simülasyonu çalıştırdık, simülasyonun da tutma oranı yüzde 98'di. Bakın, bu da yüksek şiddetli bir yağmur, dağlardan gelen sular, yine menfezlerle ilgili su taşıma kapasitesine kadar analizleri...

Şimdi, tabii, bu teknolojiyi yapan yerli, millî bir firma, onu da söylemek lazım, beraber çalışıyoruz ama mesela dünyada henüz bu teknoloji yok. Mesela burada şöyle bir şey yaptı: Gerçek zamanlı seli verdi, bakın, sağ tarafa set koydu, suyu yavaşlattı. Burada da binaya gelen su kütlesiyle binanın ne kadarını su bastığını gösteriyor. Bakın, mesela, şu yaklaştığında binanın zeminini hesaplıyor, bina taban alanı, su seviyesi... Sel geldiği andaki maksimum su seviyesi, sel sonrası su seviyesi olmak üzere ikiye ayırıyor aslında. Yani veri anlamında, teknoloji anlamında şöyle bir şey diyeyim: Biraz daha ileri gitmek gerekiyor artık. Hani, geleceğin çözümleri bugünkü gibi olmuyor maalesef yani bugün belki bir kapıya numarataj veriyoruz ama belki yarın her pencereye bir numarataj vereceğiz çünkü "drone"la teslimata başladı. Belki şu pencereden "drone"la teslimat alacaksınız, kaçınıcı pencere nedir, ne değildir? diye bilmek zorundasınız, aslında binayı modellemek lazım. Tapu Kadastro Genel Müdürlüğümüz belki bahsetmiştir, binanın içinin de modellenmesiyle ilgili çalışma yürütülüyor Bakanlık olarak. Şimdi, bu çok önemli bir şey aslında, pencerenin noktasını vermeniz lazım artık ya da işte teslimatı nereye istiyorsanız oranın noktasını vermeniz lazım. Yani modelin biraz daha farklılaşması gerekiyor maalesef, ayak uydurmak gerekiyor.

Şimdi, binayla ilgili biz şöyle bir çalışma yaptık -bakın, şu ekranı açayım önce- bu ekranda şöyle bir şey var: Hani demin MAKS'ta konuştuk, mesela MAKS'tan gelen bilgiler de var. İstanbul'da 39 ilçeye yazı yazdık "Binayla ilgili elinizde ne bilgi var? bize gönderin." dedik. 39 ilçeden sadece MAKS'la ilgili bilgiler geldi yani bir yapım yılı dahi elimizde yoksa o zaman şunu düşünmek lazım: Bu veriyi nereden bulacağız? Bina yapım yılı belediyelerde yok, bir yerden bulmamız gerekiyor ama, bir şekilde elimizde olması gerekiyor, tabii, alternatif çözümlere gittik. Şimdi, belediyelerimizin birçoğunda ruhsatlar taranmış, ellerinde var ama şöyle yapıyor: "Şu ada, şu parseldeki ruhsatı getir." diyor. Ruhsatı getiriyor da ruhsatın içindeki bilgiler nerede? Onları sayısallaştıramıyoruz. Niye? Çünkü elle yazılmış. O zaman, bizim, binaların yapım yıllarına ulaşmamız gerekiyor, maalesef bu bina yapım yılları MAKS'ta da yok çünkü MAKS Sistemi 2007 yılından sonra devreye girdi. O zaman 2007'den

önceki yapılarla ilgili çalışma yapılması gerekiyor. Şimdi, bu çalışmayı yaptık, özellikle İstanbul özelinde söyleyeyim, binaların yapım yıllarıyla ilgili tespitleri bitirdik. 2000 yılından önceki binalar şu anda elimizde var olmak üzere diyeyim, çok az bir işimiz kaldı, herhâlde o da bittiğinde yayımlayacağız. En azından kaç bina 2000 yılından ya da 1990 yılından önce yapılmış, net bir şekilde söyleyebileceğiz. Bu şöyle bir şey aslında: Veriyi elde ediyorsunuz ama milyarlarca veri var elimizde, hepsini de entegre etmek gerekiyor. Veriyi bulduk ama nokta bazlı veri, bunu binayla eşleştirmek gerekiyor, bunun bir işçiliği var, 169 kişiyle ne kadar yapabilirsek o kadar yapıyoruz ama şu anda bitirmek üzereyiz, en azından İstanbul’la ilgili bugün bir binanın kaç yıllarında yapıldığını rahatlıkla söyleyebileceğiz.

Yine, imar barışıyla ilgili eşleştirmelerimiz bitmek üzere, riskli yapılarla ilgili eşleştirmelerimiz bitmek üzere yani bugün İstanbul’la ilgili hangi veriyi istiyorsak erişebilir hâle getirmeye çalışıyoruz. Bakın, mesela bu MAKS’tan alınan bir görüntü, yapı ruhsatı. Yani MAKS’tan alınan bir görüntü derken MAKS’la entegre yapılan bir iş, öyle söyleyeyim, ekranlar bize ait ama MAKS’la entegre yapıyoruz. Yani binayı tıkladığınızda eğer iskân almışsa iskânlı binalar bu ekranda görünür. Mesela İstanbul’da o binanın iskânı, görüntüsü, lokasyonu, onunla ilgili bilgiler şu anda gelebiliyor, o konuda herhangi bir şekilde eksiklerimiz yok. Ne var binayla ilgili? Yapı ve ruhsat bilgileri var, müteahhidin bilgileri var, yapı denetim bilgileri var, enerji kimlik belgesi var, zemin etüt bilgileri var, deprem risk bilgileri ve konum bilgileri var. Bunlar, vatandaşın erişmek isteyeceği bilgilerdir aynı zamanda. O zaman bina kimlik belgesi dediğimizde tüm bu verilerin hepsini içermesi gerekiyor.

Az önce söylemiştim, binayla ilgili bir veri seti oluşturduk. Mesela bizim veri setimizin içerişi çok kalabalıktır çünkü birçok kurum binayla ilgili veri üretiyor. Mesela atık su tipi, bağımsız bölüm kullanım durumu, bina özellikleri, çatı tipi, cephe malzemesi türü, deprem yer hareket düzey tipi, diğer yapı türü, döşeme tipi, duvar dolgu malzemesi tipi, enerji verimliliği değeri; bunların hepsini standart veri tabanımızda belirledik. Her kuruma dedik ki: “Bundan sonra veri üreteceksiniz bu şekilde üreteceksiniz, buna uygun üreteceksiniz.” Ve ortaya bir kod çıkardık. Aslında herkes bir kod koyuyor, herkesin bir tane numarası var ama böyle olmayacak, tek bir numara olacak; ben binamla ilgili suya da başvururken, numarataja da başvururken, tapuya da başvururken tek bir kod kullanacağız.

Şurada, ekranda görebilirsiniz, eğer çok küçük gözükmezse, şimdi bu verilerin hepsini kim üretiyor, tek tek döktük. Yani, bugün deprem yer hareket düzeyi dediğinizde nüfus vatandaşlık işlerinden, altyapı kentsel dönüşümden, belediyeden, il özel idaresinden, organize sanayi bölgelerine kadar hepsinin sorumlu olduğu bütün alanları tek tek döktük ve onlara, şu anda veri ürettiklerinde uyacakları kuralları belirledik.

İstanbul’la ilgili, beraber video konferans yaptık, 39 ilçe belediye başkanının 30’a yakını katıldı. Verilerin toparlanmasıyla ilgili herkes aynı fikirde ama gelen verileri de açarım biraz sonra görürsünüz yani çok da böyle iç açıcı veriler gelmedi maalesef.

Şöyle bir de sistemlerden bahsedeyim, herkes sundu aslında. Mesela YAMBİS (müteahhitlik yönetim sistemi) e-şantiye, Ulusal Yapı Denetim Sistemi, BepTR, ARAAD, YERBİS, KAYES, TAKPAS, İmar Barışı, TOKİ, MAKS, ADNKS, belediyeler, su kanalizasyon idareleri, elektrik dağıtım şirketleri, doğal gaz dağıtım şirketleri ve özel kuruluşlar yani aslında muhatap olduğumuz tüm kesim bunlar. Şimdi, herkes kendi kafasına göre veri üretirse bunları bir araya getirmek için, hani çorbayı düşünün; bunun için de hepsine tek bir nokta gösterdik. Az önce bahsettiğim 3 boyutlu veriler aslında 2 boyutlu olduğunda binanın doğru noktasını, koordinatlarını ve doğru çizimini veriyor. O zaman herkes bununla eşleştirecek verisini, bununla ilgili de süreleri, bu ayın sonuna kadar; şu anda epey bir yol katedildi. Onun için de rahatlıkla söyleyebilirim, şu anda İstanbul için neredeyse bütün veriler elimize ulaştı.

Az önce söyledim, mesele MAKS 2017 yılında başladı yani aslında 2017-2020, üç yıllık bir sistem, içindeki veriler son üç yıla ait veriler olacaktır ama şöyle düşünmek lazım; numaratajı olduğu için tüm hepsini topluyorlar. Ama mesela ruhsat bilgi sistemi var, 2007 yılından bugüne kadar olan veriler var içerisinde, 2007 yılı öncesi verileri de ayrıca çalışıyoruz, orada da yapay zekâyı kullanacağız. Belediyenin tanıdığı olduğu evrakları bir sisteme aktarıp oradan eşleştirme yapacağız, bununla ilgili çalışmamızı bitirdik. Şu anda zaten Bakanlığın, belge yönetimi üzerindeki tüm evraklarının ada parsel bazlı ayırımını yapabiliyorum yani bir ada parseli tıkladığınızda bu Bakanlıkta onunla ilgili ne yazı yazılmış hepsini çıkarabiliyorum. Benzerini ruhsatlar için yapacağız; bir ada parseli tıkladığınızda hangi ruhsat varsa, belirli hangi veri varsa çekip alacak.

Evet, MAKS'ta 1 milyon küsur veri var. Yapı Denetim Sistemi, yine, 2001 yılından bugüne 790 bin yapının verisi mevcut. KAYES var çalışmalar içerisinde; TAKPAS, MEGSİS var, İmar Barışı var, Bakan Bey açıklamıştı 7 milyon küsur başvuru var. Su kanalizasyon idaresi ve elektrik, doğal gazın verileri var ama sağda görüyorsunuz ya defterde hepsi, defterdeki verilerin aktarılması gerekiyor. Bununla ilgili çalışma başladı, bitmek üzere, defter verileri de aktarılıyor artık ve az önce söylediğim gibi 2007 yılı öncesi ve sonrası veriler de yapay zekâyı aktarılıyor.

Bu, bizim evler için yaptığımız bir kent rehberi. Biz istiyoruz ki kent rehberleri atıl kalmasin. Ben zannetmiyorum yani bilmiyorum kaçınız kent rehberine girip baktık ama belediye web sitelerimizin hepsinde kent rehberi vardır ama açıp baktığınızda çok fazla bir veri göremezsiniz. Çok iyi olanlar var yalnız; imar planlarından tutun da bütün verileri oraya aktaranlar var. Bence aktif hâle getirmek lazım. Bu kent rehberlerinin bina kimlik belgeleriyle birleşmesi gerekir. Vatandaş eğer erişecekse kent rehberi üzerinden de bu verilere erişebilirler. Bunun için bizim yazdığımız bu kent rehberi modülüne bina kimlik belgesini entegre etmeyi düşünüyoruz.

Az önce söylediklerimin hepsi aslında bina verilerinde yapılanlar ve yapılacaklar diye ayırdığımız kısım. Peki, yapılacak sadece tabii, şu anda elimizdeki verileri bir araya getirdik, sunduk. Ama şöyle bir durumumuz var: 2000 öncesi yapılarla ilgili ruhsat bilgilerini ne yapacağız? Ya da vatandaşın 2000 yılından önce yapılmış binalarla ilgili veriye erişmesi için ne yapmalıyız? Saha çalışması yapmak gerekecek. Bunu Bakanlığın ya da herhangi bir bakanlığın yapması çok mümkün değil aslında baktığınızda. Çünkü milyonlarca veriden bahsediyorum. Bugün 18 milyona yakın yapı var Türkiye'de. Bunun 2007'den itibaren kaçının sisteme kayıtlı olduğuna bakmak lazım. Ben rakamlarla konuşmayacağım için söylüyorum. Geri kalan yapılarla ilgili yani milyonlarca yapıdan bahsediyorum analizlerinin yapılması lazım. Bunu belediyelerce mi yapacağız yoksa dediğim gibi yapay zekâ kullanıp verilerin bir kısmını böyle mi alacağız kısmında biz çalışıyoruz. Ama ne kadar da alsak sahada çıkıp mutlaka bunların kontrol edilmesi gerekecek.

Bizim önerimiz tabii, kendimizle ilgiliydi ama o kısımları geçeyim. Biz tabii, sizler gibi düşünüyoruz. Bina kimlik sistemi kuracağız, kurmalıyız. Yapıya ilişkin muayene sistemi getirilmeli. Yani mutlaka bir muayene sistemi olmalı artık araçlar gibi. İlginçtir, insanlar araçlarında herhangi bir değişiklik olduğunda o aracı almaktan imtina ediyorlar ama yapısında bir değişiklik olduğunda hiç umursamıyorlar hatta daha da değer katıyor. Bu çok ilginç, bence sosyolojik açıdan da incelenmesi gereken bir durum.

Personel sayısı ile ilgili söyleyeceğim ben, biz onunla ilgili çalışıyoruz ama ne kadar olacak onu da bilmiyorum ama dünyada şöyle bir algı var: Bakın bir kamu kurumu var CBS'yle uğraşan ama bir de mesela kamunun bir şirketi var. Mesela Amerika'dan örnek vereyim, SAS diye bir şirket var. Bu Türkiye'de de iş yapıyor şu anda. SAS bir analiz şirketi, analiz yapıyor, verileri analiz ediyor, güçlü bir şirket aslında. Şimdi, benzer bir yapının Türkiye'de oluşturulması lazım. Elimizde o kadar çok veri var

ki birinin çıkıp bu verileri analiz etmesi lazım. 169 personelle CBS Genel Müdürlüğünün bunu analiz etmesinin çok imkânı yok çünkü milyarlarca veri var. Mutlaka gözden geçiririz ama bu sistemler eğer böyle bir kurum, bu tarz bir kurum olursa veriyi analiz ettiğinizde inanılmaz şeyler çıkıyor ortaya yani ne yapmak gerektiği aslında o zaman ortaya çıkıyor.

Şimdi, bir örnek vereyim: Bakın, burası Göztepe kavşağı. Şu anda Göztepe kavşağının durumu bu. Göztepe kavşağının sağ tarafına doğru yoğunlaşacağım. Bakın, 59 yılında Göztepe kavşağı böyleymiş, 66 yılında böyle olmuş, 76 yılında gelişmesi, 1982 yılı Göztepe kavşağı, 2003 yılındaki Göztepe kavşağı, evet, 2013 yılı. Şimdi, 2003 ile 2013 yılları arasında bir fark var, dönüşmüş. 2018 yılındaki Göztepe kavşağı. Şimdi, burayla ilgili maks verimiz var sistem üzerinde. Bunların hepsi elimizde bir sistem üzerinde kayıtlı. Bakın, 2000 yılı öncesi yapılar var. Bilerek altını beyaz yaptım çünkü bu sefer başka bir sorumluluk altına giriyoruz. Doğrulanmasını yapmadan böyle veri açamam kimseye, bizde de öyle bir şey vardır; bir veri doğrulanacak, ondan sonra açabilirsiniz çünkü zan altında bırakırız. Buradan tespitler çok rahat yapılabilir çünkü. Bunlar 2000 öncesi yapılar, 2000 yılı sonrası yapılar, riskli yapı tespitleri. Bakın, bu sahada yapılan riskli yapı tespitleri kentsel dönüşüm kapsamında, iskânlı yapılar, arazi kullanım dağılımı, jeolojik etüdü, heyelan güvenlik haritasıyla eşleştirilmiş hâli, çölleşme risk haritası. Bunları da şey için örnek verdim: Hani eldeki verinin ne kadar kapsamlı olabileceğini söylemek için. Mesela rüzgâr erozyonu haritası, falez harita, imar planı olmak üzere daha fazlası da var, bir alanla ilgili. Hani tarımsal ürünün niteliği ne kadar her türlü veriye erişebiliyorsunuz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İmar durumu var mı?

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN –İmar durumu da var yani tıkladığınızda imar durumu almak istiyorsunuz, zaten canlı geliyor imar durum belgesi, onu da şimdi açıp gösterebilirim. Tıkladığınız da bir yerin imarı size canlı olarak gelebiliyor. Şimdi onu yapabilmek için şunu yaptık: Hiçbir veri bizde yok önce onu söyleyeyim. Ben CBS Genel Müdüriyüm ama bende hiçbir veri yok. Benim veri merkezimde de veri yoktur. Ben kimsenin verisini alıp depolamıyorum. Şöyle bir sistemimiz var: Aynı blok zincir dediğimiz mantık yani bitcoin mantığı gibidir. Herkes bir kamu kuruluşu, veriler hepinizde tek tek ayrı ayrı tutuluyor bana sadece veri merkezinizden görüntüleme veya sorgulama yetkisi veriyorsunuz o kadar. Ben sizin verinize sahip değilim. Gidiyorum, sorgulatıyorum, çektiğim sorguyu gösteriyorum sadece. Doğal olarak aslında verinin güvenliği de yüzde 100 sağlanmış oluyor. Sadece beni “hack”lediğinizde herkesi “hack”lemeniz lazım bütün veriye sahip olmak için. Yapıyı böyle, Ulusal Coğrafi Bilgi Platformu yapısını böyle kurduk.

Birleşmiş Milletler 2018 yılında tüm devletlere coğrafi bilgi sistemi altyapısını tavsiye etti, ulusal altyapıyı tavsiye etti. Şimdi Birleşmiş Milletlerle çalışma yapıyoruz. En azından biz bu konuda referans olabilecek konumdayız. Bunun da görüşmelerini yürütüyoruz. Az önce size örnek verdim aslında eğer internet varsa canlı bir tane açayım. Tabii, bu veri “petabyte”larca bir veri. Yani böyle bir sistemde açayım da... Cep telefonunuzda açabilirsiniz şu anda görebilirsiniz ama bunu açmak ya da bunu yürütmek için de arka planda ciddi bir merkeze ihtiyacımız var. Her belediye “Alayım da veriyi ben kendim kullanayım.” diyemez. Onun için tüm verileri biz servis hâlinde veriyoruz. Bazı belediyelerimizin altyapısı iyi, onlara doğrudan veriyi verdiğimiz de oldu.

Şimdi bakın, burası Burdur, bunlar da bütün Burdur’daki 3 boyutlu binalarımız. Burada eşleşmeler tamamlandı, tapu ve MAKS’ta eşleşmeler tamamlandı. Yani mesela şu bina, tıkladığınızda o binaya size o binayla ilgili bir veri tabanı açılıyor. Buradan binanın bakın en yüksek değeri 970 yani çatı kotunun en yüksek değeri 970. Binanın tabanına oturduğu kot da 948. Aradaki fark zaten binanın yüksekliğini veriyor. Bakın, binanın kimlik numarası, tipi, durumu, direk MAKS’tan geliyor. Hani inşaat hâlinde mi değil mi diyoruz ya, doğrudan vermiyoruz onu şu anda. Oluşturma tarihi, zemin üstü

kat sayısı 5, zemin alt kat sayısı 1; Grand Özeren otelmiş mesela burası. Dahası da var: Yapı kayıtlı ilgili bilgisi varsa o geliyor, bina kimlik numarası, numaratajlar geliyor, her bir kapı, her bir dairede oturan insanların bilgileri gelebiliyor. Biz bunların hepsini şu an engelledik. Yani şu an T.C. kimlikler var mesela onları göremezsiniz. Bakın kimlik no.su 1, bina kimlik no.su, dış kapı no.su, bağımsız bölüme kadar her türlü verinin getirilebileceği bir hâle getirdik şu anda. Alıp sadece işletmesi kaldı aslında. Bunun dışında şöyle bir şey yapıyorsunuz, binalarla ilgili mesela birbirlerine güneşlenme mesafeleri, yani bugün baktığınızda bir binanın herkesin birbirine ne kadar gölge ettiği gün içinde. Onun dışında birbirlerine yakınlıkları, uzaklıkları, yükseklikleri yani şu binanın yüksekliğini ölçebiliyorsunuz, anlık olarak. Bunlar tabii gerçek binalar, gerçek veriler, topografya da gerçek. Bakın şu topografya üzerinde gelin, gerçek bir topografya. Tüm Türkiye bu şekilde şu anda elimizde hazır.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Bütün şehirler mi?

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Bütün şehirler; 81 il, 919 da ilçe.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Buna şu anda biz girebiliyor muyuz? Yani vatandaşlar girebiliyor mu?

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Şu anda açık, herkese açık şu anda sadece bu Burdur’u herkese açık hâle getirdik.

ALİ KENANOĞLU (İstanbul) – Yani sadece Burdur.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Ve şöyle bir şey yapıyoruz: Burdur’un da bir kısım verisini özel sektöre de ücretsiz veriyoruz o da “know-how” geliştirip bize dönüş yapıyor kendisi. Hatta bakın, bir özel sektörün geliştirdiğini de göstereyim, ötesine geçtik artık. Bu da onun bir adım ötesi aslında. Buraya da herkes girebiliyor, bu da açık şu anda. Bu veri çok daha özelleştirilmiş veri. Bu, Rıza Bey Apartmanı’nın son hâli bu arada. Şimdi, mesela, burada şöyle diyeyim: Rıza Bey Apartmanı’nın daha önceki hâli de var, yıkılmış hâli var daha doğrusu. Şimdi, tabii, çözünürlüğü şimdi artacak ama şu anda internet hızından da kaynaklı... Siz de açıp bakabilirsiniz telefonlarınızdan “depremanaliz.ankageo.com” diye, daha net göreceksiniz bütün her şeyi. Çözünürlük olarak çok daha iyi bir çekim, çok daha hızlı bir yöntem. Tüm Türkiye’nin aslında bu şekilde yönetilebilmesiyle ilgili de çalışma yürütüyoruz. Yani elimizdeki 3 boyutlu verinin bu hâle evrilmesiyle ilgili çalışıyoruz, daha detaylı bir çözüm önerisi oluyor. Şöyle ki: Aslında bir LIDAR görüntüsüyle eşleştiriliyor. Bugün bir binanın afet anında yıkılmamış olması risk teşkil etmediği anlamına gelmiyor. Yıkılmadı ama birçok binayı biz İzmir’de takip ettik. Bazı binalarda yüzde 0,1 oynama oldu, hareket oldu. Hareketler anında tespit edildi, sisteme aktarıldı, sistemden de o binalara hiç kimseyi sokmadık, giremediler içeri çünkü yıkılma riski vardı.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – “Depremanaliz...” Ne uzantısı?

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Bunu şimdi içeri alıyoruz, aslında içeride listelemem lazım ama size şimdilik yapan firma üzerinden yürütülen şeyi veriyorum, bu bir AR-GE çalışması. “depremanaliz.ankageo.com” diye geçiyor.

Bu, bizim bütün İzmir için yaptığımız bir projeydi. Şöyle de bir örnek gösteriyim size eğer açabilirsem. Bir tane binamız vardı. Yani internet hızımız çok yavaş şu anda burada, cep telefonuyla eminim daha hızlı açılıyorsunuzdur. Şöyle diyeyim: Şu anda bizdeki 3 boyutlu veriyle ilgili de birçok talep var yurt dışından. Özellikle telefon firmaları kullanmak istiyorlar. Biz bu verinin aslında başka bir AR-GE’sini daha yapıyoruz, onun da yakın zamanda lansmanını yaparız diye düşünüyorum. Şöyle bir AR-GE mesela: Bakın, binalar ve salınımları. Şimdi, Elâzığ depreminde, biliyorsunuz ki biz bütün

binaların hasar tespitini yaptık. Binaya gelen “ES” değeri ve binanın salınımlıyla ilgili bir ilişki var mı, onun üzerine çalışıyoruz aslında. Bu bir örnek. Mesela şu farklı bir örnek: Bakın, binanın bazası ve katlarına göre oynaması değişiyor, hareketi değişiyor, salınımları değişiyor. Şu da herhâlde biraz daha farklıydı, daha net gösteriyor. Yani kat yükseldikçe salınım daha da artıyor ama hangi tip binalar yıkılmış yani hangi tip binalar Elâzığ’da zarar görmüş aslında verisi bizim için çok önemli. Eğer bu eşleştirmeyi yapabilirsek, hangi binalar daha çok zarar görmüş çıkartabilirsek en azından bunu İstanbul için de uygulamamız çok basit olacak.

Dediğim gibi başta, hani biz doğrudan bir veri üretmiyoruz ama dolaylı yoldan bütün verilere ilişkin erişimi sağlıyoruz. Bizim sağladığımız ulusal portalımız da -onu da açmış olayım- “atlas.gov.tr”dir. “atlas.gov.tr” üzerinde sağ üstte kayıt bölümümüz var, veriye erişmek isteyen herkes kayıt oluyor. Kişinin kurumsal bağlantısı varsa kurumsal olarak yetki veriliyor, kurumuna ne yetki veriliyorsa onlar veriliyor. Kişiyi özel yetki verildiği oluyor. Yani -anahtar kelime diyeyim- burayı şimdi Google gibi yapacağız. “Bina” yazdığınızda size binayla ilgili Atlas’ta ne varsa -ara dediğimde, sol tarafta bakın- bütün verileri getiriyor Türkiye’deki. Onun dışında uygulamamız var, internet hızlı çalışsa aslında uygulamayı da gösterecektim. İşte herkesin aslında sistemi burada açmamasının da sebebi de bu. Yani az önce belki MAKS sistemi size açılabilirdi ama dediğim gibi dış ağlarda genelde sıkıntı yaşıyoruz internet hızlarında. Yine de ben bir deneyeceğim şansımı. Şimdi ATLAS ve ATLAS Pro diye ikiye ayırdık. ATLAS Pro uzmanların kullandığı kısım ATLASda herkese açık olan kısım aslında. ATLAS Pro’da uzmanlar aynı zamanda verileri çarpıştırabiliyorlar birbirleriyle, bunu sağladık. Bir yandan açayım ben aslında, bir yandan da sorular varsa alabilirim Sayın Başkanım.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, çok teşekkür ediyoruz.

Adana Milletvekilimiz Müzeyyen Hanım’ın sorusu var.

Buyurun.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ediyorum.

Daha önce de ifade etmiştim, İller Bankasında ben neredeyse otuz yıl harita tahditlerinde çalıştım, aynı zamanda imar planına esas jeolojik etütlerde çalıştım. Yıllarca bu coğrafi bilgi sisteminin, bu katmanların oluşması için de oda olarak hem Harita Mühendisleri Odasıyla hem Jeoloji Mühendisleri Odası olarak mücadele ettiğimizi de ifade etmek isterim buradan. Çok sevindirici, tabii, bu aşamaya gelmesi. Teknolojinin bu kadar geliştiği bu ortamda gecikmeli bile diye düşünüyorum ben bu sistemin oluşmasını. Tabii, olumlu da hızlı da ilerlediği için de sunumunuzun da bu kadar renkli olması nedeniyle, ayrıca çok değerli bilgiler verdiğiniz için de teşekkür ediyorum.

Şimdi, tabii, soru olarak şunları yönelteceğim ben size: Bu mekânsal planlamadan ve İller Bankasından bildiğim kadarıyla sayısal hâle getirildi bütün haritalar. O verileri alabildiniz mi?

COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Evet, aldık hepsini.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Aldınız, imar planları da onların üzerine işleniyor.

Bir de bu noktada tabii, jeolojik verinin dışında altyapı yani kanalizasyon içme suyu verilerinin de hani işlenebilmesi önemli. O dediğiniz binaya girdiğiniz zaman, işte, kanalizasyon sistemi ve içme suyu -altyapı anlamında söylüyorum, bu işte elektrik donanımı olabilir, doğal gaz olabilir, benzeri gibi şeylerin de tabii- hepsinin görünmesi gerekir. O katmanlar da zamanla oluşacaktır, tabii, bu kadar bu noktaya gelinmişse onun da olacağını düşünüyorum açıkçası.

Şimdi, Coğrafi Bilgi Sistemleri Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’ne göre coğrafi veri temalarına ait tanımlama dokümanlarının Resmî Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmesi gerekirdi. Hâlâ girmiş değil, neden?

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Girdi, yayımlandı hepsi.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Şu anda girdi mi?

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Evet, evet, Temmuz ayında yayımlandı. 20 tanesi temmuz, 12 tanesi de eylül ayında yayımlandı.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – O zaman, evet, Eylül ve Temmuz.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – 12’si eylül, 20’si temmuzda yayımlandı.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Evet.

Siz zaten söylediniz, soruydu benim bu, başta deprem olmak üzere afetlere yönelik doğa ve insan kaynaklı tüm afetleri ve iklim değişikliğini de kapsayacak şekilde hangi verilerin üretilmesi sağlayacak diye. Aslında cevapladınız bunu. İlgili kurumlar, örneğin, belediyeler, araştırmacılar ve toplumun kullanıma direk bunlar sunulacak, söylediniz sunumunuzda.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Şu anda mümkün olduğunca Cumhurbaşkanlığı Dijital Dönüşüm Ofisi Başkanlığı da aynı fikirde. Şu anda bütün verileri açık veri hâline getirmeye çalışıyoruz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Şu anda değil ama.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Tabii, burada, bazı verilerde sıkıntılarımız var. Bizim açık veri olarak sunduklarımız var. Şu anda AFAD’a girdiğinizde görebileceksiniz. Açık veri deyince şöyle bir şey var ama yani açık veri deyince herkes tabii... Mesela “Ben deprem haritasını yayınladım.” demek açık veri demek değil. Eğer ben deprem haritasına tıkladığımda, bana bir veri döndüğünde o veriyi anlayabiliyorsam açık veri hâline geliyor. Yani riskimi görebiliyorsam bu, bir açık veri hâline geliyor. Diğer tasnif dışı bir veridir bizim için yani bana sadece görsel veri verirseniz benim için bu tasnif dışıdır. Şimdi biz bütün verileri açık veri hâline getirmeye çalışıyoruz.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) - Mukayese edilebilir, ölçülebilir hâle getiriyorsunuz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Coğrafi veri temaları başlıkları arasında sayılan doğal risk bölgeleri tam olarak hangi verileri kapsıyor? Coğrafi veri temaları başlıkları arasında doğrudan afet kavramı tanımlanmış mıdır? Bu kavramın tanımlanması hem afet farkındalığı ve duyarlılığı açısından hem de afet risk azaltma projelerinin veri altyapısı açısından uygun olmaz mı diye bir soru yöneltmek istiyorum? Bir de kent bilgi sistemlerini başta büyükşehirler olmak üzere yerleşimlerdeki afet risklerini azaltma amacıyla geliştirilecek projelerin veri altyapısında daha etkin bir şekilde kullanımının sağlanması konusunda çalışmalarınızı anlattınız zaten, bunu soracaktım. atlas.gov.tr web sayfasına erişmek zor oluyor yani şu anda da siz sistem yavaş diyorsunuz ama normalde giriş de zor buraya. Toplumun bilgiye erişimi konusunda son derece önemli bir konuda çok sayıda prosedür isteniyor. Bilgi toplumuna erişim kapsamında bu verilere hızlı erişimin sağlanması konusunda çalışmalar yürüttüğünüzü ifade ettiniz zaten.

Şimdi vatandaşın satın aldığı konut ya da iş yerinin fay hatlarına uzaklığı ya da yakınlığı, dere yataklarına taşkın sahası içinde bulunup bulunmadığı ya da binaların heyelanlı alan üzerinde yer alıp, almadığını öğrenmek ve binaların etüt ve projelerini hazırlayan ve projelerin denetimini gerçekleştiren müelliflere atlas.gov.tr üzerinden yine erişim şu anda sağlanamıyor.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN - Şu anda herkese sağlıyoruz atlas.gov.tr üzerinden erişimi. Her zaman herkes erişebilir.

Bir yazılımı bu ay itibarıyla bitirdik. Sizin dediğiniz, yazılımda şöyle bir şey yapılacak: Siz herhangi bir yeri çevirdiğiniz de o bölgede kaç konut var ya da şeye uzaklığı nedir bütün o parametrelere erişebileceksiniz. Ayrıca ikinci bir projemizde e-devlet projesi. E-devlet projemiz de şu: Vatandaş ada parselini girdiğinde önünde bir ekran çıkacak dediğiniz gibi işte benim afet durumum, güvenlik durumum işte okula yakınlığım uzaklığım, metroya yakınlığım uzaklığım, hatta haritada görmesine kadar bir uygulama şu anda tasarım aşaması bitti sadece veri entegrasyonu kaldı.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Örneğin, bataklık bir zemin var orada bir konut almak istemiyorum bunu da nereden öğrenebilirim? “atlas.gov.tr” ye girerek öğrenebilirim şimdiki bu veri tabanına göre.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN - Yalnız burada şunu söylemeliyim bu çok önemli bence. Sadece benim yazılım yapmamla olacak bir şey değil. Yoksa o yazılım çoktan yapıldı. Mesela bugün örnek vereyim size bir nöbetçi eczane yazılımı yaptınız ama size nöbetçi eczanenin verileri doğru gelmezse nöbetçi eczane yazılımının bir anlamı kalmaz. Onu iyi bir örnek olarak verdiniz, benzer bir durum yani eğer siz bataklıkla ilgili bir veriye ihtiyacınız varsa önce o verinin üretilmiş olması lazım. Şimdi o veriyi üretmediğinizde bu veriden sorumlu kurum kim diye soracaksınız.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Tabii mekânsal planlama.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Önce ondan kimin sorumlu olduğunu belirledik sonra bu veriyi ürettikten sonra da o verinin bizim standarda uygun olmasını sağlayacak kurumu da belirledik. Bundan sonra veriyi alıp kullanması çok kolay, burada yayınlaması oldukça kolay.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Bunun için de kurumlar arasında koordinenin olması gerekiyor, muhakkak.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN - Evet.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Mesela Adana Büyükşehir Belediyesi MTA’dan 1/25.000’lik bir harita almak istediğinde bunu satın almak durumunda. Hani siz az önce “verileri ücretsiz hâle getirecek bir kararname yayınlandı.” dediniz ama sizin kuruma mahsus mu bu yoksa mesela büyükşehir belediyesi istediğinde gidip MTA’dan örneğin bir harita alması hâlinde bir bedel ödemek zorunda mı? Bu verilerin parayla satılmasını doğru buluyor musunuz? Aynı zamanda bu yaptığınız çalışmalarda kaç yerleşim birimimiz doğrudan fay hatları üzerine oturmakta, bu kentlerde kaç bina doğrudan fay ve kırık hatlar üzerinde yer almakta buna ilişkin bilgi var mı eliniz de buna dair kurumlarla ortak çalışmanız var mıdır?

Yine Adana’da olası bir depremde örneğin ben -yine söylüyorum jeoloji mühendisi olarak toplanma alanları neresi bilmiyorum. Buna erişmemiz gerekmez mi? Coğrafi Bilgi Sistemi’nde buna ilişkin veriler işlenmiş mi? Çok sayıda soru var kusura bakamayın, isterseniz yazılı yanıtlayabilirsiniz zaman sınırlı olduğu için.

Avrupa Birliği INSPIRE Direktifleriyle uyum çalışmaları hakkında bilgi verebilir misiniz, bu konuda ülke hazırlıklarımız ne durumdadır? CBS kapsamında ilgili kamu kurumları tarafından üretilen verilerin öz nitelikleri neden ulusal ve uluslararası standartlara uygun değil? Örneğin, doğal afet riskleri konusunda gerekli uyumlaştırma çalışmaları yürütülüyor mu, bunu sormak istiyorum.

Bitti, bu kadar.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Teşekkür ederiz Vekilimize.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkürler, sağ olun.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Buyurun Genel Müdürlük.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Şöyle yapayım: Mümkün olduğu kadar not aldıklarımın hepsine cevap vermeye çalışayım.

Altyapıyla ilgili biz kendimiz Kent Bilgi Sistemi'nde,... Aslında E-Belediye Bilgi Sistemi var İçişleri Bakanlığıyla beraber yürüttüğümüz, E-Belediye Bilgi Sistemi'nin içerisinde altyapı modülü de var ama AYKOME modülü yok çünkü AYKOME modeli bambaşka bir işlem. Şimdi, altyapı modülü kapsamında da bütün belediyelere diyoruz ki veriniz hazırsa ister altyapı modülünden sunun, illere diyoruz ki KÖYDES projemiz var, KÖYDES'ten bize veri iletin ve diğer belediyelere de isterseniz, elinizdeki yazılım hangisiyse... Çünkü TUCBS'nin mantığı budur, siz hangi yazılımı kullanırsanız kullanın, biz o veriyi sizden servis olarak alabiliyoruz. Şu anda mesela altı ay öncesini söyleyeyim, Ankara Büyükşehir Belediyesinin verileri bize geliyordu hem su hem kanalizasyon bütün verileri bize geliyordu. İstanbul Büyükşehir Belediyesinin ki bize geliyordu, İzmir'inki geliyordu. Yani baktığımızda, hazır olan belediyemizin tamamı bize veriyi servis ediyor ve biz buradan anlık olarak canlı yayınlıyoruz, o konuda hiçbir eksikliğimiz yok. Şimdi, yaptığımız sistem aslında şuydu, "TUCBS" dediğimiz sistem şuydu: Servisi izliyoruz, bakalım ne zaman kesmiş, hangi dönemlerde servisi kesmiş, net çıkartıyoruz ve bunu da kurula sunuyoruz, CBS kuruluna; oradan da gerekli bütün talimatlar iletmeye başlanıyor. Onun için altyapı verilerinin buraya devredilmesiyle ilgili bizim tarafta yapılacak hiçbir işlem kalmadı, öbür tarafları zorluyoruz sadece.

Kent Bilgi Sistemi'miz var, Kent Bilgi Sistemi'yle ilgili hani anlattım, bütün belediyelerde kullanacağız.

Fay hatlarına uzaklık... Şu anda fay hatlarının bize iletilmesiyle ilgili şöyle bir çalışmamız var: MTA'yla görüşmemiz devam ediyor, Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü. Şimdi, bazı kurumlarımızda bir kurumsal taassup oluşmuş, veriyi ben satarım diyor. Sayın Vekiller burada var kanunu çıkarırken, sağ olsunlar, 7221 sayılı Kanun çıktığında ilk maddesi şuydu: Kamu kurum ve kuruluşlar arasında veri ücretsizdir, buna belediyeler de dâhil. Doğal olarak hiçbir kamu kurumu başka bir kamu kurumuna veri satamaz. Şu anda o fay hatları ve jeoloji haritalarıyla ilgili -MTA'yla ilgili- bir durum var, hatta bugün bayağı bir şekillendi diyebilirim size, yakın zamanda onlar da herkese ücretsiz olacak.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – MTA tam tersini söylüyor, "Ücretsiz veremeyiz." dedi değil mi?

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Şimdi, orada 2 tip veri var: 1/100.000-1/25.000, şimdi 25 binliklerin ücretsiz alınmasıyla ilgili çalışmayı bitiriyoruz, yakın zaman da muhtemelen o da bitmiş olur. Çünkü verinin hazırlanma süreci var bir de yani veriyi ücretsiz vereyim ama böyle elimizde kâğıtla veya indirilebilir bir ortamda veri vermiyoruz, servis hâlinde veriyoruz yani o servisin hazırlanması lazım, muhtemelen o çalışmayı tamamlamak üzeredirler diye düşünüyorum.

Fay hatlarıyla ilgili çalışmadan bahsettik. Şimdi, ben aslında buraya otururken şunu başta söyledim: Ben hiçbir verinin sahibi değilim ama herkesin servis yoluyla verilere erişmesini sağlarım. Şimdi, fay hatlarında kaç bina var? Açık konuşayım, CBS Genel Müdürlüğü bunu söylememeli ama CBS Genel Müdürlüğü şunu yapabilir: Yapıyla ilgili kim çalışıyor? Yapı İşleri Genel Müdürlüğü çalışıyor.

Neye ihtiyacım var? Fay hatlarına ihtiyacım var. “Buyurun fay hatları, buyurun yapılar.” diyebilir. Her kuruma şu anda bu imkânı sağlıyor, onun için aslında o bilgiyi kurumların vermesi daha doğru. Yani benim yapı sayısı...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – İçişleri Bakanlığı da bu konu üzerinde çalışıyor ama tamamlanmadı, onu biliyoruz yani fay hatları üzerinde çalışıyorlar ama tamamlanmadı herhâlde onların da.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Biz veri sağlıyoruz, veri konusunda bir eksik olduğunu düşünmüyorum, veriler sağlandı, yakın zamanda da muhtemelen açıklanır. Fay hatları üzerinde çalışma da var, ben de biliyorum. Ama fay hatları üzerinde kaç bina var ben söylersem, diğer kurum da söylediğinde, bu sefer rakamlar farklı farklı çıkacak çünkü herkesin yaklaşım ve yöntemi farklı oluyor. “Yapı” dediğimizde bugün bakın, Türkiye’de eğer 17,5-18 milyon yapıdan bahsediyorum, bunda 17,5 derken aslında net 17,5 var ama sonuçta numarataj almamış yapılarımız da var, 18 milyon yapıdan bahsediyorum, bunun içinde bağımsız bölüm sayısı var, 56 milyon. Bunun ne kadarı konut, ne kadarı ticaret, ne kadarı kömürlük -yani belki adam o kömürlüğe de aldı- yani ne kadarı ahırdır, ne kadarı nedir, bunun ayrımları var aslında. Şimdi, bana sorarsanız 56 milyon konut derim, bu sefer iş karışır ama ilgili kurumuna yani MAKŞ’ın yaptığı işe sorarsanız MAKŞ da bunu açık, net bir şekilde söyleyebilir. Yani 28 milyon konut varsa “28 milyon konut var.” der.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Ben bu konuda çalışmanın henüz tamamlanmamış olduğunu düşünüyorum çünkü bilimsel verilerle o fay hattının üzerinde ne kadar olduğu tam saptanmış değil bence. O, fay yasası çıktıktan sonra olacak.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Şöyle söyleyeyim: O kadar kolay ki yani var, o kadar kolay ki. Fay hattının çizgisi belli. Elimizde yapıların üç boyut değil, iki boyutu da var. Yani üç boyutlu modelin iki boyutu da var. Doğal olarak, sadece bir tuşa basıyorsunuz “kesiş” diyorsunuz, o kadar kesişiyor. Mesele aslında bundan daha ötesi olmalıdır diye düşünüyorum. Çok zor değil, elimizde var bu verilerin çoğu da...

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Memnun oluruz onunla ilgili bir çalışma varsa.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Toplama alanlarıyla ilgili şunu söyleyebilirim: Sadece rakamları ben açıklamıyorum çünkü rakamları ilgili birimler kendileri açıklasınlar, toplama alanlarıyla ilgili söyleyebilirim. Bana iletilen toplama alanları ATLAS üzerinde var, ne zaman “aç” denilirse o zaman kurumlarla paylaşırım. Paylaşım matrisimiz daha yayınlanmadı, kimlerle paylaşılacağı belli olacak; ondan sonra ben her kurumla toplanma alanlarına dair paylaşacağım.

Ama zaten şu anda AFAD toplanma alanlarını kendi “web” sayfasında paylaşıyor diye biliyorum.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, paylaşıyor.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – INSPIRE direktiflerine uyum aşaması şöyle: Zaten bizim yaptığımız çalışmalar, dedim ki Birleşmiş Milletler kapsamında yapıyoruz, yani şu anda aynı aksta gidiyoruz, hatta ötedeyiz. INSPIRE direktiflerine de uygun bir şekilde yapıyoruz. Bizim Kent Bilgi Sistemi de aynı şekilde INSPIRE direktiflerine uygun bir şekilde yapılıyor. Yani o konuda da herhangi bir şeyimiz yok, zaten yurt dışında standartla ilgili ne kadar belge varsa alıp çevirdik. Burada gelip kurumlarımızın, çalıştaylarda onların yorumlamasına açtık; yorumlanmış hâlini ülkemiz için standart hâline getirdik. O konuda bir tereddütünüz olmasın.

Benim aldığım notlar bu kadar ama onun dışında arkadaşlar not almışlardır. Varsa onlara cevap veririm ben yazılı olarak.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

İstanbul Milletvekilimiz Mustafa Demir.

Buyurun Vekilim.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Ben bir defa çok teşekkür ederim. Gelineen nokta, ne zaman 7221 sayılı Yasa, ne kadar oldu geçeli?

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – 20 Şubatta yayınlandı, daha bir sene olmadı.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Bir sene olmadı. Üzerinden bir sene geçmeden ilgili yasayla ilgili yapılmış çalışmalar gurur verici. Her ne kadar Sayın Cumhurbaşkanını Yardımcımızın Başkanlığında 2 tane toplantı yapılmış olsa bile bu alınan kararlar, prensip kararları ve bununla ilgili yapılmış çalışmalar bir özel sektörde bile olsa bu kadar olur onu söyleyeyim. Yani Türkiye Cumhuriyeti’nde yapılmış bu çalışma bence takdire şayan, bence onur vesikası.

Siz iki defa kullandınız: “Doğrudan icra yetkimiz yok ve herhangi bilgiye sahip değiliz.” dediniz. Bence Coğrafi Bilgi Sistemi Genel Müdürü maestrodur, yani e-devletin oluşturulmasında maestrodur. Peki, nasıl yapacaksınız? İşte, alınmış bu kararları bütün kamu kurumlarına uygularsanız yani, nedir? Bir defa -Yürütme Kurulu oluştu- verilmiş sözcükleri, aynı sözcükleri, aynı dili kullanmaları, ulusal Coğrafi Bilgi Sistemlerinin sorumluluklarının tespiti, standartların oluşturulması ve tüm kurumların -bu standartlar- verilerini paylaşması -şüphesiz siz ortasındasınız- ve paylaşmayı değere dönüştürecek bir hâl alması muazzam bir iş. Bir daha söylüyorum, orta ölçekli bir şirketin yapamayacağı bir çalışma; o açıdan gurur duymak gerekir.

Şimdi, bu verileri, sözel verileri alırsınız ama bunlar iki boyutludur. Eğer bunu, işte datalara bütünleşik hâle getirebilirsek yani sizin yaptığınız çalışma çünkü Coğrafi Bilgi Sistemiyle onları bütünleşik hâle getireceksiniz ama o zaman üç boyutlu olur yani o zaman dokunulabilir, ölçülebilir, mukayese edilebilir, gelecek için karar vermek için bir değere dönüştürülebilir hâle gelir tüm bunlar; bunlar kıymetli veriler. Bu, bir ülkenin yönetimi açısından son derece önemli. Bir şey daha var: Bu üç boyutlu hâle getirilmiş verinin, kıymetli verinin aynı zamanda kendi içinde, sürekli canlı kalabilmesi için de kamu kurumlarıyla on-line ilişkilendirmesi lazım; o da süper.

Bir de artık tüm yazışmalar elektronik ortamda oluyor yani yönetim, ülkenin yönetimi elektronik ortamda oluyor. Bu Elektronik Belge Yönetim Sistemi’yle de entegrasyonu herhâlde çok yakın zamanda gerçekleşecek yani sizin yaptığınız bu çalışmalar sadece görsele, sadece bazı bilgilerin birbirleriyle mukayesesiyle bütünleşik olarak çalışmasının ötesinde aslında icranın, ülkenin yani e-devletin, devletin icrasının temeli olan bu Elektronik Belge Yönetimiyle uyuşacak şekilde çalışabilmesi kabiliyetine ulaşması bu. Yani orta ölçekte bir ilçede bin tane iş süreci varsa, görev varsa ve onların bir arada çalışması gerekiyorsa herhâlde devlet söz konusu olduğunda kaç milyon iş akış sürecinin şeyle uydurulması gerektiğini siz daha iyi tespit edersiniz. Bu, bizim yıllardır, mübalağasız on beş yıldır peşinde koştuğumuz, koşturduğumuz, hayalini kurduğumuz, rüyasını gördüğümüz ve hani gerçekleştiğini de görerek mutlu olduğumuz bir çalışma.

Ha, bir şey daha var: Şimdi, 10 santim hata payıyla bu görüntüler çekiliyor. Tüm yerel yönetimler için geçerli bu. Bu kaçak yapıların sadece alandaki mühendislerin takibi vesaireyle değil de -ben onu epey denemiştım, zorlanmıştım ve beceremedim, başaramadım- farklı zamanlarda çekilmiş ortofotoların örtüştürüldüğünde gabaride oluşan fazlalıkların tespiti mümkün olur herhâlde bu saatte. Bu da belediyelere veya belediyede çalışanlara bırakılmadan iki farklı zaman içerisinde -artmış veya azalmış ama artmış konuşuyoruz biz- artmış imarın sorgulanması aslında son derece önemli.

Bu sorguyu buradan, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı oturduğu yerden de yapabilir. Bu sorgu yerel yönetimlerle paylaşıldığında belediye başkanı veya ilgisi oturduğu yerden her şeye hâkim olabilir. Biz bunu çalışırken gözlerimizle, hafızası kuvvetli olan arkadaşımla yapıyordum ben bunu yani şehirde dolaşırken iki dolaşım arasındaki farklılığı tespit edebilmek için; çok zor şeyler ama bu eğer yapılabilirse onu bilmiyorum, son derece faydalı.

Şimdi konuya gelirsek Başkanım, bizim kendi konumuza; bina kimlik bilgisi... Aslında arşivler, şimdi dijital arşivler oluştu zaten yani sizin yapmanız gereken şey aslında belli formatlarda şu anda belediyelerdeki arşivin sayısallaştırılması ve size ulaştırılması, formatı siz belirleyeceksiniz ve bunu belediyeler yaparlar zaten. Bunu yani yapacak belediyeler var, yapamayacak belediyelere de siz destek verirsiniz. Neticede sizin yapacağınız şey, bence Coğrafi Bilgi Sistemi'nin şeyi, imkânı olmayan, bu verileri toplayamayan, yeterli donanımına sahip olmayan, yeterli teknik elemanlara sahip olmayan yerel yönetimler başta tüm kamu kurumlarına aslında "hosting" servisi vermeniz yani onlara yardımcı olmanız ve onlar için gerekli olan aralıktan onların bu bilgilere sahip olması için destek vermenizdir.

Şimdi, konuya gelirsek eğer, bu bina kimlik bilgisi alınır şu veya bu şekilde yani yerel yönetimlerde yoksa Ankara'da var, 1970'lerden önceki bilgiler Ankara'daki arşivlerden alınabilir, buradakiler de zaten dijital hâle getirildi. Bu bina bilgilerinin... Biz mesela üzerinde tartışıp bina kimlik belgelerinin kapağı çakılması...

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Karekod şeklinde.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Karekod şeklinde ama bu biraz irite edici aslında ve de sürdürülebilir bir şey değil. Biz bu yasa'yı çıkarırken biliyorsunuz, siz SMS'le artık mülk sahiplerine bildiriyorsunuz, yasanın kendi ruhunda vardı zaten ama başka bir yöntem vardı ki tabela yani imar planı değişikliği yapılan yerde tabelaların konulması ve dolayısıyla sadece mülk sahipleri değil, orada oturanların imar planları değişikliği neticesinde oluşacak mağduriyetlerin önceden önüne geçilmesi ve milletin müdahale etmesinin önünün açılmasıyla ilgili bir çalışmaydı. Muazzam, bence mesela biz bunu anlatamıyoruz ama ülkenin aslında geldiği durum açısından son derece önemli. Şimdi, biz bunu yani şu SMS gönderiyorsunuz ya imar planı değişikliği, bu bina kimlik bilgileri şu veya bu şekilde oluşturulacak ve bu bilgiler de temelde sizin tarafınızdan... Evet, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı şüphesiz o bilgileri ulaştıracak vesaire ama sizde olur veya Çevre ve Şehircilik Bakanlığında olur ama madem SMS'i siz yolladınız bence bu bina kimlik bilgileri orada oturan -mülk sahipleri değil Başkanım- yani mülk sahipleriyle birlikte orada oturanlarla paylaşılabilir mi? Yani bunu zorunlu hâle getirebilir miyiz? Mesela, birisi geldi. Biz, Nüfus ve Vatandaşlık İşleri Genel Müdürlüğünden adrese dayalı bilgiler netice olarak güncelleniyor." O insan oraya taşındığı anda binasıyla ilgili bilgileri gönderebilir miyiz? Bence bu niye önemli? Çünkü bir önceki toplantıda şöyle olmuştu: Bunu belediyeler yapabilir mi? Şüphesiz belediyeler bunu yaparlar ama hiçbir belediye başkanı... Aynı zamanda kendi açısından yönetilebilme konusunda bazı sıkıntılarla karşılaşacağı bir durum söz konusu. Ama buradan ilgili bakanlığın veya sizler tarafından bilgilendirilmesinin daha sonuca odaklı bir çalışma olacağını düşünüyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, biz teşekkür ediyoruz.

Alalım hemen cevapları.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Sayın Vekilim, şöyle bir durum var aslında: Tabii iki boyutlu binalar üzerinden arazi değişimlerinin otomatik yapılması yani yapay zekâyla yapılmasından aslında bahsettiniz. Ben şöyle söyleyeyim: Üç boyutlu bir düzenleme

yapıyoruz. Mesela, Tapu Kadastro şu anda verileri güncelliyor, uçuş yapıyor; Harita Genel Müdürlüğü güncelliyor, uçuş yapıyor. Biz bu iki veriyi, güncel farklı tarihteki iki veriyi karşılaştırıyoruz, üç boyutlu karşılaştırıyoruz yani binanın sadece yatayda büyümesi değil, dikeyde çıkmaları...

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Kapasitesini...

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – İşte her bir şeyi, işte terası kapatmış mı kapatmamış mı hepsinin aslında analizleri şu anda yapılıyor. Yapılma noktasında herhangi bir dijital anlamda eksikliğimiz yok.

Uydu görüntülerinde şöyle bir durum oldu aslında. Hani Türkiye'nin her sene bir uydu görüntüsünün olması lazım. Mesela, Azerbaycan küçük bir ülke ama her sene uydu görüntüsü var, her altı ayda bir var ama bir hata yapıyor. Uydu görüntüsünü açık kaynak Bulut Sistemi'ne sisteme yükleyip oradan bu arazi değişimlerini otomatik alıyor. Biz bütün uydu görüntülerimizi oraya yükleyemeyeceğimize göre kendi sistemimiz kurduk. Yani biz de GÖKTÜRK uydusu, Harita Genel Müdürlüğümüzün uçakları, Tapu Kadastro Genel Müdürlüğümüzün uçakları dâhil olmak üzere her sene, en azından bir kez güncellemeyi yaptırıyoruz. Onunla ilgili de kurul kararı çıkartıldı ve o güncelleme kapsamında da her sene değişiklikler analiz ediliyor, güncelleniyor.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Net çıkabiliyor mu bir önceki çekilen...

Örtüşüyor mu?

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Görüntü aynı olursa net çıkıyor, görüntü farklı olursa bu sefer algoritmalar devreye giriyor. Yani görüntülerin farklı olması gerekiyor, yani görüntü kaynağının farklı olması gerekiyor. Yani bir sene uçakla uçtunuz, bir sene uydu görüntüsü aldınız. Açıkları farklı olduğu için gölgeler...

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – Mümkün değil o.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Tabii ki onlar mümkün ama yani şöyle kısmen mümkün. Ama eğer görüntü kaynağınız hep aynı yerden çekerse o zaman görüntüyü kıyaslamak çok kolay.

MUSTAFA DEMİR (İstanbul) – İşte o lazım bize.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Yine de algoritmaları yapıyoruz yani onda da görüntü kaynağı farklı bile olsa algoritma devreye giriyor.

BAŞKAN RECEP UNCULOĞLU – Evet.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Arşivlerle ilgili söyleyeyim: Şimdi, arşivlerin sayısallaştırılması meselesi var ama indeks derken ada-parcel diye indeksledik. Hepimizin ayrı yazılımları var, belediyelerimizin hepsinin ayrı yazılımları var. Herkesin bize entegre olmazı lazım.

Veriyi bu tarafa transfer etmek makul gözüküyor çünkü dediğim gibi bunlar taranmış dosyalar ve taranmışlarsa da megabaytları da yüksek. Böyle bir verinin, 12 milyon verinin -yani 10 milyon verinin, 15 milyon verinin bu kadar megabaytı- gelip burada yönetilmesinin de çok anlamlı olacağını düşünmüyorum. Onun için benzer TUCBS yöntemini yapacağız, servislere bağlanacağız. O binalarla ilgili veriyi çekip bu tarafa getirmeyi düşünüyoruz veya en kötü ihtimal indekslemeyi düşünüyoruz yani indeksleyerek almayı düşünüyoruz. Onunla ilgili çalışmamızda ilk pilotumuzu yaptık. Bunu bizim kendi arşivimizle denedik; başarılı oldu, istediğimiz sonuçları aldık. Benzer bir durumda bütün

belediyelere yaygınlaştıracamız. Sayısallaştırılmamış olanlar da var. Onlara da diyeceğiz ki: Alın size bir “web” sitesi, belgeyi telefonunuzla çekin çünkü bunlar daha iyi tarıyor şu anda. Bakın, notlar, tarama kısmı var; tarayın, yükleyin. Yükleme kısmındaki, o kısımdaki veri bana gelecek işte mecburen.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, teşekkür ediyorum.

İzmir Milletvekilimiz Kamil Okyay Bey’in sorusu var.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Ben de teşekkür ediyorum.

Fazla uzatmamak adına kısa kesiyorum ama yaptığınız iş gerçekten... Yani devletin bütün kurumları, hepsi kendi özgü tabii ki çok değerli, çok kıymetli şeyler yapıyorlar ama siz bu kadar, 160 mı demiştiniz kadro?

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Evet.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – 160 kişiyle bir çağ atlatıyorsunuz aslında devlete, bu çok önemli. Yani ben şunu sormak istedim: Şimdi, bir taşkın simülasyonu falan görselleriniz vardı.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Evet.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bu topoğrafik verilerin hassasiyeti nedir? Bir tsunami simülasyonu yapma imkânı var mı sisteminizde? Depremin merkezine ve şiddetine bağlı olarak bir simülasyon çalışması yapılabilir mi?

Teşekkür ederim.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Şöyle bir durum var: 10 santim detayında topoğrafyaya çekiyoruz, topoğrafyada 10 santim hata payı var, onun dışında hata payımız yok topoğrafyada. Doğu Karadeniz’in tamamını çekiyoruz.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Düşeyde de var mı?

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Topoğrafik veride de var 10 santim, aynı uçuşu ona da yapıyoruz.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – 10 santimde emin misiniz?

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Evet, eminim.

Doğu Karadeniz’de şöyle çalıştık, önce biz dereleri belirledik, dereleri belirledikten sonra dedik ki: Bu derelerin üzerinde uçalım. Sonra Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü, Su Yönetimi Genel Müdürlüğü, AFAD, bizim Bakanlığımızdaki Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü olmak üzere, Kentsel Dönüşüm de aynı şekilde, oturduk; DSİ dedi ki: “Bu şekilde yapmayın, havza bazlı çalışın yani bütün havzayı çekin.” Bütün su havzasının uçakla görüntüleri çekildi detaylı, 10 santim çözünürlüğünde. Daha sonra bu veri simülasyona sokuldu. Bu ayın sonunda ihalemi bitti, sonuç raporunu bekliyoruz, artık bütün Doğu Karadeniz’deki o önemli, taşkın olacak derelerin tamamının sonuç raporları gelecek.

Tsunamiyle ilgili sordunuz, tsunamiyle ilgili şöyle bir durum var: Bir tane test yaptık tsunamiyle ilgili. Çok rahat yapılabilir çünkü verinin kalitesi iyi, suyu verdiğinizde hangi yapıların su altında kalabildiği çıkarılabilir ama tsunaminin metresiyle ilgili net bir bilgi yok yani kaç metre tsunami geleceğiyle ilgili.

Depremle ilgili de aynı şeyi hocalarla çalıştık, hocalarımız depremle ilgili şöyle bir şey dedi bize: Elâzığ’da yapacağımız model, deprem tahmin modeli İstanbul için tam net bir bilgi vermeyebilir çünkü zeminin çok iyi analiz edilmesi lazım. Yapının da betonarme ya da yığma olmasının bizim için bir anlamı yok, yapının taşıyıcı sisteminin komple bilinmesi gerekiyor.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, kolon, kiriş, kesitlerinin komple bilinmesi lazım.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – İki kere denedik ama tam net sonucu depremle ilgili alamayız, ondan eminim ama selle ilgili alırsanız çok rahat.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Teşekkür ediyoruz.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Selle ilgili o simülasyonu paylaşmanız mümkün acaba? Alabilir miyiz biz de o görselinizi?

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Tabii, onu paylaşırım.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Onu uzman arkadaşlarımız paylaşırlar, onlar sizden temin ederler.

Kocaeli Milletvekili İlyas Şeker, buyurun.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Evet, ben de yaptığınız çalışmalardan dolayı teşekkür ediyorum. Gerçekten kısa sürede bayağı bir mesafe, yol almışsınız. Emeği geçen tüm arkadaşlara teşekkür ediyorum.

Tabii, bu çalışmanın en önemli tarafı şu: Ciddi anlamda bir tasarruf sağlanmış olacak. Aynı yerle ilgili değişik kurumlar 4-5 sefer, belki 10 sefer bilgi üretiyorlardı ve hepsi kendi arşivinde duruyordu ama şu anda bir bilgi üretildiği zaman onu en az 15,20, 30 kurum çok rahat bir şekilde kullanabilecek. Hem zaman açısından hem de ekonomik açıdan büyük bir tasarruf sağlayacak diye düşünüyorum.

Demin Adana Milletvekili Müzeyyen Hanım sordu, fay hatlarındaki binaların tespitiyle ilgili; sizden önceki toplantılarda biz Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğünü de burada dinledik, orada da fay hatlarından, yapılan çalışmalardan bahsettiler ama bize sundukları haritalar 1/250.000 ölçekliydi yani 1/25.000 ölçekli fay hattı haritaları yok gibiydi. Hatta, orada ben konum belirleme hataları ne kadar falan deyince tamamıyla küçük ölçekli haritalardı, büyük ölçekli haritalar değildi. Şimdi, burada fay hattı üzerindeki binaların tespit edilebilmesi için o fay hatlarının konum belirleme hatalarının en az 1 metre, 2 metre, 3 metre, 5 metre olması lazım ki bunu belirleyebilesiniz. Ama bunlar bildiğim kadarıyla, 25.000’likse eğer fay hatlarının şu andaki teknik ölçekleri, en az 250 metre olur ki bu da çok sağlıklı bir netice vermez diye düşünüyorum. Ancak bazı belediyelerimizin çok daha hassas yaptıkları çalışmalar var. Ben Kocaeli örneğini söyleyeyim: Kocaeli Büyükşehir Belediyesi, fay hatlarının tamamının yeniden ölçümünü yaptırdı, tespitlerini yaptırdı ve 1/1.000’lik haritalarına kadar da işledi. Bu anlamda o bilgileri de alabilirsiniz diye düşünüyorum belediyelerden daha detaylı bir şekilde. Mesela az önce Mustafa Bey bahsetti, daha önce yapılan çekimlerle daha sonraki yapılan çekimlerin karşılaştırılıp fazla, yeni yapılan binalar var mı, ilave katlar var mı diye bunlar tespit edilebilir mi? Kocaeli Büyükşehir Belediyesi “KUTAS” adıyla bir proje geliştirmiştir. Yaklaşık altı ayda bir çekimleri yaparak altı ay önceki çekimle altı ay sonraki çekimi karşılaştırıp aradaki farklılıkları rapor edip yapılmış olan binalar kaçak mı, ruhsatlı mı diye belediyelerde sorgulanıp işlemler yapılabiliyordu; bu da yapılabilir.

Bir de şeyi soracaktım ben: Güncellemeyi nasıl sağlayacağız? Onu tahmin ediyorum, herhâlde ortalama yıllık olacak güncellemeler.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Şöyle aslında: Anlık da gelebiliyor, MAKS’la entegre gidiyoruz. Sadece verinin cephesinin güncellenmesi söz konusu olacak. Onunla ilgili de bu Kent Bilgi Sistemi’nde bir yazılım yaptık.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Yani üç boyut olarak güncellemeyi kastediyorum, diğerleri zaten sürekli gelecek.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Üç boyutun kütlelerini anlık koyabiliyoruz yani MAKS’la bina ruhsatı aldığı anda anlık kütlelerini koyabiliyorum. Sadece cephesini giydirme noktasında güncellemede sıkıntı yaşıyoruz, onunla ilgili de bir yazılım yaptık.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Uydudan alacağınız resimler falan onları yıllık alıyorsunuz anladığımı kadarıyla.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Biz hepsini uyduya bağlamadık, yıllık alıyoruz ama hepsini uyduya bağlamadık.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – O zaman hep yıllık beklemek gerekiyor, onu biraz daha farklı bir yöntemle çözdük. Uydudan gelen uydü değil de uçuşlar geliyor, uçuşlar da iki yılda bir güncellenebiliyor. Uçuşları beklemeden güncellemek için farklı bir sistem tasarladık.

İLYAS ŞEKER (Kocaeli) – Emeginize sağlık, teşekkürler.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Sayın Vekilim, Kocaeli’yle ilgili çok iyi çalışıyoruz. Kocaeli Büyükşehir Belediyesi hakikaten bu veri paylaşımı ve bizimle yaptığı entegrasyon anlamında çok iyi. Şu anda bire bir hem bizim onlara hem onların bize desteği tam. O konuda onlarda ne veri varsa bize iletiliyor.

Dediğiniz benzer uçuşlar, takipler Bursa’da, Kocaeli’de ve İstanbul Fatih’de de başladı diye biliyorum, yapılmaya başlandı. Şimdi, biz bu sistemi kurarken şunu söyledik: “Uçuşu yapıyorsunuz ama uçuşu üç boyutlu hâle getirme noktasında yeterli teknik donanım yok ellerinde.” Şimdi onlara yeni bir teklifte bulunduk: Yaptığımız uçuşu gönderin, biz üç boyutlu hâle getirip size iletelim. Bunun ilk örneğini İstanbul Büyükşehir için yapmıştık; 2017, 2018 verisini aldık, üç boyutlu hâle getirdik. Şu anda o verinin işlemi bitmek üzere, onu da İstanbul Büyükşehir diyeceğiz ki: “Üç boyutlu veriniz hazırdır.” Yani benzer bir durum bütün belediyeler için geçerli, sadece tek bir sisteme aktarılması lazım çünkü veri herkesde var, herkes bağımsız yapıyor ama iletmiyorlar, iletilmesiyle ilgili de yasal bir zorunluluk çıkarttık.

Bir konu var söylemediğim: Özel sektörümüz var. Şu anda hani az önce ticari işletmelerle ilgili soru sorduk, ticari işletmelerin, esnafın durumuyla ilgili bir soru sorduk, dedik ki: “Esnafın verisi kimde?” Esnafın verisi özel sektörde var şu anda ve biz bunu parayla alıyoruz. Biz bununla ilgili bir çalışma yaptık ve bir mevzuat hazırladık. Bu Cumhurbaşkanlığımızda, yakın zamanda çıkacak. Bundan sonra kim arazide, Türkiye’de herhangi bir yerde veri toplamak istiyorsa CBS Genel Müdürlüğünden izin alacak. Bütün valiliklerimiz artık bize yazı yazıyorlar. Kişi arabasına kamera takıyor, detaylı ölçümler yapan bir kamera takıyor yani neredeyse 1 santim, 2 santim hassasiyette bir kamera takıyor ve sizlerin evlerini çekiyor. Bunun iznini alırken sadece gidip bir birimden izin alıp yapıyor. O birim şunu bilmiyor yani 81 ilin elinde olduğunu bilmiyor, 81 ilin yol haritası elinde olabilir. Bununla ilgili şu anda yönetmeliğimiz hazır, Cumhurbaşkanlığımızdan çıktığı andan itibaren tüm özel sektör veriyi izinle, lisanla alacak. Daha sonra da bu ürettiği veriyi Ulusal Coğrafya Bilgi Portalı’na koyacak. Zorunluluğu da böyle bir zorunluluğu var. Bu veriye de artık herkes erişebilecek demek oluyor.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, teşekkür ediyoruz.

Samsun Vekilimiz Bedri Bey’in sorusu var.

Buyurun Sayın Vekilim.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Teşekkür ederim Başkanım.

Tabii, gecenin ilerleyen saatinde çok da fazla yormadan bir şeyler sormak istiyorum. Bütün bu elde ettiğiniz veriler kullanılmadığı sürece bir anlam ifade etmiyor. Yani ada parseli girdiniz, katını, yüksekliğini, kotunu, imar durumunu öncelikle giriyorsunuz. Tabii, ruhsat alınca özellikle yapı kullanım belgesi alındığı takdirde... Alınmıyorsa da sistemin bir yerde sinyal vermesi lazım yani sizin mevcut bir Anayasa'nız var, onun dışında işlem cereyan ediyorsa sistemin bunu uyarması lazım veya da yapılaşmaya kapalı bir alan, işte afet bölgesi ama orada bir yapılaşma varsa bunu uyarması lazım. İşte "sel bölgeleri" dediniz, hakikaten simülasyona çok güzel ama biz bunu ne kadar kullanıyoruz? Hâlâ bizim Samsun'a yağmur yağsın, hiç tereddüde gerek yok, bilgisayarı da açmaya gerek yok; gel, kesinlikle Terme sanayisini su basıyor, yüzde 1.500; hiç... Eğer yağış altı, yedi saat sürerse botları da giy, bir de hazır botlar var ya şimdi moda, suda yüzüyor zaten... Şimdi, bunlar biliniyor. Asıl olan şu: Bu sistemin bir yerden sonra bunu kilitlemesi lazım. Yani burada bir şey olması lazım. Bu söyledikleriniz çok güzel. Yani işi hafife almak için söylemiyorum, bundan yanlış bir sonuç çıkarmayın, yani kesin...

Gecenin ilerleyen saatleri, hadi biraz da nükte olsun diye bir şey anlatayım: Şimdi, adamın biri ameliyata girmiş, bir saat, beş saat; çıkmıyor, adamın sülalesi de geniş. Aradan dokuz, on saat geçiyor, çıkıyor ameliyattan, doktor diyor ki: "Tek tek anlatamam, hepiniz toplanın." Hepsini topluyor, diyor ki: "Tıp tarihine geçecek bir ameliyat yaptık. İnşallah bizden sonra öğrenciler bunu okuyacaklar, hizmet edecekler, dünya literatürüne girecek ama hastayı kaybettik." Şimdi, hakikaten bunun bir anlamı olmalı, bütün bu yaptığınız emeklerinizin bir karşılığı olmalı ve bu da bir yeri tıkamalı yani "Orada sen dur." demeli, ona da sinyal vermeli. İşte, binalar büyüyor, 7 milyon küsur tane bina imar barışından istifade etmiş, 7 milyon küsur. Hâlbuki başlangıçta bunların çok daha... Yani inşallah bundan sonrası için, geçmişe takılmanın da çok bir anlamı yok ama hani zaman içerisinde bu programın da -yeni diyorsunuz, Türkiye için yeni diyorsunuz- hani bu eklemelerle kendi kendini de kontrol etmesi lazım. Dolayısıyla, mesela bizim o bölgede diyelim, hadi Samsun o bölgede, işte bununla ilgili Devlet Su İşleri belli tedbirler alıyor. Biraz önce Müzeyyen Hanım söyledi, eğer İller Bankasının mesela o dere yatakları dâhil, kanalizasyon şebekesi dâhil; bunlar birbiriyle entegre olduğu zaman siz mesela şimdiden uyarırsınız, dersiniz ki: Ya, işte, burada iki saat yağmur yağarsa selin oluşacağı kesin. Dolayısıyla ne yapacaksın? Bir an evvel... Belki bu yapı, yatırımların yönlendirilmesi açısından da önemli olacak. Siz bir risk haritası oluşturacaksınız, hani yangından ilk kurtarılabilecekler gibi, 1'inci Samsun Terme'yi yapacağız, 2'nci Dereli'yi yapacağız. Mesela Dereli'de simülasyonu gördünüz, yağmur geldi, yağdı; mesela oradaki asıl etken köprüdür aslıdır, Dereli'nin girişindeki köprü, köprü tıkanınca sizin o resimde gösterdiğiniz 2 tane caddeyi doldurdu.

Hasılıkelam şu: Muhakkak bu sistemin bir anayasası var; işte, imar bunun bir anayasası, binanın mevcut yapısı bir anayasası; adına ne diyorsanız, onun karşılığında bu anayasayı bozan, bu anayasaya aykırı olan bir şey varsa bunu da sistem anında uyarmalı ve de bloke etmeli. Yani bu da bunun bir kontrol sistemi. Hani bu da sağlanırsa iyi olur. Bunu hatırlatmak istedim.

Teşekkür ediyorum.

COĞRAFI BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Sayın Vekilim, aslında burada şöyle diyoruz: Sistem içeri almayacak yani eğer siz farklı bir yöntemle bu veriyi üretmişseniz biz sistemin içeri almasını istemiyoruz. Yani bana herhangi bir belediye "Ben böyle veri veririm." ya da "Ben de böyle bir veri var." derse kabul etmiyoruz.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Bunun yanı sıra şu da var mesela: Yapı denetimler sizde mesela... Mesela binalarda yapı denetim şirketleri... O binanın beton cinsi var, çelik cinsi var, ne bileyim, beton numuneleri var falan; bunlardan bir tanesinde bir sorun varsa bu sistemin yine "SOS" vermesi lazım.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Buna da yapı radar diyorum.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Evet, işte, yani bu radara bir şey takılmalı. Nasıl polis, sen 120’yi geçtin diye durduruyorsa, sizin de bu radarların bu sistemin dışına çıkan her şeyi uyarması lazım, kilitlemesi lazım ki bundan bir sonuç alınabilsin.

Teşekkür ediyorum.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Ben teşekkür ederim Sayın Vekilim.

Biz şöyle ayırdık: 2020 yılını veriyi toplama ve artık veriye erişimi artırma, veriye erişimi sağlama yılı olarak yapıyoruz. 2021 yılında başka bir hedefimiz var, analiz yapma yılı yani artık her şeyi analiz edeceğiz. Şimdi, Samsun Terme’de sanayi sitesini su bastığını biliyoruz ama su baskını nasıl engelleyeceğimizin çözümünü şöyle düşünüyoruz: Mesela, sanayi sitesini dönüştürebiliriz, oradan kaldırıabiliriz, bir alternatiftir.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Nasıl, anlamadım?

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Mesela, Samsun Terme’de sanayi sitesini yerinden kaldırmak bir alternatiftir ama başka alternatifimiz var mı? Yani aslında doğru yerde mi set yaptık, setin yeri doğru mu, o set sayısı doğru mu? Onun maliyeti ne kadar, sanayi alanını dönüştürmenin maliyeti ne kadar? Sanayi sitesinde hangileri öncelikle dönüşmeli?

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Hocam, onu da yok edersek biz yandık. Terme Sanayi Sitesi’ni kurmak için bir elli sene geçti yani yok etmek en pratik yöntem ama onunla ilgili daha pratik tedbirler var mesela.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Dağı kaldıralım.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Yani şöyle bir şey söylemeye çalışıyorum, bizim aslında orada koyacağımız model şu oluyor: Biz bu simülasyonu yaptığımızda suyun nereye bastığını değil de hangi çözümü üretmemiz gerektiğini ortaya koyuyoruz.

BEDRİ YAŞAR (Samsun) – Başlangıçta planlamada olabilir yani en azından onu yönlendirebilirsiniz, dersiniz ki “Arkadaş, bakın, şurası, yağmur yağdığı zaman...” “İlk planlamada bu şerhinizi düşebilirsiniz.” Bu imar öncesi, planlarken zaten sizlere geliyordur. İşte, fay hatları dâhil, ne bileyim, selva, sıcak alanlar dâhil, dere yatakları dâhil; bu, gelecekte, bir de mevcut durum var. Yani bu mevcut durum için de çok ciddi sinyal veriyor diye düşünüyorum.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, teşekkür ediyorum.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Son bir şey ekleyeyim mi Sayın Başkanım?

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Bu simülasyonlar, oradaki taşkın kotlarını belirler, bu havzanın hangi bölgesinden ne kadar su akışı olduğunu belirler; oralarda gerekirse seddeler yapılır, gerekirse kanallar düzenlenir, bunların kesitlerinin büyüklükleri belirlenir. Bu tamamen hidrolojinin konusu yani bu noktada o yapılan bütün simülasyonlar, birer mühendislik esere dönüp oradaki taşkını, seli engelleme potansiyeli taşıyan çalışmalar, çok önemli çalışmalar, elinize sağlık.

Şimdi, tabii teşekkür ediyoruz fakat bakın, biz depreme yönelik zararları azaltmak için tedbirleri araştıran, önlemleri araştıran bir Komisyonuz. Bizim için sizin çalışmalarınız şu anlamda da çok önemli: Biz eğer sizin çalışmalarınız neticesinde sağlıklı bir yapı envanteri çıkarabiliyorsak, AYDES’e, MAKS sistemine, aynı zamanda bütün bina kimlik belgelerinin her türlü erişilebilir olup onlar üzerindeki

depreme güvenli yapı üretme çalışmalarına, kentsel dönüşüme ve diğer bütün her türlü çalışmaya altlık hâline gelebiliyorsa bizim için önemli. Bu yüzden biz biraz önce Nüfus Vatandaşlık İşleri sunumunda da özellikle MAKS'ın kilit bir uygulama olduğunu söyledik, onlar da bunun inşallah 2021 yılı içerisinde pandemiden etkilenmezlerse hazirana kadar tamamlanacağına yani en kötü ihtimalle 2021 sonuna kadar tamamlanacağına dair bir öngöründe bulundular. Tabii onların burada yaptığı değerlendirmede altını çizdikleri bir şey var: Kurumların MAKS'ı altlık veri olarak kullanması. Bakın, daha burada siz veri temalarını standardize ediyorsunuz ama hâlâ bazı kurumlar MAKS'ı kullanmıyor, yetkili idarelerin burada MAKS verilerine uygun levhalama, bilgilendirme vesaire yapmaları gerekiyor, bunlar da onların sunumunda yansıttıkları bir husus ve diğer bilgi sistemleriyle -Tapu, Yapı Denetim, alt yapı kuruluşları- MAKS entegrasyonu diye altını çizdiler.

Şimdi, bu veri teması standartlarını siz bütün kuruluşlara yayınladığınızda bunun da MAKS gibi diğer sistemlere etkin işleyebilir ve Bedri Bey'in dediği gibi sonuç alınabilir şekilde kullanılabilmesi için bu entegrasyonun hayata geçmesi lazım. Önümüzde... Yani sizin eğer şu veri teması standartlarınız MAKS'ın uygulanmasını hızlandırıyorsa, MAKS için gereken entegrasyonu sağlıyorsa tabii ki odaklandığımız husus açısından, depreme güvenliği için tedbir alabilmek açısından bizim için de çok önemli. O yüzden siz sadece İstanbul Milletvekilimiz Mustafa Bey'in altını çizdiği gibi icracı olunmayan bir kurum değil, bir birim değil, aynı zamanda icranın önünü açan, ona şeflik yapan, o orkestrasyonu, o koordinasyonu ve aynı eş güdümü sağlayacak, aynı dilden konuşmalarını sağlayacak, belki de aynı işlemi her bir kurumun tekrar tekrar yapmasının önüne geçecek, veriyi en verimli şekilde her birinin kullanabilmesini sağlayıp farklı amaçlar için çok daha etkili, çok daha ucuz maliyetlerle üretilmesini, kullanılmasını sağlayacak bir pozisyondasınız, bir birindesiniz. O yüzden biz istiyoruz ki bir an önce bizim işimize yarayacak, gerek Tapu Kadastroda gerekse Nüfus Vatandaşlık İşlerinde, Yapı İşlerinde, Çevre ve Şehircilik Bakanlığımızın uygulamalarında, AFAD'ın ihtiyaç duyduğu AYDES olsun, MAKS olsun, DASK'ın ihtiyaç duyduğu bütün bu veri hatlarının bir an önce eş güdüm hâlinde aynı entegrasyona sizin şefliğinizde, maestrolüğünüzde kavuşması, en büyük istediğimiz bu. İnşallah bu noktada, anladığımız kadarıyla sizin bu konudaki bilgi birikim, tecrübe... Belki sayınız az, "165 kişiyiz." dediniz ama bu konudaki sizdeki tecrübe daha fazla veriyi işleme ve eş güdümlü bir hâle, bir örnek hâline getirme noktasında. Diğer kurumları da bundan en iyi düzeyde istifade ettirmek lazım, süreci hızlandırmak lazım. Bu konuyla ilgili de tabii, bu çalışmalarınızın bunlara fayda sağlayacağı ortada. İnşallah çok daha hızlı sonuç alırız. Biz de zaten Coğrafi Bilgi Sistemlerini de sonuç raporumuza aynı bu vizyonda bir görevi olan önemli, kilit bir birim olarak yansıatacağız. Oradan da beklentilerimizi yansıatacağız inşallah.

Evet, varsa son bir değerlendirme, birkaç cümle alalım sizden. Sonra teşekkür edelim.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Şimdi, Değerli Başkanım, bu, deprem komisyonu olarak 165 sayısının...

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Tabii, onu da ekleyeceğiz tabii ki.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Başkanım, son bir söz Genel Müdürlüğümüz buradayken söyleyebilir miyim?

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Buyurun Selahattin Bey.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Bu kadar güzel bir veri altyapısının depreme ve depreme karşı tedbirlerle ilgili de birleşmesi lazım. Malum, uçaklarda kara kutu var; her uçak bir şekliyle, düştükten sonra veya tabii, bunlara ilişkin bütün her tecrübe bir sonraki teknolojiyi biçimlendiriyor.

Binaların üzerinde özellikle asansör kovalarının üzerine bir beton elemanla kotu ve koordinatı belli... Madem 10 santime kadar düşeyde ve yatayda bir prezisyonla belirleyebiliyoruz konumları, bence böyle bir şey de tasarlamak veya geleceğe dönük dönüştürmek çok faydalı olabilir. Her binanın çekirdeğinde bir asansör veya merdiven kovası var. Çünkü yersel tespitler afetten sonra veya afetten önce başarılı olmuyor ama “drone” teknolojisiyle beraber, İHA teknolojisiyle beraber havadan yapılan tespitler çok doğru oluyor. Bir afetten sonra hatta afetten önce, baraj gövdelerine yaptığımız pilyeler var deformasyon için; yani bunların düşey ve yatay hareketlerini sürekli takip ediyoruz. Bu hava teknolojisine de Türkiye gelmişken, böylesi güzel bir coğrafi altyapı varken binaların çatılarına tasarlanabilecek bir beton elemanla... Tabii, bir uçak teknolojisi kadar pahalı bir sistem değil, basit, ekonomik ve havadan tespitle koordinatı ve düşey atımları belli olan hareketleri tespit edersek... Mesela bir deprem oldu, işte bu trafik karmaşası ve diğer olaylarla baktığımız zaman yersel tespitlerle belli olmuyor ama bina çökse de havadan tespit için çatısı yukarıda kalıyor. Yani böyle bir şey geliştirmek, bunu Coğrafi Bilgi Sistemi’yle “match” etmek ve deprem öncesinde ve deprem sonrasında onu bir veri kümesi gibi kullanmak çok faydalı olabilir.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Aslında sensörlerden bahsediyoruz, sensörlerin konulmasından bahsediyoruz.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Ya, sensör ama daha böyle, koordinatlı bir tespit. Yani normal zamanda belli dönemlerde hava fotoğrafı veya uydu görüntüsü alıyorsunuz ya, işte vekilimin dediği gibi, sistemin belli limit değerler üzerindeki düşey ve yatay hareketlerde sinyal vereceği; mesela bir Kartal olayında olduğu gibi... Çünkü başka türlü deformasyonlar da oluyor. Sel, tüm afetlerde binaların konum hareketlerini önceden görebilmek...

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Bazı özel yapılarda GPS’le onu takip eden ya da bazı özel istinat duvarlarını lazerle ölçen, daimi ölçümünü yapan sistemler var.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Lazeri kullanıyoruz. Sensörle ilgili şöyle bir çalışma yürüttük ama şöyle bir gerçeğimiz var sensörle ilgili, açık söyleyeyim: İstanbul’un tamamına sensör koyamayız çünkü o kadar bir sensörün ülkeye girişi yok. Yani o kadar sensör üretimi de yok. Doğal olarak onu kuracak teknik eleman da yok. Bir yerden başlamak lazım sensörle ilgili diye düşündük.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – İmar mevzuatına koyup...

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Önce çok katlı yapılar yani aslında...

BAŞKAN RECEP UNCÜOĞLU – Evet, çok katlı yapılarda izleme sisteminden bahsetmişti Yapı İşleri Genel Müdürümüz.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Onlarla başlamak gerekiyor diye de bir çalışmamız var.

SELAHATTİN MİNSOLMAZ (Kırklareli) – Bir pilot yapılırsa yani müteahhidin, yüklenicinin proje aşamasında koyacağı bir eleman gibi tasarlanır.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Sayın Vekilim, o müthiş bir proje yalnız, inşallah onunla ilgili de çalışma yürütüyoruz ama öyle bir şey olursa onun akan verisi de inanılmaz bir veri olur. Onu dediğiniz gibi hem deprem öncesi hem deprem sonrası tespitler çok daha rahat ve kolay yapılabilir.

Bir de radar görüntüsü dediğimiz bir görüntü var uzaydan çekilen. Mesela bunun da bir analizini Avcılar’da bir bölge için yaptık. Bir binanın yıllar içinde 8 santimetre kaydığı bilgisini verebiliyor ama sistem çok pahalı bir sistem, onu idame ettirmek, burada hayata geçirmek çok zor olacaktır ama belli bölgeler için de bununla ilgili bir çalışmamız da var, buna radar görüntüsü diyorlar.

Sayın Başkanım teşekkür ederim.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Biz teşekkür ederiz.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Kapatacağız ama şunu da söyleyeyim...

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Buyurun.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Haklısınız, bizim de amacımız ve gayemiz bütün veriyi uyumlaştırmak, hızlı bir şekilde bunu tamamlamak. Aslında daha önceki program üç yıl içindeydi onu söyleyeyim. Şu anda kararname kapsamında 2022’nin sonuna kadardı bu uyumlaştırma, biz bunu bu yılın sonuna çektik.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Hızlandırdınız.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Benim öngörüm, çok fazla sarkacağını düşünmüyorum çünkü şu anda mesela önemli veri üreten kurumlarımızdan, hem de çok ciddi veri alan kurumlarımızdan elektrik idaresi, su idareleri başladılar bu işe, uyumlaştırmaya başladılar, belediyelerimiz de başlıyorlar. Hani, 2021’i belediyeler için ayırdık ama 2020’nin sonuna kadar tüm kamu kurumlarının bitirmesini bekliyoruz ki dediğiniz gibi bu sistem tam olarak ayağa kalkıp canlı olarak çalışabilsin.

Ben kendimi hiçbir zaman dışarıda görmedim, hakikaten şöyle bir şey söylüyorum. Kamu kurumlarıyla en fazla kavga eden kurumumuz bu arada. Çok şükür son iki senedir hiç kavga etmiyoruz, her şey gayet güzel çünkü hepsini Cumhurbaşkanlığının üzerine yıktık, tamamen “Talimat oradan geldi.” diyerek hareket ediyoruz, bu da karşılıklı bir görüşmeydi. Ama bundan sonra, 2020’den sonra biz kavga etmeye başlayacağız çünkü hakikaten bu veriyi onlar yayınlamazsa biz yayınlayacağız. Yani bu konuda da hiç tereddüdünüz olmasın.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet, çok teşekkür ediyoruz. Güzel çalışmalarınız inşallah güzel sonuçlar doğuracak Allah’ın izniyle.

Coğrafi Bilgi Sistemleri Genel Müdürümüz İsmail Tüzgen’e, Yazılım Teknolojileri Dairesi Başkanımız İskender Ermiş’e ve Şube Müdür Vekili Ayhan Kavşut’a çok teşekkür ediyoruz güzel sunumlarından, katkılarından dolayı; başarılar diliyoruz çalışmalarında, emeğinize sağlık, sağ olun.

COĞRAFİ BİLGİ SİSTEMLERİ GENEL MÜDÜRÜ İSMAİL TÜZGEN – Sağ olun.

BAŞKAN RECEP UNCUOĞLU – Evet arkadaşlar, bugünkü toplantımızın gündemini tamamlamış bulunuyoruz.

11 Aralık Cuma günü saat 14.00’te, yine bu salonda toplanmak üzere toplantımızı sonlandırıyorum.

Hepinize hayırlı akşamlar diliyorum.

Kapanma Saati: 23.33

